

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία υλοποιήθηκε στα πλαίσια των σπουδών του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Ανώτατου Τεχνολογικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. Σκοπός της πτυχιακής εργασίας είναι να μελετηθεί ο αυτοματοποιημένος κατάλογος της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με στόχο τη διερεύνηση της βοήθειας που παρέχει στους χρήστες των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, το βαθμό στον οποίο καλύπτει τις ανάγκες τους, καθώς και τα προβλήματα και τις ελλείψεις που παρουσιάζει από την σκοπιά των χρηστών. Επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι:

- Διερεύνηση του βαθμού επίγνωσης της ύπαρξης του αυτοματοποιημένου καταλόγου και των λειτουργιών που εκτελεί.
- Διερεύνηση του βαθμού χρήσης του αυτοματοποιημένου καταλόγου από τους χρήστες της βιβλιοθήκης.
- Διερεύνηση των πιθανών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι χρήστες του ηλεκτρονικού καταλόγου.
- Διαμόρφωση προτάσεων βελτίωσης του αυτοματοποιημένου καταλόγου ώστε να ενισχυθεί και να γίνει περισσότερο αποτελεσματική η λειτουργία του.

Για την διεξαγωγή της έρευνας συντάχθηκε ερωτηματολόγιο, το οποίο διανεμήθηκε και συμπληρώθηκε από τους χρήστες των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από δύο ενότητες. Η πρώτη αφορούσε τον τρόπο χρήσης του αυτοματοποιημένου (τρόπος αναζήτησης πληροφοριών) και η δεύτερη τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων.

Η εργασία δομήθηκε σε πέντε (5) κεφάλαια, σε κάθε ένα από τα οποία αντιστοιχεί σε μια φάση των εργασιών υλοποίησης της παρούσας εργασίας. Στο πρώτο κεφάλαιο αποτυπώθηκε η βιβλιογραφική επισκόπηση της εργασίας, μέσα από την οποία έγινε μια ιστορική αναδρομή στις Βιβλιοθήκες και την σημερινή ψηφιακή εξέλιξη τους για να συνδεθεί το αντικείμενο της έρευνας (ο αυτοματοποιημένος κατάλογος) με την έννοια της βιβλιοθήκης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο έγινε εστίαση στην σύγχρονη τάση της αυτοματοποίησης των βιβλιοθηκών, με την παρουσίαση των διαφόρων μορφών που μπορεί να έχει ο κατάλογος μιας βιβλιοθήκης, με εστίαση στην ηλεκτρονική του μορφή που είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος (OPAC). Παράλληλα παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά του σε σύγκριση με τις υπόλοιπες μορφές των καταλόγων μιας βιβλιοθήκης.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία για υλοποίηση της εμπειρικής έρευνας η οποία διεξήχθη στα πλαίσια της παρούσας εργασίας. Συγκεκριμένα παρουσιάζονται οι διαδικασίες επιλογής δείγματος, σχεδιασμού ερωτηματολογίου, η μέθοδος συμπλήρωσης του για την συγκέντρωση ποσοτικών δεδομένων ώστε να απαντηθούν μια σειρά ερωτήματα σχετικά με τους χρήστες της βιβλιοθήκης από την επαφή τους με τον αυτοματοποιημένο κατάλογο.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρατίθενται τα αποτελέσματα των αναλύσεων της ποσοτικής έρευνας με την βοήθεια διαγραμμάτων και πινάκων οι οποίοι διευκολύνουν την κατανόηση του συνόλου των απόψεων των ερωτωμένων. Οι αναλύσεις αφορούν κυρίως τον υπολογισμό στατιστικών δεικτών (συχνοτήτων, μέσων, διαμέσων και εύρους) για την σύνοψη των απαντήσεων.

Στο πέμπτο κεφάλαιο αρχικά παρατίθενται τα συμπεράσματα από τα ευρήματα της ποσοτικής έρευνας και ακολουθούν οι προτάσεις με βάση τα συμπεράσματα. Στο τέλος της εργασίας παρατίθεται η βιβλιογραφία. Μετά την βιβλιογραφία σε παραρτήματα παρατίθενται (α) το ερωτηματολόγιο, και (β) οι πίνακες των αναλύσεων που έγιναν για τον υπολογισμό των στατιστικών δεικτών του τέταρτου κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Η πιο γνωστή και διαδεδομένη υπηρεσία πληροφόρησης είναι η βιβλιοθήκη. «Ο όρος βιβλιοθήκη χρησιμοποιείται με την σημασία του συγκεκριμένου πραγματικού και λειτουργικού χώρου, ο οποίος έχει διαμορφωθεί για την αποθήκευση και χρήση μιας συλλογής βιβλίων». Στη σημερινή του σημασία ο όρος διατηρεί τη σημασία του χώρου συγκέντρωσης και φύλαξης βιβλίων και σε επέκταση τη σημασία της συλλογής αυτών των βιβλίων. (Μπώκος, 2001: σελ. 161). Η βιβλιοθήκη υπέστη σημαντικές διαφοροποιήσεις. Η εξέλιξη και η εξειδίκευση των αναγκών των διάφορων κατηγοριών κοινού οδήγησε με την πάροδο του χρόνου στη δημιουργία περισσότερων από ένα είδος βιβλιοθηκών προκειμένου να εξυπηρετούνται καλύτερα οι ανάγκες του κοινού. Τα είδη των βιβλιοθηκών όπως έχουν διατυπωθεί από το διεθνές πρότυπο ISO είναι:

- Εθνικές βιβλιοθήκες
- Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες
- Σχολικές βιβλιοθήκες
- Ειδικές βιβλιοθήκες
- Δημόσιες ή λαϊκές βιβλιοθήκες
- Ψηφιακές βιβλιοθήκες (Μπώκος, 2001: σελ. 163).

Η βιβλιοθήκη ανέκαθεν είχε ως αντικείμενο της τη γνώση και την πληροφόρηση και ανέκαθεν είχαν έναν στόχο που παραμένει ο ίδιος όσο και εάν άλλαξαν τα μέσα και η μορφή της βιβλιοθήκης. Ο στόχος είναι να παρέχει πρόσβαση στη γνώση στους χρήστες. Η εξέλιξη που βιώνει η βιβλιοθήκη είναι η ανάγκη περιγραφής της έννοιας της με περισσότερους του ενός ορισμούς. Συνεπώς έχουμε τη φυσική βιβλιοθήκη ως πολιτιστική κληρονομιά σε αντιδιαστολή της Εικονικής βιβλιοθήκης (virtual library) δηλαδή της βιβλιοθήκης μέσω της οθόνης ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή. Επίσης έχουμε τη βιβλιοθήκη δίχως ράφια και τοίχους που επικοινωνεί τεχνολογικά με όλο τον κόσμο, την υβριδική βιβλιοθήκη η οποία είναι καρπός της φυσικής και ψηφιακής βιβλιοθήκης και επιθυμεί να αναπτυχθεί χωρίς να έχει ακόμα σαφή μορφή και τέλος η ψηφιακή βιβλιοθήκη (digital library). (Θεοφανοπούλου, 2004: σελ. 2).

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Βιβλιοθήκες ιδρύονταν από την αρχαιότητα. Την εποχή των Αιγύπτιων βασιλιάδων υπήρχε πλούσια βιβλιοθήκη στα ανάκτορα της Αιγύπτου. Στην Αθήνα ο Πεισίστρατος ίδρυσε την πρώτη βιβλιοθήκη η οποία συγκέντρωνε βιβλία που περιείχαν τα ποιήματα του Ομήρου. Ο Αριστοτέλης ήταν ο πρώτος ιδιώτης ο οποίος συγκέντρωνε βιβλία και δημιούργησε μια πλούσια βιβλιοθήκη. Ο Πτολεμαίος, ένας από τους στρατηγούς του Αλεξάνδρου, ίδρυσε την βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, την περίφημη και πλουσιότερη στους αρχαίους χρόνους γνωστή με το όνομα Μεγάλη Βιβλιοθήκη. Η βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας είχε περίπου 700 χιλιάδες τόμους και καταστράφηκε από πυρκαγιές κατά την άλωση της Αλεξάνδρειας από τον Ιούλιο Καίσαρα το 47 π.Χ. Μια άλλη περίφημη βιβλιοθήκη της αρχαιότητας ήταν η βιβλιοθήκη της Περγάμου, η οποία ιδρύθηκε το 2^ο αιώνα π.Χ. από τον Άτταλο τον Α΄, όπως λέει ο Πλούταρχος είχε 200 χιλιάδες απλούς τόμους. Στην Αθήνα ο αυτοκράτορας Ανδριανός ίδρυσε μια μεγάλη και πολυτελή βιβλιοθήκη κοντά στην παλιά αγορά. Στην Ρωμαϊκή εποχή υπήρχαν μερικές μικρές συλλογές βιβλίων. Η πρώτη δημόσια βιβλιοθήκη ιδρύθηκε από τον Ασίνιο Πολλίωνα το 39 π.Χ., στο ιερό της Ελευθερίας και δεύτερη ήταν η βιβλιοθήκη που ίδρυσε ο Αύγουστος πάνω στον Παλατινό λόφο και γι' αυτό και ονομάστηκε και Παλατινή βιβλιοθήκη. Στον Μεσαίωνα οι ελληνικές και οι βιβλιοθήκες της Δύσης ήταν λίγες και ασήμαντες. Όμως στην Κωνσταντινούπολη ιδρύθηκαν αξιόλογες βιβλιοθήκες. Πρώτος ο Μέγας Κωνσταντίνος ίδρυσε μια βιβλιοθήκη που καταστράφηκε από πυρκαγιά. Αργότερα ο Ιουλιανός ίδρυσε μια άλλη βιβλιοθήκη που λέγεται ότι είχε 120 χιλιάδες τόμους. Ο Μέγας Κωνσταντίνος ίδρυσε μια βιβλιοθήκη που διατηρήθηκε και μετά την πυρκαγιά που έγινε το 1204 κατά την άλωση της Κωνσταντινούπολης. Εκτός από την αυτοκρατορική βιβλιοθήκη υπήρχαν και άλλες δημόσιες, όπως η βιβλιοθήκη της Οικουμενικής Σχολής και η βιβλιοθήκη της Ακαδημίας. Υπήρχαν και πολλές αξιόλογες ιδιωτικές βιβλιοθήκες. Αξιόλογες ήταν και οι μοναστηριακές ανάμεσα τους διακρίνονταν της Κωνσταντινούπολης, του Αγίου Όρους κ.α. .

Η μεγάλη ανάπτυξη των βιβλιοθηκών άρχισε από την αναγέννηση των γραμμάτων. Σήμερα οι βιβλιοθήκες σε Ευρώπη και σε Αμερική έχουν φτάσει στην μεγαλύτερη πρόοδο οργάνωσης και πλουτισμού. Οι κυριότερες από αυτές είναι η Εθνική στο Παρίσι, η Εθνική Πρωσική Βιβλιοθήκη του Βερολίνου, η βιβλιοθήκη του Βρετανικού

Μουσείου στο Λονδίνο και άλλες. Στην Ελλάδα οι κυριότερες βιβλιοθήκες είναι η Εθνική βιβλιοθήκη η οποία έχει περίπου 800.000 έντυπα βιβλία και 5.000 χειρόγραφα και η βιβλιοθήκη της Βουλής που περιλαμβάνει 950.000 περίπου έντυπα βιβλία και την αριότερη συλλογή ελληνικών εφημερίδων. Άλλες δημόσιες βιβλιοθήκες στην Ελλάδα είναι του Πύργου, της Κέρκυρας, της Ζακύνθου, της Ανδρίτσαινας κ.α. Στην Αθήνα υπάρχουν ειδικές βιβλιοθήκες όπως της Αρχαιολογικής Εταιρείας, της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας, η οποία είχε το πλουσιότερο αρχείο ιστορικών εγγράφων και άλλες μικρότερες. Αξιόλογες βιβλιοθήκες στην Αθήνα ήταν οι βιβλιοθήκες των ξένων αρχαιολογικών σχολών. (Κοντέου, 1970: σελ. 133)

1.3 Ηλεκτρονικές Βιβλιοθήκες

Από την βιβλιοθήκη που αναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα περάσαμε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Σύμφωνα με τον Γαρουφάλλου (Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 427) Οι ραγδαίες εξελίξεις στον τομέα της νέας τεχνολογίας επέβαλαν στις βιβλιοθήκες την προσαρμογή των λειτουργιών και υπηρεσιών τους σε αυτό το νέο περιβάλλον. Όλο και περισσότερες βιβλιοθήκες παίρνουν μέρος σε προγράμματα δημιουργίας ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών. Ηλεκτρονική βιβλιοθήκη (electronic library) είναι η βιβλιοθήκη στην οποία η κεντρική επεξεργασία και αποθήκευση των πληροφοριών γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή. Οι πληροφορίες μπορούν να διατεθούν στον κάθε χρήστη οπουδήποτε και αν βρίσκεται διαμέσου ηλεκτρονικών συστημάτων και δικτύων χωρίς την ανάγκη η βιβλιοθήκη να έχει μια φυσική υπόσταση. (Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 432)

Σύμφωνα με τον Γαρουφάλλου (Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 427) η ιστορία των ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών ξεκινάει από το 1933, τότε ο Varner Bush, αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης, περιέγραψε ένα επιτραπέζιο προσωπικό σύστημα τεκμηρίωσης, το Memex, που θα καταλάμβανε το χώρο μόνο μερικών τετραγωνικών μέτρων και θα ήταν ικανό να διαχειρίζεται τη συλλογή μιας ολόκληρης πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης. Πριν το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο ανέπτυξε ένα μοντέλο μηχανής «γρήγορης επιλογής» που μπορούσε να αποθηκεύει προσωπικές συλλογές με τεκμήρια σε συμπιεσμένη μορφή και να ανακτά τις πληροφορίες με μεγάλη ταχύτητα. Το 1965 ο Licklider οραματίστηκε τις «βιβλιοθήκες του μέλλοντος» δηλαδή τη δυνατότητα των χρηστών να έχουν προσωπικά online τερματικά και μέσα

από τη χρήση μιας μηχανής να εξετάζουν ντοκουμέντα, να ξεφυλλίζουν αρχεία αναγνώσιμα από μηχανή, να κρατούν σημειώσεις, γραφικά κλπ. Η δεκαετία του 1970 σηματοδοτείται από μια έκρηξη πληροφοριών. Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και τα ερευνητικά ινστιτούτα επενδύουν τεράστια ποσά σε έρευνες. Στον τομέα της τεχνολογίας έχουμε τη δημιουργία του προσωπικού υπολογιστή. Ο Lancaster διαμόρφωσε τη θεωρία της «βιβλιοθήκης χωρίς χαρτί» (paperless library) και ήταν πεπεισμένος ότι μια τέτοιου είδους εξέλιξη ήταν αναπόφευκτη. Ένας αριθμός εξελίξεων βοήθησαν τις βιβλιοθήκες να οδηγηθούν σε ένα πιο ηλεκτρονικό περιβάλλον. Η γρήγορη ανάπτυξη της ηλεκτρονικής παραγωγής, της αποθήκευσης και μεταβίβασης των πληροφοριών, βοήθησε στη μείωση του κόστους της νέας τεχνολογίας. Δόθηκε η δυνατότητα στις βιβλιοθήκες να χρησιμοποιήσουν σταδιακά τη νέα τεχνολογία με χαμηλότερο κόστος και μεγαλύτερη αποδοτικότητα. Η αυτοματοποίηση των βιβλιοθηκών, οι online δημόσιοι κατάλογοι (Open Public Access Catalogues ή OPACs), η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, τα τοπικά, εθνικά και διεθνή δίκτυα, ο διαδανεισμός υλικού μεταξύ βιβλιοθηκών σε ηλεκτρονική μορφή, η ανάπτυξη εθνικών ερευνητικών δικτύων βοήθησαν στα τέλη του 1980 και στις αρχές του 1990 στη σταδιακή μετάβαση των βιβλιοθηκών προς ένα πιο ηλεκτρονικό περιβάλλον. Η δεκαετία του 1990 χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία ανάπτυξη του Internet. Το Internet άνοιξε νέους ορίζοντες στην επικοινωνία των ατόμων και στη διάδοση των πληροφοριών. Οι βιβλιοθήκες δεν άργησαν να κατανοήσουν τις δυνατότητες που προσέφερε στο χώρο τους το Internet. Βοήθησε στη δημιουργία παροχής νέων υπηρεσιών και στην άμεση διάδοση των πληροφοριών. Αποτελεί ένα σημαντικό πληροφοριακό εργαλείο για το βιβλιοθηκονόμο δίνοντας του τη δυνατότητα να εντοπίσει άμεσα τεκμήρια ανά τον κόσμο OPACs, διευκολύνει την άμεση επικοινωνία μεταξύ των βιβλιοθηκών και αποτελεί το πρώτο σημαντικό βήμα προς την πραγμάτωση του οράματος που ονομάζεται ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Την ίδια δεκαετία η έννοια και το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης άρχισε να σχηματίζεται και να συγκεκριμενοποιείται θεωρητικά. Άμεσο αποτέλεσμα της θεωρητικής ανάπτυξης είναι η διεξαγωγή πολυάριθμων ερευνών στον τομέα των ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών. Από τα πιο γνωστά προγράμματα είναι το eLib (Electronic Library Programme) και το ELINOR.

1.4 Ψηφιακές βιβλιοθήκες

Μετά τις ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες περνάμε στις ψηφιακές βιβλιοθήκες. Για να πετύχει η βιβλιοθήκη τη δικτυακή πληροφόρηση χρειάζεται:

- Υποδομές σε δίκτυα για γρήγορη σύνδεση με το internet
- Υποδομές σε εξοπλισμό, σε μηχανήματα και λογισμικό που να υποστηρίζουν πρωτόκολλα επικοινωνίας όπως το Z39.50
- Συγκέντρωση ψηφιακού υλικού (e-books, e-journals, βάσεις δεδομένων) μέσω ψηφιοποίησης υλικού κτλ.
- Οργάνωση και επεξεργασία του ψηφιακού υλικού με ψηφιακά μέσα metadata
- Η διάθεση του στους χρήστες μέσω της ιστοσελίδας της βιβλιοθήκης.

Έτσι δημιουργείται μια ψηφιακή βιβλιοθήκη που δίνει online πρόσβαση σε επιλεγμένες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και σε πλήρες κείμενο. (Θεοφανοπούλου 2004: σελ. 23).

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη είναι η βιβλιοθήκη της οποίας όλες οι πληροφορίες αποθηκεύονται μόνο σε ψηφιακή ηλεκτρονική μορφή. Χρησιμοποιεί διάφορες μορφές αποθήκευσης του υλικού της. Η βιβλιοθήκη τέτοιου είδους δεν περιλαμβάνει υλικό στην παραδοσιακή του μορφή δηλαδή βιβλία, περιοδικά κλπ. Για την ανάκτηση του υλικού στην ψηφιακή βιβλιοθήκη είναι απαραίτητη η εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού που καθιστά δυνατή την ανάγνωση οποιαδήποτε τεκμηρίου ανεξάρτητα από τη μορφή του. (Γαρουφάλου, 1997: σελ. 431).

Ο όρος ψηφιακή βιβλιοθήκη έκανε την εμφάνιση του έπειτα από τη διάδοση του Διαδικτύου. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη δεν αποτελεί βιβλιοθήκη όπως την ξέρουμε εμείς. Παραπέμπει περισσότερο στη σημασία της συλλογής υλικού. Η δραστηριότητα σχετικά με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες ξεκίνησε όταν οι τεχνολογίες των υπολογιστών έκαναν δυνατή την αποθήκευση μεγάλων ποσοτήτων υλικού σε ψηφιακή μορφή μέσα από το Διαδίκτυο ταχύτατα και εύκολα χωρίς περιορισμούς. Η ανάπτυξη της πληροφόρησης και του Διαδικτύου προκάλεσαν στη λειτουργία των βιβλιοθηκών κυρίως με τη δημιουργία ψηφιακών συλλογών. (Μπώκος, 2001: σελ. 167).

Η έννοια και οι προοπτικές της ψηφιακής βιβλιοθήκης προκύπτουν από τις δυνατότητες που προσφέρει το Διαδίκτυο και από τις ραγδαίες εξελίξεις που υφίσταται

η παραδοσιακή βιβλιοθήκη και από την εισαγωγή και τη χρήση νέων τεχνολογιών αλλά και νέων μορφών υλικού. (Μπώκος, 2001: σελ. 448).

Η έννοια της ψηφιακής βιβλιοθήκης δεν ισοδυναμεί απλά με την ψηφιοποιημένη συλλογή με εργαλεία διαχείρισης της πληροφορίας. Αφορά ένα περιβάλλον το οποίο ενώνει συλλογές, υπηρεσίες και ανθρώπους, χρήσης και συντήρησης δεδομένων που αφορούν τη πληροφορία και τη γνώση.

- Η πληροφόρηση μέσω του διαδικτύου ή Δικτυακή πληροφόρηση σηματοδοτεί μια νέα εποχή για τις βιβλιοθήκες και τη δεύτερη φάση της ηλεκτρονικής πληροφόρησης, την εικονική πληροφόρηση.
- Αυτό που βιώνουν οι χρήστες σαν αποτέλεσμα είναι η πρόσβαση στις πηγές πληροφόρησης, έντυπες και ηλεκτρονικές. Οπουδήποτε και εάν βρίσκεται ο χρήστης η πληροφορία τον ακολουθεί, αρκεί η βιβλιοθήκη να ακολουθήσει τη σειρά από τις παραπάνω διαδικασίες για να κάνει την πληροφορία προσβάσιμη από το χώρο εργασίας του χρήστη. (Θεοφανοπούλου 2004: σελ. 23).

Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες είναι μια αναπτυσσόμενη τεχνολογία. Το 1995 η Ένωση Ερευνητικών Βιβλιοθηκών της Αμερικής αποφάσισε τον ορισμό της ψηφιακής βιβλιοθήκης. Τα σημεία που τονίζει είναι τα εξής:

- Δεν αποτελεί από μόνη της ξεχωριστή οντότητα
- Απαιτεί τεχνολογία για να συνδέει ποικίλες πηγές
- Οι συνδέσεις μεταξύ των πολλών ψηφιακών πηγών και πληροφοριακών υπηρεσιών είναι διαφανείς στους χρήστες
- Ο στόχος είναι η πρόσβαση σ' αυτές
- Οι ψηφιακές συλλογές δεν περιορίζονται στα κείμενα. Εκτείνονται στα υλικά που δεν αποτυπώνονται σε έντυπες μορφές. (Κατσιρίκου, 1997: σελ. 199).

Ο ρόλος της ψηφιακής βιβλιοθήκης είναι να διευκολύνει την πρόσβαση στη πληροφορία. (Κατσιρίκου, 1997: σελ. 200)

Το διαδίκτυο έχει τη δυνατότητα να προσφέρει προγράμματα και υπηρεσίες που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες. Απαιτεί την οργάνωση του υλικού δηλαδή καταλογογράφηση και ταξινόμηση, σύνδεση στον OPAC με τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Απαιτείται επίσης να καταλογογραφούνται οι πηγές αφού αποθηκεύονται

σε εθνικές ή διεθνείς βάσεις δεδομένων και φορτώνονται σε OPAC βιβλιοθηκών για τοπική χρήση. (Κατσιρικού, 1997: σελ. 202).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αυτοματοποίηση βιβλιοθήκης

2.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τους Γρηγοριάδου και Αρακά (Γρηγοριάδου και Αρακά, 2003: σελ.1) διανύουμε μια εποχή πληροφοριακής και τεχνολογικής έξαρσης. Στις περισσότερες χώρες μέσα σε αυτήν τη νέα μορφή κοινωνίας ο ρόλος της βιβλιοθήκης έχει αλλάξει. Παύει η σύγχρονη βιβλιοθήκη να έχει τη μορφή ενός αποθηκευτικού χώρου βιβλίων και γίνεται ουσιαστική πηγή γνώσης και πληροφόρησης. Ο αυτοματισμός των βιβλιοθηκονομικών λειτουργιών αποτέλεσε σημαντικό άλμα και γύρισε σελίδα στην βιβλιοθηκονομική πραγματικότητα.

Με τον όρο αυτοματισμός βιβλιοθηκών (library automation) εννοούμε τον όρο που χρησιμοποιείται για να δηλώσει τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και σχετικού εξοπλισμού για τη διαχείριση και τον έλεγχο του υλικού που αποτελεί τις συλλογές των βιβλιοθηκών. Πρόκειται για τη χρήση της νέας τεχνολογίας στις διαδικασίες που έχουν σχέση από τη μια με την απόκτηση, οργάνωση και έλεγχο του υλικού και από την άλλη με την ανάκτηση πληροφοριών. Στην πρώτη ομάδα ανήκουν οι εξής λειτουργίες:

- Προσκτήσεις που περιλαμβάνουν την επιλογή, παραγγελία και απόκτηση των τεκμηρίων
- Καταλογογράφηση που περιλαμβάνει την καταγραφή και περιγραφή των τεκμηρίων της συλλογής. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές χρησιμοποιούνται για την παραγωγή και τη συντήρηση των καταλόγων
- Δανεισμός
- Έλεγχος περιοδικών εκδόσεων

Η ανάκτηση πληροφοριών καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την ανάλυση και διάδοση των τεκμηρίων (π.χ. περιοδικά). Οι βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν εκτός από τις έντυπες παραδοσιακές πληροφοριακές πηγές και μια μεγάλη ποικιλία ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων σε απευθείας σύνδεση (online). (Τόγια: 1997, σελ. 34)

Η αυτοματοποιημένη βιβλιοθήκη της οποίας το κύριο τμήμα της συλλογής αποτελείται από έντυπο υλικό αλλά έχουν προστεθεί και ηλεκτρονικές πηγές ενώ ορισμένες από τις λειτουργίες και τα εργαλεία της βιβλιοθήκης έχουν αυτοματοποιηθεί. Η αποδοχή των ήδη υπάρχοντων βιβλιογραφικών προτύπων που ήταν απαραίτητα και πριν από τη διαδικασία αυτοματισμού των βιβλιοθηκών, δεν είχαν καμία σχέση με τους υπολογιστές, και η ανάπτυξη νέων προτύπων που αφορούσαν τη νέα τεχνολογία σηματοδοτούν την περίοδο της αυτοματοποιημένης βιβλιοθήκης. Οι προσπάθειες για αυτοματισμό των βιβλιοθηκών, μέχρι την εισαγωγή των OPAC (Online Public Access Catalogue) είχαν στόχο την εκτέλεση των σημαντικότερων λειτουργιών της βιβλιοθήκης, κυρίως για τη διευκόλυνση των εργαζομένων στη βιβλιοθήκη. Σήμερα οι βιβλιοθήκες έχουν περάσει σε μεγάλο βαθμό στο στάδιο της αυτοματοποίησης. Στις ελληνικές βιβλιοθήκες κυρίως στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες υπάρχει η δυνατότητα ότι τα ηλεκτρονικά μέσα να είναι διαθέσιμα:

- Να μπορούν να χρησιμοποιηθούν εξ αποστάσεως
- Να μπορούν να χρησιμοποιούνται συγχρόνως από ένα ή περισσότερα άτομα
- Να μπορούν να χρησιμοποιηθούν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. (Κακούρη: 1998, σελ. 5)

2.2 Η πορεία του αυτοματισμού των βιβλιοθηκών στο εξωτερικό

1930-1960

Η ανάπτυξη αυτοματοποίησης των βιβλιοθηκών άρχισε τη δεκαετία του '30. Το 1863 ο Αλβέρτο Cotgreave στέγασε τα μικροσκοπικά βιβλία για να αντιπροσωπεύσει τα βιβλία στη συλλογή της βιβλιοθήκης.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας αυτής η πρόοδος στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ήταν αργή λαμβάνοντας υπόψη και τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 1945 ο Μπους Vannevar προέβλεψε ένα αυτοματοποιημένο σύστημα που θα αποθήκευε τις

πληροφορίες συμπεριλαμβανομένων των βιβλίων. Ο ίδιος έγραψε για ένα υποθετικό σύστημα «memex» που περιέγραψε ως βιβλιοθήκη που θα επέτρεπε στον χρήστη να δει τις αποθηκευμένες πληροφορίες από διαφορετικά σημεία πρόσβασης και να εξετάσει τα στοιχεία. Βιβλιοθηκάριοι που κινήθηκαν έπειτα πέρα από ένα όραμα ή μια ιδέα για τη χρήση των υπολογιστών, λαμβάνοντας υπόψη την τεχνολογία, ήταν σε θέση κάνουν τις μεγάλες προόδους στη χρήση των υπολογιστών για τα συστήματα βιβλιοθηκών. Αυτό οδήγησε σε μια έκρηξη της αυτοματοποίησης βιβλιοθηκών στη δεκαετία του '60 και '70. (Essay of Information Technology, 1998-2007).

1960-1980

Το 1961 ο Luhn βελτίωσε το “keyword in context” ή αλλιώς KWIC και εξασφαλίζεται μεγαλύτερη ταχύτητα, περισσότερα σημεία πρόσβασης και δυνατότητα χρήσης ελεγχόμενης γλώσσας.

Μεταξύ 1965 και 1968 ξεκίνησε το πρόγραμμα MARC I και ακολούθησε γρήγορα το MARC II. Το MARC II το 1974 έγινε η βάση προτύπων.

Το OCLC (Online Computer Library Center) άρχισε το 1967. Αυτό το σημαντικό πρόγραμμα διευκόλυνε την τεχνική επεξεργασία στα συστήματα βιβλιοθηκών όταν άρχισε αυτό είναι πρώτα συνεταιριστική επιχείρηση καταχώρησης το 1970. Προκειμένου να υπάρξει η αυτοματοποίηση, πρέπει πρώτα να υπάρξει ένας υπολογιστής. Η ανάπτυξη του υπολογιστή προχώρησε ουσιαστικά από το 1946 ως το 1961. Το ENIAC I αναπτύχθηκε από John Mauchly και J. Presper Eckert στο πανεπιστήμιο της Πενσυλβανίας. (Essay of Information Technology, 1998-2007).

1980- Σήμερα

Η αυτοματοποίηση παρουσιάζει τη δεκαετία του '70 ήταν η εποχή του πλαστού τερματικού που χρησιμοποιήθηκε για να αποκτήσει πρόσβαση ένας σε απευθείας σύνδεση βάσεις δεδομένων κεντρικών υπολογιστών. Η δεκαετία του '80 γέννησε μια νέα επανάσταση. Το μέγεθος των υπολογιστών μειώθηκε Η χρήση των μικροϋπολογιστών κατά τη διάρκεια ένας δεκαετίας του '80 επεκτάθηκε σε σπίτια, τα

σχολεία, ένας βιβλιοθήκες και τα γραφεία πολλών Αμερικανών. Ο μικροϋπολογιστής ένας δεκαετίας του '80 έγινε ένα χρήσιμο εργαλείο για ένας βιβλιοθηκάρους. Οι σε απευθείας σύνδεση δημόσιοι κατάλογοι πρόσβασης άρχισαν να χρησιμοποιούνται εκτενώς η δεκαετία του '80. Πολλοί από ένας δεν αναπτύχθηκαν από ένας βιβλιοθηκάρους οι ίδιοι, αλλά από ένας προμηθευτές που εφοδίασαν ένας βιβλιοθήκες με τα συστήματα για όλα από την καταχώρηση στην κυκλοφορία. Ένα τέτοιο σε απευθείας σύνδεση σύστημα καταλόγων είναι το σύστημα του CARL (συμμαχία του Κολοράντο των ερευνητικών βιβλιοθηκών). Η εισαγωγή των CD-ROM ένας το τέλος ένας δεκαετίας του '80 άλλαξε τον τρόπο που οι βιβλιοθήκες λειτουργούσαν. Η δεκαετία του '90 δίνει αφορμή για ακόμα μια εποχή στην αυτοματοποίηση βιβλιοθηκών. Η χρήση των δικτύων για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το FTP, Telnet, Διαδίκτυο έχει αυξηθεί. Είναι τώρα δυνατό για ένας χρήστες να συνδεθούν με ένας βιβλιοθήκες από το σπίτι ένας ή το γραφείο. Το World Wide Web που η επίσημη ημερομηνία είναι ο Απρίλιος του 1993 είναι προμηθευτής των πληροφοριών. Είναι δυνατό να συνδεθείς με τα διεθνείς συστήματα βιβλιοθηκών μέσω του Διαδικτύου. (Essay of Information Technology, 1998-2007).

2.3. Η πορεία του αυτοματισμού των βιβλιοθηκών στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα οι βιβλιοθήκες χρησιμοποιούσαν σε μικρό ή σε μεγάλο βαθμό την τεχνολογία. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές άρχισαν να χρησιμοποιούνται μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι βιβλιοθήκες θα περάσουν γρήγορα στην υπολογιστική τεχνολογία. Ο δανεισμός και η καταλογογράφηση αποτέλεσαν ένας πρώτες πειραματικές εφαρμογές στο χώρο ένας Βιβλιοθηκονομίας. Από τα μέσα ένας δεκαετίας του '60 και μέχρι ένας αρχές ένας δεκαετίας του '70 υλοποιούνται τα συστήματα δανεισμού που στηρίζονται σε συγκέντρωση δεδομένων του δανεισμού. Η εξέλιξη ένας τεχνολογίας και των υπολογιστικών συστημάτων ένας αρχές ένας δεκαετίας του '70 θα επιτρέψει την ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης του δανεισμού σε πραγματικό χρόνο. Κατά τη διάρκεια ένας δεκαετίας του '80 οδηγηθήκαμε στην αντικατάσταση των επιμέρους συστημάτων από τα γνωστά ως «ολοκληρωμένα» συστήματα. (Μπώκος, 2001: σελ. 413). Η ραγδαία ανάπτυξη ένας ένας τεχνολογίας τα τελευταία 15 χρόνια επηρέασε την πορεία ένας εξέλιξης των υπηρεσιών αυτών. Ένα από τα επιτεύγματα αποτελεί η χρήση του Internet στο ακαδημαϊκό περιβάλλον.

(Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 166). Το 1987 δημιουργήθηκε η MARC εγγραφή και πέρασαν 30 χρόνια εφαρμογής ένας και μετά από μια δεκαετία εμφάνισης των ολοκληρωμένων βιβλιοθηκονομικών συστημάτων στην Ελλάδα. Ένα από τα πρώτα ελληνικά βιβλιοθηκονομικά προϊόντα είναι το πακέτο Genesis, το οποίο ήταν ευέλικτο σε πολλά λειτουργικά συστήματα και είχε αντιληφθεί ένας ανάγκης των βιβλιοθηκών. Στην αγορά το 1971 εμφανίστηκε το βιβλιοθηκονομικό σύστημα Gaec. Στην Ελλάδα το σύστημα που κατέχει την πρώτη θέση είναι το ABEKT με ποσοστό 84% και στη συνέχεια ακολουθεί το GEAC με ποσοστό 5% και το Equilibrium-Libretto με ποσοστό 4%. Τα αυτοματοποιημένα πακέτα ABEKT, ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ II, PLAS και ALEPH είναι μερικά πακέτα που χρησιμοποιούν ορισμένες βιβλιοθήκες. (Χαλκιοπούλου, 1997: σελ. 142).

Παρακάτω ακολουθεί ένας πίνακας που δείχνει τι χρησιμοποιεί ορισμένες βιβλιοθήκες:

Βιβλιοθήκη	Βιβλ/μικο Σύστημα
Ακαδημία Αθηνών	ADVANCE
Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών	ADVANCE
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	HORIZON
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	ADVANCE
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	HORIZON
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	ALEPH
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	ADVANCE
Ιόνιο Πανεπιστήμιο	ADVANCE
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	HORIZON
Πανεπιστήμιο Κρήτης	ALEPH
Πανεπιστήμιο Κύπρου	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	HORIZON
Πανεπιστήμιο Πατρών	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Πειραιά	HORIZON
Πάντειο Πανεπιστήμιο	ADVANCE
Πολυτεχνείο Κρήτης	ADVANCE
ΤΕΙ Ηπείρου	ADVANCE
ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	VTLS
ΤΕΙ Καλαμάτας	ABEKT
ΤΕΙ Κρήτης	ALEPH
ΤΕΙ Λαμίας	ADVANCE
ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας – Κοζάνη ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας – Καστοριά	ADVANCE
ΤΕΙ Πάτρας	ABEKT
ΤΕΙ Πειραιά	ADVANCE

ΤΕΙ Σερρών	ADVANCE
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	ABEKT
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	HORIZON
Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	ABEKT
ΤΕΙ Ιονίων Νήσων – Αργοστόλι	ABEKT
ΤΕΙ Μεσσολογίου	ABEKT
ΤΕΙ Αθηνών	ABEKT
ΤΕΙ Χαλκίδας	ADVANCE
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο	ALEPH

Πίνακας 1: Βιβλιοθηκονομικά πακέτα σε διάφορες βιβλιοθήκες. Ανακτήθηκε από την διεύθυνση:http://www.unioncatalog.gr/ucportal/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=55

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω στοιχεία στην Ελλάδα είναι ανεπτυγμένη η αυτοματοποίηση στις βιβλιοθήκες.

2.4. Κατάλογος μιας βιβλιοθήκης

Οι βιβλιογραφικές εγγραφές της συλλογής μιας βιβλιοθήκης περιέχονται σ' ένα αρχείο που ονομάζεται κατάλογος βιβλιοθήκης. Αυτός ο κατάλογος περιέχει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα τεκμήρια της συλλογής. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τη βιβλιογραφική περιγραφή των τεκμηρίων, τις θεματικές επικεφαλίδες που εκφράζουν το θεματικό περιεχόμενο των τεκμηρίων και το βιβλιοαριθμό που δηλώνει τη φυσική θέση των τεκμηρίων μέσα στη συλλογή της βιβλιοθήκης. Οι πληροφορίες του καταλόγου επιτρέπουν στον χρήστη της βιβλιοθήκης να αναγνωρίσει συγκεκριμένα τεκμήρια ή να επιλέξει τεκμήρια που εξυπηρετούν συγκεκριμένους σκοπούς.

Ο κατάλογος μιας βιβλιοθήκης καταγράφει, οργανώνει και περιγράφει τα τεκμήρια της συγκεκριμένης συλλογής. Ο κατάλογος οδηγεί τον χρήστη σε συγκεκριμένους τίτλους της συλλογής, δείχνοντας την τοποθεσία τους, τη φυσική τους περιγραφή και το θεματικό τους περιεχόμενο.

Οι κατάλογοι βιβλιοθηκών εμφανίζονται σε διάφορες μορφές. Οι πιο συνηθισμένες είναι ο δελτικοκατάλογος, βιβλιοκατάλογος, ο αυτοματοποιημένος κατάλογος και ο κατάλογος σε μικροφόρμα.

Βιβλιοκατάλογος

Ο βιβλιοκατάλογος περιέχει τα βιβλία μιας συλλογής ή ομάδας συλλογών. Οι αναγραφές εμφανίζονται σε μορφή σελίδας. Ο βιβλιοκατάλογος ήταν η κυρίαρχη

μορφή καταλόγου μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα που εμφανίζονται οι δελτιοκατάλογοι. Τα μεγαλύτερα μειονεκτήματα των βιβλιοκαταλόγων ήταν η δυσκολία και το υψηλό κόστος ενημέρωσής τους. Το κυριότερο πλεονέκτημα ήταν η φορητότητα και η ευκολία αναπαραγωγής.

Δελτιοκατάλογοι

Από τη δεκαετία του '60 κυριάρχησαν οι δελτιοκατάλογοι. Για τις αναγραφές του δελτιοκαταλόγου χρησιμοποιούνται δελτία 7,5 X 12,5 εκ. τα οποία ταξιθετούνται σε συρτάρια. Για κάθε αναγραφή χρησιμοποιείται ένα δελτίο. Το κύριο πλεονέκτημα του δελτιοκαταλόγου ήταν η ευκολία ενημέρωσης αφού νέα δελτία μπορούσαν να προστεθούν και άχρηστα να απομακρυνθούν πολύ εύκολα. Το 1901 η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου εγκαινίασε την υπηρεσία τυπωμένων δελτίων, γεγονός που συντέλεσε στην ευρεία εξάπλωση του δελτιοκαταλόγου, που για έναν σχεδόν αιώνα ήταν η κυρίαρχη μορφή καταλόγου.

Αυτοματοποιημένος κατάλογος

Ο αυτοματοποιημένος κατάλογος περιέχει εγγραφές αναγνώσιμη από ηλεκτρονικό υπολογιστή. Το σύνολο των εγγραφών αποτελεί μια βιβλιογραφική βάση δεδομένων. Η έρευνα στον κατάλογο γίνεται με πληκτρολόγηση εντολών έρευνας και τα αποτελέσματα εμφανίζονται στην οθόνη του υπολογιστή. Οι αυτοματοποιημένοι κατάλογοι άρχισαν να εξαπλώνονται τη δεκαετία του '70 και ένας βασικός λόγος ήταν το υψηλό κόστος συντήρησης και η φθορά των δελτιοκαταλόγων. Οι εξελίξεις στην τεχνολογία του ηλεκτρονικού υπολογιστή αλλά και ο έντονος προβληματισμός και οι συνεχείς προσπάθειες για βελτίωση οδήγησαν σε αυτοματοποιημένους καταλόγους που προσφέρουν πολλές δυνατότητες έρευνας και παρουσίασης αποτελεσμάτων και είναι ιδιαίτερα φιλικό για τους χρήστες.

Κατάλογος σε μικροφόρμα

Η μικροφόρμα είναι ουσιαστικά φωτογραφικό φιλμ, το οποίο έχει τη δυνατότητα αποθήκευσης μεγάλου όγκου έντυπων πληροφοριών. Οι βιβλιογραφικές αναγραφές αποθηκεύονται σε μικροφίλμ, μικροδελτία ή microfiche. Για την ανάγνωση τους απαιτείται ειδικός εξοπλισμός. Οι κατάλογοι μικροφόρμας κατασκευάζονταν με τη φωτογράφιση των βιβλιοκαταλόγων. Μια πιο πρόσφατη μέθοδος είναι η παραγωγή τους από τις αυτοματοποιημένες εγγραφές καταλόγου. Τα πλεονεκτήματά τους είναι η φορητότητα και το μικρό κόστος αναπαραγωγής

Ένας κατάλογος θα πρέπει να είναι αποτελεσματικός και να εξασφαλίζει ευκολία χρήσης αλλά και συντήρησης και να ακολουθεί τα ακόλουθα χαρακτηριστικά.

- **Ευκαμψία.** Οι συλλογές των βιβλιοθηκών συνήθως μεταβάλλονται. Από τη στιγμή που ο κατάλογος απεικονίζει το υλικό που είναι διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη, εγγραφές πρέπει να προστίθενται και να απομακρύνονται καθώς και βιβλία προστίθενται και απομακρύνονται από τη συλλογή.
- **Οικονομία δημιουργίας και συντήρησης.** Τόσο η δημιουργία του καταλόγου όσο και η ενημέρωση του ώστε να αντικατοπτρίζει με ακρίβεια τη συλλογή της βιβλιοθήκης πρέπει να γίνονται όσο το δυνατό φθηνότερα.
- **Προσβασιμότητα.** Το προσωπικό της βιβλιοθήκης και οι χρήστες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα ταυτόχρονης πρόσβασης στον κατάλογο.
- **Δυνατότητα εύκολης αναπαραγωγής.** Η εύκολη και γρήγορη αναπαραγωγή του καταλόγου εξασφαλίζει ευρύτερη πρόσβαση.
- **Συμβατότητα.** Ο κατάλογος πρέπει να ακολουθεί ευρέως αποδεκτά πρότυπα, έτσι ώστε να είναι δυνατή η ανταλλαγή των βιβλιογραφικών εγγραφών του με άλλα τοπικά, εθνικά ή διεθνή συστήματα. (Τόγια: 1997, σελ.11)

Παρακάτω υπάρχουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των τριών βασικών τύπων καταλόγων:

	Βιβλιοκατάλογοι	Δελτιοκατάλογοι	Κατάλογοι σε μικροφόρμα
Πλεονεκτήματα	Χρήση/Ευκολία	Ενημέρωση	Χώρος
	Χώρος	Χρήση	Χρήση
	Αναπαραγωγή	Κόστος	Κόστος
Μειονεκτήματα	Κόστος	Μέγεθος	Ενημέρωση
	Χρήση	Αναζήτηση	Χρήση
	Ενημέρωση		Κόστη

Οι online κατάλογοι που ονομάζονται OPAC (Online Public Access Catalogue), μπορεί να είναι μια βάση δεδομένων της βιβλιοθήκης ή μπορεί να παρέχει την πρόσβαση σε συλλογές άλλων βιβλιοθηκών όπως σε ένα δίκτυο ή σε μια κοινοπραξία. Με έναν online κατάλογο οι πληροφορίες καταχώρησης συγκεντρώνονται και εισάγονται κατευθείαν στον υπολογιστή. Ο χρήστης μπορεί να ανακτήσει αυτές τις πληροφορίες άμεσα από τον υπολογιστή, διαβάζοντας τες από την οθόνη του υπολογιστή ή τυπώνοντας τες σε έναν εκτυπωτή.

Τα **πλεονεκτήματα** του **αυτοματοποιημένου καταλόγου** είναι:

- **Ενημέρωση:** Οι κατάλογοι που αποθηκεύονται σε έναν υπολογιστή είναι πιο ενημερωμένοι από όλους τους άλλους καταλόγους επειδή οι πληροφορίες εισάγονται ή διαγράφονται αμέσως όπως όταν δημιουργούνται.
- **Χρήση:** Η έρευνα των συγκεκριμένων πληροφοριών είναι πολύ γρήγορη
- **Αναπαραγωγή:** Πολλοί άνθρωποι μπορούν να έχουν πρόσβαση στον κατάλογο απλά με την εγκατάσταση ενός υπολογιστή οπουδήποτε απαιτείται και χρησιμοποιώντας τις τηλεφωνικές γραμμές
- **Χώρος:** Η ψηφιακή πληροφορία δεν καταλαμβάνει χώρο.

Τα **μειονεκτήματα** του **αυτοματοποιημένου καταλόγου** είναι:

- **Χρήση:** Ακόμα και εάν το σύστημα είναι φιλικό προς το χρήστη κάποιος από το προσωπικό θα χρειαστεί για να δείξει στους χρήστες πώς να χρησιμοποιούν τον κατάλογο. Εάν η βιβλιοθήκη έχει μόνο έναν υπολογιστή μόνο ένας χρήστη θα μπορεί να κάνει την αναζήτηση του εκτός και η βιβλιοθήκη διαθέτει ένα δίκτυο τοπικής περιοχής. Σε περίπτωση αδυναμίας του υπολογιστή ο χρήστης δεν θα μπορεί να δει τις πληροφορίες.
- **Κόστος:** Οι δαπάνες για ένα αυτοματοποιημένο σύστημα είναι υψηλές και περιλαμβάνουν την αγορά του εξοπλισμού και του λογισμικού. Μόλις γίνει αυτό η συντήρηση και η ενημέρωση των πληροφοριών δεν είναι ακριβές. Ακόμα και οι μικρές βιβλιοθήκες είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν αυτή τη νέα τεχνολογία.

2.5. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ (OPAC)

Ο Δημόσιος Ηλεκτρονικός Κατάλογος μιας βιβλιοθήκης OPAC (Online Public Access Catalogue) είναι μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στην οποία καταγράφεται το σύνολο των αποκτημάτων της βιβλιοθήκης (βιβλία, περιοδικά). (Ηλεκτρονικός κατάλογος συστήματος βιβλιοθηκών Α.Π.Θ. OPAC Οδηγός χρήσης: σελ. 1). Η σύνδεση με τον OPAC συνήθως γίνεται μέσω του δικτυακού τόπου της βιβλιοθήκης.

Σύντομη ιστορική αναδρομή για τους OPACs

1960- μέσα της δεκαετίας '70

Στη δεκαετία του '60 οι ακαδημαϊκές και οι δημόσιες βιβλιοθήκες χρησιμοποιούσαν τους υπολογιστές που τους βοηθούσαν με την παραγωγή των καταλόγων. Οι κατάλογοι εκείνης της εποχής ήταν βασισμένοι σε διάτρητες κάρτες. Το 1963 μια έκθεση σχετικά με την αυτοματοποίηση βιβλιοθηκών στη βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, η οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι σε δέκα χρόνια θα ολοκληρωθεί η αυτοματοποίηση του βιβλιογραφικού συστήματος. Δημιουργήθηκε το MARC και μέχρι το 1967 υπήρξε στενή συνεργασία της Αμερικής και της Αγγλίας για την τελειοποίηση του συστήματος. Επίσης αναπτύχθηκαν οι Αγγλοαμερικάνικοι Κανόνες Καταλογογράφησης (AACR), ο Διεθνής Πρότυπο Αριθμού Βιβλίων (ISBN) και το Διεθνές Πρότυπο Βιβλιογραφικής Περιγραφής (ISBD).

Μέσα της δεκαετίας του '70

Οι υπολογιστές είχαν αρχίσει να χρησιμοποιούνται σε κάποιες βιβλιοθήκες και συστήματα ειδικά για βιβλιοθηκονόμους. Έπειτα περάσαμε στους καταλόγους σε μικροφόρμες (COM ή Computer output on microfilm). Αναπτύσσονται επίσης και οι κοινοπραξίες μεταξύ των βιβλιοθηκών στην Ευρώπη και στην Αμερική. Ένα παράδειγμα είναι το OCLC (Online Computer Library Center).

Τέλη της δεκαετίας του '70-αρχή της δεκαετίας του '80

Αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από τη χρήση minicomputers στις βιβλιοθήκες. Οι εταιρείες δημιουργούν αυτοματοποιημένα πακέτα για τις βιβλιοθήκες και ένα

παράδειγμα είναι το GEAC. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα να ψάξεις online βιβλιογραφικές εγγραφές στους πρώτους αυτοματοποιημένους καταλόγους οι οποίοι κάνουν την εμφάνιση τους εκείνη την περίοδο και είναι γνωστοί σε εμάς ως «OPAC». Αυτοί οι γενιά OPAC είναι ευρετηριασμένοι κατά φράση, τίτλο (σαν φράση), συγγραφέα, ταξινομικό αριθμό (σαν φράση) ή θεματικές επικεφαλίδες (σαν φράση). Τέτοιοι OPAC κάνουν έρευνα βιβλίων και εντοπίζουν εργαλεία και είναι καλοί για να ψάχνεις τεκμήρια.

Μέσα ως τέλη της δεκαετίας του '80

Στα μέσα της δεκαετίας του '80 εμφανίζονται νέοι προμηθευτές αυτοματοποιημένων πακέτων όπως για παράδειγμα το Dynix. Τα υποσυστήματα των αυτοματοποιημένων πακέτων είναι και οι OPACs οι οποίοι ονομάστηκαν «OPACs δεύτερης γενιάς». Αυτοί οι OPAC είναι ευρετηριασμένοι κατά φράση, τίτλους, θεματικές επικεφαλίδες, συγγραφείς και άλλα ονόματα. Δίνουν την δυνατότητα αναζήτησης και χρήσης των τελεστών Boolean. Εκείνη την περίοδο αναπτύσσεται και η καταλογογράφηση.

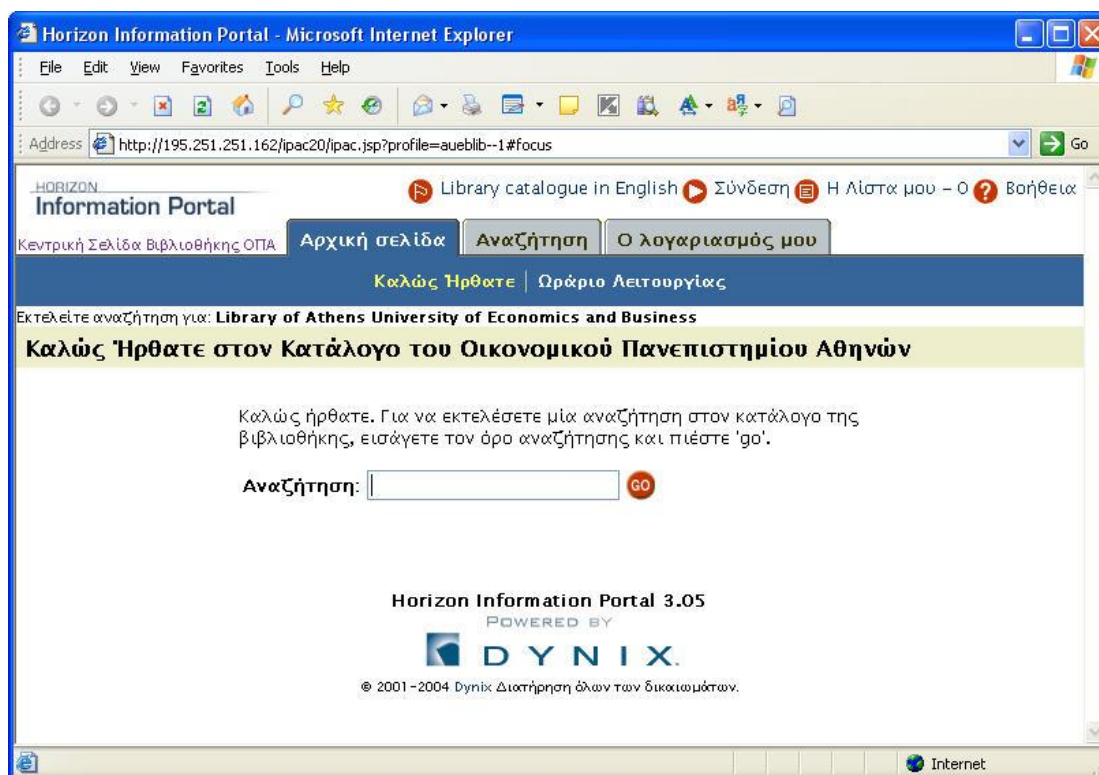
Δεκαετία του '90

Κατά τη διάρκεια αυτής της δεκαετίας δημιουργούνται τα πρώτα αυτοματοποιημένα πακέτα τα οποία τρέχουν στον κατασκευαστή το λογισμικό. Επίσης δημιουργούνται και τα πρωτόκολλα ISO και το Z39.50. Δημιουργούνται οι OPACs της τρίτης γενιάς οι οποίοι περιλαμβάνουν:

- Τεχνικές αναζήτησης που δεν βασίζονται στους τελεστές Boolean
- Βελτιωμένες εγγραφές που περιέχουν ελεγχόμενα και μη ελεγχόμενα σημεία πρόσβασης
- Αποδοχή της αναζήτησης σε κοινή γλώσσα, με ευκολίες χρησιμοποίησης ενός λεξικού για συντομεύσεις, ακρώνυμα ή τις διαφορές στην ορθογραφία
- Παροχή εξαρτώμενης αυτόματης βοήθειας
- Χρησιμοποίηση των όρων που ανακτώνται από τις σχετικές εγγραφές για να ενισχύσουν την στρατηγική της αναζήτησης
- Επιδεικνύοντας τις πιο σχετικές εγγραφές πρώτα (Tedd, 1994: σελ. 27).

2.6 Αυτοματοποιημένος κατάλογος βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Web Opac)

Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε με τον OPAC ή αλλιώς Web Opac του ΟΠΑ (Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών) που είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η σύνδεση με τον κατάλογο γίνεται μέσω του Internet στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr. Μόλις συνδεθούμε με την διεύθυνση της βιβλιοθήκης επιλέγουμε το σύνδεσμο «Δημόσιος Κατάλογος Βιβλιοθήκης» και ακολούθως επιλέγουμε (α) τον τύπο της αναζήτησης μας (απλή, σύνθετη, συνδυασμένη και αλφαβητική αναζήτηση) και (β) το πεδίο της αναζήτησης μας (γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας, θέμα, σειρά και εκδότης), με την βοήθεια των οποίων πραγματοποιούμε την αναζήτηση μας. Ο Web Opac εξυπηρετεί τους χρήστες που επιθυμούν να αναζητήσουν υλικό εντός και εκτός της βιβλιοθήκης. Περιέχει βιβλιογραφικές εγγραφές που περιλαμβάνουν έντυπο και μη έντυπο υλικό.

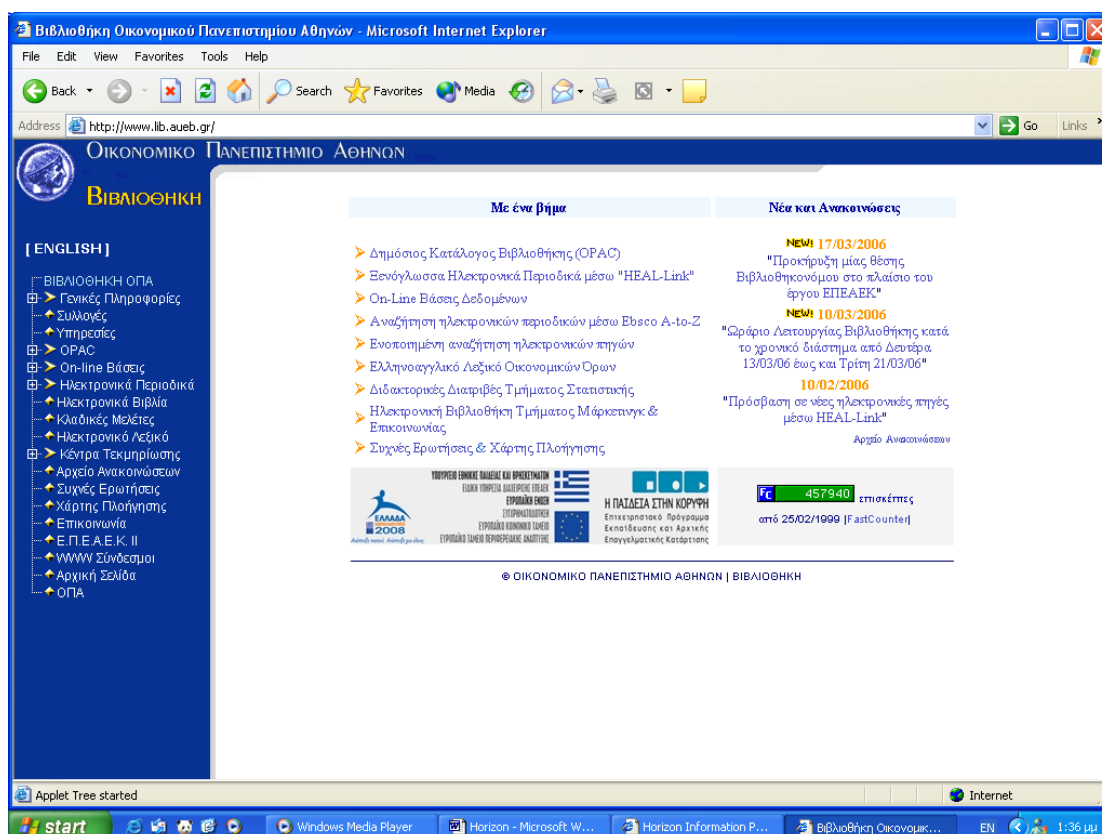

Εικόνα 1: Περιβάλλον διεπαφής του αυτοματοποιημένου καταλόγου της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Web Opac)

Ο Web Opac είναι το εργαλείο λογισμικού για τους χρήστες της βιβλιοθήκης που τους παρέχει ένα εύκολο τρόπο αναζήτησης σε τεκμήρια της βιβλιοθήκης, στην εμφάνιση και ανανέωση δανεισμένων τεκμηρίων, στην υποβολή αιτήσεων κράτησης τεκμηρίων

και ακύρωσης αυτών, στην εμφάνιση και υποβολή αιτήσεων αλλαγών σχετικά με το λογαριασμό τους, στην εμφάνιση του ωραρίου λειτουργίας της βιβλιοθήκης.

Το Web Opac αποτελεί εφαρμογή που βασίζεται στο Διαδίκτυο, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η πρόσβαση από οπουδήποτε. Αυτό επιτρέπει την πρόσβαση στους ενδιαφερόμενους στις γενικές πληροφορίες της βιβλιοθήκης και στα διάφορα εργαλεία αναζήτησης του Web Opac από οποιοδήποτε μέρος μπορούν να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο (σπίτι, γραφείο, εργαστήριο, κλπ.).

Εικόνα 2. Χαρακτηριστικά περιβάλλοντος εργασίας στον Web Opac

Η Αναζήτηση στο Web Opac

Απλή Αναζήτηση

Η απλή αναζήτηση είναι ένα από τα εργαλεία αναζήτησης του Web Opac. Επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης στον κατάλογο της βιβλιοθήκης με τη χρήση ενός ονόματος συγγραφέα, ή μίας λέξης-κλειδί για θέμα. Για να γίνει μια απλή αναζήτηση πρέπει να

απλά να εισαχθεί ο όρος της αναζήτησης. Το Web Opac επιστρέφει έναν κατάλογο αποτελεσμάτων βάσει του κριτηρίου αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκε.

Οι τρόποι αναζήτησης είναι:

- Απλή αναζήτηση
- Σύνθετη αναζήτηση
- Συνδυασμένη αναζήτηση
- Αλφαβητική αναζήτηση

Η απλή αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης για έναν συγγραφέα, τίτλο ή θέμα με λέξη-κλειδί με τη χρήση ενός μόνου ευρετηρίου.

Σύνθετη αναζήτηση

Η σύνθετη αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης με συνδυασμό όρων από διαφορετικά πεδία (γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας κλπ.)

Συνδυασμένη αναζήτηση

Η συνδυασμένη αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης με συνδυασμό όρων με τη βοήθεια λογικών τελεστών (AND, OR, NOT)

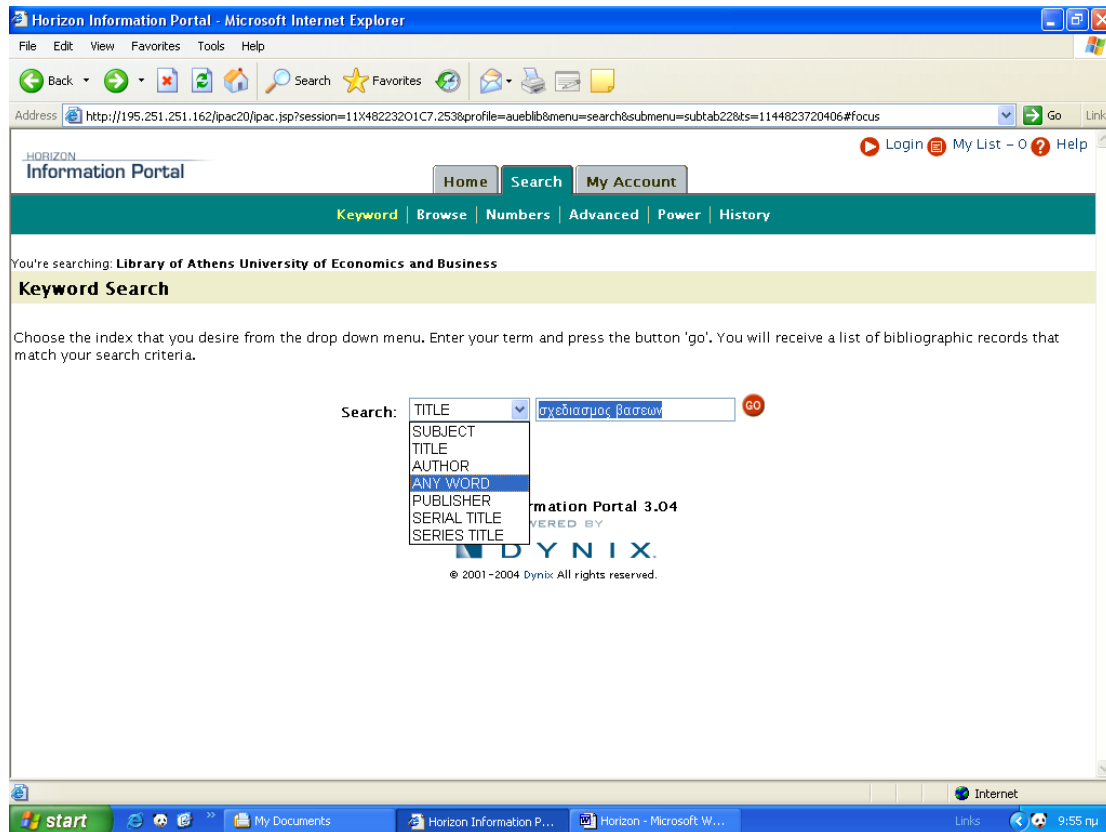
Αλφαβητική αναζήτηση

Η αλφαβητική αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης θεματικών όρων, συγγραφέων και τίτλων. (Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

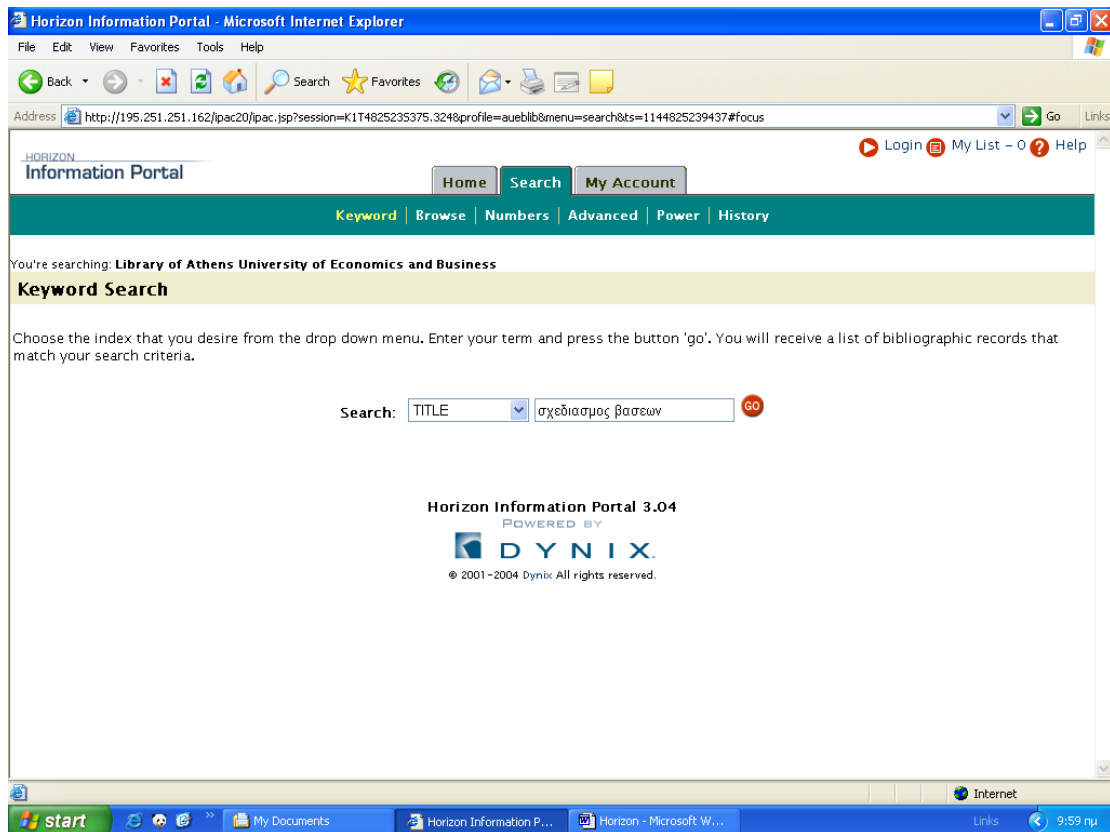
Παραδείγματα αναζήτησης

Απλή αναζήτηση

Παράδειγμα απλής αναζήτησης με τίτλο

Εικόνα 3. Χαρακτηριστικά απλής αναζήτησης

Εικόνα 4. Παράδειγμα απλής αναζήτησης

Εικόνα 5. Παράδειγμα τεκμηρίου με την απλή αναζήτηση

Σύνολο αποτελεσμάτων: ένα τεκμήριο

Αριστερά εμφανίζονται πληροφορίες για το συγγραφέα του βιβλίου, τους θεματικούς όρους, τον τίτλο, δυνατότητα εμφάνισης της εγγραφής σε MARC και δεξιά εμφανίζεται η εγγραφή του τεκμηρίου.

The screenshot shows a web browser window displaying the Horizon Information Portal. The main content is a table titled "Copy/Holding information" with the following columns: Collection, Call No., Status, Accession No., and a set of actions (Request Copy, Add Copy to MyList). The table lists 15 records, all with a status of "Διαθέσιμο" (Available). On the left side, there is a "Browse Catalog" section with options to search by author or title. The browser's address bar shows a URL with session and menu parameters.

Collection	Call No.	Status	Accession No.	
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24112	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24113	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24114	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24185	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	77726	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	77727	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	77728	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24115	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24116	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24117	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24183	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24184	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24186	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24187	Request Copy Add Copy to MyList

Εικόνα 6. Τοποθεσία του τεκμηρίου στην βιβλιοθήκη

Στο κάτω μέρος της οθόνης εμφανίζονται πληροφορίες που αφορούν το τεκμήριο και είναι:

Collection: όνομα συλλογής, Call no: ταξιθετικός αριθμός, Status: κατάσταση δανεισμού, Due Date: σε περίπτωση που το αντίτυπο είναι δανεισμένο αναγράφεται η ημερομηνία επιστροφής του αντιτύπου, Accession no: αριθμός εισαγωγής του αντιτύπου.

Δίνεται η δυνατότητα να δημιουργήσουμε λίστα με τις εγγραφές που χρειαζόμαστε για να κάνουμε εκτύπωση ή να αποστείλουμε με e-mail σε μορφή αρχείου html. (Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

Σύνθετη αναζήτηση

Η σύνθετη αναζήτηση σας επιτρέπει να κάνετε αναζήτηση όταν θέλετε να συνδυάσετε όρους από διαφορετικά πεδία (π.χ. γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας κλπ.)

Horizon Information Portal - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Address: <http://195.251.251.162/ipac:20/ipac.jsp?session=1144737V69QA9.56&profile=auelib&menu=search&submenu=advanced&ts=1144737436859#focus>

Horizon Information Portal

Home Search My Account

Keyword Browse Numbers Advanced Power History

You're searching: **Library of Athens University of Economics and Business**

Advanced Search

Search the library catalog. Fill in at least one field. The more words you search for, the smaller and more refined your results list will be.

SUBJECT: GO

TITLE:

AUTHOR:

ANY WORD:

PUBLISHER:

SERIAL TITLE:

SERIES TITLE:

Refine your search (optional):
You can refine your search by selecting a limit or sort option.

Limits

Collection
BOOKS

Εικόνα 7. Σύνθετη Αναζήτηση

Αποτελέσματα σύνθετης αναζήτησης

Horizon Information Portal - Microsoft Internet Explorer

Address: http://195.251.251.162/ipac20/ipac.jsp?session=11X48223201C7.253&menu=search&aspect=advanced&ipp=10&ipp=20&pp=20&profile=aueblib&ri=&term=%CF%80%C

Information Portal

Home Search My Account

Keyword Browse Numbers Advanced Power History

Search: SUBJECT πληροφορική .AW=γιααν* .PU

You're searching: Library of Athens University of Economics and Business

Sort by: Publication date Limit by: Select...

Search Results

2 titles matched: πληροφορική γιααν* Μπέν*

means this library owns a copy

1. Συστήματα βάσεων δεδομένων SQL

by Γιαννακουδάκης, Εμμανουήλ Ι. 70, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών 070
Αθήνα : Μπένου 1999

Collection	Call No.	Status	Due Date	Accession No
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24188

2. Σχεδιασμός και διαχείριση βάσεων δεδομένων

by Γιαννακουδάκης, Εμμανουήλ Ι. 070
Αθήνα : Μπένου 1999

Collection	Call No.	Status	Due Date	Accession No
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24112

Εικόνα 8.Αποτελέσματα σύνθετης αναζήτησης

Horizon Information Portal - Microsoft Internet Explorer

Address: http://195.251.251.162/ipac20/ipac.jsp?session=11X48223201C7.253&profile=aueblib&source=~:1auebtest&view=items&uri=full=3100001~:128673~:10&ri=1&aspect=advan

Information Portal

Home Search My Account

Keyword Browse Numbers Advanced Power History

Search: SUBJECT πληροφορική .AW=γιααν* .PU

You're searching: Library of Athens University of Economics and Business

Return to results Next

Item Information

Holdings

More by this author

- Γιαννακουδάκης, Εμμανουήλ Ι.
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

Subjects

- Βάση δεδομένων
- Λογισμικό
- Γλώσσα προγραμματισμού
- Πληροφορική
- Σύστημα πληροφορικής
- Εντολή
- Εφαρμοσμένη πληροφορική

ISBN: 960-85122-5-5

Description: χχ, 542σ. : διαγ.; πίνακες.

Copy/Holding information

Collection	Call No.	Status	Due Date	Accession No
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων	005.756			

Εικόνα 9.Παράδειγμα τεκμηρίου με την σύνθετη αναζήτηση

The screenshot shows a Microsoft Internet Explorer window titled 'Horizon Information Portal - Microsoft Internet Explorer'. The address bar contains a URL: `http://195.251.162/tpac20/tpac.jsp?session=11X48223201C7.2538&profile=aeubl&source=~/laebtest&view=items&uri=full=3100001~128873~10&ri=1&aspect=advan`. The main content area displays a table of search results with the following columns: Collection, Call No., Status, Due Date, and Accession No. The results list several books and articles, all with a status of 'Διαθέσιμο' (Available). Below the table, there are options for 'Format' (HTML, Plain text, Delimited), a 'Subject' field containing 'Συστήματα βάσεων δεδομένων SQL', and an 'Email to:' field with a 'Send' button.

Collection	Call No.	Status	Due Date	Accession No
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24188
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24189
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24190
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24191
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24192
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Δανεισμένο	24/02/2005	S24193
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24194
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24195
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24196
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24197

Εικόνα 10. Τοποθεσία του τεκμηρίου στη βιβλιοθήκη
(Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

Συνδυασμένη αναζήτηση

Στη συνδυασμένη αναζήτηση συσχετίζουμε δύο ή περισσότερους όρους (λέξεις-κλειδιά) με τη βοήθεια των τελεστών Boolean.

Horizon Information Portal - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Home Search Favorites Refresh Print Mail

Address <http://195.251.162/ipac20/ipac.jsp?session=1144737V69QA9.56&profile=auelib&menu=search&submenu=power&ts=1144737439531#focus> Go Links

Search by:

SUBJECT AND

ANY WORD AND

TITLE AND

ANY WORD

Refine your search (optional):
You can refine your search by selecting a limit or sort option.

Limits

Collection

BOOKS
AUDIO

Sorting
Sort your results by selecting a sort option.

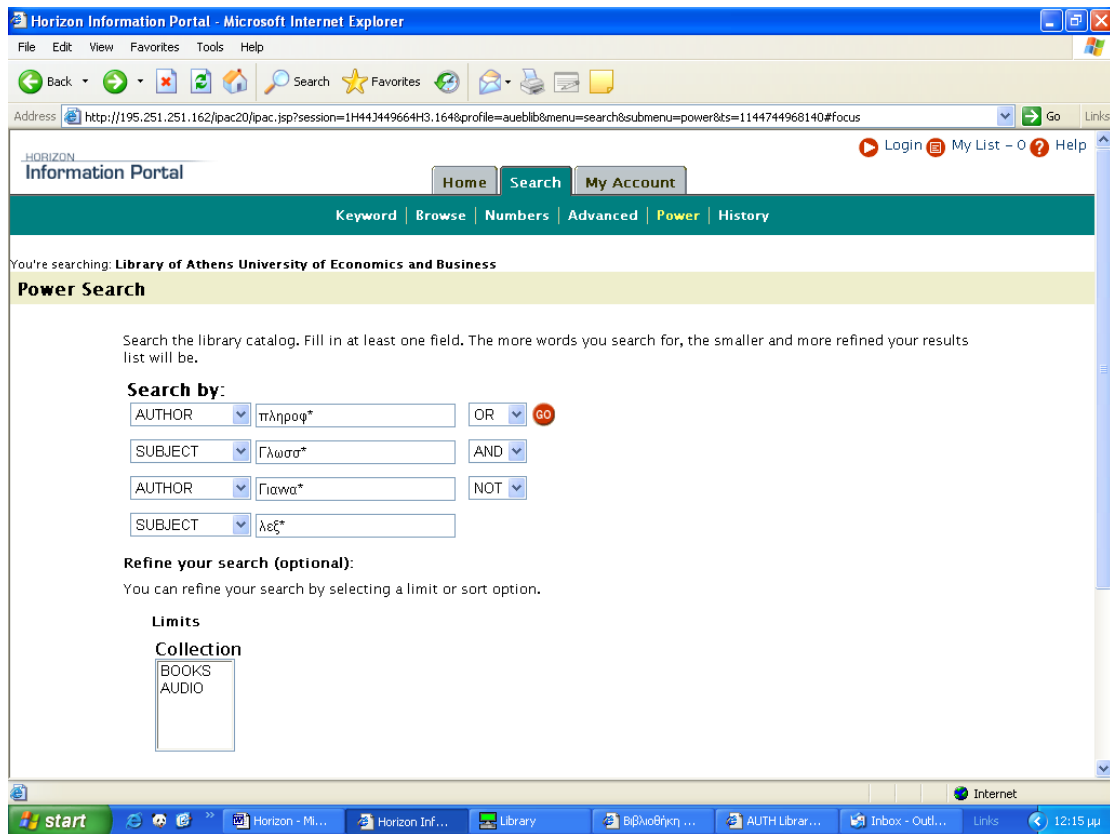
Select...
Select...
None
Publication date

Horizon Information Portal 3.04
POWERED BY
DYNIX
© 2001-2004 Dynix All rights reserved.

start Internet

Horizon - Micros... Opac/Opac Horizon Informa... My Documents Horizon - Micros... Links 9:40 πμ

Εικόνα 11. Συνδυασμένη αναζήτηση

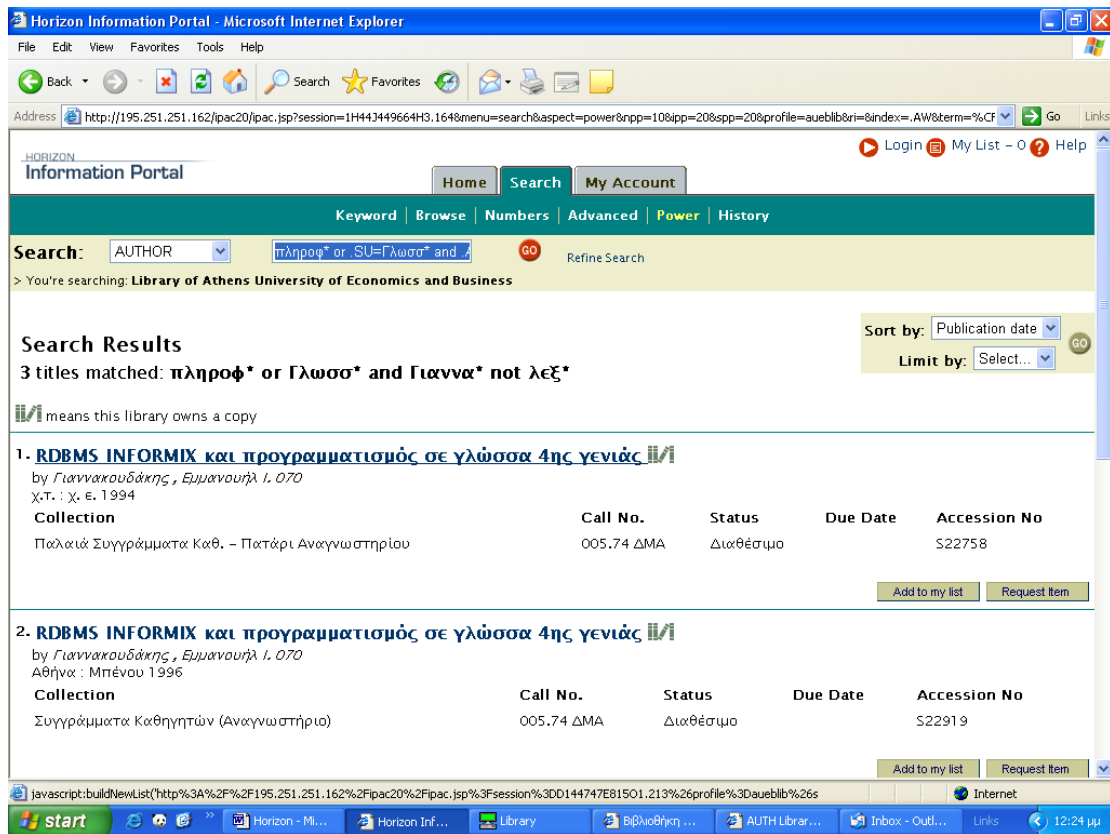

Εικόνα 12. Παράδειγμα συνδυασμένης αναζήτησης

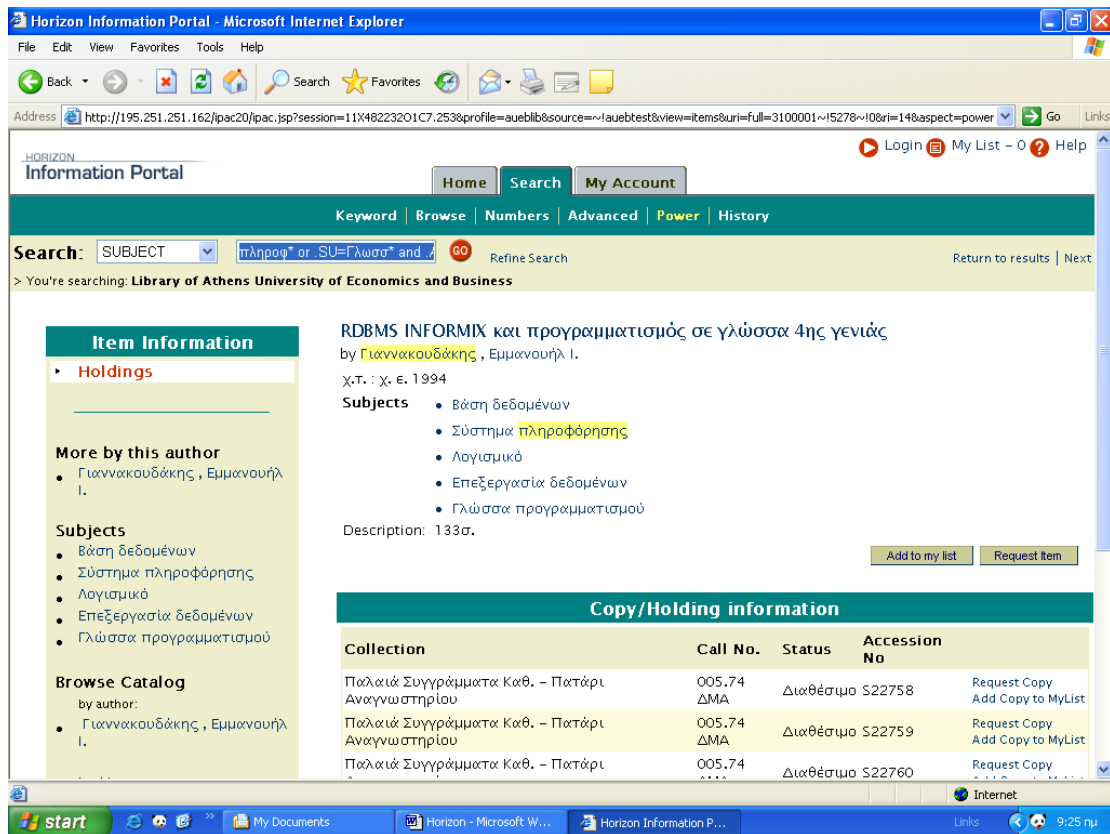
Πληκτρολογούμε στα πεδία που εμείς επιλέγουμε τα αντίστοιχα στοιχεία.

Πεδίο θέματος: πληκτρολογούμε τη λέξη «πληροφορική»

Πεδίο συγγραφέα: πληκτρολογούμε τη λέξη «Γιαννακουδάκης» και πατάμε Go. Και μας εμφανίζει μια λίστα με τα βιβλία που υπάρχουν στην βιβλιοθήκη.

Εικόνα 13. Αποτελέσματα συνδυασμένης αναζήτησης

Εικόνα 14. Τοποθεσία του τεκμηρίου στη βιβλιοθήκη

(Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

Συμβουλές αναζήτησης στη συνδυασμένη αναζήτηση

Πεδία αναζήτησης

Πεδίο τίτλος (title) παραλείπετε τα οριστικά άρθρα στην αρχή του τίτλου

Πεδίο συγγραφέας (author) εισάγετε πρώτα το επίθετο του συγγραφέα

Χρήση λογικών τελεστών (Boolean operators)

AND→ όλοι οι όροι ανακτώνται στα αποτελέσματα

OR→ τουλάχιστον ένας από τους όρους ανακτάται στα αποτελέσματα

NOT → οι όροι που έπονται του NOT αποκλείονται από τα αποτελέσματα

Υπάρχει και ο τελεστής XOR που με αυτόν οι όροι βρίσκονται στα αποτελέσματα ξεχωριστά και όχι και οι δύο μαζί στην ίδια εγγραφή. Ο τελεστής XOR σπάνια χρησιμοποιείται στην αναζήτηση.

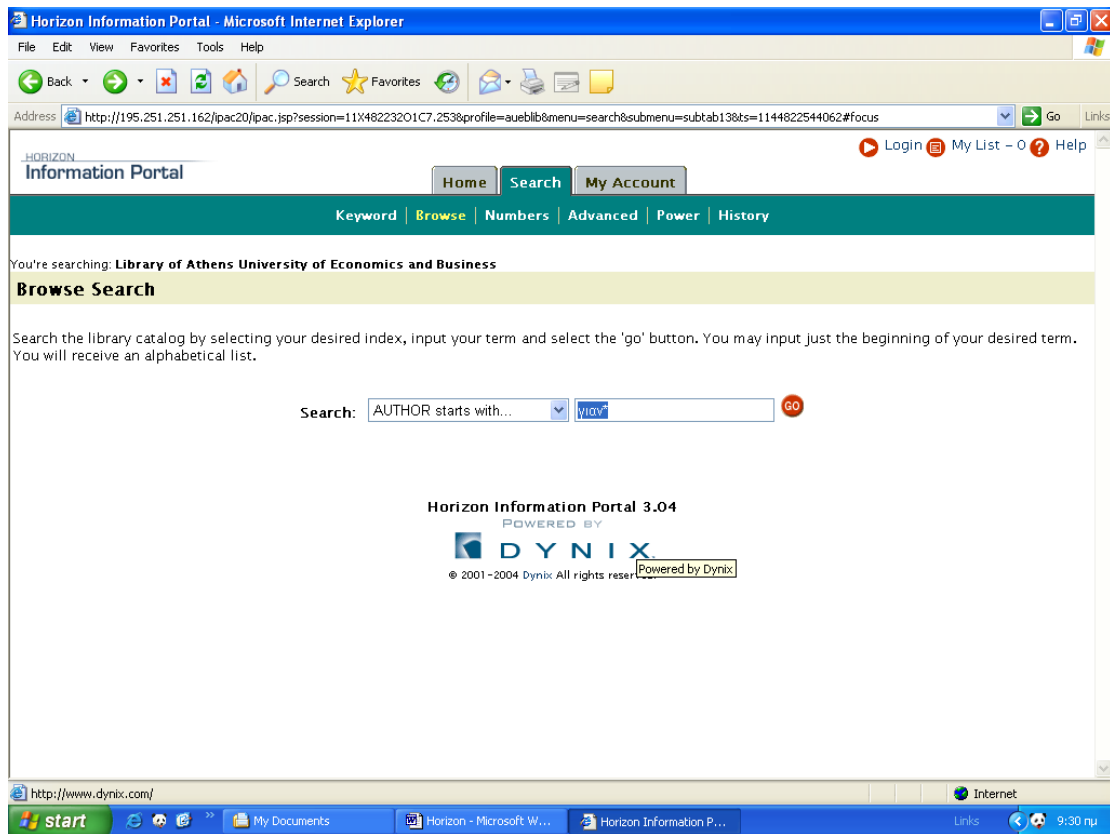
Σύμβολα έρευνας

Χρησιμοποιείτε το σύμβολο της αποκοπής (*) προκειμένου να ανακτήσετε όλες τις πιθανές καταλήξεις ενός όρου (π.χ. Pollut* για pollution, polluted, polluters κ.ο.κ)

Χρησιμοποιείτε το αγγλικό ερωτηματικό (?) για αντικατάσταση χαρακτήρων (συνήθως μέχρι 3 και όχι στην αρχή της λέξης) π.χ. organi?ation για organization. (Ηλεκτρονικός κατάλογος συστήματος Βιβλιοθηκών Α.Π.Θ. OPAC Οδηγός χρήσης)

Αλφαβητική αναζήτηση

Η αλφαβητική αναζήτηση δίνει τη δυνατότητα να δει κανείς αλφαβητικές λίστες αποτελεσμάτων. Επιλέγουμε ένα ευρετήριο π.χ. subject (θέμα) και πληκτρολογούμε τον όρο που μας ενδιαφέρει και έτσι οδηγούμαστε σε αλφαβητική λίστα θεματικών όρων. Η αλφαβητική αναζήτηση δίνει τη δυνατότητα να «χαζέψουμε», να «ξεφυλλίσουμε» συγγραφείς, τίτλους ή θέματα με οργανωμένο τρόπο (αλφαβητικά και με παραπομπές see και see also)

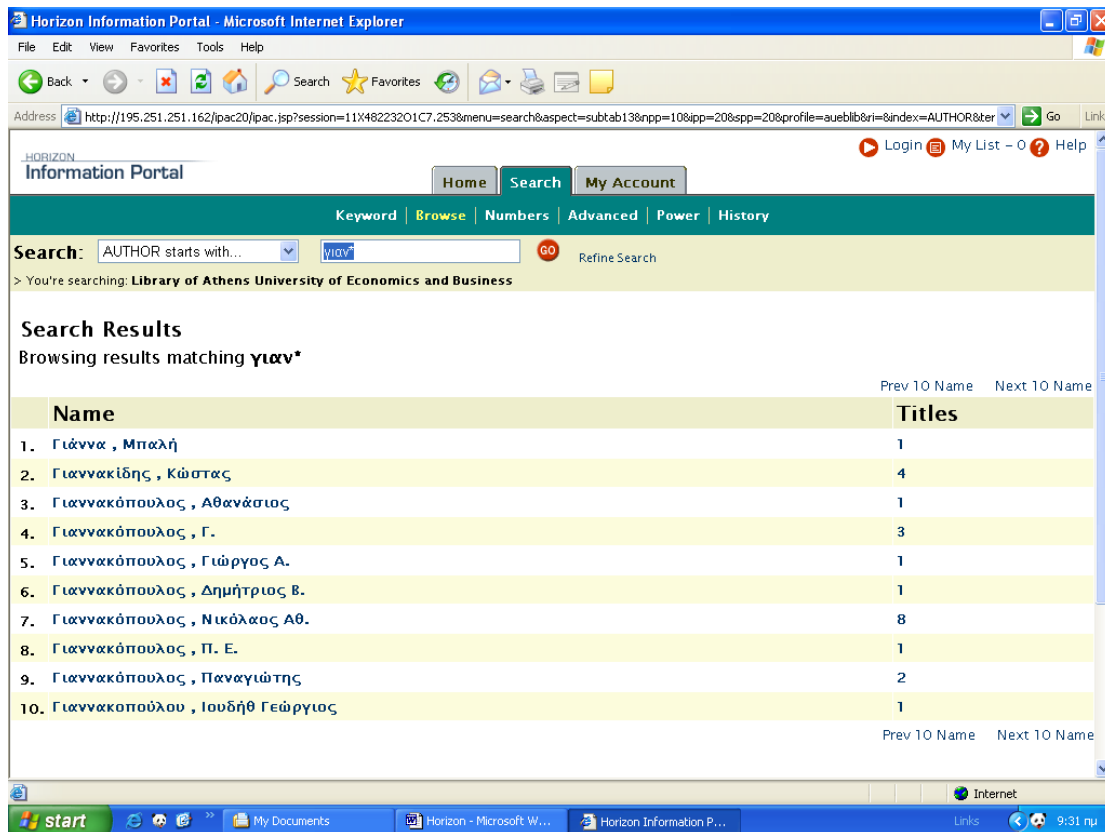

Εικόνα 15.Αλφαβητική αναζήτηση

- Επιλέγουμε από τα πεδία αναζήτησης το πεδίο συγγραφέας (author) και πληκτρολογούμε τον όρο «γιαν*» και πατάμε go.

Αποτελέσματα αναζήτησης

Αριστερά της οθόνης εμφανίζεται αλφαβητική λίστα με τα ονόματα των συγγραφέων και στα δεξιά εμφανίζεται ο αριθμός τίτλων στο όνομα του κάθε συγγραφέα. Πατάμε κλικ στο όνομα που επιλέγουμε και βλέπουμε τους αντίστοιχους τίτλους.

Εικόνα 16.Αποτελέσματα αλφαβητικής αναζήτησης

Κατανόηση των αποτελεσμάτων αναζήτησής σας

Μετά την εκτέλεση μιας απλής, σύνθετης, συνδυασμένης και αλφαβητικής αναζήτησης, το Web Opac σας επιστρέφει μια λίστα από τεκμήρια της βιβλιοθήκης που ταιριάζουν με τα κριτήρια αναζήτησης που δώσατε. Ανάλογα με το είδος της αναζήτησης που επιλέγετε το Web Opac εμφανίζει διαφορετικά αποτελέσματα αναζήτησης. Παρακάτω αναφέρονται οι διαφορετικοί τύποι αποτελεσμάτων αναζήτησης:

- Αλφαβητικά αποτελέσματα αναζήτησης
- Λέξεις-κλειδιά (ή περιληπτικά) αποτελέσματα αναζήτησης
- Λεπτομερείς πληροφορίες τεκμηρίου (ή πληροφορίες πλήρους-βιβλιογραφικής εγγραφής (Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac,2006)

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών χρησιμοποιεί τους Αγγλοαμερικάνικους Κανόνες Καταλογογράφησης για την καταλογογράφηση των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης και η καταλογογράφηση γίνεται στο σύστημα του Horizon.

Ο χρήστης βλέπει στον Web Opac την σύντομη περιγραφή του τεκμηρίου που ψάχνει και αυτό γίνεται μέσω του Horizon.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Αντικείμενο της εργασίας είναι η μελέτη της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας του αυτοματοποιημένου καταλόγου του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με σκοπό να βελτιωθεί η υποστήριξη των παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στους ενδιαφερόμενους χρήστες.

Για την έρευνα του θέματος της εργασίας, αρχικά μελετήθηκε η σχετική με το θέμα βιβλιογραφία. Η βιβλιογραφική διερεύνηση και μελέτη του θέματος επέτρεψε την εμφάνιση σε αυτό και την διατύπωση στη συνέχεια την διατύπωση των εξής ερευνητικών ερωτημάτων:

1. Οι χρήστες των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης γνωρίζουν την ύπαρξη του αυτοματοποιημένου καταλόγου Web Opac, και αν ναι τον χρησιμοποιούν;
2. Τι προβλήματα αντιμετωπίζουν οι χρήστες κατά την προσπάθεια σύνδεσης τους με τον αυτοματοποιημένο κατάλογο Web Opac;
3. Τι στρατηγικές αναζήτησης χρησιμοποιούν οι χρήστες κατά τη χρήση του Web Opac, και πόσο αυτές τους βοηθούν στην εργασία τους;
4. Τι μηχανές αναζήτησης που χρησιμοποιούν οι χρήστες στις αναζητήσεις τους στο διαδίκτυο;

Για την απάντηση των παραπάνω ερευνητικών ερωτημάτων, απαιτούνταν η συγκέντρωση δεδομένων από τους χρήστες των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, για την συλλογή των οποίων μπορεί να γίνει χρήση διαφορετικών μεθόδων, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι:

- Συνέντευξη
- Παρατήρηση
- ερωτηματολόγιο

Στη συνέχεια παρουσιάζεται αναλυτικότερα κάθε μια μέθοδος και αφού αξιολογηθούν ως προς την αποτελεσματικότητά τους για χρήση στην παρούσα έρευνα επιλέγεται η πλέον κατάλληλη.

3.1.1. Η συνέντευξη

Στη συνέντευξη ως μέθοδος έρευνας, ο ερευνητής υποβάλει στον ερωτώμενο μια σειρά από ερωτήσεις τις οποίες καλείται να απαντήσει. Αυτό που ενδιαφέρει τον ερευνητή είναι να ανακαλύψει τι σκέφτεται ο ερωτώμενος σε σχέση με κάποιο θέμα και να συγκρίνει τις γνώμες και απόψεις των ερωτώμενων. (Ζαφειρίου 2000: σελ 21).

Το πλεονέκτημα της συνέντευξης είναι ότι παρέχει την συλλογή των πληροφοριών οι οποίες χαρακτηρίζονται από πολλές λεπτομέρειες και αποκάλυψη ουσιαστικών διαφοροποιήσεων που είναι αδύνατο να συγκεντρωθούν διαφορετικά. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 101)

Τα μειονεκτήματα της συνέντευξης είναι ότι οι ερευνητές θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και δεξιότητες. Τέτοιοι ερευνητές είναι δύσκολο να βρεθούν και κοστίζουν πολύ. Επίσης είναι αδύνατο να γίνουν τέσσερις και παραπάνω συνεντεύξεις σε μια μέρα χωρίς να υποβαθμιστεί η ποιότητα της μελέτης. Η συνέντευξη απαιτεί περισσότερο χρόνο για τη συγκέντρωση των πληροφοριών. Δυσκολίες επίσης παρουσιάζονται στην ανάλυση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 102)

Τα παραπάνω μειονεκτήματα (διαδικασία που απαιτεί χρόνο και κόστος σε συνδυασμό με την απαίτηση για υψηλή εξειδίκευση με κατάλληλα προσόντα και δεξιότητες από τους ερευνητές που θα χρησιμοποιηθούν για τη διεξαγωγή της) οδηγούν στην απόρριψη της συγκεκριμένης μεθόδου για τη συλλογή υλικού.

3.1.2. Η παρατήρηση

Η παρατήρηση ως μέθοδος έρευνας, αναφέρεται στην παρακολούθηση της συμπεριφοράς των ατόμων. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται με τον τρόπο αυτό είναι απεριόριστες. Η παρατήρηση θα πρέπει να γίνεται με «επιστημονικό τρόπο». Για αυτό θα πρέπει να σχεδιάζεται και να εκτελείται συστηματικά και προγραμματισμένα. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 109)

Το πλεονέκτημα της παρατήρησης είναι ότι παρατηρούμε πραγματικές και αυθόρμητες συμπεριφορές.

Τα μειονεκτήματα της παρατήρησης είναι ότι (α) είναι χρονοβόρα διαδικασία και (β) μπορεί να δίνει την εντύπωση της μη συστηματικής έρευνας

Στην περίπτωση της παρούσας έρευνας η μέθοδος της παρατήρησης δεν ταιριάζει με τους σκοπούς και τους στόχους της, γι' αυτό και κρίθηκε ακατάλληλη.

3.1.3. Το ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο ως μέθοδος έρευνας, είναι ένα έντυπο που περιέχει μια σειρά δομημένων ερωτήσεων οι οποίες παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη σειρά και στις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει γραπτά. (Ζαφειρίου 2000: σελ 23).

Τα πλεονεκτήματα του ερωτηματολογίου είναι ότι οι ερωτώμενοι μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα δηλαδή δεν υπάρχει έλλειψη άμεσης επικοινωνίας, μπορούν να σταλούν σε μεγάλο αριθμό ανθρώπων και είναι μια λιγότερο χρονοβόρα μέθοδος, οι τρόποι ανάλυσης του υλικού είναι τυποποιημένοι και ο ερευνητής δεν επηρεάζει τις απαντήσεις.

Τα μειονεκτήματα του ερωτηματολογίου είναι ότι πιθανόν να έχει χαμηλό ποσοστό ανταπόκρισης, με συνέπεια τα αποτελέσματα της έρευνας να μην θεωρούνται έγκυρα.

Με βάση τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του ερωτηματολογίου κρίθηκε ως κατάλληλη μέθοδος για την διεκπεραίωση της παρούσας έρευνας.

3.2. Δειγματοληψία

Μετά την επιλογή του ερωτηματολογίου ως μεθόδου έρευνας, το επόμενο βήμα είναι η επιλογή των ερωτώμενων. Μια προσέγγιση είναι να ερωτηθούν όλοι οι ερωτώμενοι που θεωρούνται κατάλληλοι να συμμετάσχουν στην έρευνα, για την παρούσα έρευνα όλοι οι χρήστες της βιβλιοθήκης του ΟΠΑ. Ο τρόπος αυτός αναφέρεται σαν απογραφή του «πληθυσμού». Κάτι τέτοιο όμως συνήθως δεν είναι εφικτό με αποτέλεσμα ο ερευνητής να βασίζεται σε ένα «δείγμα» του πληθυσμού για να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που του χρειάζονται. Οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν από το δείγμα χρησιμοποιούνται για να εξαχθούν συμπεράσματα για το σύνολο των ερωτωμένων που αποτελούν τον «πληθυσμό» «Ως πληθυσμός ορίζεται το σύνολο που πρόκειται να μελετηθεί ως προς μια ή περισσότερες χαρακτηριστικές ιδιότητες».

(Γρηγοριάδου και Αρακά, 2003: σελ. 42). Το πρωταρχικό στάδιο είναι να οριστεί ο πληθυσμός που στην περίπτωση της παρούσας έρευνας αποτελείται από τους φοιτητές, καθηγητές και χρήστες/ερευνητές οι οποίοι κάνουν χρήση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης.

Ο πληθυσμός ορίζεται από τέσσερις παραμέτρους: το στοιχείο, τη μονάδα δειγματοληψίας, την έκταση και το χρόνο. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 205).

Σε αυτή την ερευνητική μελέτη ο πληθυσμός ορίστηκε ως εξής:

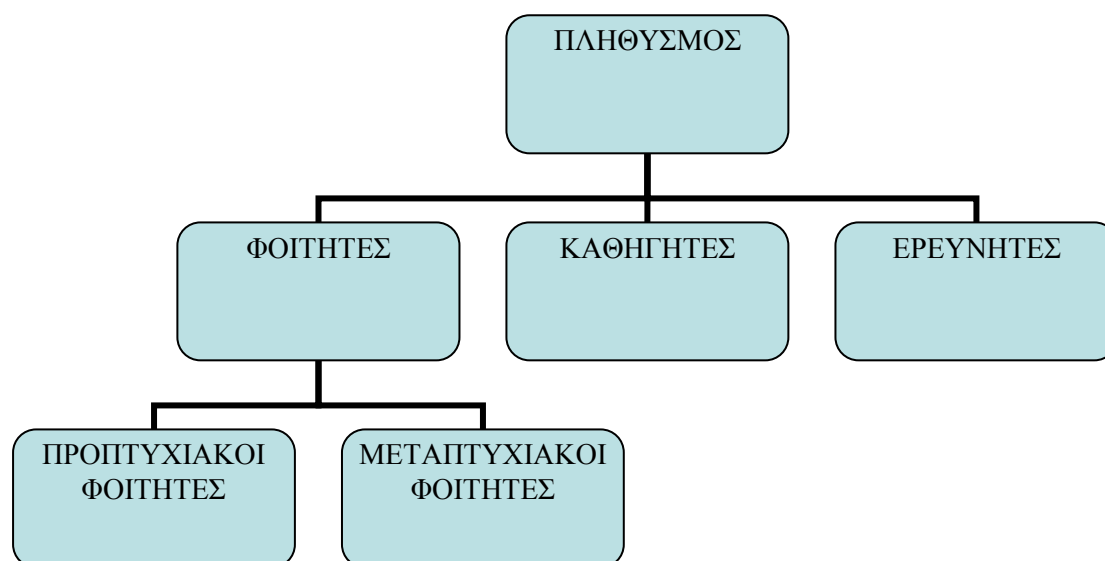
Στοιχείο: Όλοι οι χρήστες της βιβλιοθήκης από 18 μέχρι 60 ετών που γνωρίζουν να χειρίζονται τον αυτοματοποιημένο κατάλογο της βιβλιοθήκης.

Μονάδα δειγματοληψίας: Είναι ο χρήστης της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έκταση: Αθήνα.

Χρόνος: Το χρονικό διάστημα 2/4-10/6.

Ο πληθυσμός διαιρέθηκε σε τρεις κύριες ομάδες η μία από τις οποίες διαιρείται σε δύο υποομάδες.

Σχήμα. 1. Πληθυσμός έρευνας

Η συγκρότηση του δείγματος έγινε για πρακτικούς λόγους (δείγμα ευκολίας) από τους χρήστες της βιβλιοθήκης που προσεγγίστηκαν την περίοδο της έρευνας είτε στην περιοχή της βιβλιοθήκης, είτε στους χώρους του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το σύνολο των ερωτηθέντων ανέρχεται στους 220. Στο δείγμα πλειοψηφούν οι γυναίκες (το 59,5%) σε σχέση με τους άνδρες (το 40,5%).

3.3. Ερωτηματολόγιο

Η διαδικασία υλοποίησης της έρευνας μέσω ερωτηματολογίου περιλαμβάνει τα εξής διαδοχικά βήματα:

1. Το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου
2. Τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου
3. Τη δειγματοληψία
4. Την ανάλυση των στοιχείων

Στη συνέχεια αναλύεται κάθε βήμα της διαδικασίας υλοποίησης της παρούσας έρευνας μέσω του ερωτηματολογίου.

3.3.1. Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου

Υπάρχουν επτά στάδια στη διαδικασία σχεδιασμού του ερωτηματολογίου. Τα στάδια αφορούν τις αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν σχετικά με:

- Προκαταρτικές αποφάσεις
- Αποφάσεις για το περιεχόμενο κάθε ερώτησης
- Αποφάσεις για τον τρόπο διατύπωσης των ερωτήσεων
- Αποφάσεις για τον τύπο των ερωτήσεων που θα χρησιμοποιηθούν
- Αποφάσεις για τη σειρά των ερωτήσεων
- Αποφάσεις για τη φυσική διάταξη και εμφάνιση του ερωτηματολογίου
- Αποφάσεις για τον προέλεγχο και την αναθεώρηση του ερωτηματολογίου.

Προκαταρτικές αποφάσεις

Σε αυτό το στάδιο προσδιορίστηκε το είδος των πληροφοριών που θα συλλεγχθούν σύμφωνα με τους ερευνητικούς στόχους, ο καθορισμός του πληθυσμού, ο τρόπος συγκρότησης του δείγματος. Οι προκαταρτικές αποφάσεις που λήφθηκαν αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Αποφάσεις για το περιεχόμενο των ερωτήσεων

Σε αυτό το στάδιο καθορίστηκε κάθε ερώτηση που θα περιληφθεί στο ερωτηματολόγιο να είναι αναγκαία, ικανοποιητική και επαρκής ώστε να μας δώσει τις πληροφορίες που απαιτούνται για την ακριβή απάντηση των ερωτημάτων της έρευνας (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 155).

Αποφάσεις για τη διατύπωση των ερωτήσεων

Αυτό το στάδιο είναι σημαντικό στη διαδικασία σχεδιασμού του ερωτηματολογίου που αφορά τη φρασεολογία και το λεξιλόγιο που θα χρησιμοποιηθούν σε κάθε ερώτηση. Αποφάσισα να χρησιμοποιήσω απλές και κατανοητές λέξεις και να αποφύγω κάποιες με ασάφεια έτσι ώστε να μην οδηγηθούμε σε λανθασμένες απαντήσεις επειδή οι ερωτώμενοι δεν κατανόησαν την ερώτηση. Στην παρούσα έρευνα θεωρήθηκε απαραίτητο η χρήση παραδειγμάτων σε παρενθέσεις προκειμένου να κατανοήσουν οι ερωτώμενοι καλύτερα τις αντίστοιχες ερωτήσεις. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 163).

Αποφάσεις για τον τύπο των ερωτήσεων

Σε αυτό το στάδιο αφορά τον τύπο των ερωτήσεων που θα χρησιμοποιήσουμε στο ερωτηματολόγιο. Στη μελέτη χρησιμοποιήθηκαν οι ανοιχτές ερωτήσεις, οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, οι διχοτομικές και οι ερωτήσεις βαθμονόμησης καθώς και συνδυασμός ανοιχτής ερώτησης και ερώτησης βαθμονόμησης.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι λόγοι για τους οποίους επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένοι τύποι των ερωτήσεων, μαζί με ένα παράδειγμα από το ερωτηματολόγιο.

Ανοιχτές ερωτήσεις

Οι ερωτήσεις αυτές δίνουν στον ερωτώμενο την δυνατότητα και την ελευθερία να εκφραστεί ελεύθερα.

Παράδειγμα ανοιχτής ερώτησης από το ερωτηματολόγιο

11. Ποια μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο χρησιμοποιείτε περισσότερο (π.χ. Google, Alta Vista κ.λπ.)

Πολλαπλής επιλογής

Οι πολλαπλής επιλογής παρέχουν τη δυνατότητα στον ερωτώμενο να επιλέξει μεταξύ πολλών προεπιλεγμένων απαντήσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις η απάντηση θα είναι μόνο μία ενώ σε άλλες μπορεί να δοθούν περισσότερες από μια.

Παράδειγμα πολλαπλής επιλογής από το ερωτηματολόγιο

9. Τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας στον WEB OPAC, σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία , περιοδικά κλπ.;	
α.	Καθόλου / Ελάχιστα
β.	Λίγο
γ.	Μέτρια
δ.	Πολύ
ε.	Παρά πολύ

Διχοτομικές ερωτήσεις

Οι διχοτομικές ερωτήσεις επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει μόνο μια από τις δυνατές απαντήσεις.

Παράδειγμα διχοτομικής ερώτησης από το ερωτηματολόγιο

8. Κάνετε χρήση της βοήθειας (help) όταν αντιμετωπίζετε πρόβλημα στην αναζήτηση σας στον WEB OPAC;	ΝΑΙ
	ΟΧΙ

Ερωτήσεις βαθμονόμησης

Οι ερωτήσεις βαθμονόμησης επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει μια από τις απαντήσεις που του δίνονται.

Παράδειγμα ερώτησης βαθμονόμησης από το ερωτηματολόγιο

12. Σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του Διαδικτύου;	
A.	ΣΠΑΝΙΑ. Λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα
B.	ΛΙΓΟ. Σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα
Γ.	ΜΕΤΡΙΑ. 2 έως 3 φορές την εβδομάδα
Δ.	ΠΟΛΥ. Σχεδόν καθημερινά

Συνδυασμός ανοιχτής ερώτησης και ερώτησης βαθμονόμησης

Αυτές οι ερωτήσεις επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει μια από τις απαντήσεις που του δίνονται και να γράψει εάν υπάρχει κάποια άλλη επιλογή που χρησιμοποιεί εκείνος.

Παράδειγμα συνδυασμού ανοιχτής ερώτησης και ερώτησης βαθμονόμησης από το ερωτηματολόγιο

5. ΧΡΗΣΗ ΠΕΔΙΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τα παρακάτω πεδία όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο WEB OPAC	Καθόλου / Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ / Πάντοτε
α. Αναζήτηση στο Γενικό Ευρετήριο					
β. Αναζήτηση με Τίτλο					
γ. Αναζήτηση με Συγγραφέα					
δ. Αναζήτηση με Θέμα					
ε. Αναζήτηση με Σειρά.					
στ. Αναζήτηση με Εκδότη					
ζ. Άλλο (αναφέρατε τι):					

Αποφάσεις για τη σειρά των ερωτήσεων

Στο στάδιο αυτό καθορίστηκε με ποια σειρά θα τοποθετηθούν οι ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο. Η σειρά που ακολουθήθηκε την παρουσιάζετε στη συνέχεια.

1. *Τοποθέτηση απλών ερωτήσεων που προκαλούν ενδιαφέρον στην αρχή.*
Οι πρώτες ερωτήσεις που τοποθετήθηκαν στο ερωτηματολόγιο είναι εύκολες έτσι ώστε να προκαλέσουν το ενδιαφέρον στον ερωτώμενο αλλά και την περιέργεια του προκειμένου να μην αρνηθεί τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.
2. *Λογική σειρά των ερωτήσεων.*
Το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε σε δύο θεματικές ενότητες που περιλαμβάνουν ερωτήσεις που αφορούν το θέμα του.
3. *Τοποθέτηση αλληλεξαρτώμενων ερωτήσεων τη μια μετά την άλλη.*
Στο ερωτηματολόγιο τοποθετήθηκαν πρώτα οι γενικές ερωτήσεις και στη συνέχεια οι πιο εξειδικευμένες.
4. *Τοποθέτηση δύσκολων ερωτήσεων στο τέλος.*
Ερωτήσεις προσωπικές τοποθετήθηκαν στο τέλος του ερωτηματολογίου. Έτσι ο ερωτώμενος δύσκολα θα αρνηθεί να απαντήσει σε τέτοιου είδους ερωτήσεις όταν έχει απαντήσει τις προηγούμενες. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 172).

Αποφάσεις για τη διάταξη και εμφάνιση του ερωτηματολογίου.

Στο στάδιο αυτό αποφασίστηκε ποια θα είναι τα φυσικά χαρακτηριστικά του ερωτηματολογίου όπως το μέγεθος των γραμμάτων, το μέγεθος του ερωτηματολογίου και την ποιότητα του χαρτιού. Επίσης αναφέρονται οι βασικές αρχές οι οποίες λήφθηκαν υπόψιν για την καλύτερη εμφάνιση του ερωτηματολογίου.

- Το ερωτηματολόγιο πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο εύκολο να απαντηθεί
- Πρέπει να χρησιμοποιείται χαρτί καλής ποιότητας
- Πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο μικρό
- Οι ερωτήσεις πρέπει να αριθμούνται
- Αν πρέπει να παραλειφθεί μια ερώτηση πρέπει να χρησιμοποιείτε τη φράση «πηγαίνετε στην ερώτηση»
- Πρέπει να δηλώνετε ο τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να δοθούν οι απαντήσεις (π.χ. τοποθέτηση X ή O)
- Το ερωτηματολόγιο πρέπει να έχει στην αρχή κάποιον πρόλογο όπου δηλώνονται οι στόχοι της έρευνας

Αποφάσεις για τον προέλεγχο και την αναθεώρηση του ερωτηματολογίου.

Το στάδιο αυτό αποσκοπεί στον να εντοπισθούν πιθανά προβλήματα και ατέλειες κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Αυτό το στάδιο παρουσιάζεται αναλυτικότερα παρακάτω (βλέπε ενότητα Προκαταρκτική Έρευνα).

3.3.2 Μέθοδος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου

Ένα ερωτηματολόγιο μπορεί να συμπληρωθεί με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- Ταχυδρομικά
- Τηλεφωνικά
- Με προσωπική συνέντευξη

Παρατίθενται στη συνέχεια τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των παραπάνω μεθόδων (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 82, Saunders, 2000) ώστε να αξιολογηθεί η καταλληλότητα τους για την παρούσα έρευνα.

Ταχυδρομικά

Σε αυτή τη μέθοδο ο ερευνητής αποστέλλει το ερωτηματολόγιο ταχυδρομικά στους ερωτώμενους μαζί με ένα συνοδευτικό γράμμα όπου εξηγεί το σκοπό της μελέτης και παρακαλεί για τη συμμετοχή του ερωτώμενου. Αφού συμπληρώσει ο ερωτώμενος το ερωτηματολόγιο το αποστέλλει ταχυδρομικά στον ερευνητή.

Τα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι:

- Στοιχίζει λιγότερο
- Εξασφαλίζει ανωνυμία
- Δεν υπάρχει επιρροή του ερευνητή στις απαντήσεις
- Κατάλληλη μέθοδος για προσωπικές ερωτήσεις

Τα μειονεκτήματα που παρουσιάζει η μέθοδος αυτή είναι:

- Χαμηλότερο ποσοστό επιστροφής
- Αργός ρυθμός επιστροφής ερωτηματολογίων
- Έλλειψη ελέγχου για τη λήψη του ερωτηματολογίου
- Ακατάλληλη για ανοιχτές ερωτήσεις

Ο αργός αριθμός επιστροφής ερωτηματολογίων, η ύπαρξη ανοιχτών ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο σε συνδυασμό με το χαμηλό ποσοστό επιστροφής ερωτηματολογίων οδήγησαν στην απόρριψη της ταχυδρομικής μεθόδου συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.

Τηλεφωνικά

Στην τηλεφωνική συνέντευξη η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου γίνεται τηλεφωνικά. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις συνήθως γίνονται με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Τα πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι:

- Χαμηλό κόστος
- Σχετικά υψηλός αριθμός συμπληρωμένων ερωτηματολογίων
- Δυνατότητα προσαρμογής των ερωτήσεων

Τα μειονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι:

- Επιρροή του ερευνητή στις απαντήσεις

- Απευθύνεται σε αυτούς που έχουν τηλέφωνο
- Όχι κατάλληλη για μεγάλα ερωτηματολόγια
- Αδυναμία κλήσης ερωτωμένων με απόρρητο αριθμό τηλεφώνου

Η αδυναμία προσέγγισης των μελών του δείγματος τηλεφωνικά απέκλεισε την τηλεφωνική συνέντευξη ως μέθοδο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου της παρούσας έρευνας.

Προσωπική συνέντευξη

Στην προσωπική συνέντευξη ο ερωτώμενος και ο ερευνητής βρίσκονται πρόσωπο με πρόσωπο και ο ερωτώμενος συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο. Η συνέντευξη μπορεί να είναι προγραμματισμένη δηλαδή ο ερωτώμενος έχει ήδη συμφωνήσει να απαντήσει στο ερωτηματολόγιο. Η συνέντευξη μπορεί να είναι και απρογραμμάτιστη δηλαδή ο ερευνητής σταματάει τυχαία στο δρόμο είτε σε εμπορικά κέντρα ανθρώπους και τους ζητάει να συμμετάσχουν στην έρευνα του και να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο επιτόπου.

Τα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι:

- Μεγαλύτερο ποσοστό συμπληρωμένων ερωτηματολογίων
- Μικρότερο κόστος
- Επιτρέπει τη χρήση οποιασδήποτε ερώτησης

Τα μειονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι:

- Η συνέντευξη είναι πολύ σύντομη

Με βάση τους στόχους της έρευνας επιλέχθηκε η προσωπική συνέντευξη ως μέθοδος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Ο λόγος που κυρίως προτιμήθηκε είναι το μεγαλύτερο ποσοστό συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Επίσης οι υπόλοιπες μέθοδοι συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου παρουσίαζαν προβλήματα και δημιουργούσαν σημαντικές αμφιβολίες για την ολοκλήρωση της έρευνας.

3.4. Ενότητες του ερωτηματολογίου

Η δημιουργία του ερωτηματολογίου στηρίχθηκε στους σκοπούς και στόχους της έρευνας. Κατά την δημιουργία του ερωτηματολογίου συμπεριλήφθηκαν ποιοτικές και ποσοτικές ερωτήσεις με την μορφή ανοιχτών και κλειστών ερωτήσεων.

Το ερωτηματολόγιο συγκροτήθηκε στη βάση δύο θεματικών ενοτήτων και αποτελείται από 12 ερωτήσεις. (βλέπε παράρτημα: ερωτηματολόγιο). Οι ενότητες αυτές ήταν:

1. Γνώση για τον Web OPAC, τρόπος χρήσης του, προβλήματα από τη χρήση και τρόπος αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο.
2. Δημογραφικά στοιχεία ερωτώμενου.

Η πρώτη ενότητα αποτελείται από 12 ερωτήσεις οι οποίες αφορούν τον αυτοματοποιημένο κατάλογο του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και την συχνότητα που τον επισκέπτονται οι χρήστες, αν γνωρίζουν να χρησιμοποιούν τον αυτοματοποιημένο κατάλογο, αν υπάρχουν προβλήματα και δυσκολίες στη χρήση του αυτοματοποιημένου καταλόγου, τον τρόπο που κάνουν αναζήτηση, τον τρόπο που κάνουν αναζήτηση στις μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο και πόσο συχνά χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο. Η δεύτερη ενότητα αποτελείται από τρεις ερωτήσεις οι οποίες αφορούν τα προσωπικά στοιχεία των ερωτώμενων όπως φύλο, ηλικία και ιδιότητα.

3.5. Προκαταρτική έρευνα (πilotική δοκιμή)

Το τελευταίο στάδιο πριν την οριστική σύνταξη του ερωτηματολογίου έγινε πιλοτική δοκιμή του ερωτηματολογίου σε δείγμα 20 ατόμων με σκοπό να καταγράψουμε πιθανά προβλήματα κατανόησης των ερωτήσεων και την αποδοχή του από τους ερωτώμενους. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 174). Στην πιλοτική δοκιμή καταγράφηκαν τα εξής προβλήματα:

- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 2 πόσες φορές τον μήνα επισκέπτεστε συνήθως τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) οι απαντήσεις ήταν 0,1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10, 11-12, 13-14, 15-29, καθημερινά κρίνεται ότι οι παραπάνω απαντήσεις θα μπερδεύαν περισσότερο τους χρήστες επειδή δεν θυμούνται πόσες

φορές επισκέπτονται τον Web Opac και έτσι οι απαντήσεις έγιναν 0, 1-5, 6-10, 11-20 και άνω των 20.

- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 1 ενσωματώθηκε η ερώτηση γνωρίζετε τι από τα παρακάτω είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος (Web Opac) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και αυτό συνέβηκε για να δούμε εάν οι χρήστες γνωρίζουν για τον Web Opac.
- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 3 γνωρίζετε τον τρόπο πρόσβασης στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) η συγκεκριμένη ερώτηση βγήκε από το ερωτηματολόγιο επειδή θα μπέρδευε τους χρήστες και δεν θα καταλάβαιναν την ερώτηση.
- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 4 σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης στις διάφορες φάσεις της επίσκεψης σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και οι απαντήσεις είναι 1. στην προσπάθεια σύνδεσης με την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr 2. Όταν κάνετε επιλογές από τα περιεχόμενα του αυτοματοποιημένου καταλόγου (Web Opac) και 3. Όταν κάνετε προσπάθειες αναζήτησης χρησιμοποιώντας τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και μετά από αλλαγές έγινε σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης κατά την επίσκεψης σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και οι απαντήσεις είναι: α. στην προσπάθεια σύνδεσης με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr και β. δεν εμφανίζονται τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας. Οι χρήστες θα πρέπει να σημειώσουν την συχνότητα όπως ποτέ, σπάνια, κάποιες φορές, πολύ και πάρα πολύ.
- Στη πρώτη ενότητα στην ερώτηση 15 είστε ικανοποιημένοι από τη μορφή των αποτελεσμάτων της αναζήτησης μέσω του αυτοματοποιημένου καταλόγου (Web Opac) η οποία ενσωματώθηκε μαζί με την ερώτηση 16 και έγινε τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας στον Web Opac σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία, περιοδικά κ.λ.π. και οι απαντήσεις είναι α. καθόλου/ελάχιστα β. λίγο γ. μέτρια δ. πολύ και ε. πάρα πολύ.
- Στην δεύτερη ενότητα η ερώτηση 3 επίπεδο χρήσης του διαδικτύου: α. σπάνια, λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα, β. λίγο, σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα, γ. μέτρια, 2 έως 3 φορές την εβδομάδα, δ. πολύ, σχεδόν καθημερινά έως 1 ώρα και

ε. εντατικά, καθημερινά περισσότερο από 1 ώρα. Η ερώτηση αυτή έγινε η δωδέκατη ερώτηση του ερωτηματολογίου στην πρώτη ενότητα και το ε. έφυγε. Η ερώτηση έγινε σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του Διαδικτύου: α. ΣΠΑΝΙΑ. Λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα β. ΛΙΓΟ. Σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα γ. ΜΕΤΡΙΑ. 2 έως 3 φορές την εβδομάδα δ. ΠΟΛΥ. Σχεδόν καθημερινά.

- Στην πρώτη ενότητα πρώτα είναι οι ερωτήσεις που αφορούν τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και στη συνέχεια ακολουθούν οι ερωτήσεις που αφορούν τις μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο. Ο λόγος που έγινε αυτό είναι ότι οι περισσότεροι χρήστες είναι πιθανόν να μην γνωρίζουν για τον αυτοματοποιημένο κατάλογο και στις μηχανές αναζήτησης βλέπουμε πως κάνουν αναζήτηση.

3.6. Διαξαγωγή της έρευνας

Μετά τις διορθώσεις που έγινα με βάση την πιλοτική δοκιμή ολοκληρώθηκε η σύνταξη του ερωτηματολογίου, τυπώθηκαν αντίτυπα και ξεκίνησε η συλλογή δεδομένων. Η συλλογή ξεκίνησε στο κοινό της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και τις ώρες 10 με 6 που έκλεινε η βιβλιοθήκη. Η διανομή των ερωτηματολογίων ξεκίνησε από τις 2 Απριλίου μέχρι τις αρχές Ιουνίου. Οι ώρες που επιλέχθηκαν ήταν τέτοιες ώστε να ο μεγαλύτερος αριθμός κοινού στη βιβλιοθήκη. Παράλληλα προσεγγίστηκαν μέλη του διδακτικού προσωπικού του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στα γραφεία τους. Τέλος προσεγγίστηκαν μεταπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου.

3.7. Ανάλυση των στοιχείων

Μετά τη συγκέντρωση των στοιχείων το επόμενο στάδιο είναι η ανάλυση τους. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο S.P.S.S. (Statistical Package for Social Sciences) και στην 15^η έκδοση του. Το S.P.S.S. είναι πρόγραμμα υπολογιστή που αφορά την ανάλυση δεδομένων (Foster, 1993: σελ. 20) και το οποίο προσφέρει πολλές δυνατότητες στην ανάλυση δεδομένων. Με την βοήθεια του προγράμματος δημιουργήθηκαν τα διαγράμματα, και οι πίνακες της παρούσας εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

4.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν τελικά 220 χρήστες υπηρεσιών της βιβλιοθήκης. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρατίθενται στη συνέχεια.

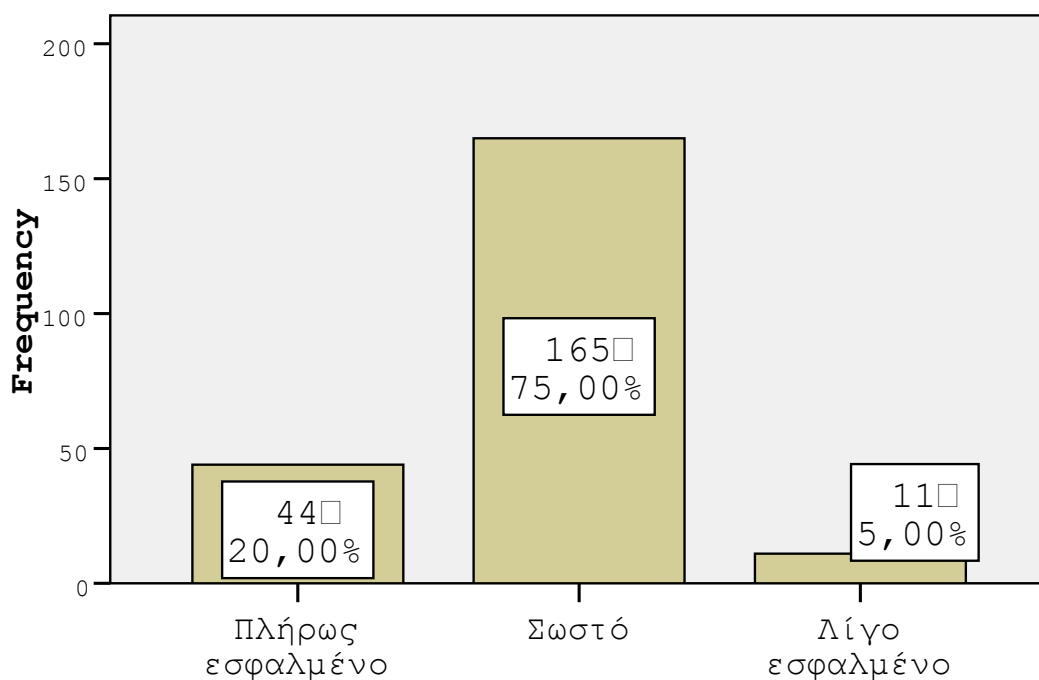
1. Τρόπος αναζήτησης πληροφοριών

Ερώτηση 1:

«Γνωρίζετε τι από τα παρακάτω είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος (Web Opac) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών ;»

Οι χρήστες πρέπει να επιλέξουν μια απάντηση και η σωστή απάντηση είναι το β. Από όσους απάντησαν η συντριπτική πλειοψηφία 75,0% (165 άτομα) απάντησαν ότι ο Web Opac περιέχει πληροφορίες για τον εντοπισμό των βιβλίων στα ράφια της βιβλιοθήκης και άρα γνωρίζουν τον Web Opac. Ορισμένοι (το 20,0% δηλαδή 44 άτομα) απάντησαν εσφαλμένα ότι ο Web Opac περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο των βιβλίων που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη και άρα δεν γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac. Τέλος λίγοι (το 5,0% δηλαδή 11 άτομα) απάντησαν ότι ο Web Opac περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο άρθρων περιοδικών και επομένως και αυτοί δεν ξέρουν τι είναι ο Web Opac.

Συμπεραίνουμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία (75%) γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac και 25% (56 χρήστες του site του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών) δηλαδή το σύνολο των 20% και 5,0% δεν γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac και αυτό μάλλον οφείλεται στο ότι μάλλον δεν έχουν ακούσει τίποτα για αυτόν.

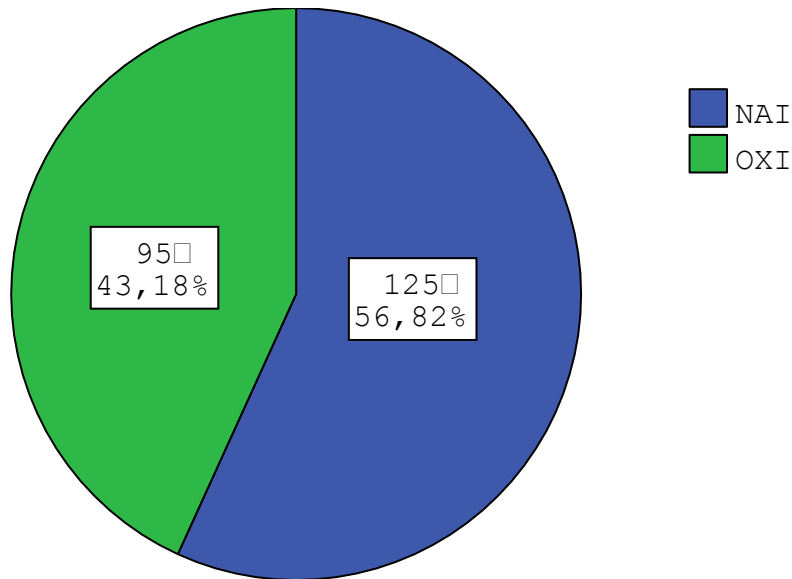
Διάγραμμα 1: Γνώση Web Opac

Ερώτηση 2:

«Έχετε επισκεφθεί τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, έστω και μια φορά στο παρελθόν?»

Οι απαντήσεις ήταν: η πλειοψηφία 56,8% (125 άτομα) απάντησαν ότι έχουν επισκεφτεί τον Web Opac έστω και μια φορά στο παρελθόν, οι περισσότεροι 43,2% (95 άτομα) απάντησαν ότι δεν έχουν επισκεφτεί τον Web Opac έστω και μια φορά στο παρελθόν.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες 56,8% (125 άτομα) επισκέπτονται τον Web Opac για την αναζήτηση υλικού στη βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τις εργασίες τους και οι υπόλοιποι χρήστες 43,2% (95 χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών) δεν επισκέπτονται τον Web Opac και αυτό μπορεί να οφείλεται στη μη γνώση και ύπαρξη του Web Opac.

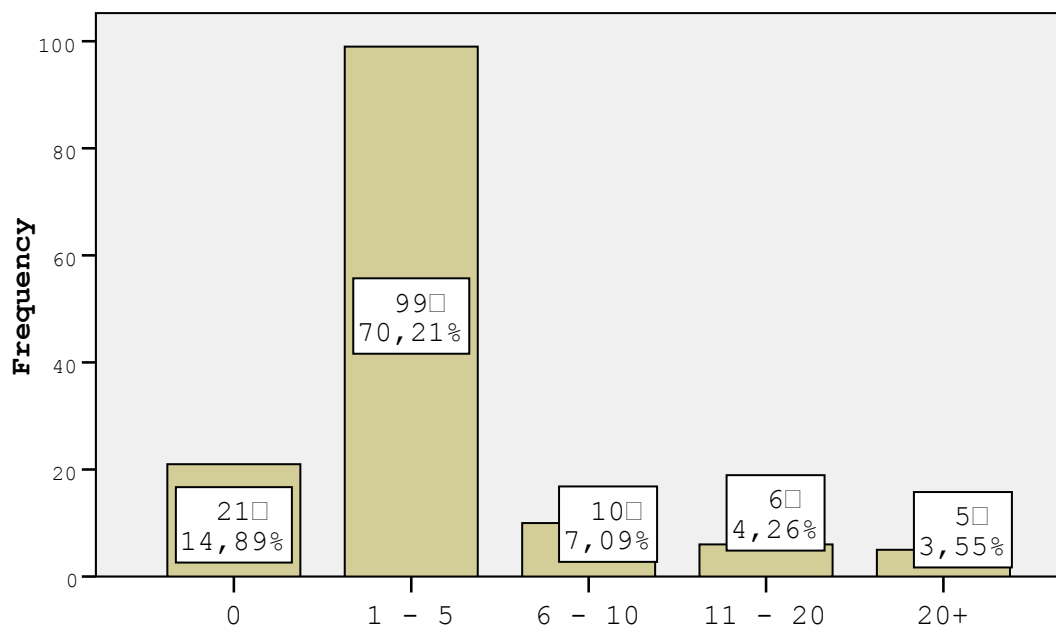
Διάγραμμα 2: Επίσκεψη των χρηστών στον Web Opac

Ερώτηση 3:

«Πόσες φορές τον μήνα επισκέφτεστε συνήθως τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac)?»

Οι χρήστες θα πρέπει να επιλέξουν μια απάντηση. Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 45,0% (99 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac 1 με 5 φορές τον μήνα, οι περισσότεροι 14,9% (21 άτομα) απάντησαν ότι δεν έχουν επισκεφτεί τον Web Opac καθόλου, το 4,5% (10 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac 6 με 10 φορές τον μήνα, το 2,7% (6 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac 11 με 20 φορές τον μήνα και το 2,3% (5 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac πάνω από 20 φορές τον μήνα.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών επισκέπτονται τον Web Opac 1 με 5 φορές τον μήνα.

Διάγραμμα 3: Μηνιαίος αριθμός επισκέψεων των χρηστών στον Web Opac

Ερώτηση 4:

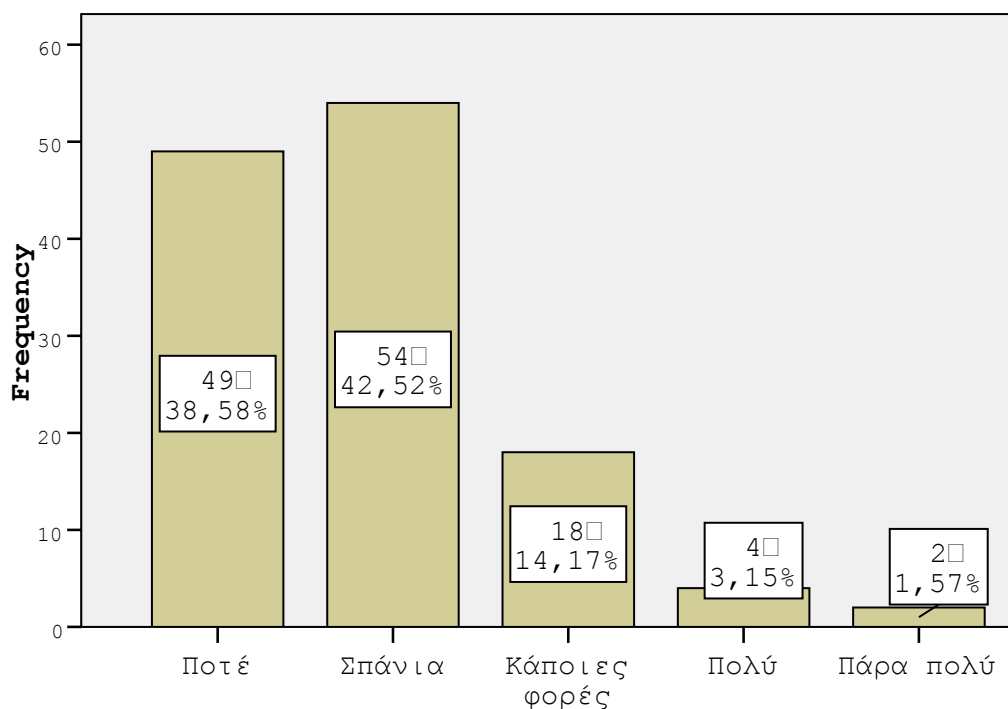
«Σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης κατά την επίσκεψή σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac)»:

A. Στην προσπάθεια σύνδεσης με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr.

B. Δεν εμφανίζονται τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας

Οι απαντήσεις στο υποερώτημα A. είναι: οι περισσότεροι 42,5% (54 άτομα) απάντησαν ότι σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, το 38,6% (49 άτομα) απάντησαν ότι ποτέ δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, το 14,2% (18 άτομα) απάντησαν ότι κάποιες φορές αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, το 3,1% (4 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν μεγάλο πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες (42,5% δηλαδή 54 άτομα) σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα κατά την προσπάθεια σύνδεσης τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης. Οι χρήστες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσης τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης πιθανόν να οφείλεται σε τεχνικό πρόβλημα.

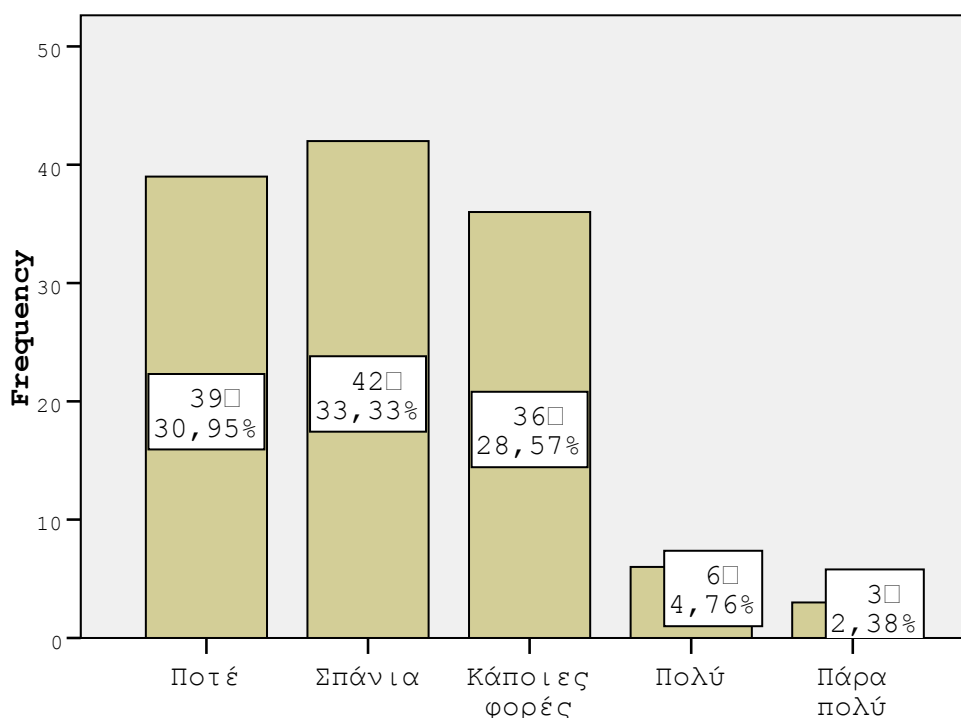

Διάγραμμα 4: Προβλήματα πρόσβασης στο site της βιβλιοθήκης

Οι απαντήσεις στο υποερώτημα Β. είναι: οι περισσότεροι 33,3% (42 άτομα) απάντησαν ότι σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους, το 31,0% (39 άτομα) απάντησαν ότι ποτέ δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους, το 28,6% (36 άτομα) απάντησαν ότι κάποιες φορές αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους, το 4,8% (6 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους και το 2,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν μεγάλο πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες (το 33,3%) σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων τους κατά την αναζήτηση τους. Οι υπόλοιποι (το 4,8% και το 2,4%) που αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση

των αποτελεσμάτων τους κατά την αναζήτηση τους πιθανόν να οφείλεται σε τεχνικό πρόβλημα.

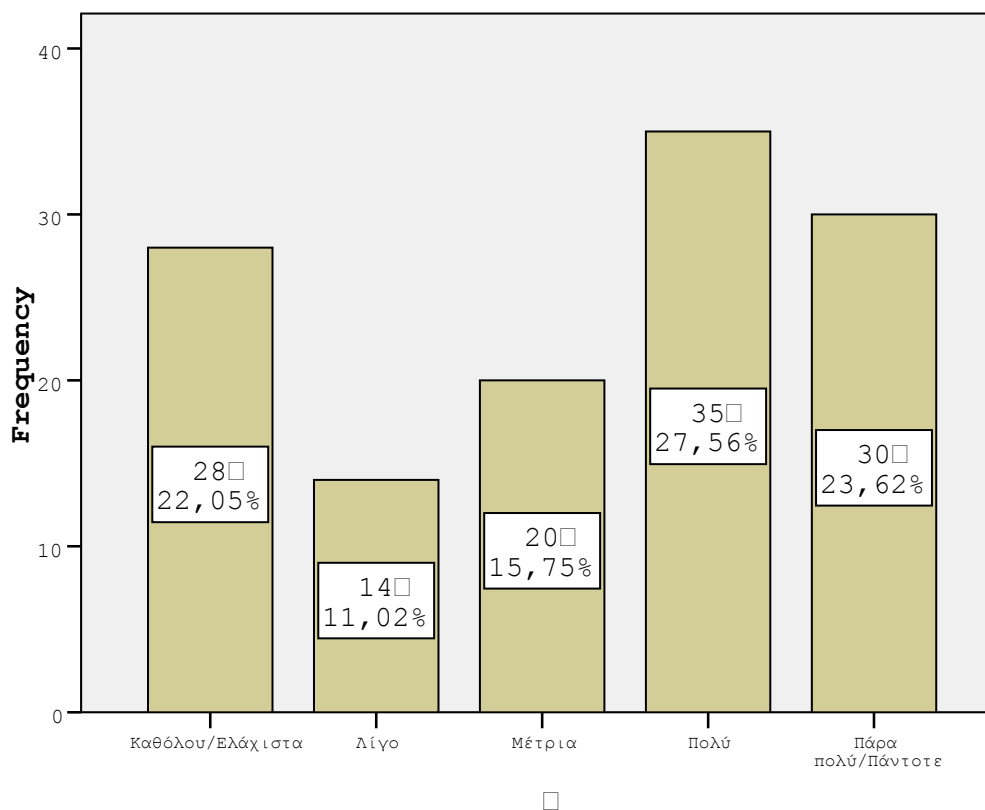

Διάγραμμα 5: Προβλήματα παρουσίασης αποτελεσμάτων

Ερώτησης 5:

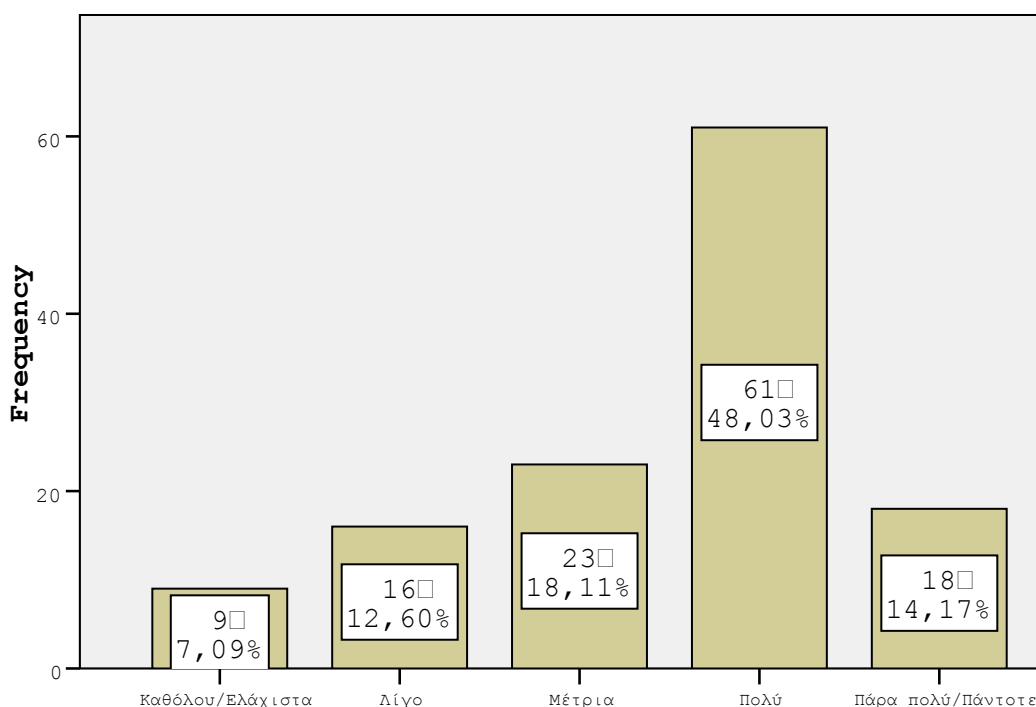
«Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τα παρακάτω πεδία όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο Web Opac?»

Οι απαντήσεις για το γενικό ευρετήριο είναι: οι περισσότεροι 27,6% (35 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους, το 23,6% (30 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους, το 22,0% (28 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους, το 15,7% (20 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μέτρια το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους και το 11,0% (14 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους.

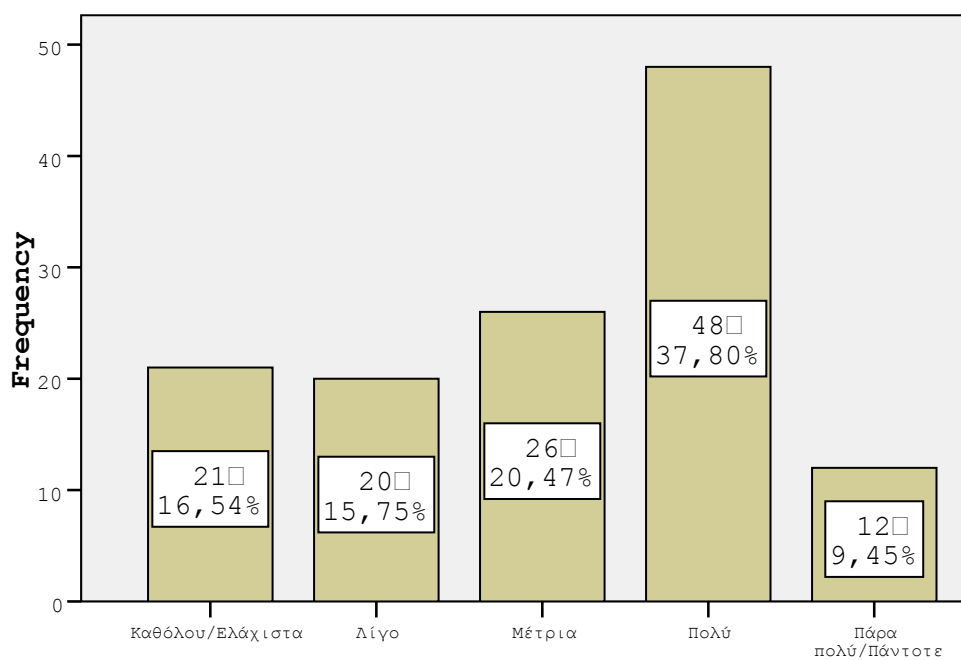
Διάγραμμα 6: Χρήση πεδίου γενικού ευρετηρίου

Οι απαντήσεις για τον τίτλο είναι: οι περισσότεροι 48,0% (61 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους, το 18,1% (23 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μέτρια το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους, το 14,2% (18 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους, το 12,6% (16 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους και το 7,1% (9 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους.

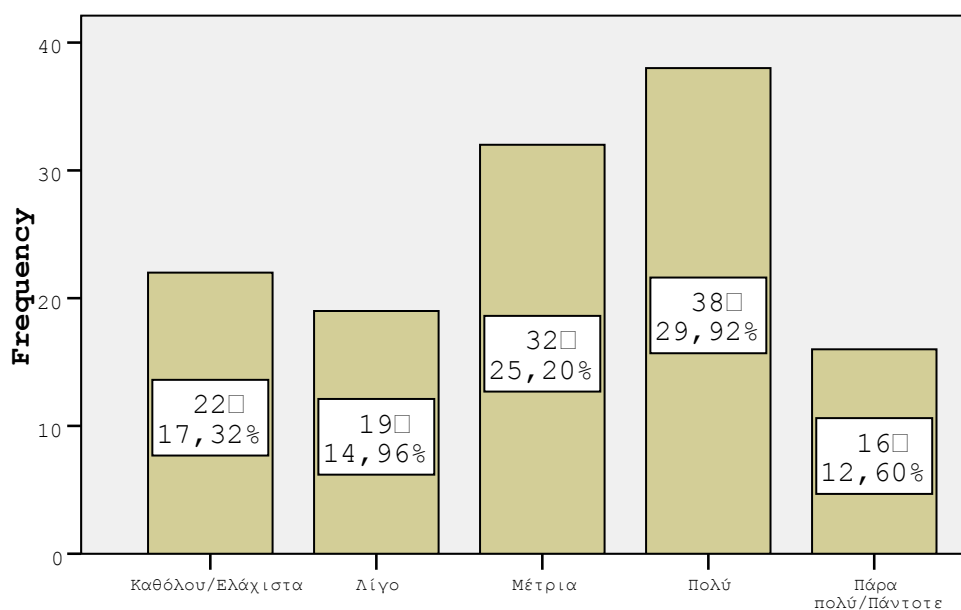
Διάγραμμα 7: Χρήση πεδίου τίτλου

Οι απαντήσεις για τον συγγραφέα είναι: οι περισσότεροι 37,8% (48 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους, το 20,5% (26 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μέτρια το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους, το 16,5% (21 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους, το 15,7% (20 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους και το 9,4% (12 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους.

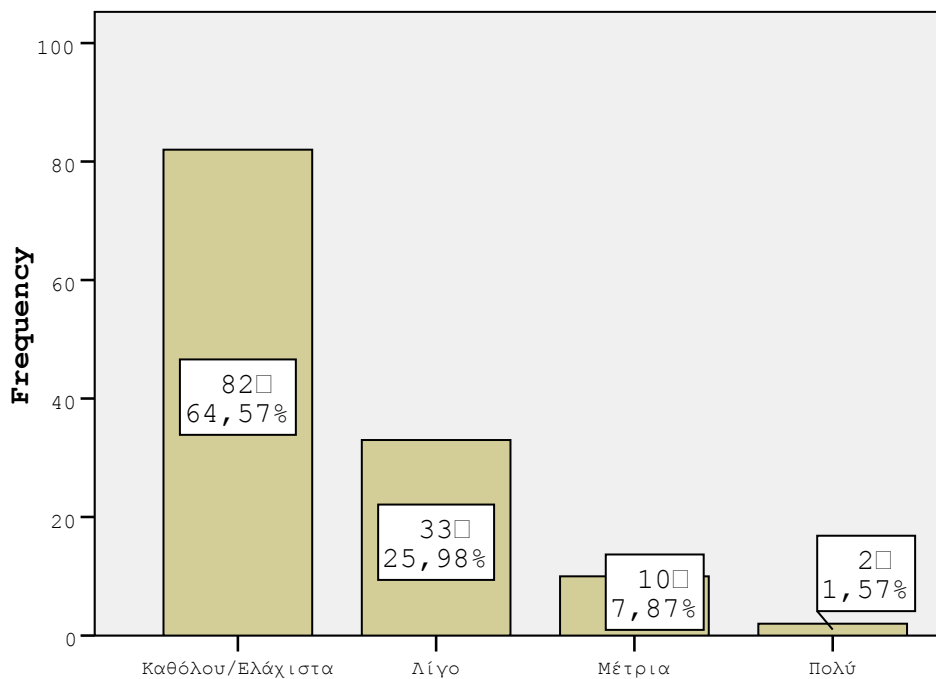
Διάγραμμα 8: Χρήση πεδίου συγγραφέα

Οι απαντήσεις για το θέμα είναι: οι περισσότεροι 29,9% (38 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους, το 25,2% (32 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους, το 17,3% (22 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους, το 15,0% (19 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους και το 12,6% (16 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους.

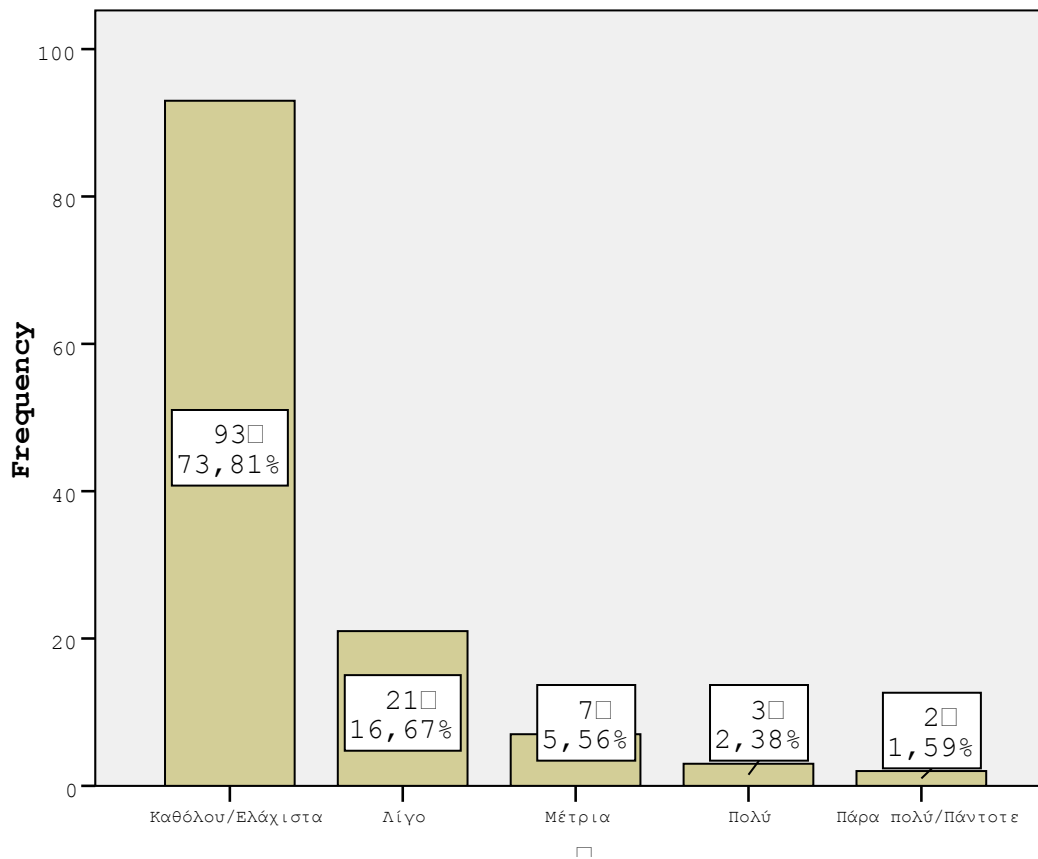
Διάγραμμα 9: Χρήση πεδίου θέματος

Οι απαντήσεις για την σειρά είναι: η πλειοψηφία 64,6% (82 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους, το 26,0% (33 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους, το 7,9% (10 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους.

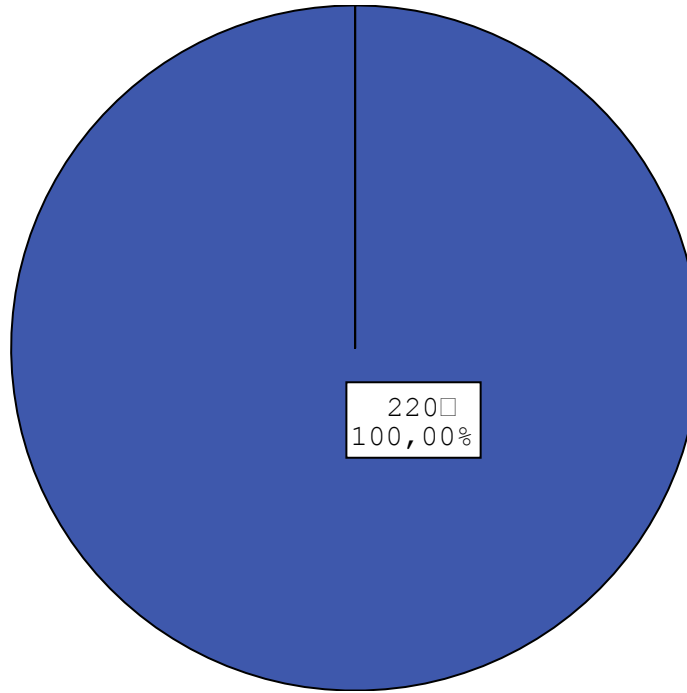
Διάγραμμα 10: Χρήση πεδίου σειρά έκδοσης

Οι απαντήσεις για τον εκδότη είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 73,8% (93 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους, το 16,7% (21 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους, το 5,6% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους, το 2,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους.

Διάγραμμα 11: Χρήση πεδίου εκδότη

Οι απαντήσεις για τη χρήση άλλου πεδίου είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 100% απάντησε ότι δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο πεδίο εκτός από αυτά που αναφέρονται παραπάνω.

Διάγραμμα 12: Οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο πεδίο εκτός από τα παραπάνω.

Συνοψίζοντας τα προηγούμενα προκύπτει:

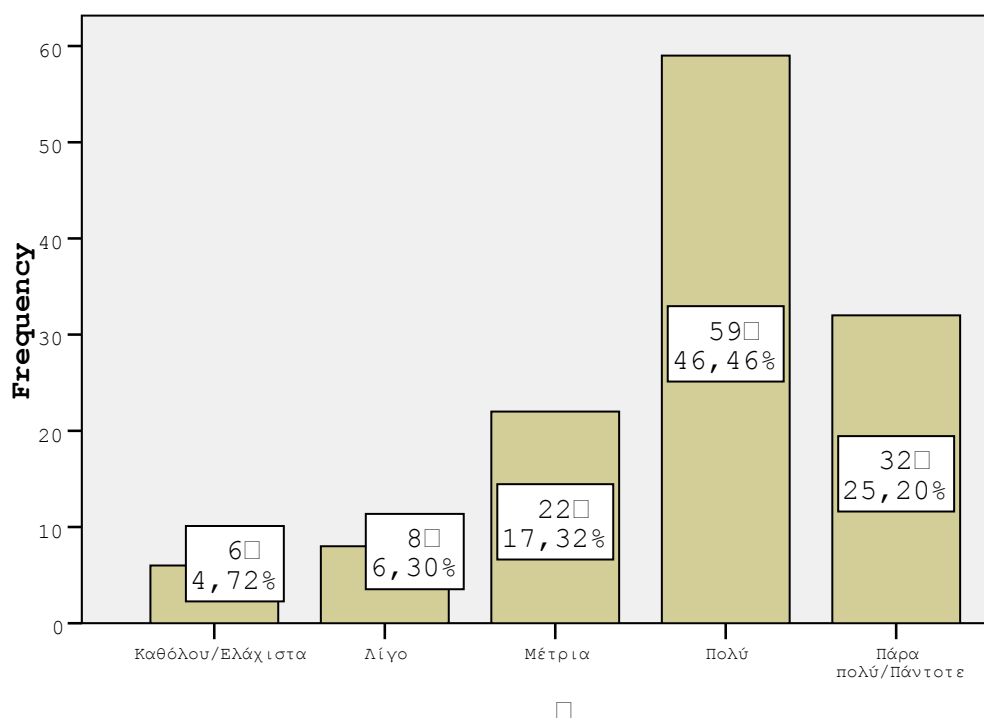
	Μέσος όρος	Διάμεσος	Εύρος
Γενικό Ευρετήριο	2,14	2	2
Τίτλος	3,20	4	4
Συγγραφέας	3,50	4	4
Θέμα	3,08	3	4
Σειρά	3,06	3	4
Εκδότης	1,46	1	1

Από ότι προκύπτει από τα παραπάνω οι περισσότεροι χρήστες του Web OPAC χρησιμοποιούν περισσότερο το πεδίο του Συγγραφέα όταν αναζητούν πληροφορίες. Ακολουθεί το πεδίο του Τίτλου, επόμενο σε συχνότητα είναι το πεδίο του Θέματος, και ακολουθεί της Σειράς, προτελευταίο είναι το πεδίο του Γενικού Ευρετηρίου και τελευταίο του Εκδότη.

Ερώτηση 6:

«Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο Web Opac?»

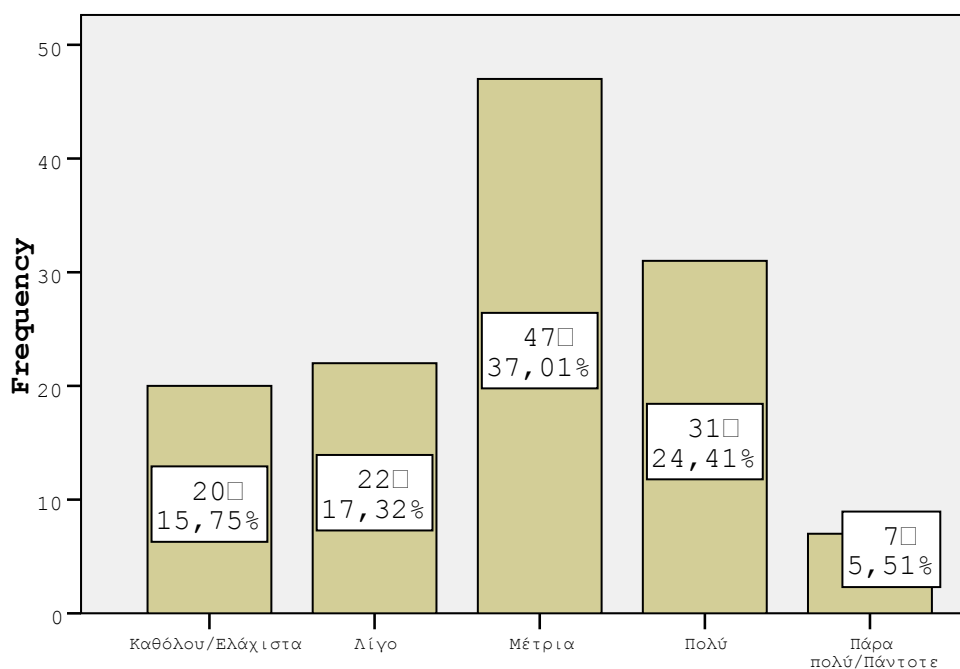
Οι απαντήσεις για την απλή αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 40,5% (59 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 25,2% (32 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 17,3% (22 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 6,3% (8 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 4,7% (6 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

□
Διάγραμμα 13: Χρήση απλής αναζήτησης

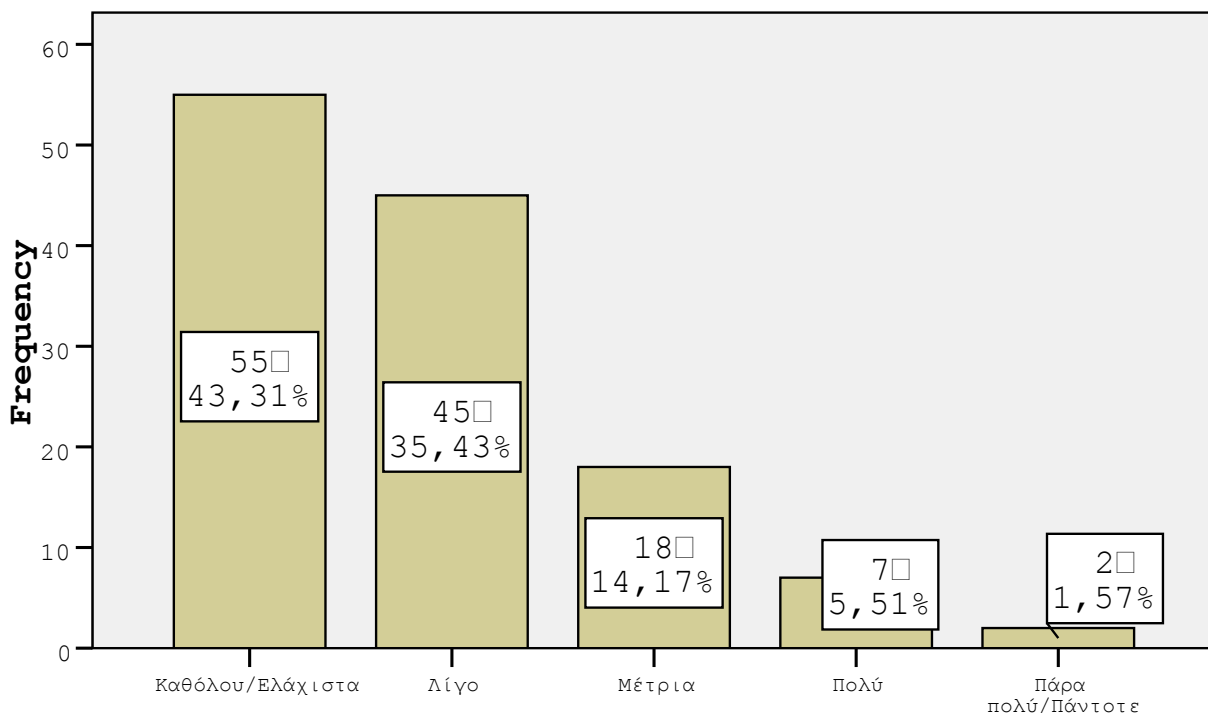
Οι απαντήσεις για τη σύνθετη αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 37,0% (47 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 24,4% (31 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 17,3% (22 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη σύνθετη αναζήτηση ως

στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 15,7% (20 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

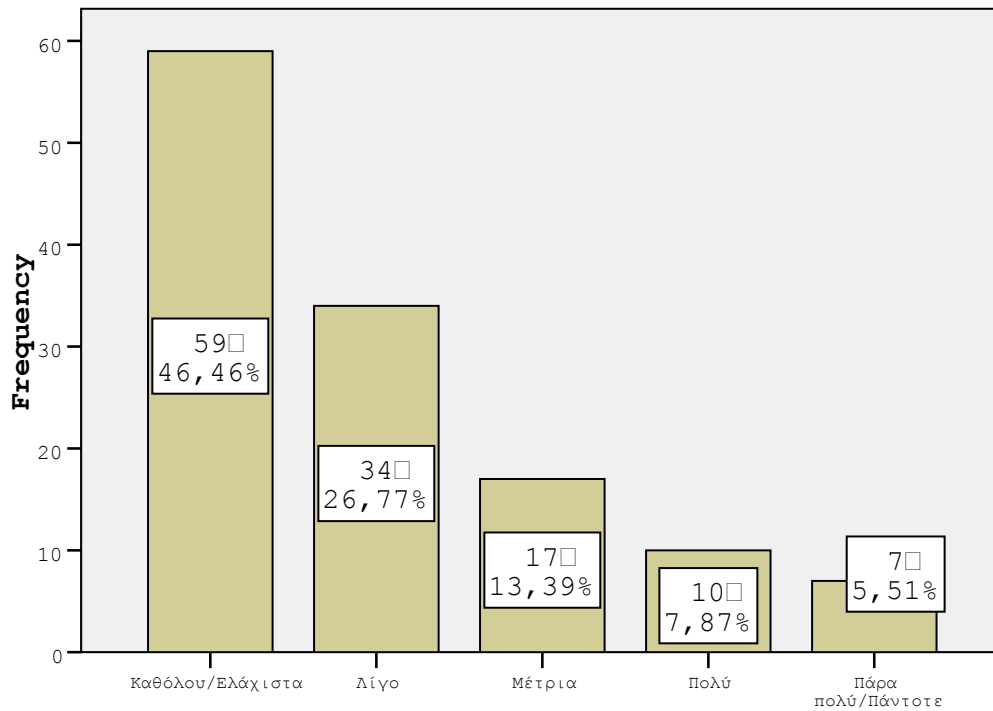
Διάγραμμα 14: Χρήση της σύνθετης αναζήτησης

Οι απαντήσεις για τη συνδυασμένη αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 43,3% (55 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική κατά την έρευνα τους, το 35,4% (45 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 14,2% (18 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

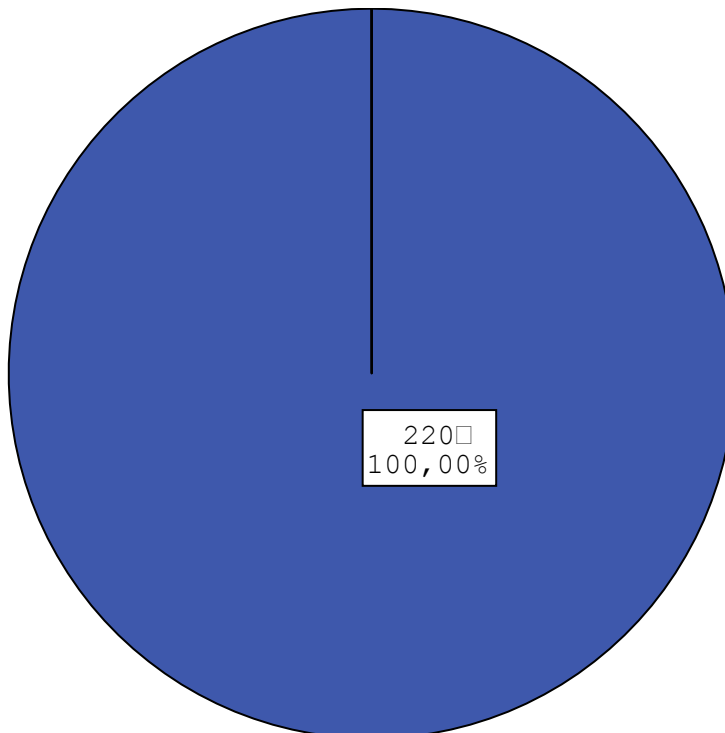
Διάγραμμα 15: Χρήση συνδυασμένης αναζήτησης

Οι απαντήσεις για την αλφαβητική αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 46,5% (59 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 26,8% (34 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 13,4% (17 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 7,9% (10 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

Διάγραμμα 16: Χρήση αλφαβητικής αναζήτησης

Οι απαντήσεις για τη χρήση άλλου είδους στρατηγικής αναζήτησης είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 100,0% (220 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλους είδους στρατηγικές αναζήτησης εκτός από τις προαναφερθέντες.

Διάγραμμα 17: Οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο είδος στρατηγικής αναζήτησης εκτός από τις προηγούμενες στρατηγικές αναζήτησης.

Συνοψίζοντας τα προηγούμενα προκύπτει:

	Μέσος όρος	Διάμεσος	Εύρος
Απλή Αναζήτηση	3,81	4	4
Σύνθετη Αναζήτηση	2,87	3	3
Συνδυασμένη Αναζήτηση	1,87	2	1
Αλφαβητική αναζήτηση	1,99	2	1

Από ότι προκύπτει από τα παραπάνω οι περισσότεροι χρήστες χρησιμοποιούν περισσότερα τις παρακάτω στρατηγικές αναζήτησης:

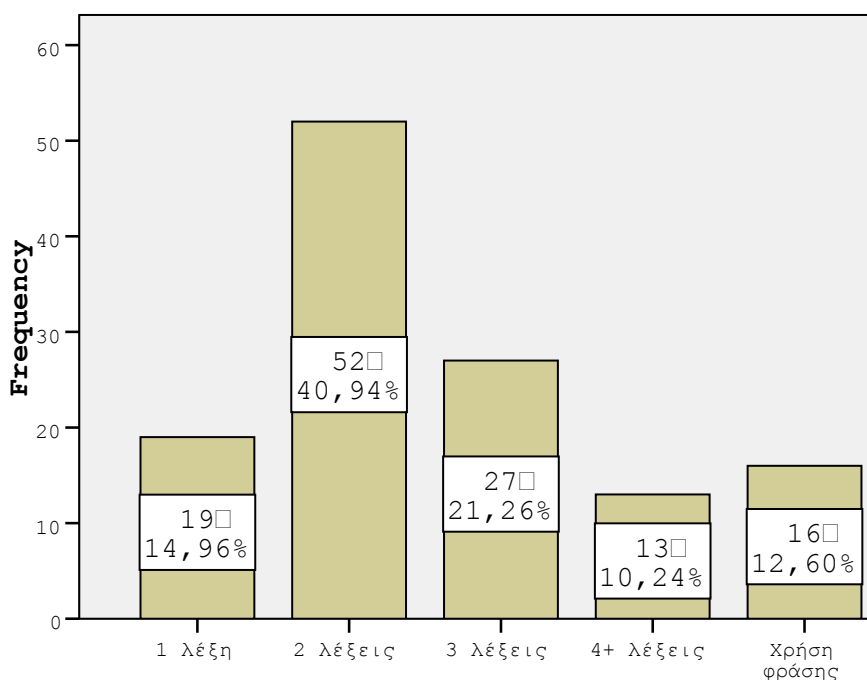
1. Απλή αναζήτηση
2. Σύνθετη Αναζήτηση
3. Συνδυασμένη αναζήτηση
4. Αλφαβητική αναζήτηση

Ερώτηση 7:

«Στις αναζητήσεις γενικά (Web Opac) σημειώστε σε ποιο βαθμό χρησιμοποιείτε μία (1), δύο (2), τρεις (3), τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις κλειδιά (key words) ?»

Οι απαντήσεις είναι: οι περισσότεροι 40,9% (52 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν δύο (2) λέξεις κλειδιά κατά την αναζήτηση τους, το 21,3% (27 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν τρεις (3) λέξεις κλειδιά κατά την αναζήτηση τους, το 15,0% (19 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μια (1) λέξη κλειδί κατά την αναζήτηση τους, το 12,6% (16 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση της φράσης κατά την αναζήτησης τους και το 10,2% (13 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις κλειδιά κατά την αναζήτηση τους.

Συνοψίζοντας ότι οι περισσότεροι χρήστες 40,9% χρησιμοποιούν κατά την αναζήτηση τους 2 λέξεις κλειδιά.

Διάγραμμα 18: Αριθμός λέξεων που χρησιμοποιούν οι χρήστες κατά την αναζήτηση πληροφοριών στον Web OPAC.

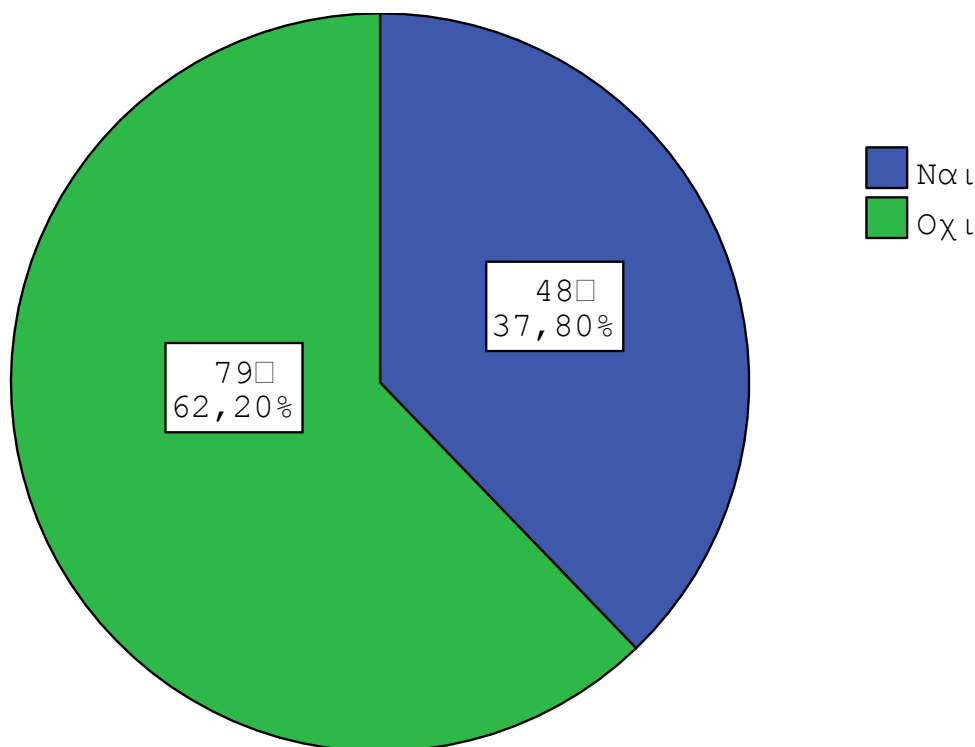
Σε σύγκριση με άλλες χώρες που χρησιμοποιούν δύο (2) λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους είναι: οι χρήστες στην Γερμανία (40,05%), οι χρήστες στην Γαλλία (34,74%), οι χρήστες στην Ιταλία (33,64%), οι χρήστες στο Βέλγιο (34,74%) και οι χρήστες στην Ολλανδία (35,35%). Οι υπόλοιπες χώρες όπως οι χρήστες στην Αμερική χρησιμοποιούν τρεις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους, οι χρήστες στον Καναδά χρησιμοποιούν τέσσερις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους, οι χρήστες στην Αγγλία χρησιμοποιούν τρεις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους και οι χρήστες στην Αυστραλία χρησιμοποιούν τρεις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους.

Ερώτηση 8:

«Κάνετε χρήση της βοήθειας (help) όταν αντιμετωπίζετε πρόβλημα στην αναζήτηση σας στον WEB OPAC?»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 62,2% (79 άτομα) απάντησαν ότι δεν κάνουν χρήση της βοήθειας (help) στην αναζήτηση τους και το 37,8% (48 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση της βοήθειας (help) στην αναζήτηση τους.

Συνοψίζοντας ότι οι περισσότεροι χρήστες 62,2% δεν χρησιμοποιούν την βοήθεια στην αναζήτηση τους επειδή πιθανόν δεν την χρειάζονται στην αναζήτηση τους ενώ το 37,8% κάνει χρήση της βοήθειας.

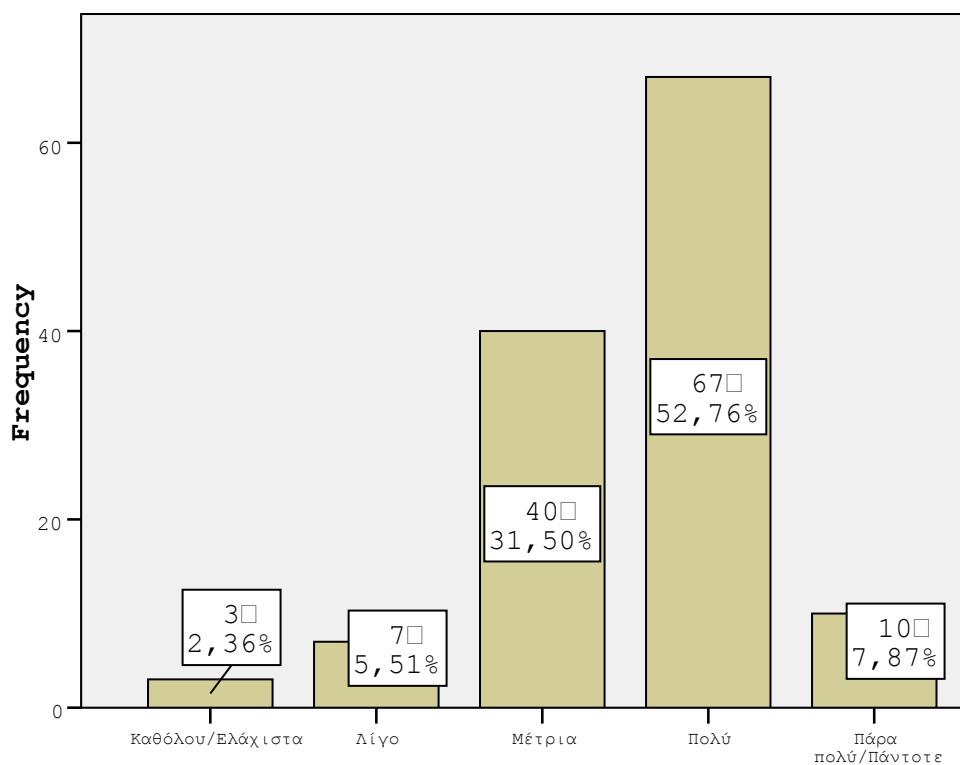
Διάγραμμα 19: Χρήση βοήθειας

Ερώτηση 9:

«Τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας στον WEB OPAC, σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία, περιοδικά κλπ.»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 52,8% (67 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac, το 31,5% (40 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν σε μέτριο βαθμό να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac, το 7,9% (10 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν πάρα πολύ να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac, το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν λίγο δηλαδή σε ελάχιστο βαθμό να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac και το 2,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι δεν μπορούν καθόλου να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac.

Συνοψίζοντας ότι η πλειοψηφία των χρηστών (52,8%) μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους στον Web Opac και οι λίγοι χρήστες (2,4% και 5,5%) που δεν μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους πιθανόν να οφείλεται σε μη καλή γνώση του χειρισμού του Web Opac.

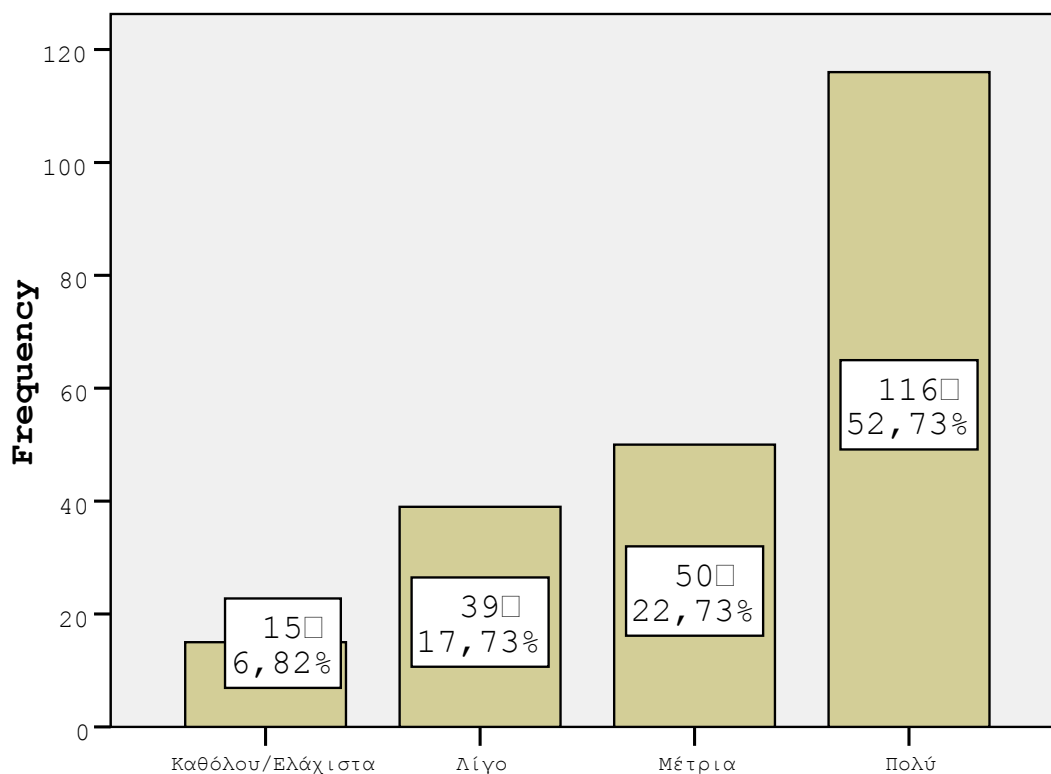
Διάγραμμα 20: Εάν μπορούν οι χρήστες να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους.

Ερώτηση 10:

«Σημειώστε με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές αναζήτησης στο Διαδίκτυο?»

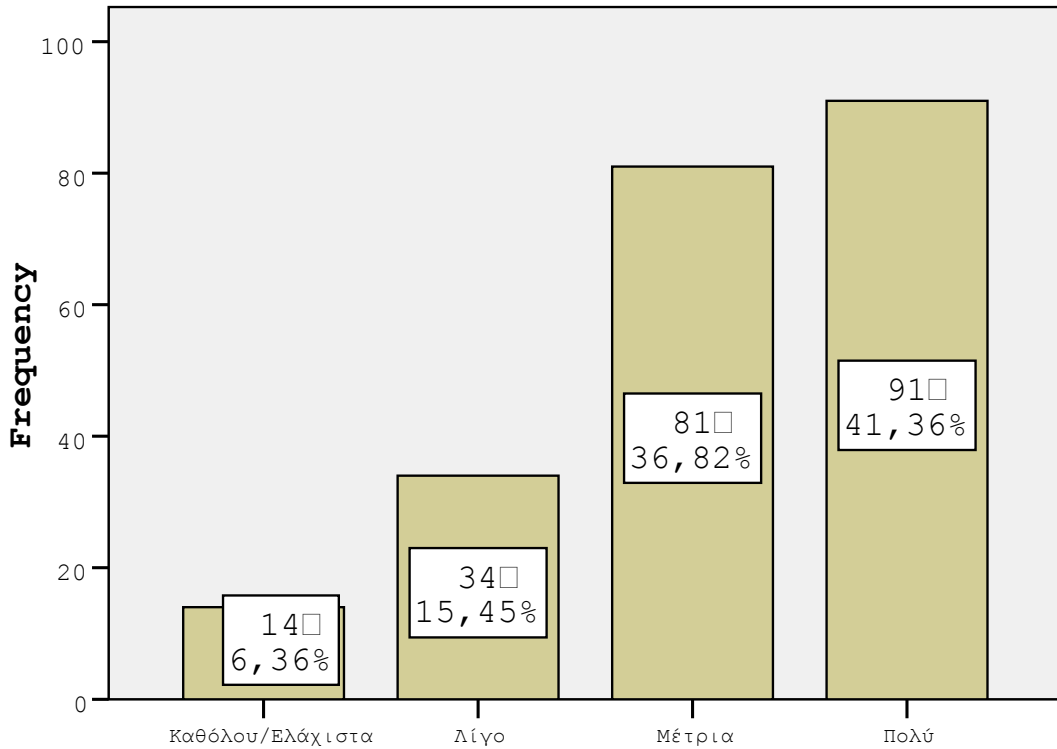
Οι απαντήσεις για την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι: η πλειοψηφία 52,7% (116 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 22,7% (50 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 17,7% (39 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση

πληροφοριών στο διαδίκτυο και το 6,8% (15 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

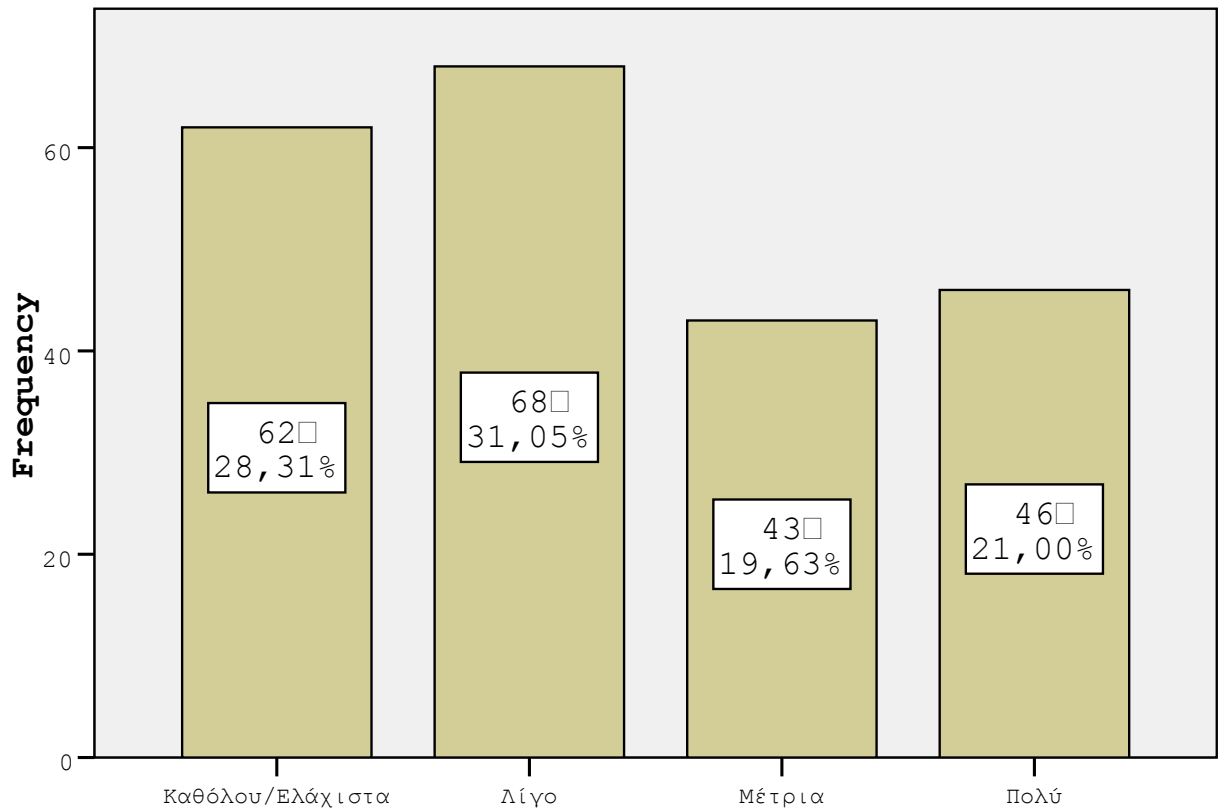
Διάγραμμα 21: Απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο

Οι απαντήσεις για την σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι: η πλειοψηφία 41,4% (91 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 36,8% (81 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 15,5% (34 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο και το 6,4% (14 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

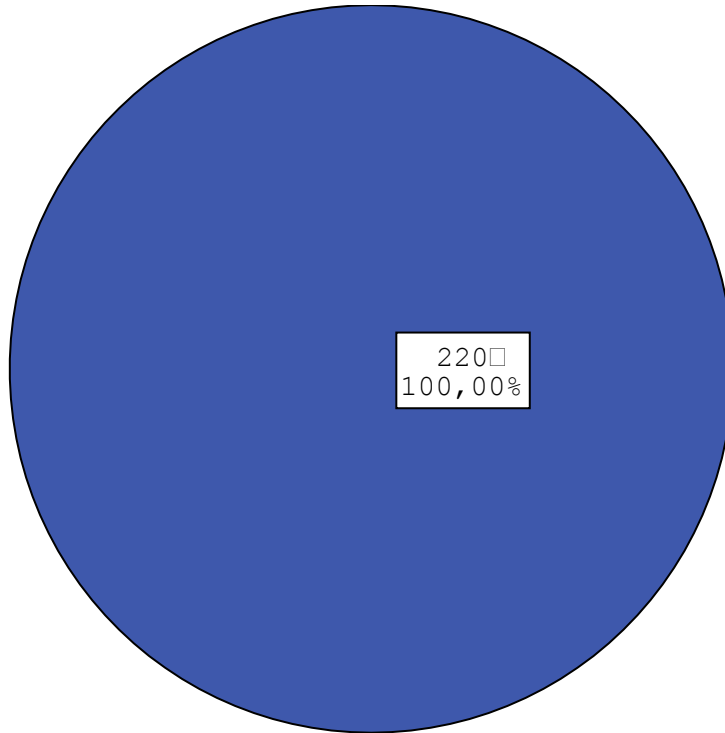
Διάγραμμα 22: Σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο

Οι απαντήσεις για τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι: οι περισσότεροι 31,1% (68 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 28,3% (62 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 21,0% (46 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο και το 19,6% (43 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Διάγραμμα 23: Θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο

Οι απαντήσεις για τη χρήση άλλου είδους στρατηγικής αναζήτησης στο διαδίκτυο είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 100,0% (220 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο είδος στρατηγικής αναζήτησης σε μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο εκτός από τα προαναφερθέντα.

Διάγραμμα 24: Οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν καμία άλλη στρατηγική αναζήτησης σε μηχανές στο διαδίκτυο έκτος από τις προηγούμενες.

Συνοψίζοντας από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ	Μέσος όρος	Διάμεσος	Εύρος
Απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο	3,21	4	4
Σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο	3,13	3	4
Θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο	2,33	2	2

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι χρήστες του Web OPAC χρησιμοποιούν περισσότερο την απλή αναζήτηση, και ακολούθως την σύνθετη αναζήτηση. Η θεματική αναζήτηση είναι η λιγότερο προτιμώμενη ως στρατηγική αναζήτησης σε μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο.

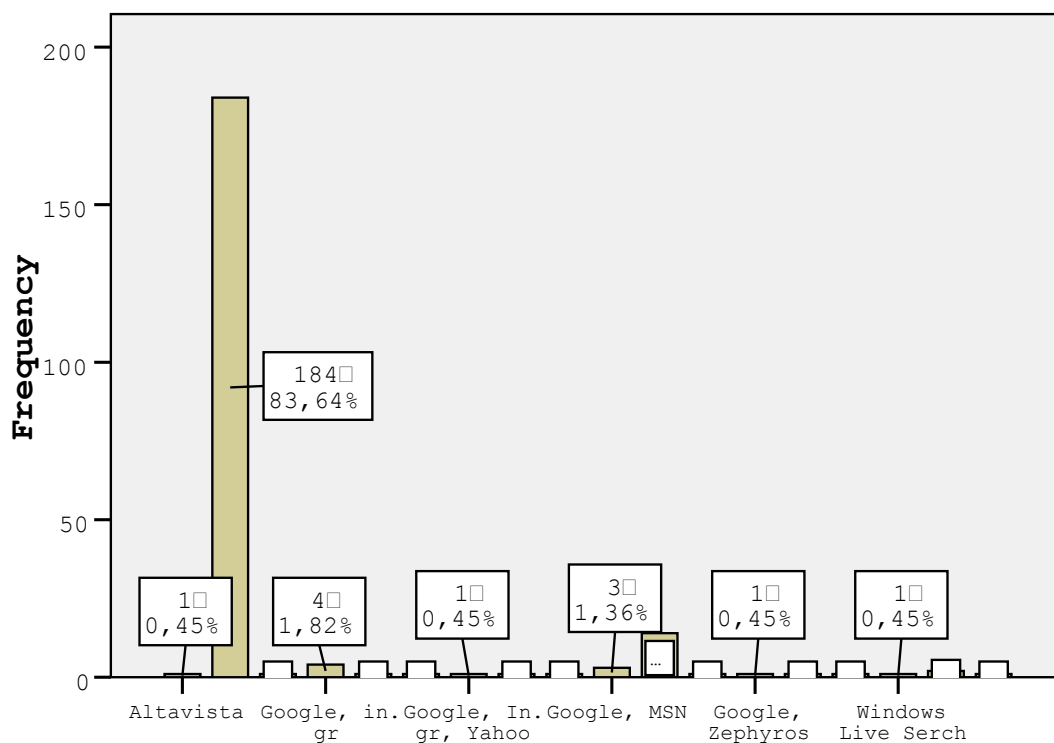
Ερώτηση 11:

«Ποια μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο χρησιμοποιείτε περισσότερο (π.χ. Google, Alta Vista κλπ.)?»

Οι χρήστες θα πρέπει να γράψουν μία ή περισσότερες μηχανές αναζήτησης χρησιμοποιούν περισσότερο.

Οι απαντήσεις είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 83,6% (184 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google ως μηχανή αναζήτησης, το 6,4% (14 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 1,8% (4 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google και την in.gr, το 1,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google και την MSN ως μηχανή αναζήτησης, το 0,9% (2 άτομα) χρησιμοποιούν την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Yahoo και την Google ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Windows Live Search, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την in.gr. ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Zephyros ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την Yahoo και την in.gr. ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Live.com ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Live Messenger ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την in.gr. και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την in.gr. και την Pathfinder ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την in.gr. ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την Altavista και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης και το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Altavista ως μηχανή αναζήτησης.

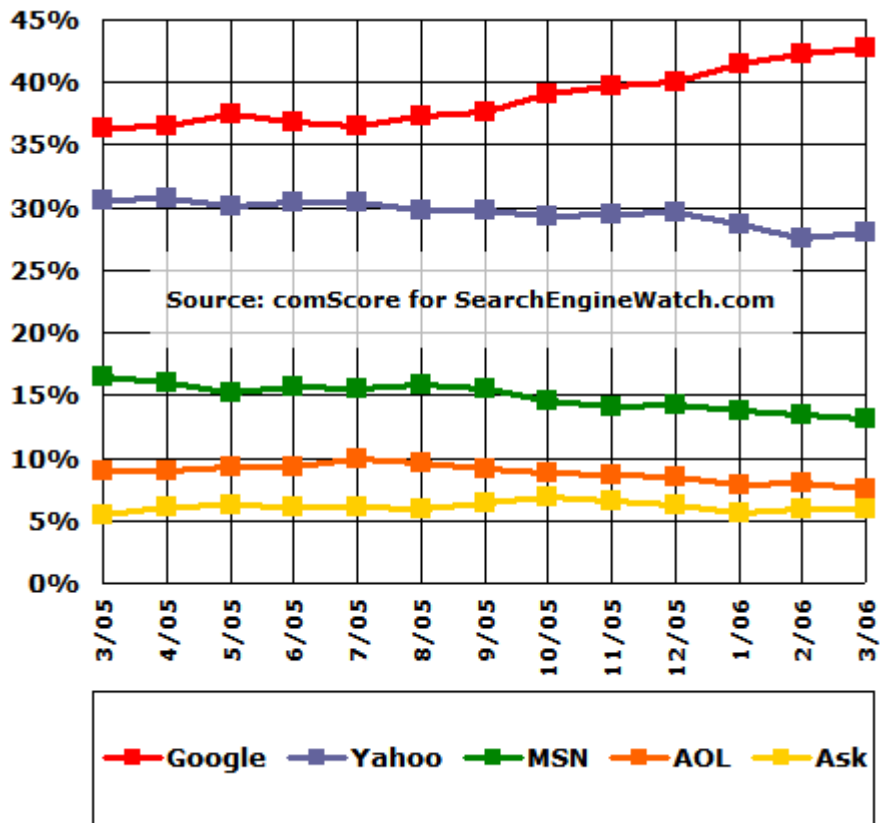
Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι οι χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (83,6%) χρησιμοποιούν την Google ως μηχανή αναζήτησης για την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Διάγραμμα 25: Μηχανές αναζήτησης που χρησιμοποιούν περισσότερο οι χρήστες

Παρακάτω βλέπουμε τι συμβαίνει στην Αγγλία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε ειδικό panel 1.500 ατόμων τον Μάρτιο του 2006 και βεβαίως καλύπτει μόνο αγγλόφωνο κοινό, παρατηρούμε ότι όχι μόνο το Google είναι η πρώτη Search Engine από πλευράς χρήσης, αλλά επιπλέον η διαφορά με τους ανταγωνιστές της (κυρίως Yahoo, MSN, ASK) τείνει να αυξάνεται συνεχώς. (<http://www.mindworks.gr/blog/?p=17>)

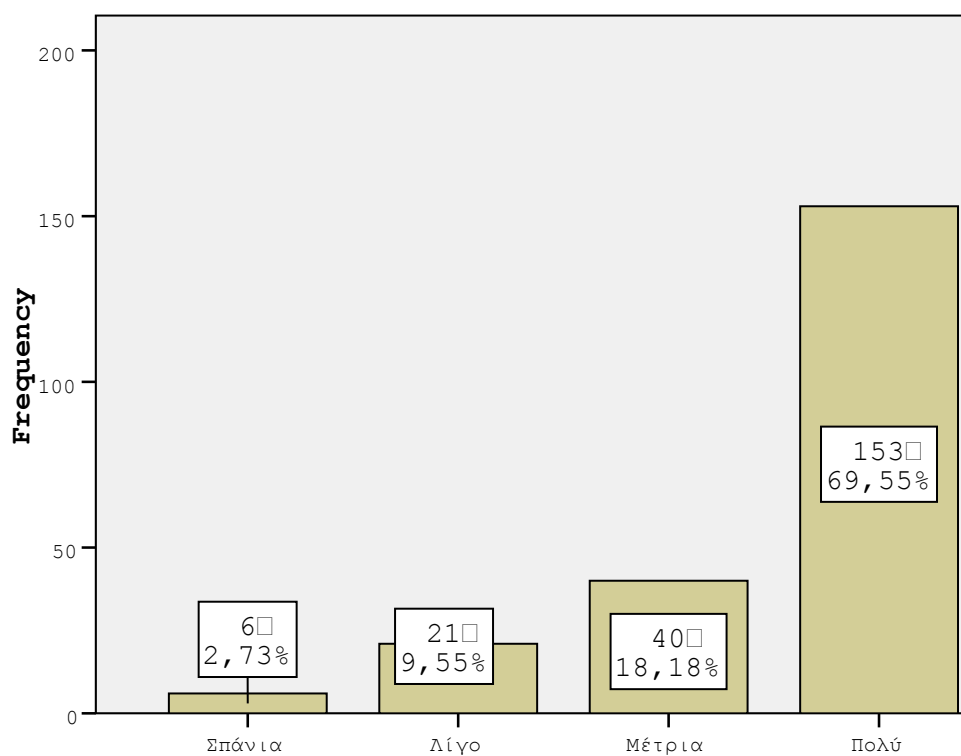
Σχήμα 17: Μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου που προτιμά το αγγλικό κοινό

Ερώτηση 12:

«Σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του διαδικτύου?»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 69,5% (153 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση του διαδικτύου πολύ (σχεδόν καθημερινά, το 18,2% (40 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν μέτρια χρήση του διαδικτύου (2 έως 3 φορές την εβδομάδα), το 9,5% (21 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν λίγη χρήση του διαδικτύου (σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα) και το 2,7% (6 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση του διαδικτύου λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι η πλειοψηφία του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (69,5%) χρησιμοποιεί το διαδίκτυο σχεδόν καθημερινά.

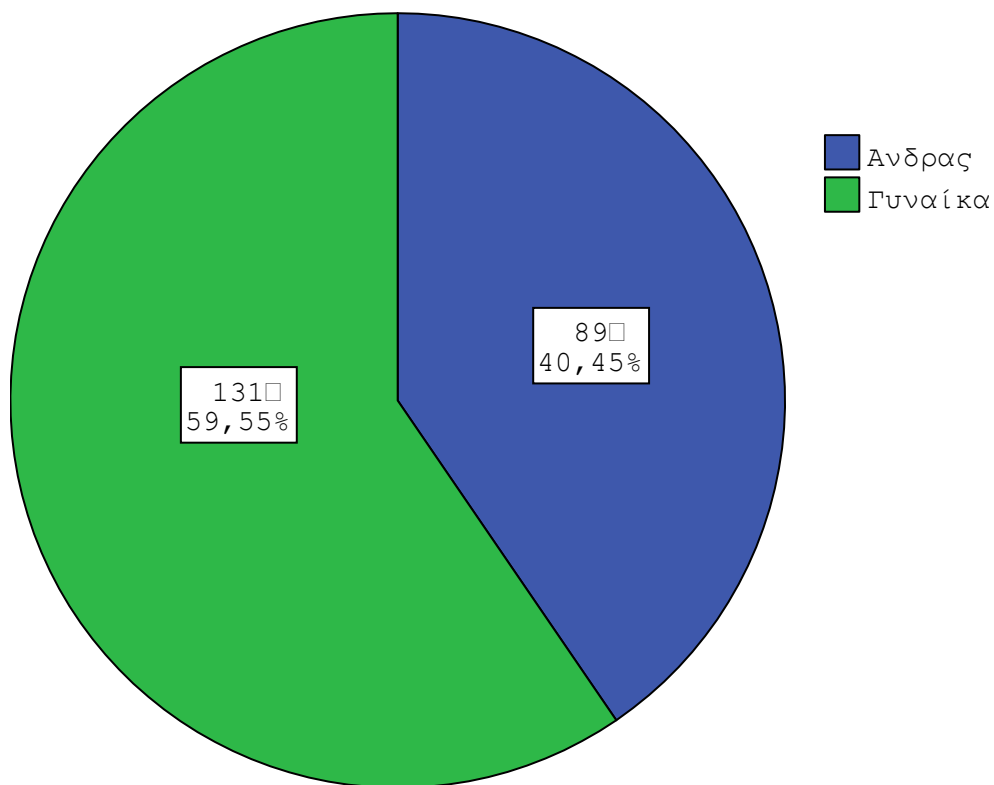
Διάγραμμα 26: Πόσο συχνά χρησιμοποιούν οι χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών το Διαδίκτυο.

Ύστερα είναι τα δημογραφικά στοιχεία του ερωτώμενου.

Ερώτηση 1: «Φύλο ερωτώμενου: σημειώστε X?»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 59,5% (131 άτομα) που απάντησαν είναι γυναίκες και το 40,5% (89 άτομα) που απάντησαν είναι άντρες.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι η πλειοψηφία που απάντησε στο ερωτηματολόγιο (59,5%) είναι γυναίκες και η μειοψηφία (το 40,5%) είναι άντρες.

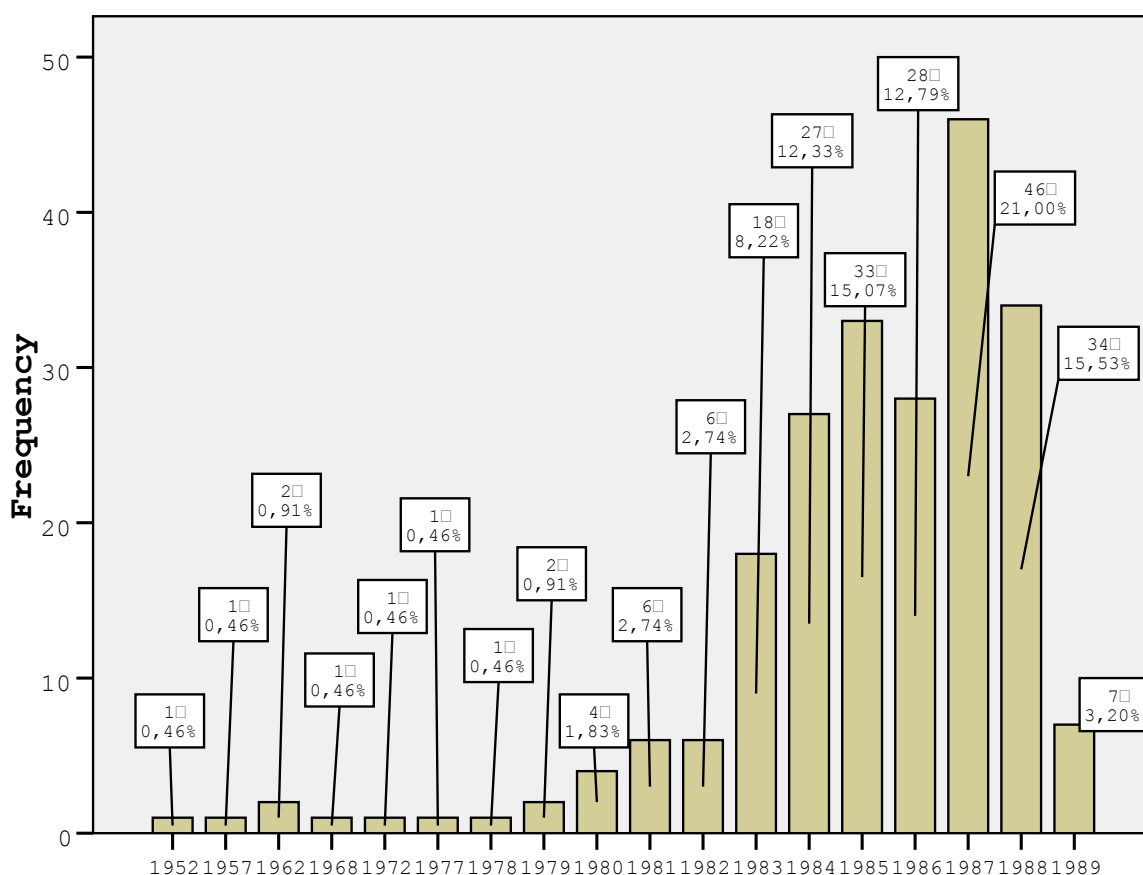
Διάγραμμα 27: Φύλο ερωτώμενου

Ερώτηση 2:

«Παρακαλώ σημειώστε δεξιά το έτος γέννησης σας?»

Οι απαντήσεις είναι: οι περισσότεροι 21% (46 άτομα) είναι γεννημένοι το 1987, το 15,5% (34 άτομα) είναι γεννημένοι το 1988, το 15,1% (33 άτομα) είναι γεννημένοι το 1985, το 12,8% (28 άτομα) είναι γεννημένοι το 1986, το 12,3% (27 άτομα) είναι γεννημένοι το 1984, το 8,2% (18 άτομα) είναι γεννημένοι το 1983, το 3,2% (7 άτομα) είναι γεννημένοι το 1989, το 2,7% (6 άτομα) είναι γεννημένοι το 1981, το 2,7% (6 άτομα) είναι γεννημένοι το 1982, το 1,8% (4 άτομα) είναι γεννημένοι το 1980, το 0,9% (2 άτομα) είναι γεννημένοι το 1979, το 0,9% (2 άτομα) είναι γεννημένοι το 1962, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1952, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1957, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1968, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1972, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1977 και το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1978.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες (21%) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι γεννημένοι το 1987 δηλαδή μεταξύ 18 μέχρι 20 χρονών και στις ηλικίες αυτές ανήκουν οι προπτυχιακοί φοιτητές.

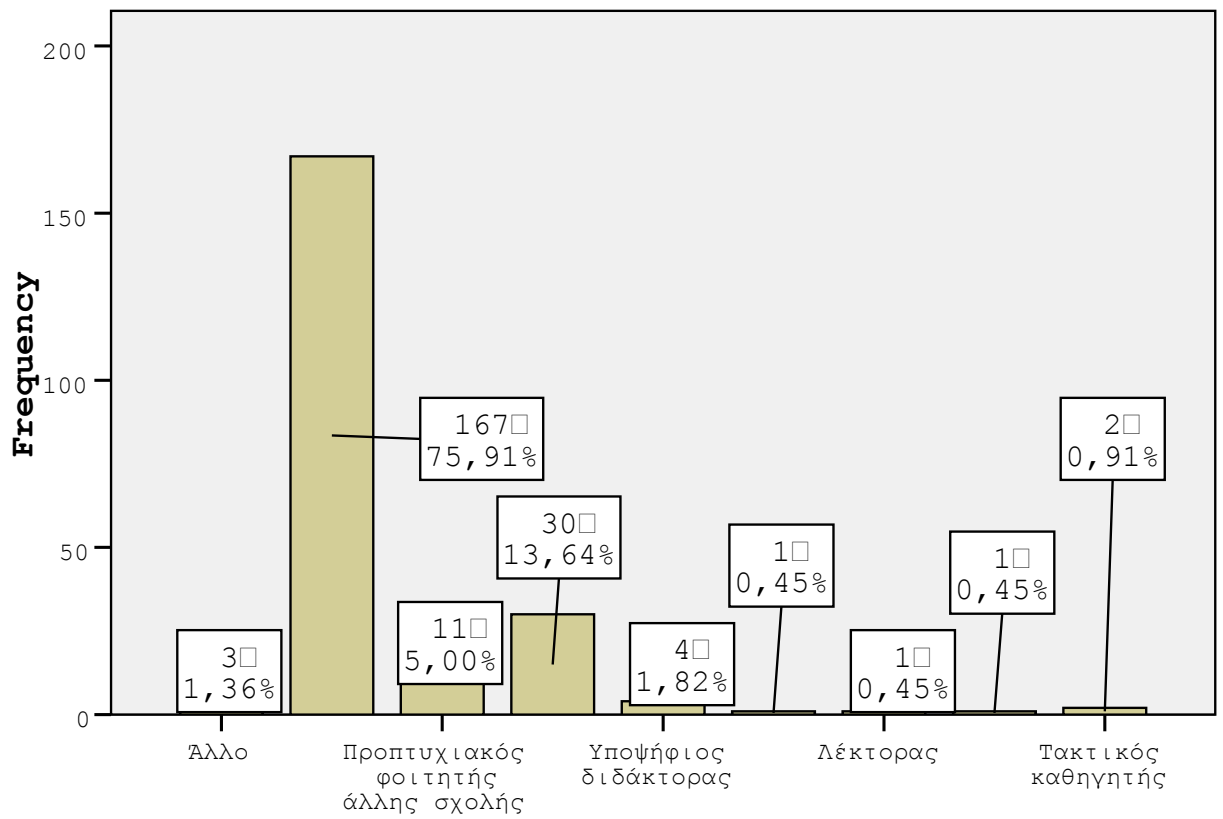
Διάγραμμα 28: Έτος γέννησης

Ερώτηση 3:

«Παρακαλώ σημειώστε κατωτέρω με X την ιδιότητα σας?»

Οι απαντήσεις είναι: το 75,9% (167 άτομα) που απάντησαν είναι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, το 13,6% (30 άτομα) που απάντησαν είναι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, το 5,0% (11 άτομα) που απάντησαν είναι προπτυχιακοί φοιτητές άλλης σχολής, το 1,8% (4 άτομα) που απάντησαν είναι υποψήφιοι διδάκτορες, το 1,4% (3 άτομα) που απάντησαν δεν ανήκουν στις παραπάνω ενασχολήσεις, το 0,9% (2 άτομα) που απάντησαν είναι τακτικοί καθηγητές, το 0,5% (1 άτομο) που απάντησε είναι ΕΕΔΠ, το 0,5% (1 άτομο) που απάντησε είναι λέκτορας, το 0,5% (1 άτομο) που απάντησε είναι αναπληρωτής καθηγητής.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό που συγκέντρωσε το 75,9% είναι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διάγραμμα 30: Επάγγελμα/Ενασχόληση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Συμπεράσματα

Από ότι την έρευνα στο κοινό της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών σχετικά με την χρήση του αυτοματοποιημένου καταλόγου Web Opac προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την λειτουργικότητα του.

1. Οι περισσότεροι επισκέπτες του αυτοματοποιημένου καταλόγου Web Opac είναι οι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και ακολουθούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Οι φοιτητές αρχικά επισκέπτονται την βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και εν συνεχεία τον Web Opac για να αναζητήσουν υλικό για τις εργασίες τους και για τα μαθήματα τους. Πάντως η χρήση δείγματος ευκολίας δεν επιτρέπει την προβολή αξιόπιστων συμπερασμάτων σχετικά με την ακριβή σύνθεση του πληθυσμού των χρηστών του Web Opac.
2. Βάση της έρευνας προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία του 75% των χρηστών της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών γνωρίζουν τον Web Opac και τη λειτουργία του.
3. Η πλειοψηφία 56,8% των χρηστών της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών επισκέπτονται τον Web Opac και αυτό σημαίνει ότι για την λειτουργία του ενδιαφέρεται ένας σημαντικός αριθμός χρηστών.
4. Οι περισσότεροι χρήστες επισκέπτονται τον αυτοματοποιημένο κατάλογο 1 με 5 φορές τον μήνα. Αυτό δείχνει ότι οι χρήστες του Web Opac έχουν ουσιαστική επαφή με τον αυτοματοποιημένο κατάλογο και την λειτουργία του, καθώς τον επισκέπτονται από τουλάχιστον σε μηνιαία, έως και εβδομαδιαία βάση.
5. Οι περισσότεροι χρήστες δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην σύνδεση τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης και επίσης δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση της παρουσίασης των αποτελεσμάτων. Οι χρήστες που

αντιμετωπίζουν πρόβλημα πιθανόν να οφείλεται σε τεχνικό πρόβλημα σχετικό με την λειτουργία του δικτυακού τόπου της βιβλιοθήκης.

6. Οι χρήστες του Web Opac χρησιμοποιούν τα πεδία του συγγραφέα, του τίτλου και του θέματος και καθόλου ή σπάνια τα υπόλοιπα πεδία αλλά επίσης κατά την διάρκεια της έρευνας τους χρησιμοποιούν περισσότερο την απλή αναζήτηση και καθόλου ή σπάνια την σύνθετη, την συνδυασμένη και την αλφαβητική αναζήτηση. Αυτό μας δείχνει ότι κάνουν μια γρήγορη έρευνα για να εντοπίσουν με αυτά τα πεδία τα τεκμήρια που ψάχνουν.
7. Σε συνδυασμό με την δέκα ερώτηση βλέπουμε ότι και οι περισσότεροι χρήστες του Ο.Π.Α (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) χρησιμοποιούν την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο και σπάνια τη σύνθετη και την θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο. Συνήθως εκτελούν αναζήτηση περισσότερο με δύο (2) λέξεις κλειδιά.
8. Οι περισσότεροι χρήστες του Ο.Π.Α. (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους. Αυτό μας δείχνει ότι ο Web Opac τους βοηθάει πολύ να εντοπίσουν τα τεκμήρια τους με ευκολία. Οι υπόλοιποι χρήστες που δεν μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους μπορεί να οφείλεται στη μη καλή γνώση του χειρισμού του Web Opac.
9. Οι χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών χρησιμοποιούν περισσότερο την μηχανή αναζήτησης Google στις αναζητήσεις τους και κάνουν χρήση του διαδικτύου σχεδόν καθημερινά.
10. Οι περισσότεροι χρήστες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο είναι γυναίκες και λιγότεροι άντρες και είναι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και είναι ηλικίας 18-22 χρονών.

Ο αυτοματοποιημένος κατάλογος Web Opac όπως προκύπτει από την έρευνα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για το κοινό της βιβλιοθήκης το οποίο εξυπηρετεί πολύ προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές στην αναζήτηση των τεκμηρίων που χρειάζονται. Χρειάζεται κάποιες βελτιώσεις ίσως, ώστε να ενισχυθεί τεχνικά η λειτουργικότητα του (ώστε να μην παρατηρούνται ούτε σπάνια προβλήματα λειτουργία

του) όμως κυρίως αυτό που απαιτείται είναι να μάθουν και οι χρήστες που δεν γνωρίζουν την λειτουργία του τι μπορεί να τους προσφέρει. Συγκεκριμένα οι προτάσεις βελτίωσης που προκύπτουν από την συγκεκριμένη έρευνα παρουσιάζονται ακολούθως.

5.2. Προτάσεις

Επειδή οι χρήστες γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac αλλά δεν ξέρουν τον τρόπο λειτουργίας τους προτείνονται στο τμήμα της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών:

1. Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενημερωτικού εντύπου σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του Web Opac, με συγκεκριμένα παραδείγματα αναζήτησης βιβλίων και περιοδικών της βιβλιοθήκης, και με επεξήγηση των δυνατοτήτων που μπορεί να προσφέρει. Σημαντικό είναι τονιστεί η υψηλή ποιότητα αλλά και η εστίαση του αποδελτιωμένου υλικού το οποίο διαθέτει και τον καθιστά ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για τα μέλη της του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και της ακαδημαϊκής κοινότητας γενικότερα. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το υλικό αυτό από πλευράς αξιοπιστίας δεν είναι εύκολο να υποκατασταθεί από το διαδίκτυο στο οποίο στρέφονται όλοι οι φοιτητές προκειμένου να αντλήσουν υλικό για τις εργασίες τους.
2. Διανομή του ενημερωτικού εντύπου για τον Web Opac σε όλους τους νέο-εγγραφόμενους φοιτητές στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, έτσι ώστε με την πρώτη τους επαφή με το Πανεπιστήμιο αφενός να τονίζεται ο κεντρικός ρόλος της βιβλιοθήκης στην ακαδημαϊκή τους σταδιοδρομία, αφετέρου να αντιλαμβάνονται τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτή από το σπίτι τους μέσω του Web Opac.
3. Τοποθέτηση του ενημερωτικού εντύπου σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του Web Opac σε εμφανή θέση στο αναγνωστήριο της βιβλιοθήκης ώστε να γίνεται άμεσα αντιληπτό από κάθε εισερχόμενο.
4. Ανάρτηση των πληροφοριών για τον Web Opac στον δικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου, σε κεντρικό σημείο στην πρώτη σελίδα του. Με τον τρόπο αυτό

θα είναι προσβάσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο για την ανάκτηση πληροφοριών από τη βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

5. Σχεδιασμός και υλοποίηση ενημερωτικής ημερίδας/σεμιναρίου από τους βιβλιοθηκονόμους προς τους ενδιαφερόμενους χρήστες της βιβλιοθήκης, στο οποίο μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα να τους εξηγηθεί ο τρόπος λειτουργίας του Web Opac, καθώς και η βοήθεια που μπορεί να τους παράσχει στην αναζήτηση και τον εντοπισμό βιβλίων, περιοδικών στην βιβλιοθήκη.

Πέραν της λειτουργίας του Web Opac από την έρευνα επίσης προκύπτει ότι χρήστες κυρίως χρησιμοποιούν στο διαδίκτυο την απλή αναζήτηση εντούτοις χρησιμοποιούν είτε δύο (2) είτε τρεις (3) λέξεις κλειδιά. Αυτό σημαίνει ότι δεν διεξάγουν στοχευμένες αναζητήσεις, με αποτέλεσμα να μην μπορούν εύκολα να εντοπίσουν τις πληροφορίες που τους ενδιαφέρουν. Θα ήταν επομένως ιδιαιτέρως χρήσιμο σε όλους τους χρήστες της βιβλιοθήκης η εκπαίδευση στην αποτελεσματική χρήση των μηχανών αναζήτησης (όπως η Google) στο διαδίκτυο. Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

6. Σχεδιασμός και υλοποίηση ενημερωτικής ημερίδας/σεμιναρίου από γνώστη του θέματος της αναζήτησης πληροφοριών προς τους ενδιαφερόμενους χρήστες της βιβλιοθήκης. Στην ημερίδα/σεμινάριο μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα θα πρέπει να εξηγηθεί (α) ο τρόπος λειτουργίας μιας μηχανής αναζήτησης, (β) η λειτουργία και η χρήση των λογικών τελεστών (boolean operators) με την βοήθεια των οποίων θα μπορέσουν να πραγματοποιήσουν σύνθετες αναζητήσεις οι οποίες θα είναι περισσότερο στοχευμένες και άρα πιο αποτελεσματικές και (γ) η λειτουργία της σύνθετης αναζήτησης.

Συνοψίζοντας την παρούσα έρευνα είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο Web Opac του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι χρηστικό και λειτουργικό εργαλείο μέσω του οποίου διευρύνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου, η λειτουργία του οποίου είναι καλό να γνωστοποιηθεί σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ελληνική Βιβλιογραφία:

Γαρουφάλλου, Εμμανουήλ και Σιάτρη, Ράνια. Η επίδραση του Internet στις πληροφοριακές υπηρεσίες και βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Γαρουφάλλου, Εμμανουήλ. Ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες: παρουσίαση μιας έρευνας που διεξάγεται στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Γρηγοριάδου, Αναστασία και Αρακά, Ηλιάνα. Πτυχιακή εργασία: ο αυτοματοποιημένος κατάλογος της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη, 2003.

Ζαφειρίου, Γεωργία. Μέθοδοι έρευνας στη βιβλιοθηκονομία: Διδακτικές σημειώσεις, 2000.

Ηλεκτρονικός κατάλογος συστήματος Βιβλιοθηκών Α.Π.Θ. (OPAC) Οδηγός Χρήσης. Μονάδα Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Χρηστών. Κεντρική Βιβλιοθήκη ΑΠΘ.

Θεοφανοπούλου, Γεωργία. Θέμα εργασίας: η βιβλιοθήκη και οι χρήστες της στο σύγχρονο πληροφοριακό περιβάλλον. Ανάπτυξη υπηρεσιών προς το κοινό, 2004.

Κακούρη, Μερσίνη. Ελληνικές και ξένες πηγές πληροφόρησης: σημειώσεις για τους σπουδαστές του Β΄ Εξαμήνου. Θεσσαλονίκη: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 1998.

Κατσιρικού, Ανθή και Μελετίου Άρης. Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες στην υπηρεσία του χρήστη. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου, Αθήνα.

Κοντέου, Θεόδωρος. Σύγχρονος δεκάτομος Βασική Εγκυκλοπαίδεια: τόμος 3^{ος}. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός οίκος Θεόδωρου Κοντέου, 1970

Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Οδηγός αποτίμησης ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Ιωάννινα: Μονάδα ολικής ποιότητας ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, 1999.

Μπόκος, Γ.Δ. Εισαγωγή στην επιστήμη της πληροφόρησης. Αθήνα: Παπασωτηρίου, 2001.

Οδηγός χρήσης Web Opac Online Public Access Catalogue. Αθήνα: Βιβλιοθήκη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, 2006.

Πιέρρος, Σπύρος. Μέθοδοι έρευνας στη βιβλιοθηκονομία. Σίνδος: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 2000.

Σταθακόπουλος, Βλάσης. Μέθοδοι έρευνας αγοράς. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης Α., 1997.

Σταθούλια, Θεοδώρα. Ένα πλαίσιο των κυριότερων προβλημάτων στην ανάπτυξη ψηφιακών συλλογών. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Τόγια, Α.Ι. Εισαγωγή στη βιβλιοθηκονομία-Είδη βιβλιοθηκών. Σίνδος: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 1997.

Τόγια, Α.Ι. Εισαγωγή στη θεματική επεξεργασία υλικού. Σίνδος: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 1997.

Χαλκιοπούλου, Μαίρη. Ολοκληρωμένα πακέτα αυτοματισμού ελληνικών βιβλιοθηκών: συγκριτική παρουσίαση. 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Ξενόγλωσση

Callum, Sally Mc. 40 years of technology in libraries: a brief history of the IFLA section on information technology, July 2003.

Dynix Horizon. Information Portal User Interface Customization Guide. 2004.

Dynix Horizon. Horizon Information Portal System Administrator's Guide for Horizon. 2004.

Foster, Jeremy. Starting SPSS/PC+ and SPSS for Windows: a beginner's guide to data analysis. United Kingdom: Sigma Press, 1993.

Tedd, Lucy A. Opacς through the ages. Library Review, 1994.

Saunders, Mark NK. Research methods for business students. London: Financial Times, 1997.

Ηλεκτρονικές πηγές:

Βιβλιοθήκη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

<http://www.lib.aueb.gr>

Μηχανές αναζήτησης. Μερίδια αγοράς και χρήσης. 2006.

<http://www.mindworks.gr/blog/?p=17>

Πρότυπα ψηφιακών βιβλιοθηκών. Ψηφιακές βιβλιοθήκες ανοιχτού κώδικα

<http://www.it.uom.gr/project/dl/standards.php?z=yes>

Στάικος Κ. Βιβλιοθήκες: ιστορία των ιδιωτικών, ηγεμονικών, αυτοκρατορικών, μοναστηριακών και δημόσιων βιβλιοθηκών. Εκδόσεις Κότινος.

www.libraries.gr/nonmembers/index.htm

Τσιμπόγλου, Φίλιππος. Διαδανεισμός, πρωτόκολλο z39.50, στρατηγικές αναζήτησης: σεμινάρια βιβλιοθηκονόμων ΕΠΕΑΚ 2000. Πανεπιστήμιο Κύπρου.

www.ucy.ac.cy/~ftsimp/tsimpoglou_epeaek_z3950.ppt

Essay of information technology www.essaysample.com/essay/000044.html

Intermarketing.

<http://www.intermarketing.gr/GR-searchengines/keywords-number.html>

Introduction to Libraries-Library Catalogs

www.learnat.sait.ab.ca/ict/libr200/module7/typesofcatalogues.htm.

SirsiDynix www.sirsidynix.com

Yee, M.M. Guidelines for OPAC displays. 65th IFLA Council and General Conference August 20-August 28, 1999, Bangkok, Thailand.

<http://www.ifla.org/IV/ifla65/papers/098-131e.htm>.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ (WEB OPAC) ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

A. Τρόπος αναζήτησης πληροφοριών

1. Γνωρίζετε τι από τα παρακάτω είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος (WEB OPAC) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών;	
α. Ο WEB OPAC περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο των βιβλίων που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη	
β. Ο WEB OPAC περιέχει πληροφορίες για τον εντοπισμό των βιβλίων στα ράφια της βιβλιοθήκης	
γ. Ο WEB OPAC περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο άρθρων περιοδικών	

2. Έχετε επισκεφθεί τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (WEB OPAC) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, έστω και μια φορά στο παρελθόν; (εάν απαντήσατε ΟΧΙ πηγαίνατε κατευθείαν στην ερώτηση 10)	ΝΑΙ		
	ΟΧΙ		

3. Πόσες φορές τον μήνα επισκέφτεστε συνήθως τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac);	0	1-5	6-10	11-20	Άνω των 20
	☐	☐	☐	☐	☐

4. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ Σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης κατά την επίσκεψή σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (WEB OPAC):	Ποτέ	Σπάνια	Κάποιες φορές	Πολύ	Πάρα πολύ
α. Στην προσπάθεια σύνδεσης με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr .					
β. Δεν εμφανίζονται τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας					

5. ΧΡΗΣΗ ΠΕΔΙΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τα παρακάτω πεδία όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο WEB OPAC	Καθόλου Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ / Πάντοτε
α. Αναζήτηση στο Γενικό Ευρετήριο					
β. Αναζήτηση με Τίτλο					
γ. Αναζήτηση με Συγγραφέα					
δ. Αναζήτηση με Θέμα					
ε. Αναζήτηση με Σειρά.					
στ. Αναζήτηση με Εκδότη					
ζ. Άλλο(αναφέρατε):					

6 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ WEB OPAC	Καθόλου / Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ / Πάντοτε
Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο WEB OPAC;					
α. Χρησιμοποιώ την απλή αναζήτηση όταν θέλω να κάνω μια γρήγορη έρευνα .					
β. Χρησιμοποιώ τη σύνθετη αναζήτηση όταν θέλω να συνδυάσω όρους από διαφορετικά πεδία (γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας κλπ.).					
γ. Χρησιμοποιώ τη συνδυασμένη αναζήτηση όταν θέλω να συνδυάσω όρους με τη βοήθεια λογικών τελεστών (AND, OR , NOT).					
δ. Χρησιμοποιώ την αλφαβητική αναζήτηση θεματικών όρων, συγγραφέων και τίτλων.					
ε. Άλλο(αναφέρατε):					

7. ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ ΚΛΕΙΔΙΩΝ ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ	
Στις αναζητήσεις γενικά (WEB OPAC) σημειώστε σε ποιο βαθμό χρησιμοποιείτε μία (1), δύο (2), τρεις (3), τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις-κλειδιά (key words);	
α. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με μια (1) λέξη κλειδί.	
β. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με δύο (2) λέξεις κλειδιά.	
γ. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με τρεις (3) λέξεις κλειδιά.	
δ. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις κλειδιά.	
ε. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με τη χρήση φράσης	

8. Κάνετε χρήση της βοήθειας (help) όταν αντιμετωπίζετε πρόβλημα στην αναζήτηση σας στον WEB OPAC;	ΝΑΙ	
	ΟΧΙ	

9. Τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας στον WEB OPAC, σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία , περιοδικά κλπ.;	
α. Καθόλου / Ελάχιστα	
β. Λίγο	
γ. Μέτρια	
δ. Πολύ	
ε. Παρά πολύ	

10. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΣΕ ΜΗΧΑΝΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (SEARCH ENGINES)	Καθόλου/ Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ
Σημειώστε με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές αναζήτησης στο Διαδίκτυο				

α. Χρησιμοποιώ την απλή αναζήτηση με χρήση ενός μόνο όρου αναζήτησης				
β. Χρησιμοποιώ τη σύνθετη αναζήτηση, συνδυάζοντας περισσότερους από έναν όρους ή και ολόκληρη φράση				
γ. Χρησιμοποιώ την θεματική αναζήτηση, όταν η μηχανή προσφέρει εύχρηστο θεματικό κατάλογο με περιεχόμενα.				
δ. Άλλο(αναφέρατε):			

11. Ποια μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο χρησιμοποιείτε περισσότερο (π.χ. Google, Alta Vista κ.λπ.)

.....

12. Σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του Διαδικτύου;	
A. ΣΠΑΝΙΑ. Λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα	
B. ΛΙΓΟ. Σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα	
Γ. ΜΕΤΡΙΑ. 2 έως 3 φορές την εβδομάδα	
Δ. ΠΟΛΥ. Σχεδόν καθημερινά	

B. Δημογραφικά ερωτώμενου

1. Φύλο ερωτώμενου: (σημειώστε X)	Άνδρας	
	Γυναίκα	

2. Παρακαλώ σημειώστε δεξιά το έτος γέννησης σας. (προαιρετικά)

3. Παρακαλώ σημειώστε κατωτέρω με X την ιδιότητά σας:	
① Προπτυχιακός φοιτητής Ο.Π.Α	⑥ ΕΕΔΠ
② Προπτυχιακός φοιτητής άλλης σχολής	⑦ Λέκτορας
③ Μεταπτυχιακός φοιτητής Ο.Π.Α.	⑧ Επίκουρος καθηγητής
④ Υποψήφιος διδάκτορας	⑨ Αναπληρωτής καθηγητής
⑤ Μεταδιδακτορικός ερευνητής	⑩ Τακτικός καθηγητής
	⑪ Άλλο (αναφέρατε τι):

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Ερώτηση 1

Γνώση web opac

	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Πλήρως εσφαλμένο	44	20,0	20,0	20,0
Σωστό	165	75,0	75,0	95,0
Λίγο εσφαλμένο	11	5,0	5,0	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,85
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 2

Επίσκεψη web opac

	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΝΑΙ	125	56,8	56,8	56,8
ΟΧΙ	95	43,2	43,2	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,43
Median		1,00
Mode		1

Ερώτηση 3

Μηνιαίος αριθμός επισκέψεων

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0	100	45,5	45,5	45,5
1 - 5	99	45,0	45,0	90,5
6 - 10	10	4,5	4,5	95,0
11 - 20	6	2,7	2,7	97,7
20+	5	2,3	2,3	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,71
Median		2,00
Mode		1

Ερώτηση 4

Υποερώτημα α.

Προβλήματα πρόσβασης στο site

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ποτέ	49	22,3	38,6	38,6
	Σπάνια	54	24,5	42,5	81,1
	Κάποιες φορές	18	8,2	14,2	95,3
	Πολύ	4	1,8	3,1	98,4
	Πάρα πολύ	2	,9	1,6	100,0
	Total		127	57,7	100,0
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,87
Median		2,00
Mode		2

Υποερώτημα β.

Προβλήματα παρουσίασης αποτελεσμάτων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ποτέ	39	17,7	31,0	31,0
	Σπάνια	42	19,1	33,3	64,3
	Κάποιες φορές	36	16,4	28,6	92,9
	Πολύ	6	2,7	4,8	97,6
	Πάρα πολύ	3	1,4	2,4	100,0
	Total		126	57,3	100,0
Missing	System	94	42,7		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	126
	Missing	94
Mean		2,14
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 5.

A.

Χρήση γενικού ευρετηρίου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	28	12,7	22,0	22,0
	Λίγο	14	6,4	11,0	33,1
	Μέτρια	20	9,1	15,7	48,8
	Πολύ	35	15,9	27,6	76,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	30	13,6	23,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
	Total	220	100,0		

Statistics(Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		3,20
Median		4,00
Mode		4

B.

Χρήση τίτλου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	9	4,1	7,1	7,1
	Λίγο	16	7,3	12,6	19,7
	Μέτρια	23	10,5	18,1	37,8
	Πολύ	61	27,7	48,0	85,8
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	18	8,2	14,2	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		3,50
Median		4,00
Mode		4

Γ.

Χρήση συγγραφέα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	21	9,5	16,5	16,5
	Λίγο	20	9,1	15,7	32,3
	Μέτρια	26	11,8	20,5	52,8
	Πολύ	48	21,8	37,8	90,6
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	12	5,5	9,4	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		3,08
Median		3,00
Mode		4

Δ.

Χρήση θέματος

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχισ τα	22	10,0	17,3	17,3
	Λίγο	19	8,6	15,0	32,3
	Μέτρια	32	14,5	25,2	57,5
	Πολύ	38	17,3	29,9	87,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	16	7,3	12,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missin g	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		3,06
Median		3,00
Mode		4

Ε.

Χρήση σειράς έκδοσης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	82	37,3	64,6	64,6
	Λίγο	33	15,0	26,0	90,6
	Μέτρια	10	4,5	7,9	98,4
	Πολύ	2	,9	1,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,46
Median		1,00
Mode		1

ΣΤ.

Χρήση εκδότη

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	93	42,3	73,8	73,8
	Λίγο	21	9,5	16,7	90,5
	Μέτρια	7	3,2	5,6	96,0
	Πολύ	3	1,4	2,4	98,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	2	,9	1,6	100,0
	Total	126	57,3	100,0	
Missing	System	94	42,7		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	126
	Missin g	94
Mean		1,41
Median		1,00
Mode		1

Z.

Χρήση άλλου

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0

Ερώτηση 6

A.

Χρήση απλής αναζήτησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	6	2,7	4,7	4,7
	Λίγο	8	3,6	6,3	11,0
	Μέτρια	22	10,0	17,3	28,3
	Πολύ	59	26,8	46,5	74,8
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	32	14,5	25,2	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
	Total	220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		3,81
Median		4,00
Mode		4

B.

Χρήση σύνθετης αναζήτησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	20	9,1	15,7	15,7
	Λίγο	22	10,0	17,3	33,1
	Μέτρια	47	21,4	37,0	70,1
	Πολύ	31	14,1	24,4	94,5
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	7	3,2	5,5	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		2,87
Median		3,00
Mode		3

Γ.

Χρήση συνδυασμένης αναζήτησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	55	25,0	43,3	43,3
	Λίγο	45	20,5	35,4	78,7
	Μέτρια	18	8,2	14,2	92,9
	Πολύ	7	3,2	5,5	98,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	2	,9	1,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,87
Median		2,00
Mode		1

Δ.

Χρήση αλφαβητικής αναζήτησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	59	26,8	46,5	46,5
	Λίγο	34	15,5	26,8	73,2
	Μέτρια	17	7,7	13,4	86,6
	Πολύ	10	4,5	7,9	94,5
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	7	3,2	5,5	100,0
	Total		127	57,7	100,0
Missing	System	93	42,3		
g					
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,99
Median		2,00
Mode		1

E.

Χρήση άλλου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0

Ερώτηση 7.

Αριθμός λέξεων κλειδιών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 λέξη	19	8,6	15,0	15,0
	2 λέξεις	52	23,6	40,9	55,9
	3 λέξεις	27	12,3	21,3	77,2
	4+ λέξεις	13	5,9	10,2	87,4
	Χρήση φράσης	16	7,3	12,6	100,0
Total		127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		2,65
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 8.

Χρήση βοήθειας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	48	21,8	37,8	37,8
	Όχι	79	35,9	62,2	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,62
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 9.

Εντοπισμός αποτελεσμάτων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	3	1,4	2,4	2,4
	Λίγο	7	3,2	5,5	7,9
	Μέτρια	40	18,2	31,5	39,4
	Πολύ	67	30,5	52,8	92,1
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	10	4,5	7,9	100,0
Total		127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		3,58
Median		4,00
Mode		4

Ερώτηση 10.

A.

Απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου/Ελάχιστα	15	6,8	6,8	6,8
Λίγο	39	17,7	17,7	24,5
Μέτρια	50	22,7	22,7	47,3
Πολύ	116	52,7	52,7	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		3,21
Median		4,00
Mode		4

B.

Σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	14	6,4	6,4	6,4
	Λίγο	34	15,5	15,5	21,8
	Μέτρια	81	36,8	36,8	58,6
	Πολύ	91	41,4	41,4	100,0
	Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0
Mean		3,13
Median		3,00
Mode		4

Γ.

Θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	62	28,2	28,3	28,3
	Λίγο	68	30,9	31,1	59,4
	Μέτρια	43	19,5	19,6	79,0
	Πολύ	46	20,9	21,0	100,0
	Total	219	99,5	100,0	
Missing	System	1	,5		
	Total	220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	219
	Missin g	1
Mean		2,33
Median		2,00
Mode		2

Δ.

Άλλο

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0

Ερώτηση 11.

Μηχανή αναζήτησης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Altavista	1	,5	,5	,5
Google	184	83,6	83,6	84,1
Google, Altavista, Yahoo	1	,5	,5	84,5
Google, in.gr	4	1,8	1,8	86,4
Google, In.gr	1	,5	,5	86,8
Google, In.gr, Pathfinder	1	,5	,5	87,3
Google, In.gr, Yahoo	1	,5	,5	87,7
Google, Live Messenger	1	,5	,5	88,2
Google, Live.com	1	,5	,5	88,6
Google, MSN	3	1,4	1,4	90,0
Google, Yahoo	14	6,4	6,4	96,4
Google, Yahoo, in.gr	1	,5	,5	96,8
Google, Zephyros	1	,5	,5	97,3
Google, Yahoo In.gr	1	,5	,5	97,7
Windows Live Serch	1	,5	,5	98,2
Yahoo	2	,9	,9	98,6
Yahoo, Google	1	,5	,5	99,5
Total	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0

Ερώτηση 12.

Χρήση του διαδικτύου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σπάνια	6	2,7	2,7	2,7
Λίγο	21	9,5	9,5	12,3
Μέτρια	40	18,2	18,2	30,5
Πολύ	153	69,5	69,5	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		3,55
Median		4,00
Mode		4

Δημογραφικά ερωτώμενου

1. Φύλο

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άνδρα ς	89	40,5	40,5	40,5
Γυναίκα α	131	59,5	59,5	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,60
Median		2,00
Mode		2

2.

Έτος γέννησης

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1952	1	,5	,5	,5
	1957	1	,5	,5	,9
	1962	2	,9	,9	1,8
	1968	1	,5	,5	2,3
	1972	1	,5	,5	2,7
	1977	1	,5	,5	3,2
	1978	1	,5	,5	3,7
	1979	2	,9	,9	4,6
	1980	4	1,8	1,8	6,4
	1981	6	2,7	2,7	9,1
	1982	6	2,7	2,7	11,9
	1983	18	8,2	8,2	20,1
	1984	27	12,3	12,3	32,4
	1985	33	15,0	15,1	47,5
	1986	28	12,7	12,8	60,3
	1987	46	20,9	21,0	81,3
	1988	34	15,5	15,5	96,8
	1989	7	3,2	3,2	100,0
		Total	219	99,5	100,0
Missin g	System	1	,5		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	219
	Missin g	1
Mean		1984,82
Median		1986,00
Mode		1987

3.

Επάγγελμα/Ενασχόληση

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άλλο	3	1,4	1,4	1,4
Προπτυχιακός φοιτητής ΟΠΑ	167	75,9	75,9	77,3
Προπτυχιακός φοιτητής άλλης σχολής	11	5,0	5,0	82,3
Μεταπτυχιακός φοιτητής Ο.Π.Α.	30	13,6	13,6	95,9
Υποψήφιος διδάκτορας	4	1,8	1,8	97,7
ΕΕΔΙΠ	1	,5	,5	98,2
Λέκτορας	1	,5	,5	98,6
Αναπληρωτής καθηγητής	1	,5	,5	99,1
Τακτικός καθηγητής	2	,9	,9	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0
Mean		1,53
Median		1,00
Mode		1

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας, οφείλω να ευχαριστήσω την καθηγήτρια μου Ζαφειρίου Γεωργία για τις συμβουλές της και για την καθοδήγηση που μου παρείχε. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κύριο Γιαννακουδάκη, τον έφορο του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για την άδεια που μου παρείχε ώστε να διανείμω τα ερωτηματολόγια στους χρήστες της βιβλιοθήκης. Επίσης θέλω να ευχαριστήσω την κυρία Θεοφανοπούλου Γεωργία για τις παρατηρήσεις της σχετικά με την παρούσα εργασία καθώς και το προσωπικό της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών το οποίο με βοήθησε στην υλοποίηση της ποσοτικής έρευνας. Τέλος θέλω να ευχαριστήσω όλους όσους απάντησαν το ερωτηματολόγιο της έρευνας συμβάλλοντας στην επιτυχή ολοκλήρωση της έρευνας.

Πρόλογος

Ζούμε σε μια κοινωνία που συνεχώς αλλάζει. Μαζί της αλλάζει και ο χώρος των βιβλιοθηκών. Καθοριστικό ρόλο στην αλλαγή των βιβλιοθηκών έχουν καθώς οι νέες τεχνολογίες καθώς μετασχηματίζουν τις παρεχόμενες από αυτές υπηρεσίες προς το κοινό. Μαζί με τις βιβλιοθήκες βιώνουν την πρόκληση η γνώση, τα μεταδεδομένα και η εικονική πληροφόρηση. Η κοινωνία μας χαρακτηρίζεται σήμερα ως «κοινωνία της πληροφορίας» καθώς η χρήση των νέων τεχνολογιών για τον αποτελεσματικό χειρισμό της πληροφορίας και της ανανέωσης της γνώσης έχουν επηρεάσει καθοριστικά τις σύγχρονες εξελίξεις.

Στην παρούσα εργασία γίνεται λόγος για το πώς περάσαμε από την κλασική μορφή βιβλιοθήκης στην σύγχρονη μορφή της καθώς και για την σπουδαιότητα που παίζουν στην κοινωνία μας σήμερα. Στη συνέχεια γίνεται εστίαση στον αυτοματισμό βιβλιοθηκών (library automation) που είναι ο γενικός όρος που χρησιμοποιείται για να δηλώσει τη πρόσβαση σε υπηρεσίες της βιβλιοθήκης μέσω της χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή και του καθώς και του σχετικού εξοπλισμού για τη διαχείριση και τον έλεγχο του υλικού που αποτελεί τις συλλογές των βιβλιοθηκών. (Τόγια, 1997: σελ. 34).

Ένα σημαντικό εργαλείο για την κατανόηση των νέων δυνατοτήτων που προσφέρει η νέα τεχνολογία είναι η μελέτη και η αποτύπωση της εμπειρία των χρηστών των αυτοματοποιημένων καταλόγων που υπάρχουν, γεγονός το οποίο καθοδηγεί τον μεθοδολογικό σχεδιασμό της παρούσας εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Η πιο γνωστή και διαδεδομένη υπηρεσία πληροφόρησης είναι η βιβλιοθήκη. «Ο όρος βιβλιοθήκη χρησιμοποιείται με την σημασία του συγκεκριμένου πραγματικού και λειτουργικού χώρου, ο οποίος έχει διαμορφωθεί για την αποθήκευση και χρήση μιας συλλογής βιβλίων». Στη σημερινή του σημασία ο όρος διατηρεί τη σημασία του χώρου συγκέντρωσης και φύλαξης βιβλίων και σε επέκταση τη σημασία της συλλογής αυτών των βιβλίων. (Μπώκος, 2001: σελ. 161). Η βιβλιοθήκη υπέστη σημαντικές διαφοροποιήσεις. Η εξέλιξη και η εξειδίκευση των αναγκών των διάφορων κατηγοριών κοινού οδήγησε με την πάροδο του χρόνου στη δημιουργία περισσότερων από ένα είδος βιβλιοθηκών προκειμένου να εξυπηρετούνται καλύτερα οι ανάγκες του κοινού. Τα είδη των βιβλιοθηκών όπως έχουν διατυπωθεί από το διεθνές πρότυπο ISO είναι:

- Εθνικές βιβλιοθήκες
- Ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες
- Σχολικές βιβλιοθήκες
- Ειδικές βιβλιοθήκες
- Δημόσιες ή λαϊκές βιβλιοθήκες
- Ψηφιακές βιβλιοθήκες (Μπώκος, 2001: σελ. 163).

Η βιβλιοθήκη ανέκαθεν είχε ως αντικείμενο της τη γνώση και την πληροφόρηση και ανέκαθεν είχαν έναν στόχο που παραμένει ο ίδιος όσο και εάν άλλαξαν τα μέσα και η μορφή της βιβλιοθήκης. Ο στόχος είναι να παρέχει πρόσβαση στη γνώση στους χρήστες. Η εξέλιξη που βιώνει η βιβλιοθήκη είναι η ανάγκη περιγραφής της έννοιας της με περισσότερους του ενός ορισμούς. Συνεπώς έχουμε τη φυσική βιβλιοθήκη ως πολιτιστική κληρονομιά σε αντιδιαστολή της Εικονικής βιβλιοθήκης (virtual library) δηλαδή της βιβλιοθήκης μέσω της οθόνης ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή. Επίσης έχουμε τη βιβλιοθήκη δίχως ράφια και τοίχους που επικοινωνεί τεχνολογικά με όλο τον κόσμο, την υβριδική βιβλιοθήκη η οποία είναι καρπός της φυσικής και ψηφιακής βιβλιοθήκης και επιθυμεί να αναπτυχθεί χωρίς να έχει ακόμα σαφή μορφή και τέλος η ψηφιακή βιβλιοθήκη (digital library). (Θεοφανοπούλου, 2004: σελ. 2).

1.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ

Βιβλιοθήκες ιδρύονταν από την αρχαιότητα. Την εποχή των Αιγύπτιων βασιλιάδων υπήρχε πλούσια βιβλιοθήκη στα ανάκτορα της Αιγύπτου. Στην Αθήνα ο Πεισίστρατος ίδρυσε την πρώτη βιβλιοθήκη η οποία συγκέντρωνε βιβλία που περιείχαν τα ποιήματα του Ομήρου. Ο Αριστοτέλης ήταν ο πρώτος ιδιώτης ο οποίος συγκέντρωνε βιβλία και δημιούργησε μια πλούσια βιβλιοθήκη. Ο Πτολεμαίος, ένας από τους στρατηγούς του Αλεξάνδρου, ίδρυσε την βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας, την περίφημη και πλουσιότερη στους αρχαίους χρόνους γνωστή με το όνομα Μεγάλη Βιβλιοθήκη. Η βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας είχε περίπου 700 χιλιάδες τόμους και καταστράφηκε από πυρκαγιές κατά την άλωση της Αλεξάνδρειας από τον Ιούλιο Καίσαρα το 47 π.Χ. Μια άλλη περίφημη βιβλιοθήκη της αρχαιότητας ήταν η βιβλιοθήκη της Περγάμου, η οποία ιδρύθηκε το 2^ο αιώνα π.Χ. από τον Άτταλο τον Α΄, όπως λέει ο Πλούταρχος είχε 200 χιλιάδες απλούς τόμους. Στην Αθήνα ο αυτοκράτορας Ανδριανός ίδρυσε μια μεγάλη και πολυτελή βιβλιοθήκη κοντά στην παλιά αγορά. Στην Ρωμαϊκή εποχή υπήρχαν μερικές μικρές συλλογές βιβλίων. Η πρώτη δημόσια βιβλιοθήκη ιδρύθηκε από τον Ασίνιο Πολλίωνα το 39 π.Χ., στο ιερό της Ελευθερίας και δεύτερη ήταν η βιβλιοθήκη που ίδρυσε ο Αύγουστος πάνω στον Παλατινό λόφο και γι' αυτό και ονομάστηκε και Παλατινή βιβλιοθήκη. Στον Μεσαίωνα οι ελληνικές και οι βιβλιοθήκες της Δύσης ήταν λίγες και ασήμαντες. Όμως στην Κωνσταντινούπολη ιδρύθηκαν αξιόλογες βιβλιοθήκες. Πρώτος ο Μέγας Κωνσταντίνος ίδρυσε μια βιβλιοθήκη που καταστράφηκε από πυρκαγιά. Αργότερα ο Ιουλιανός ίδρυσε μια άλλη βιβλιοθήκη που λέγεται ότι είχε 120 χιλιάδες τόμους. Ο Μέγας Κωνσταντίνος ίδρυσε μια βιβλιοθήκη που διατηρήθηκε και μετά την πυρκαγιά που έγινε το 1204 κατά την άλωση της Κωνσταντινούπολης. Εκτός από την αυτοκρατορική βιβλιοθήκη υπήρχαν και άλλες δημόσιες, όπως η βιβλιοθήκη της Οικουμενικής Σχολής και η βιβλιοθήκη της Ακαδημίας. Υπήρχαν και πολλές αξιόλογες ιδιωτικές βιβλιοθήκες. Αξιόλογες ήταν και οι μοναστηριακές ανάμεσα τους διακρίνονταν της Κωνσταντινούπολης, του Αγίου Όρους κ.α. .

Η μεγάλη ανάπτυξη των βιβλιοθηκών άρχισε από την αναγέννηση των γραμμάτων. Σήμερα οι βιβλιοθήκες σε Ευρώπη και σε Αμερική έχουν φτάσει στην μεγαλύτερη πρόοδο οργάνωσης και πλουτισμού. Οι κυριότερες από αυτές είναι η Εθνική στο Παρίσι, η Εθνική Πρωσική Βιβλιοθήκη του Βερολίνου, η βιβλιοθήκη του Βρετανικού

Μουσείου στο Λονδίνο και άλλες. Στην Ελλάδα οι κυριότερες βιβλιοθήκες είναι η Εθνική βιβλιοθήκη η οποία έχει περίπου 800.000 έντυπα βιβλία και 5.000 χειρόγραφα και η βιβλιοθήκη της Βουλής που περιλαμβάνει 950.000 περίπου έντυπα βιβλία και την αρτιότερη συλλογή ελληνικών εφημερίδων. Άλλες δημόσιες βιβλιοθήκες στην Ελλάδα είναι του Πύργου, της Κέρκυρας, της Ζακύνθου, της Ανδρίτσαινας κ.α. Στην Αθήνα υπάρχουν ειδικές βιβλιοθήκες όπως της Αρχαιολογικής Εταιρείας, της Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας, η οποία είχε το πλουσιότερο αρχείο ιστορικών εγγράφων και άλλες μικρότερες. Αξιόλογες βιβλιοθήκες στην Αθήνα ήταν οι βιβλιοθήκες των ξένων αρχαιολογικών σχολών. (Κοντέου, 1970: σελ. 133)

1.3 Ηλεκτρονικές Βιβλιοθήκες

Από την βιβλιοθήκη που αναφέραμε στην προηγούμενη ενότητα περάσαμε στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Σύμφωνα με τον Γαρουφάλλου (Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 427) Οι ραγδαίες εξελίξεις στον τομέα της νέας τεχνολογίας επέβαλαν στις βιβλιοθήκες την προσαρμογή των λειτουργιών και υπηρεσιών τους σε αυτό το νέο περιβάλλον. Όλο και περισσότερες βιβλιοθήκες παίρνουν μέρος σε προγράμματα δημιουργίας ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών. Ηλεκτρονική βιβλιοθήκη (electronic library) είναι η βιβλιοθήκη στην οποία η κεντρική επεξεργασία και αποθήκευση των πληροφοριών γίνεται σε ηλεκτρονική μορφή. Οι πληροφορίες μπορούν να διατεθούν στον κάθε χρήστη οπουδήποτε και αν βρίσκεται διαμέσου ηλεκτρονικών συστημάτων και δικτύων χωρίς την ανάγκη η βιβλιοθήκη να έχει μια φυσική υπόσταση. (Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 432)

Σύμφωνα με τον Γαρουφάλλου (Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 427) η ιστορία των ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών ξεκινάει από το 1933, τότε ο Varner Bush, αντιπρόεδρος του Ινστιτούτου Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης, περιέγραψε ένα επιτραπέζιο προσωπικό σύστημα τεκμηρίωσης, το Memex, που θα καταλάμβανε το χώρο μόνο μερικών τετραγωνικών μέτρων και θα ήταν ικανό να διαχειρίζεται τη συλλογή μιας ολόκληρης πανεπιστημιακής βιβλιοθήκης. Πριν το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο ανέπτυξε ένα μοντέλο μηχανής «γρήγορης επιλογής» που μπορούσε να αποθηκεύει προσωπικές συλλογές με τεκμήρια σε συμπιεσμένη μορφή και να ανακτά τις πληροφορίες με μεγάλη ταχύτητα. Το 1965 ο Licklider οραματίστηκε τις «βιβλιοθήκες του μέλλοντος» δηλαδή τη δυνατότητα των χρηστών να έχουν προσωπικά online τερματικά και μέσα

από τη χρήση μιας μηχανής να εξετάζουν ντοκουμέντα, να ξεφυλλίζουν αρχεία αναγνώσιμα από μηχανή, να κρατούν σημειώσεις, γραφικά κλπ. Η δεκαετία του 1970 σηματοδοτείται από μια έκρηξη πληροφοριών. Τα πανεπιστημιακά ιδρύματα και τα ερευνητικά ινστιτούτα επενδύουν τεράστια ποσά σε έρευνες. Στον τομέα της τεχνολογίας έχουμε τη δημιουργία του προσωπικού υπολογιστή. Ο Lancaster διαμόρφωσε τη θεωρία της «βιβλιοθήκης χωρίς χαρτί» (paperless library) και ήταν πεπεισμένος ότι μια τέτοιου είδους εξέλιξη ήταν αναπόφευκτη. Ένας αριθμός εξελίξεων βοήθησαν τις βιβλιοθήκες να οδηγηθούν σε ένα πιο ηλεκτρονικό περιβάλλον. Η γρήγορη ανάπτυξη της ηλεκτρονικής παραγωγής, της αποθήκευσης και μεταβίβασης των πληροφοριών, βοήθησε στη μείωση του κόστους της νέας τεχνολογίας. Δόθηκε η δυνατότητα στις βιβλιοθήκες να χρησιμοποιήσουν σταδιακά τη νέα τεχνολογία με χαμηλότερο κόστος και μεγαλύτερη αποδοτικότητα. Η αυτοματοποίηση των βιβλιοθηκών, οι online δημόσιοι κατάλογοι (Open Public Access Catalogues ή OPACs), η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, τα τοπικά, εθνικά και διεθνή δίκτυα, ο διαδανεισμός υλικού μεταξύ βιβλιοθηκών σε ηλεκτρονική μορφή, η ανάπτυξη εθνικών ερευνητικών δικτύων βοήθησαν στα τέλη του 1980 και στις αρχές του 1990 στη σταδιακή μετάβαση των βιβλιοθηκών προς ένα πιο ηλεκτρονικό περιβάλλον. Η δεκαετία του 1990 χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία ανάπτυξη του Internet. Το Internet άνοιξε νέους ορίζοντες στην επικοινωνία των ατόμων και στη διάδοση των πληροφοριών. Οι βιβλιοθήκες δεν άργησαν να κατανοήσουν τις δυνατότητες που προσέφερε στο χώρο τους το Internet. Βοήθησε στη δημιουργία παροχής νέων υπηρεσιών και στην άμεση διάδοση των πληροφοριών. Αποτελεί ένα σημαντικό πληροφοριακό εργαλείο για το βιβλιοθηκονόμο δίνοντας του τη δυνατότητα να εντοπίσει άμεσα τεκμήρια ανά τον κόσμο OPACs, διευκολύνει την άμεση επικοινωνία μεταξύ των βιβλιοθηκών και αποτελεί το πρώτο σημαντικό βήμα προς την πραγμάτωση του οράματος που ονομάζεται ηλεκτρονική βιβλιοθήκη. Την ίδια δεκαετία η έννοια και το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής βιβλιοθήκης άρχισε να σχηματίζεται και να συγκεκριμενοποιείται θεωρητικά. Άμεσο αποτέλεσμα της θεωρητικής ανάπτυξης είναι η διεξαγωγή πολυάριθμων ερευνών στον τομέα των ηλεκτρονικών βιβλιοθηκών. Από τα πιο γνωστά προγράμματα είναι το eLib (Electronic Library Programme) και το ELINOR.

1.4 Ψηφιακές βιβλιοθήκες

Μετά τις ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες περνάμε στις ψηφιακές βιβλιοθήκες. Για να πετύχει η βιβλιοθήκη τη δικτυακή πληροφόρηση χρειάζεται:

- Υποδομές σε δίκτυα για γρήγορη σύνδεση με το internet
- Υποδομές σε εξοπλισμό, σε μηχανήματα και λογισμικό που να υποστηρίζουν πρωτόκολλα επικοινωνίας όπως το Z39.50
- Συγκέντρωση ψηφιακού υλικού (e-books, e-journals, βάσεις δεδομένων) μέσω ψηφιοποίησης υλικού κτλ.
- Οργάνωση και επεξεργασία του ψηφιακού υλικού με ψηφιακά μέσα metadata
- Η διάθεση του στους χρήστες μέσω της ιστοσελίδας της βιβλιοθήκης.

Έτσι δημιουργείται μια ψηφιακή βιβλιοθήκη που δίνει online πρόσβαση σε επιλεγμένες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης και σε πλήρες κείμενο. (Θεοφανοπούλου 2004: σελ. 23).

Η ψηφιακή βιβλιοθήκη είναι η βιβλιοθήκη της οποίας όλες οι πληροφορίες αποθηκεύονται μόνο σε ψηφιακή ηλεκτρονική μορφή. Χρησιμοποιεί διάφορες μορφές αποθήκευσης του υλικού της. Η βιβλιοθήκη τέτοιου είδους δεν περιλαμβάνει υλικό στην παραδοσιακή του μορφή δηλαδή βιβλία, περιοδικά κλπ. Για την ανάκτηση του υλικού στην ψηφιακή βιβλιοθήκη είναι απαραίτητη η εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού που καθιστά δυνατή την ανάγνωση οποιαδήποτε τεκμηρίου ανεξάρτητα από τη μορφή του. (Γαρουφάλου, 1997: σελ. 431).

Ο όρος ψηφιακή βιβλιοθήκη έκανε την εμφάνιση του έπειτα από τη διάδοση του Διαδικτύου. Η ψηφιακή βιβλιοθήκη δεν αποτελεί βιβλιοθήκη όπως την ξέρουμε εμείς. Παραπέμπει περισσότερο στη σημασία της συλλογής υλικού. Η δραστηριότητα σχετικά με τις ψηφιακές βιβλιοθήκες ξεκίνησε όταν οι τεχνολογίες των υπολογιστών έκαναν δυνατή την αποθήκευση μεγάλων ποσοτήτων υλικού σε ψηφιακή μορφή μέσα από το Διαδίκτυο ταχύτατα και εύκολα χωρίς περιορισμούς. Η ανάπτυξη της πληροφόρησης και του Διαδικτύου προκάλεσαν στη λειτουργία των βιβλιοθηκών κυρίως με τη δημιουργία ψηφιακών συλλογών. (Μπώκος, 2001: σελ. 167).

Η έννοια και οι προοπτικές της ψηφιακής βιβλιοθήκης προκύπτουν από τις δυνατότητες που προσφέρει το Διαδίκτυο και από τις ραγδαίες εξελίξεις που υφίσταται

η παραδοσιακή βιβλιοθήκη και από την εισαγωγή και τη χρήση νέων τεχνολογιών αλλά και νέων μορφών υλικού. (Μπώκος, 2001: σελ. 448).

Η έννοια της ψηφιακής βιβλιοθήκης δεν ισοδυναμεί απλά με την ψηφιοποιημένη συλλογή με εργαλεία διαχείρισης της πληροφορίας. Αφορά ένα περιβάλλον το οποίο ενώνει συλλογές, υπηρεσίες και ανθρώπους, χρήσης και συντήρησης δεδομένων που αφορούν τη πληροφορία και τη γνώση.

- Η πληροφόρηση μέσω του διαδικτύου ή Δικτυακή πληροφόρηση σηματοδοτεί μια νέα εποχή για τις βιβλιοθήκες και τη δεύτερη φάση της ηλεκτρονικής πληροφόρησης, την εικονική πληροφόρηση.
- Αυτό που βιώνουν οι χρήστες σαν αποτέλεσμα είναι η πρόσβαση στις πηγές πληροφόρησης, έντυπες και ηλεκτρονικές. Οπουδήποτε και εάν βρίσκεται ο χρήστης η πληροφορία τον ακολουθεί, αρκεί η βιβλιοθήκη να ακολουθήσει τη σειρά από τις παραπάνω διαδικασίες για να κάνει την πληροφορία προσβάσιμη από το χώρο εργασίας του χρήστη. (Θεοφανοπούλου 2004: σελ. 23).

Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες είναι μια αναπτυσσόμενη τεχνολογία. Το 1995 η Ένωση Ερευνητικών Βιβλιοθηκών της Αμερικής αποφάσισε τον ορισμό της ψηφιακής βιβλιοθήκης. Τα σημεία που τονίζει είναι τα εξής:

- Δεν αποτελεί από μόνη της ξεχωριστή οντότητα
- Απαιτεί τεχνολογία για να συνδέει ποικίλες πηγές
- Οι συνδέσεις μεταξύ των πολλών ψηφιακών πηγών και πληροφοριακών υπηρεσιών είναι διαφανείς στους χρήστες
- Ο στόχος είναι η πρόσβαση σ' αυτές
- Οι ψηφιακές συλλογές δεν περιορίζονται στα κείμενα. Εκτείνονται στα υλικά που δεν αποτυπώνονται σε έντυπες μορφές. (Κατσιρίκου, 1997: σελ. 199).

Ο ρόλος της ψηφιακής βιβλιοθήκης είναι να διευκολύνει την πρόσβαση στη πληροφορία. (Κατσιρίκου, 1997: σελ. 200)

Το διαδίκτυο έχει τη δυνατότητα να προσφέρει προγράμματα και υπηρεσίες που προσφέρουν οι βιβλιοθήκες. Απαιτεί την οργάνωση του υλικού δηλαδή καταλογογράφηση και ταξινόμηση, σύνδεση στον OPAC με τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις. Απαιτείται επίσης να καταλογογραφούνται οι πηγές αφού αποθηκεύονται

σε εθνικές ή διεθνείς βάσεις δεδομένων και φορτώνονται σε OPAC βιβλιοθηκών για τοπική χρήση. (Κατσιρίκου, 1997: σελ. 202).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αυτοματοποίηση βιβλιοθήκης

2.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τους Γρηγοριάδου και Αρακά (Γρηγοριάδου και Αρακά, 2003: σελ.1) διανύουμε μια εποχή πληροφοριακής και τεχνολογικής έξαρσης. Στις περισσότερες χώρες μέσα σε αυτήν τη νέα μορφή κοινωνίας ο ρόλος της βιβλιοθήκης έχει αλλάξει. Παύει η σύγχρονη βιβλιοθήκη να έχει τη μορφή ενός αποθηκευτικού χώρου βιβλίων και γίνεται ουσιαστική πηγή γνώσης και πληροφόρησης. Ο αυτοματισμός των βιβλιοθηκονομικών λειτουργιών αποτέλεσε σημαντικό άλμα και γύρισε σελίδα στην βιβλιοθηκονομική πραγματικότητα.

Με τον όρο αυτοματισμός βιβλιοθηκών (library automation) εννοούμε τον όρο που χρησιμοποιείται για να δηλώσει τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και σχετικού εξοπλισμού για τη διαχείριση και τον έλεγχο του υλικού που αποτελεί τις συλλογές των βιβλιοθηκών. Πρόκειται για τη χρήση της νέας τεχνολογίας στις διαδικασίες που έχουν σχέση από τη μια με την απόκτηση, οργάνωση και έλεγχο του υλικού και από την άλλη με την ανάκτηση πληροφοριών. Στην πρώτη ομάδα ανήκουν οι εξής λειτουργίες:

- Προσκτήσεις που περιλαμβάνουν την επιλογή, παραγγελία και απόκτηση των τεκμηρίων
- Καταλογογράφηση που περιλαμβάνει την καταγραφή και περιγραφή των τεκμηρίων της συλλογής. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές χρησιμοποιούνται για την παραγωγή και τη συντήρηση των καταλόγων
- Δανεισμός
- Έλεγχος περιοδικών εκδόσεων

Η ανάκτηση πληροφοριών καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την ανάλυση και διάδοση των τεκμηρίων (π.χ. περιοδικά). Οι βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν εκτός από τις έντυπες παραδοσιακές πληροφοριακές πηγές και μια μεγάλη ποικιλία ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων σε απευθείας σύνδεση (online). (Τόγια: 1997, σελ. 34)

Η αυτοματοποιημένη βιβλιοθήκη της οποίας το κύριο τμήμα της συλλογής αποτελείται από έντυπο υλικό αλλά έχουν προστεθεί και ηλεκτρονικές πηγές ενώ ορισμένες από τις λειτουργίες και τα εργαλεία της βιβλιοθήκης έχουν αυτοματοποιηθεί. Η αποδοχή των ήδη υπάρχοντων βιβλιογραφικών προτύπων που ήταν απαραίτητα και πριν από τη διαδικασία αυτοματισμού των βιβλιοθηκών, δεν είχαν καμία σχέση με τους υπολογιστές, και η ανάπτυξη νέων προτύπων που αφορούσαν τη νέα τεχνολογία σηματοδοτούν την περίοδο της αυτοματοποιημένης βιβλιοθήκης. Οι προσπάθειες για αυτοματισμό των βιβλιοθηκών, μέχρι την εισαγωγή των OPAC (Online Public Access Catalogue) είχαν στόχο την εκτέλεση των σημαντικότερων λειτουργιών της βιβλιοθήκης, κυρίως για τη διευκόλυνση των εργαζομένων στη βιβλιοθήκη. Σήμερα οι βιβλιοθήκες έχουν περάσει σε μεγάλο βαθμό στο στάδιο της αυτοματοποίησης. Στις ελληνικές βιβλιοθήκες κυρίως στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες υπάρχει η δυνατότητα ότι τα ηλεκτρονικά μέσα να είναι διαθέσιμα:

- Να μπορούν να χρησιμοποιηθούν εξ αποστάσεως
- Να μπορούν να χρησιμοποιούνται συγχρόνως από ένα ή περισσότερα άτομα
- Να μπορούν να χρησιμοποιηθούν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. (Κακούρη: 1998, σελ. 5)

2.2 Η πορεία του αυτοματισμού των βιβλιοθηκών στο εξωτερικό

1930-1960

Η ανάπτυξη αυτοματοποίησης των βιβλιοθηκών άρχισε τη δεκαετία του '30. Το 1863 ο Αλβέρτο Cotgreave στέγασε τα μικροσκοπικά βιβλία για να αντιπροσωπεύσει τα βιβλία στη συλλογή της βιβλιοθήκης.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας αυτής η πρόοδος στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές ήταν αργή λαμβάνοντας υπόψη και τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Το 1945 ο Μπους Vannevar προέβλεψε ένα αυτοματοποιημένο σύστημα που θα αποθήκευε τις

πληροφορίες συμπεριλαμβανομένων των βιβλίων. Ο ίδιος έγραψε για ένα υποθετικό σύστημα «memex» που περιέγραψε ως βιβλιοθήκη που θα επέτρεπε στον χρήστη να δει τις αποθηκευμένες πληροφορίες από διαφορετικά σημεία πρόσβασης και να εξετάσει τα στοιχεία. Βιβλιοθηκάριοι που κινήθηκαν έπειτα πέρα από ένα όραμα ή μια ιδέα για τη χρήση των υπολογιστών, λαμβάνοντας υπόψη την τεχνολογία, ήταν σε θέση να κάνουν τις μεγάλες προόδους στη χρήση των υπολογιστών για τα συστήματα βιβλιοθηκών. Αυτό οδήγησε σε μια έκρηξη της αυτοματοποίησης βιβλιοθηκών στη δεκαετία του '60 και '70. (Essay of Information Technology, 1998-2007).

1960-1980

Το 1961 ο Luhn βελτίωσε το “keyword in context” ή αλλιώς KWIC και εξασφαλίζεται μεγαλύτερη ταχύτητα, περισσότερα σημεία πρόσβασης και δυνατότητα χρήσης ελεγχόμενης γλώσσας.

Μεταξύ 1965 και 1968 ξεκίνησε το πρόγραμμα MARC I και ακολούθησε γρήγορα το MARC II. Το MARC II το 1974 έγινε η βάση προτύπων.

Το OCLC (Online Computer Library Center) άρχισε το 1967. Αυτό το σημαντικό πρόγραμμα διευκόλυνε την τεχνική επεξεργασία στα συστήματα βιβλιοθηκών όταν άρχισε αυτό είναι πρώτα συνεταιριστική επιχείρηση καταχώρησης το 1970. Προκειμένου να υπάρξει η αυτοματοποίηση, πρέπει πρώτα να υπάρξει ένας υπολογιστής. Η ανάπτυξη του υπολογιστή προχώρησε ουσιαστικά από το 1946 ως το 1961. Το ENIAC I αναπτύχθηκε από John Mauchly και J. Presper Eckert στο πανεπιστήμιο της Πενσυλβανίας. (Essay of Information Technology, 1998-2007).

1980- Σήμερα

Η αυτοματοποίηση παρουσιάζει τη δεκαετία του '70 ήταν η εποχή του πλαστού τερματικού που χρησιμοποιήθηκε για να αποκτήσει πρόσβαση ένας σε απευθείας σύνδεση βάσεις δεδομένων κεντρικών υπολογιστών. Η δεκαετία του '80 γέννησε μια νέα επανάσταση. Το μέγεθος των υπολογιστών μειώθηκε. Η χρήση των μικροϋπολογιστών κατά τη διάρκεια ένας δεκαετίας του '80 επεκτάθηκε σε σπίτια, τα

σχολεία, ένας βιβλιοθήκες και τα γραφεία πολλών Αμερικανών. Ο μικροϋπολογιστής ένας δεκαετίας του '80 έγινε ένα χρήσιμο εργαλείο για ένας βιβλιοθηκάρους. Οι σε απευθείας σύνδεση δημόσιοι κατάλογοι πρόσβασης άρχισαν να χρησιμοποιούνται εκτενώς η δεκαετία του '80. Πολλοί από ένας δεν αναπτύχθηκαν από ένας βιβλιοθηκάρους οι ίδιοι, αλλά από ένας προμηθευτές που εφοδίασαν ένας βιβλιοθήκες με τα συστήματα για όλα από την καταχώρηση στην κυκλοφορία. Ένα τέτοιο σε απευθείας σύνδεση σύστημα καταλόγων είναι το σύστημα του CARL (συμμαχία του Κολοράντο των ερευνητικών βιβλιοθηκών). Η εισαγωγή των CD-ROM ένας το τέλος ένας δεκαετίας του '80 άλλαξε τον τρόπο που οι βιβλιοθήκες λειτουργούσαν. Η δεκαετία του '90 δίνει αφορμή για ακόμα μια εποχή στην αυτοματοποίηση βιβλιοθηκών. Η χρήση των δικτύων για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το FTP, Telnet, Διαδίκτυο έχει αυξηθεί. Είναι τώρα δυνατό για ένας χρήστες να συνδεθούν με ένας βιβλιοθήκες από το σπίτι ένας ή το γραφείο. Το World Wide Web που η επίσημη ημερομηνία είναι ο Απρίλιος του 1993 είναι προμηθευτής των πληροφοριών. Είναι δυνατό να συνδεθείς με τα διεθνείς συστήματα βιβλιοθηκών μέσω του Διαδικτύου. (Essay of Information Technology, 1998-2007).

2.3. Η πορεία του αυτοματισμού των βιβλιοθηκών στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα οι βιβλιοθήκες χρησιμοποιούσαν σε μικρό ή σε μεγάλο βαθμό την τεχνολογία. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές άρχισαν να χρησιμοποιούνται μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι βιβλιοθήκες θα περάσουν γρήγορα στην υπολογιστική τεχνολογία. Ο δανεισμός και η καταλογογράφηση αποτέλεσαν ένας πρώτες πειραματικές εφαρμογές στο χώρο ένας Βιβλιοθηκονομίας. Από τα μέσα ένας δεκαετίας του '60 και μέχρι ένας αρχές ένας δεκαετίας του '70 υλοποιούνται τα συστήματα δανεισμού που στηρίζονται σε συγκέντρωση δεδομένων του δανεισμού. Η εξέλιξη ένας τεχνολογίας και των υπολογιστικών συστημάτων ένας αρχές ένας δεκαετίας του '70 θα επιτρέψει την ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης του δανεισμού σε πραγματικό χρόνο. Κατά τη διάρκεια ένας δεκαετίας του '80 οδηγηθήκαμε στην αντικατάσταση των επιμέρους συστημάτων από τα γνωστά ως «ολοκληρωμένα» συστήματα. (Μπώκος, 2001: σελ. 413). Η ραγδαία ανάπτυξη ένας ένας τεχνολογίας τα τελευταία 15 χρόνια επηρέασε την πορεία ένας εξέλιξης των υπηρεσιών αυτών. Ένα από τα επιτεύγματα αποτελεί η χρήση του Internet στο ακαδημαϊκό περιβάλλον.

(Γαρουφάλλου, 1997: σελ. 166). Το 1987 δημιουργήθηκε η MARC εγγραφή και πέρασαν 30 χρόνια εφαρμογής ένας και μετά από μια δεκαετία εμφάνισης των ολοκληρωμένων βιβλιοθηκονομικών συστημάτων στην Ελλάδα. Ένα από τα πρώτα ελληνικά βιβλιοθηκονομικά προϊόντα είναι το πακέτο Genesis, το οποίο ήταν ευέλικτο σε πολλά λειτουργικά συστήματα και είχε αντιληφθεί ένας ανάγκης των βιβλιοθηκών. Στην αγορά το 1971 εμφανίστηκε το βιβλιοθηκονομικό σύστημα Gaec. Στην Ελλάδα το σύστημα που κατέχει την πρώτη θέση είναι το ABEKT με ποσοστό 84% και στη συνέχεια ακολουθεί το GEAC με ποσοστό 5% και το Equilibrium-Libretto με ποσοστό 4%. Τα αυτοματοποιημένα πακέτα ABEKT, ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ II, PLAS και ALEPH είναι μερικά πακέτα που χρησιμοποιούν ορισμένες βιβλιοθήκες. (Χαλκιοπούλου, 1997: σελ. 142).

Παρακάτω ακολουθεί ένας πίνακας που δείχνει τι χρησιμοποιεί ορισμένες βιβλιοθήκες:

Βιβλιοθήκη	Βιβλ/μικο Σύστημα
Ακαδημία Αθηνών	ADVANCE
Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών	ADVANCE
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης	HORIZON
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης	ADVANCE
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών	HORIZON
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο	ALEPH
Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο	ADVANCE
Ιόνιο Πανεπιστήμιο	ADVANCE
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Αιγαίου	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων	HORIZON
Πανεπιστήμιο Κρήτης	ALEPH
Πανεπιστήμιο Κύπρου	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας	HORIZON
Πανεπιστήμιο Πατρών	ADVANCE
Πανεπιστήμιο Πειραιά	HORIZON
Πάντειο Πανεπιστήμιο	ADVANCE
Πολυτεχνείο Κρήτης	ADVANCE
ΤΕΙ Ηπείρου	ADVANCE
ΤΕΙ Θεσσαλονίκης	VTLS
ΤΕΙ Καλαμάτας	ABEKT
ΤΕΙ Κρήτης	ALEPH
ΤΕΙ Λαμίας	ADVANCE
ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας – Κοζάνη ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας – Καστοριά	ADVANCE
ΤΕΙ Πάτρας	ABEKT
ΤΕΙ Πειραιά	ADVANCE

ΤΕΙ Σερρών	ADVANCE
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου	ABEKT
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο	HORIZON
Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου	ABEKT
ΤΕΙ Ιονίων Νήσων – Αργοστόλι	ABEKT
ΤΕΙ Μεσσολογίου	ABEKT
ΤΕΙ Αθηνών	ABEKT
ΤΕΙ Χαλκίδας	ADVANCE
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο	ALEPH

Πίνακας 1: Βιβλιοθηκονομικά πακέτα σε διάφορες βιβλιοθήκες. Ανακτήθηκε από την διεύθυνση:http://www.unioncatalog.gr/ucportal/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=55

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω στοιχεία στην Ελλάδα είναι ανεπτυγμένη η αυτοματοποίηση στις βιβλιοθήκες.

2.4. Κατάλογος μιας βιβλιοθήκης

Οι βιβλιογραφικές εγγραφές της συλλογής μιας βιβλιοθήκης περιέχονται σ' ένα αρχείο που ονομάζεται κατάλογος βιβλιοθήκης. Αυτός ο κατάλογος περιέχει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τα τεκμήρια της συλλογής. Οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνουν τη βιβλιογραφική περιγραφή των τεκμηρίων, τις θεματικές επικεφαλίδες που εκφράζουν το θεματικό περιεχόμενο των τεκμηρίων και το βιβλιοαριθμό που δηλώνει τη φυσική θέση των τεκμηρίων μέσα στη συλλογή της βιβλιοθήκης. Οι πληροφορίες του καταλόγου επιτρέπουν στον χρήστη της βιβλιοθήκης να αναγνωρίσει συγκεκριμένα τεκμήρια ή να επιλέξει τεκμήρια που εξυπηρετούν συγκεκριμένους σκοπούς.

Ο κατάλογος μιας βιβλιοθήκης καταγράφει, οργανώνει και περιγράφει τα τεκμήρια της συγκεκριμένης συλλογής. Ο κατάλογος οδηγεί τον χρήστη σε συγκεκριμένους τίτλους της συλλογής, δείχνοντας την τοποθεσία τους, τη φυσική τους περιγραφή και το θεματικό τους περιεχόμενο.

Οι κατάλογοι βιβλιοθηκών εμφανίζονται σε διάφορες μορφές. Οι πιο συνηθισμένες είναι ο δελτικοκατάλογος, βιβλιοκατάλογος, ο αυτοματοποιημένος κατάλογος και ο κατάλογος σε μικροφόρμα.

Βιβλιοκατάλογος

Ο βιβλιοκατάλογος περιέχει τα βιβλία μιας συλλογής ή ομάδας συλλογών. Οι αναγραφές εμφανίζονται σε μορφή σελίδας. Ο βιβλιοκατάλογος ήταν η κυρίαρχη

μορφή καταλόγου μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα που εμφανίζονται οι δελτιοκατάλογοι. Τα μεγαλύτερα μειονεκτήματα των βιβλιοκαταλόγων ήταν η δυσκολία και το υψηλό κόστος ενημέρωσής τους. Το κυριότερο πλεονέκτημα ήταν η φορητότητα και η ευκολία αναπαραγωγής.

Δελτιοκατάλογοι

Από τη δεκαετία του '60 κυριάρχησαν οι δελτιοκατάλογοι. Για τις αναγραφές του δελτιοκαταλόγου χρησιμοποιούνται δελτία 7,5 X 12,5 εκ. τα οποία ταξιθετούνται σε συρτάρια. Για κάθε αναγραφή χρησιμοποιείται ένα δελτίο. Το κύριο πλεονέκτημα του δελτιοκαταλόγου ήταν η ευκολία ενημέρωσης αφού νέα δελτία μπορούσαν να προστεθούν και άχρηστα να απομακρυνθούν πολύ εύκολα. Το 1901 η Βιβλιοθήκη του Κογκρέσου εγκαινίασε την υπηρεσία τυπωμένων δελτίων, γεγονός που συντέλεσε στην ευρεία εξάπλωση του δελτιοκαταλόγου, που για έναν σχεδόν αιώνα ήταν η κυρίαρχη μορφή καταλόγου.

Αυτοματοποιημένος κατάλογος

Ο αυτοματοποιημένος κατάλογος περιέχει εγγραφές αναγνώσιμη από ηλεκτρονικό υπολογιστή. Το σύνολο των εγγραφών αποτελεί μια βιβλιογραφική βάση δεδομένων. Η έρευνα στον κατάλογο γίνεται με πληκτρολόγηση εντολών έρευνας και τα αποτελέσματα εμφανίζονται στην οθόνη του υπολογιστή. Οι αυτοματοποιημένοι κατάλογοι άρχισαν να εξαπλώνονται τη δεκαετία του '70 και ένας βασικός λόγος ήταν το υψηλό κόστος συντήρησης και η φθορά των δελτιοκαταλόγων. Οι εξελίξεις στην τεχνολογία του ηλεκτρονικού υπολογιστή αλλά και ο έντονος προβληματισμός και οι συνεχείς προσπάθειες για βελτίωση οδήγησαν σε αυτοματοποιημένους καταλόγους που προσφέρουν πολλές δυνατότητες έρευνας και παρουσίασης αποτελεσμάτων και είναι ιδιαίτερα φιλικό για τους χρήστες.

Κατάλογος σε μικροφόρμα

Η μικροφόρμα είναι ουσιαστικά φωτογραφικό φιλμ, το οποίο έχει τη δυνατότητα αποθήκευσης μεγάλου όγκου έντυπων πληροφοριών. Οι βιβλιογραφικές αναγραφές αποθηκεύονται σε μικροφίλμ, μικροδελτία ή microfiche. Για την ανάγνωση τους απαιτείται ειδικός εξοπλισμός. Οι κατάλογοι μικροφόρμας κατασκευάζονταν με τη φωτογράφιση των βιβλιοκαταλόγων. Μια πιο πρόσφατη μέθοδος είναι η παραγωγή τους από τις αυτοματοποιημένες εγγραφές καταλόγου. Τα πλεονεκτήματά τους είναι η φορητότητα και το μικρό κόστος αναπαραγωγής

Ένας κατάλογος θα πρέπει να είναι αποτελεσματικός και να εξασφαλίζει ευκολία χρήσης αλλά και συντήρησης και να ακολουθεί τα ακόλουθα χαρακτηριστικά.

- **Ευκαμψία.** Οι συλλογές των βιβλιοθηκών συνήθως μεταβάλλονται. Από τη στιγμή που ο κατάλογος απεικονίζει το υλικό που είναι διαθέσιμο στη βιβλιοθήκη, εγγραφές πρέπει να προστίθενται και να απομακρύνονται καθώς και βιβλία προστίθενται και απομακρύνονται από τη συλλογή.
- **Οικονομία δημιουργίας και συντήρησης.** Τόσο η δημιουργία του καταλόγου όσο και η ενημέρωση του ώστε να αντικατοπτρίζει με ακρίβεια τη συλλογή της βιβλιοθήκης πρέπει να γίνονται όσο το δυνατό φθηνότερα.
- **Προσβασιμότητα.** Το προσωπικό της βιβλιοθήκης και οι χρήστες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα ταυτόχρονης πρόσβασης στον κατάλογο.
- **Δυνατότητα εύκολης αναπαραγωγής.** Η εύκολη και γρήγορη αναπαραγωγή του καταλόγου εξασφαλίζει ευρύτερη πρόσβαση.
- **Συμβατότητα.** Ο κατάλογος πρέπει να ακολουθεί ευρέως αποδεκτά πρότυπα, έτσι ώστε να είναι δυνατή η ανταλλαγή των βιβλιογραφικών εγγραφών του με άλλα τοπικά, εθνικά ή διεθνή συστήματα. (Τόγια: 1997, σελ.11)

Παρακάτω υπάρχουν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των τριών βασικών τύπων καταλόγων:

	Βιβλιοκατάλογοι	Δελτιοκατάλογοι	Κατάλογοι σε μικροφόρμα
Πλεονεκτήματα	Χρήση/Ευκολία	Ενημέρωση	Χώρος
	Χώρος	Χρήση	Χρήση
	Αναπαραγωγή	Κόστος	Κόστος
Μειονεκτήματα	Κόστος	Μέγεθος	Ενημέρωση
	Χρήση	Αναζήτηση	Χρήση
	Ενημέρωση		Κόστη

Οι online κατάλογοι που ονομάζονται OPAC (Online Public Access Catalogue), μπορεί να είναι μια βάση δεδομένων της βιβλιοθήκης ή μπορεί να παρέχει την πρόσβαση σε συλλογές άλλων βιβλιοθηκών όπως σε ένα δίκτυο ή σε μια κοινοπραξία. Με έναν online κατάλογο οι πληροφορίες καταχώρησης συγκεντρώνονται και εισάγονται κατευθείαν στον υπολογιστή. Ο χρήστης μπορεί να ανακτήσει αυτές τις πληροφορίες άμεσα από τον υπολογιστή, διαβάζοντας τις από την οθόνη του υπολογιστή ή τυπώνοντας τις σε έναν εκτυπωτή.

Τα **πλεονεκτήματα** του **αυτοματοποιημένου καταλόγου** είναι:

- **Ενημέρωση:** Οι κατάλογοι που αποθηκεύονται σε έναν υπολογιστή είναι πιο ενημερωμένοι από όλους τους άλλους καταλόγους επειδή οι πληροφορίες εισάγονται ή διαγράφονται αμέσως όπως όταν δημιουργούνται.
- **Χρήση:** Η έρευνα των συγκεκριμένων πληροφοριών είναι πολύ γρήγορη
- **Αναπαραγωγή:** Πολλοί άνθρωποι μπορούν να έχουν πρόσβαση στον κατάλογο απλά με την εγκατάσταση ενός υπολογιστή οπουδήποτε απαιτείται και χρησιμοποιώντας τις τηλεφωνικές γραμμές
- **Χώρος:** Η ψηφιακή πληροφορία δεν καταλαμβάνει χώρο.

Τα **μειονεκτήματα** του **αυτοματοποιημένου καταλόγου** είναι:

- **Χρήση:** Ακόμα και εάν το σύστημα είναι φιλικό προς το χρήστη κάποιος από το προσωπικό θα χρειαστεί για να δείξει στους χρήστες πώς να χρησιμοποιούν τον κατάλογο. Εάν η βιβλιοθήκη έχει μόνο έναν υπολογιστή μόνο ένας χρήστη θα μπορεί να κάνει την αναζήτηση του εκτός και η βιβλιοθήκη διαθέτει ένα δίκτυο τοπικής περιοχής. Σε περίπτωση αδυναμίας του υπολογιστή ο χρήστης δεν θα μπορεί να δει τις πληροφορίες.
- **Κόστος:** Οι δαπάνες για ένα αυτοματοποιημένο σύστημα είναι υψηλές και περιλαμβάνουν την αγορά του εξοπλισμού και του λογισμικού. Μόλις γίνει αυτό η συντήρηση και η ενημέρωση των πληροφοριών δεν είναι ακριβές. Ακόμα και οι μικρές βιβλιοθήκες είναι σε θέση να εκμεταλλευτούν αυτή τη νέα τεχνολογία.

2.5. ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ (OPAC)

Ο Δημόσιος Ηλεκτρονικός Κατάλογος μιας βιβλιοθήκης OPAC (Online Public Access Catalogue) είναι μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων, στην οποία καταγράφεται το σύνολο των αποκτημάτων της βιβλιοθήκης (βιβλία, περιοδικά). (Ηλεκτρονικός κατάλογος συστήματος βιβλιοθηκών Α.Π.Θ. OPAC Οδηγός χρήσης: σελ. 1). Η σύνδεση με τον OPAC συνήθως γίνεται μέσω του δικτυακού τόπου της βιβλιοθήκης.

Σύντομη ιστορική αναδρομή για τους OPACs

1960- μέσα της δεκαετίας '70

Στη δεκαετία του '60 οι ακαδημαϊκές και οι δημόσιες βιβλιοθήκες χρησιμοποιούσαν τους υπολογιστές που τους βοηθούσαν με την παραγωγή των καταλόγων. Οι κατάλογοι εκείνης της εποχής ήταν βασισμένοι σε διάτρητες κάρτες. Το 1963 μια έκθεση σχετικά με την αυτοματοποίηση βιβλιοθηκών στη βιβλιοθήκη του Κογκρέσου, η οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι σε δέκα χρόνια θα ολοκληρωθεί η αυτοματοποίηση του βιβλιογραφικού συστήματος. Δημιουργήθηκε το MARC και μέχρι το 1967 υπήρξε στενή συνεργασία της Αμερικής και της Αγγλίας για την τελειοποίηση του συστήματος. Επίσης αναπτύχθηκαν οι Αγγλοαμερικάνικοι Κανόνες Καταλογογράφησης (AACR), ο Διεθνής Πρότυπο Αριθμού Βιβλίων (ISBN) και το Διεθνές Πρότυπο Βιβλιογραφικής Περιγραφής (ISBD).

Μέσα της δεκαετίας του '70

Οι υπολογιστές είχαν αρχίσει να χρησιμοποιούνται σε κάποιες βιβλιοθήκες και συστήματα ειδικά για βιβλιοθηκονόμους. Έπειτα περάσαμε στους καταλόγους σε μικροφόρμες (COM ή Computer output on microfilm). Αναπτύσσονται επίσης και οι κοινοπραξίες μεταξύ των βιβλιοθηκών στην Ευρώπη και στην Αμερική. Ένα παράδειγμα είναι το OCLC (Online Computer Library Center).

Τέλη της δεκαετίας του '70-αρχή της δεκαετίας του '80

Αυτή η περίοδος χαρακτηρίζεται από τη χρήση minicomputers στις βιβλιοθήκες. Οι εταιρείες δημιουργούν αυτοματοποιημένα πακέτα για τις βιβλιοθήκες και ένα

παράδειγμα είναι το GEAC. Παράλληλα δίνεται η δυνατότητα να ψάξεις online βιβλιογραφικές εγγραφές στους πρώτους αυτοματοποιημένους καταλόγους οι οποίοι κάνουν την εμφάνιση τους εκείνη την περίοδο και είναι γνωστοί σε εμάς ως «OPAC». Αυτοί οι γενιά OPAC είναι ευρετηριασμένοι κατά φράση, τίτλο (σαν φράση), συγγραφέα, ταξινομικό αριθμό (σαν φράση) ή θεματικές επικεφαλίδες (σαν φράση). Τέτοιοι OPAC κάνουν έρευνα βιβλίων και εντοπίζουν εργαλεία και είναι καλοί για να ψάχνεις τεκμήρια.

Μέσα ως τέλη της δεκαετίας του '80

Στα μέσα της δεκαετίας του '80 εμφανίζονται νέοι προμηθευτές αυτοματοποιημένων πακέτων όπως για παράδειγμα το Dynix. Τα υποσυστήματα των αυτοματοποιημένων πακέτων είναι και οι OPACs οι οποίοι ονομάστηκαν «OPACs δεύτερης γενιάς». Αυτοί οι OPAC είναι ευρετηριασμένοι κατά φράση, τίτλους, θεματικές επικεφαλίδες, συγγραφείς και άλλα ονόματα. Δίνουν την δυνατότητα αναζήτησης και χρήσης των τελεστών Boolean. Εκείνη την περίοδο αναπτύσσεται και η καταλογογράφηση.

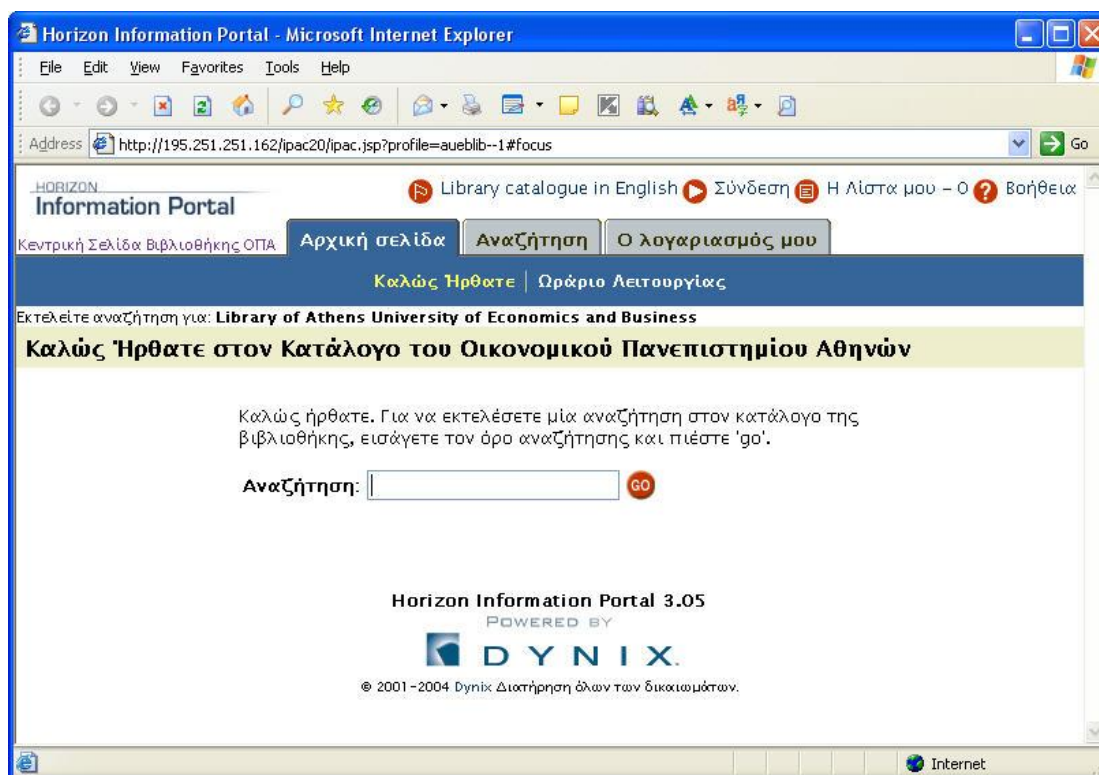
Δεκαετία του '90

Κατά τη διάρκεια αυτής της δεκαετίας δημιουργούνται τα πρώτα αυτοματοποιημένα πακέτα τα οποία τρέχουν στον κατασκευαστή το λογισμικό. Επίσης δημιουργούνται και τα πρωτόκολλα ISO και το Z39.50. Δημιουργούνται οι OPACs της τρίτης γενιάς οι οποίοι περιλαμβάνουν:

- Τεχνικές αναζήτησης που δεν βασίζονται στους τελεστές Boolean
- Βελτιωμένες εγγραφές που περιέχουν ελεγχόμενα και μη ελεγχόμενα σημεία πρόσβασης
- Αποδοχή της αναζήτησης σε κοινή γλώσσα, με ευκολίες χρησιμοποίησης ενός λεξικού για συντομεύσεις, ακρώνυμα ή τις διαφορές στην ορθογραφία
- Παροχή εξαρτώμενης αυτόματης βοήθειας
- Χρησιμοποίηση των όρων που ανακτώνται από τις σχετικές εγγραφές για να ενισχύσουν την στρατηγική της αναζήτησης
- Επιδεικνύοντας τις πιο σχετικές εγγραφές πρώτα (Tedd, 1994: σελ. 27).

2.6 Αυτοματοποιημένος κατάλογος βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Web Opac)

Στην παρούσα εργασία θα ασχοληθούμε με τον OPAC ή αλλιώς Web Opac του ΟΠΑ (Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών) που είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η σύνδεση με τον κατάλογο γίνεται μέσω του Internet στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr. Μόλις συνδεθούμε με την διεύθυνση της βιβλιοθήκης επιλέγουμε το σύνδεσμο «Δημόσιος Κατάλογος Βιβλιοθήκης» και ακολούθως επιλέγουμε (α) τον τύπο της αναζήτησης μας (απλή, σύνθετη, συνδυασμένη και αλφαβητική αναζήτηση) και (β) το πεδίο της αναζήτησης μας (γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας, θέμα, σειρά και εκδότης), με την βοήθεια των οποίων πραγματοποιούμε την αναζήτηση μας. Ο Web Opac εξυπηρετεί τους χρήστες που επιθυμούν να αναζητήσουν υλικό εντός και εκτός της βιβλιοθήκης. Περιέχει βιβλιογραφικές εγγραφές που περιλαμβάνουν έντυπο και μη έντυπο υλικό.

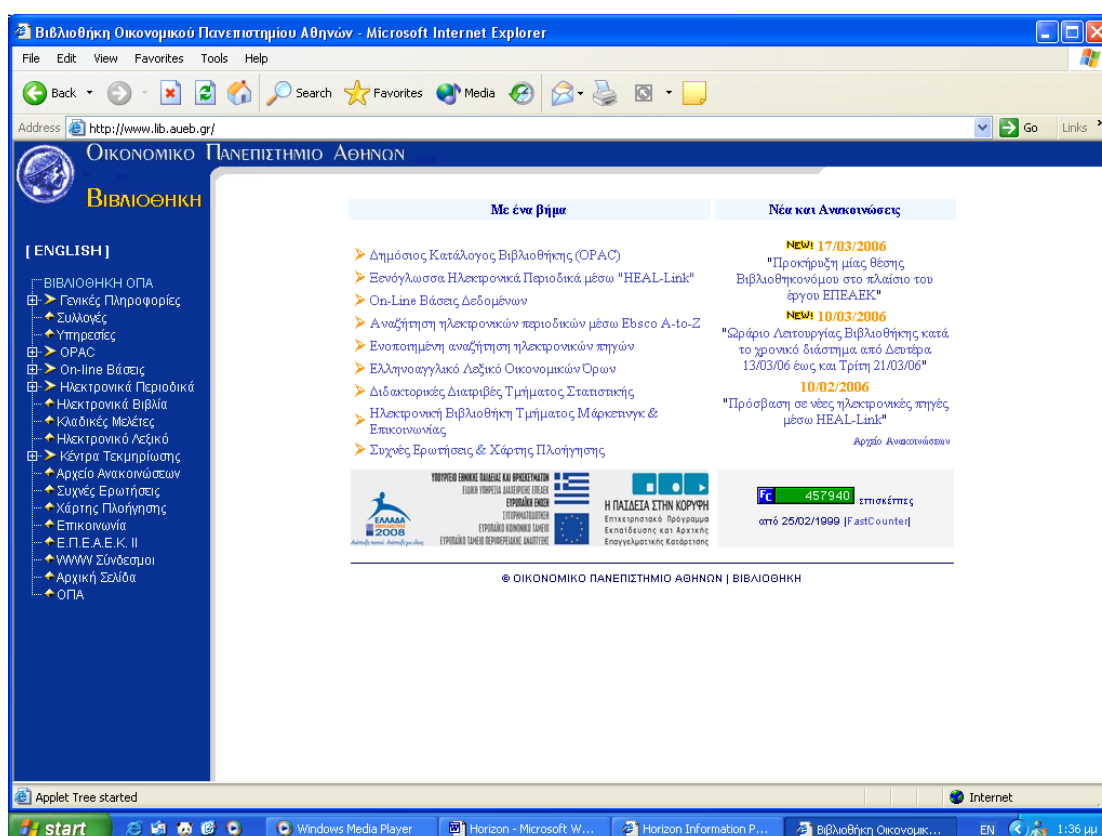

Εικόνα 1: Περιβάλλον διεπαφής του αυτοματοποιημένου καταλόγου της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (Web Opac)

Ο Web Opac είναι το εργαλείο λογισμικού για τους χρήστες της βιβλιοθήκης που τους παρέχει ένα εύκολο τρόπο αναζήτησης σε τεκμήρια της βιβλιοθήκης, στην εμφάνιση και ανανέωση δανεισμένων τεκμηρίων, στην υποβολή αιτήσεων κράτησης τεκμηρίων

και ακύρωσης αυτών, στην εμφάνιση και υποβολή αιτήσεων αλλαγών σχετικά με το λογαριασμό τους, στην εμφάνιση του ωραρίου λειτουργίας της βιβλιοθήκης.

Το Web Opac αποτελεί εφαρμογή που βασίζεται στο Διαδίκτυο, με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η πρόσβαση από οπουδήποτε. Αυτό επιτρέπει την πρόσβαση στους ενδιαφερόμενους στις γενικές πληροφορίες της βιβλιοθήκης και στα διάφορα εργαλεία αναζήτησης του Web Opac από οποιοδήποτε μέρος μπορούν να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο (σπίτι, γραφείο, εργαστήριο, κλπ.).

Εικόνα 2. Χαρακτηριστικά περιβάλλοντος εργασίας στον Web Opac

Η Αναζήτηση στο Web Opac

Απλή Αναζήτηση

Η απλή αναζήτηση είναι ένα από τα εργαλεία αναζήτησης του Web Opac. Επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης στον κατάλογο της βιβλιοθήκης με τη χρήση ενός ονόματος συγγραφέα, ή μίας λέξης-κλειδί για θέμα. Για να γίνει μια απλή αναζήτηση πρέπει να

απλά να εισαχθεί ο όρος της αναζήτησης. Το Web Opac επιστρέφει έναν κατάλογο αποτελεσμάτων βάσει του κριτηρίου αναζήτησης που χρησιμοποιήθηκε.

Οι τρόποι αναζήτησης είναι:

- Απλή αναζήτηση
- Σύνθετη αναζήτηση
- Συνδυασμένη αναζήτηση
- Αλφαβητική αναζήτηση

Η απλή αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης για έναν συγγραφέα, τίτλο ή θέμα με λέξη-κλειδί με τη χρήση ενός μόνου ευρετηρίου.

Σύνθετη αναζήτηση

Η σύνθετη αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης με συνδυασμό όρων από διαφορετικά πεδία (γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας κλπ.)

Συνδυασμένη αναζήτηση

Η συνδυασμένη αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης με συνδυασμό όρων με τη βοήθεια λογικών τελεστών (AND, OR, NOT)

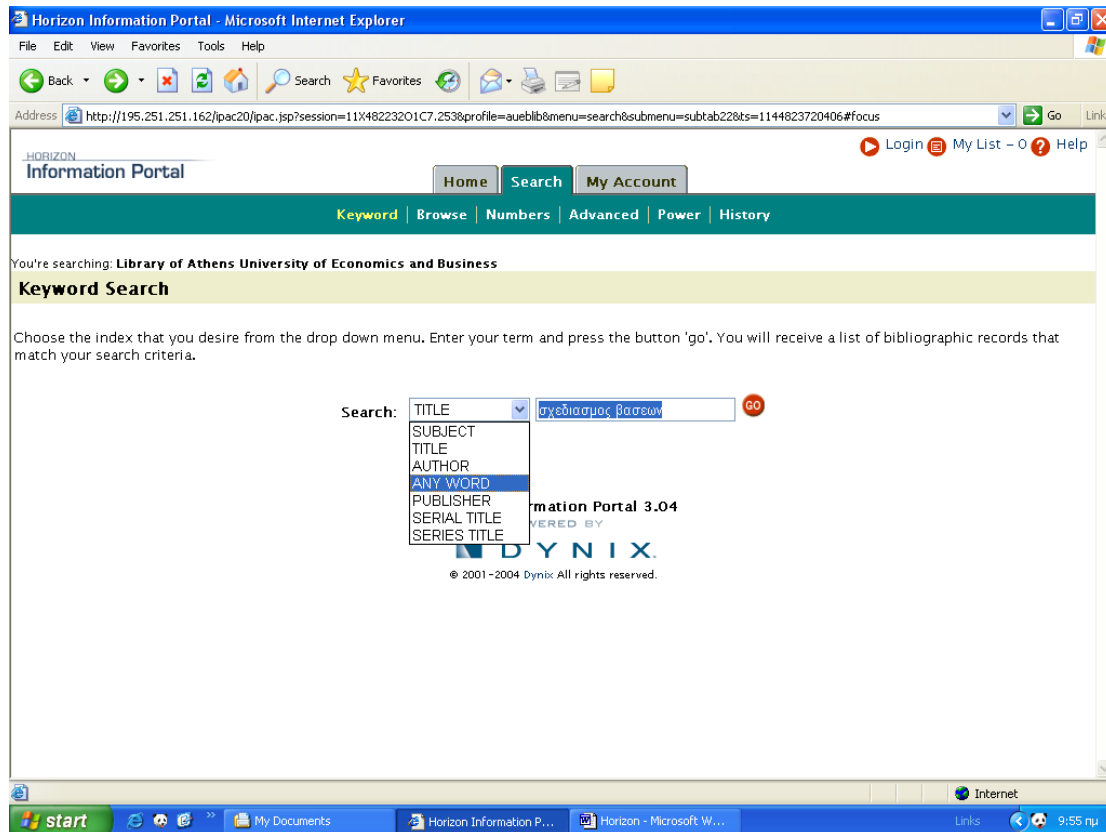
Αλφαβητική αναζήτηση

Η αλφαβητική αναζήτηση επιτρέπει την εκτέλεση αναζήτησης θεματικών όρων, συγγραφέων και τίτλων. (Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

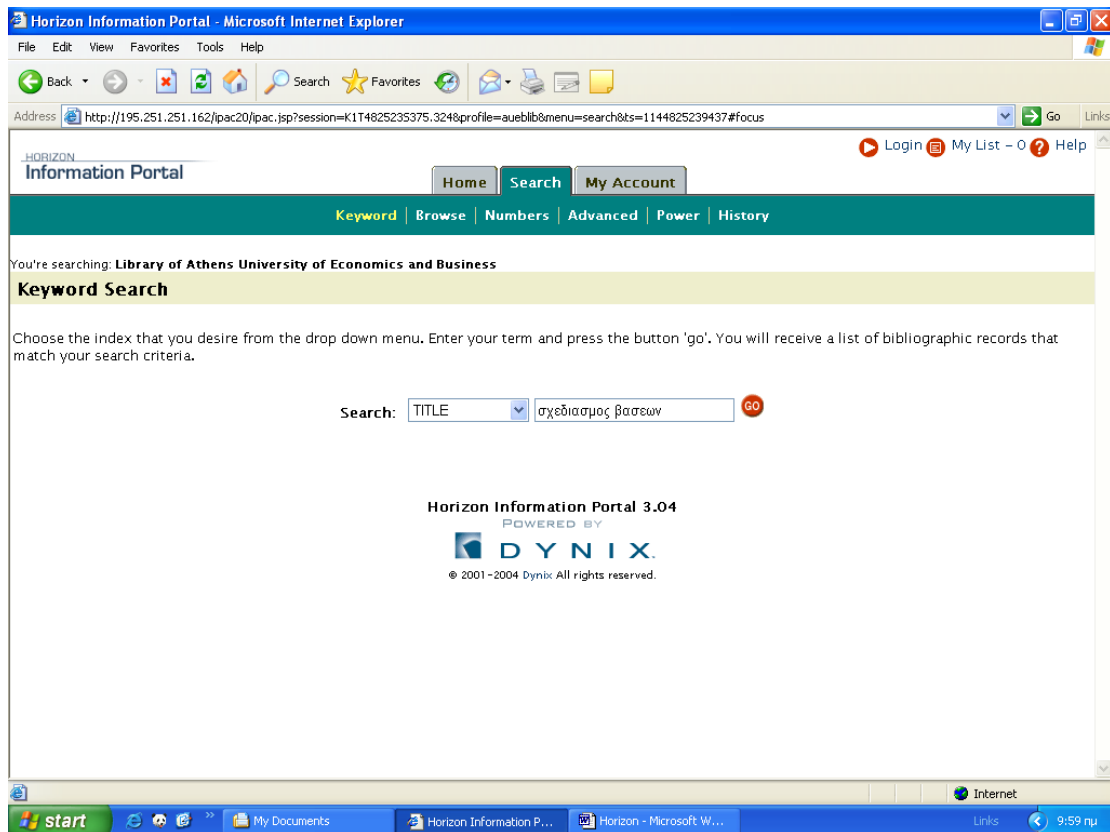
Παραδείγματα αναζήτησης

Απλή αναζήτηση

Παράδειγμα απλής αναζήτησης με τίτλο

Εικόνα 3. Χαρακτηριστικά απλής αναζήτησης

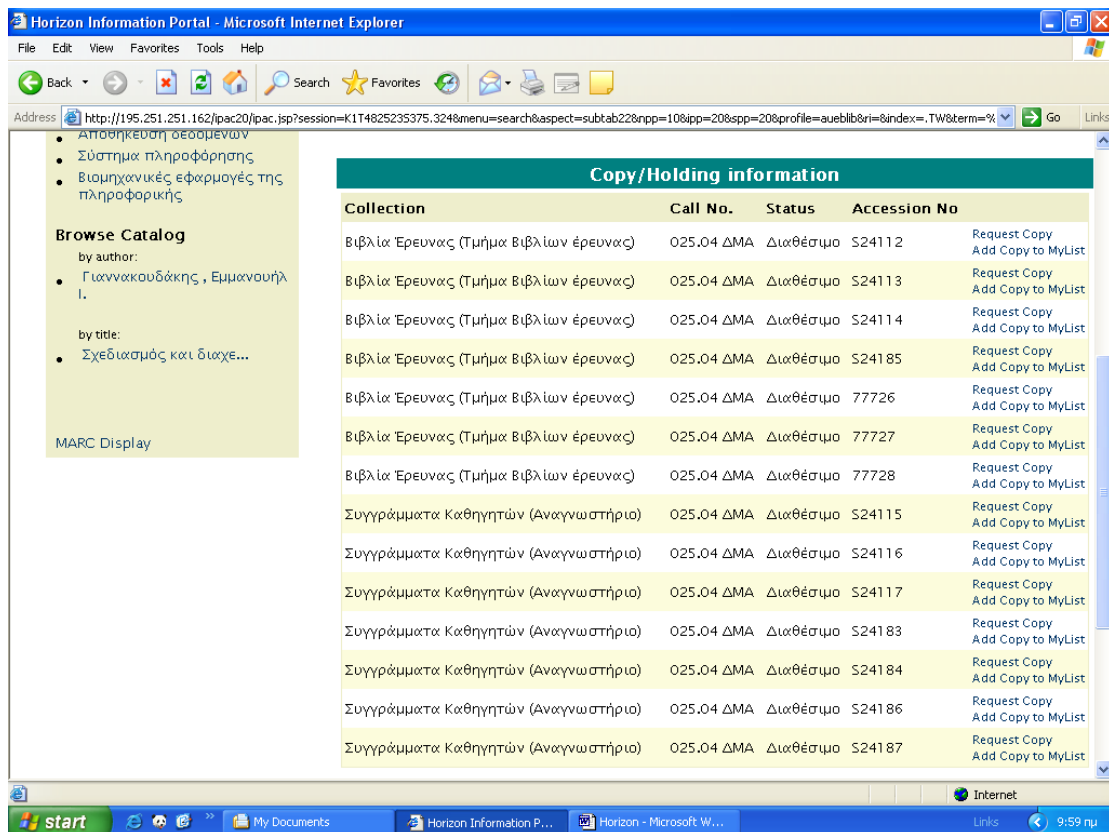
Εικόνα 4. Παράδειγμα απλής αναζήτησης

Εικόνα 5. Παράδειγμα τεκμηρίου με την απλή αναζήτηση

Σύνολο αποτελεσμάτων: ένα τεκμήριο

Αριστερά εμφανίζονται πληροφορίες για το συγγραφέα του βιβλίου, τους θεματικούς όρους, τον τίτλο, δυνατότητα εμφάνισης της εγγραφής σε MARC και δεξιά εμφανίζεται η εγγραφή του τεκμηρίου.

The screenshot shows a web browser window displaying the Horizon Information Portal. The main content is a table titled "Copy/Holding information" with the following columns: Collection, Call No., Status, Accession No., and a set of actions. The table lists 15 records, all with a status of "Διαθέσιμο" (Available). The actions for each record include "Request Copy" and "Add Copy to MyList".

Collection	Call No.	Status	Accession No.	Actions
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24112	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24113	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24114	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24185	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	77726	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	77727	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	77728	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24115	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24116	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24117	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24183	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24184	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24186	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	025.04 ΔΜΑ	Διαθέσιμο	S24187	Request Copy Add Copy to MyList

Εικόνα 6. Τοποθεσία του τεκμηρίου στην βιβλιοθήκη

Στο κάτω μέρος της οθόνης εμφανίζονται πληροφορίες που αφορούν το τεκμήριο και είναι:

Collection: όνομα συλλογής, Call no: ταξιθετικός αριθμός, Status: κατάσταση δανεισμού, Due Date: σε περίπτωση που το αντίτυπο είναι δανεισμένο αναγράφεται η ημερομηνία επιστροφής του αντιτύπου, Accession no: αριθμός εισαγωγής του αντιτύπου.

Δίνεται η δυνατότητα να δημιουργήσουμε λίστα με τις εγγραφές που χρειαζόμαστε για να κάνουμε εκτύπωση ή να αποστείλουμε με e-mail σε μορφή αρχείου html. (Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

Σύνθετη αναζήτηση

Η σύνθετη αναζήτηση σας επιτρέπει να κάνετε αναζήτηση όταν θέλετε να συνδυάσετε όρους από διαφορετικά πεδία (π.χ. γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας κλπ.)

Horizon Information Portal - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Address: <http://195.251.251.162/ipac:20/ipac.jsp?session=1144737V69QA9.56&profile=auelib&menu=search&submenu=advanced&ts=1144737436859#focus>

Horizon Information Portal

Home Search My Account

Keyword Browse Numbers Advanced Power History

You're searching: **Library of Athens University of Economics and Business**

Advanced Search

Search the library catalog. Fill in at least one field. The more words you search for, the smaller and more refined your results list will be.

SUBJECT: GO

TITLE:

AUTHOR:

ANY WORD:

PUBLISHER:

SERIAL TITLE:

SERIES TITLE:

Refine your search (optional):
You can refine your search by selecting a limit or sort option.

Limits

Collection
BOOKS

Εικόνα 7.Σύνθετη Αναζήτηση

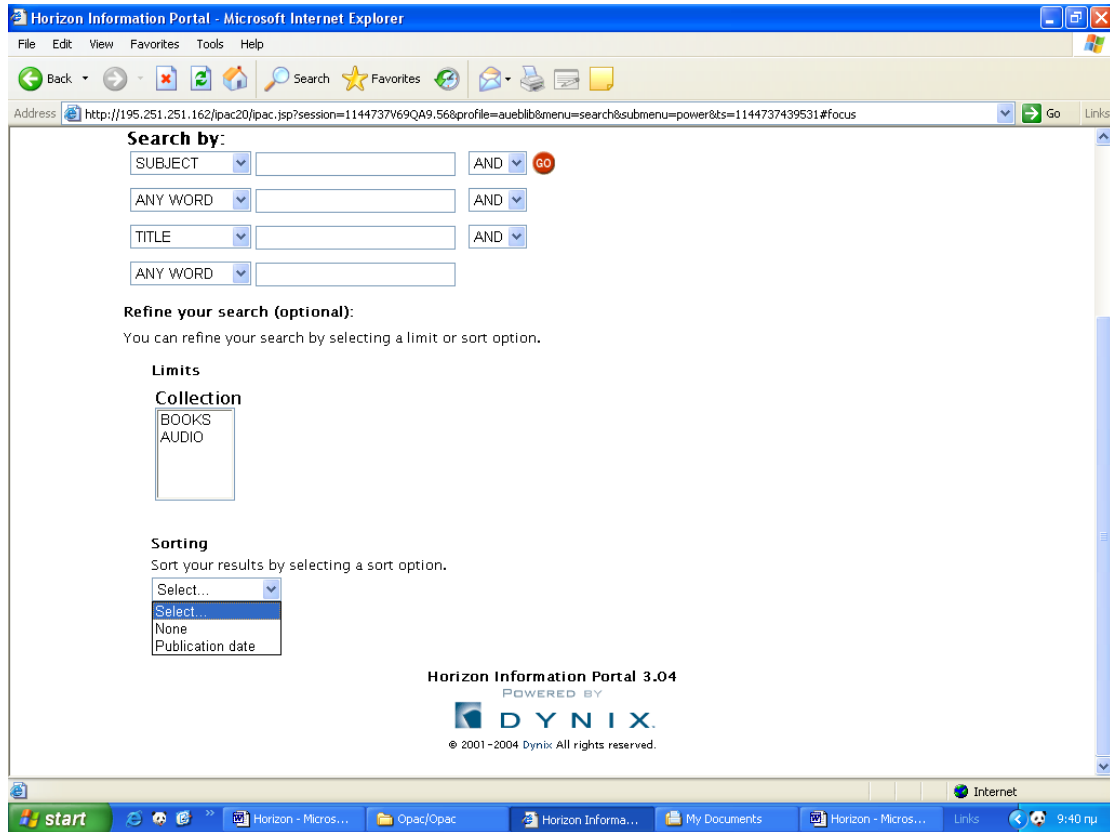
The screenshot shows a Microsoft Internet Explorer browser window displaying the Horizon Information Portal. The address bar shows a URL with session and profile information. The main content area displays a search result for 'Συστήματα βάσεων δεδομένων SQL'. The result is presented as a table with columns for Collection, Call No., Status, Due Date, and Accession No. Below the table, there are options for the result format (HTML, Plain text, Delimited) and a search subject field containing the text 'Συστήματα βάσεων δεδομένων SQL'. An 'Email to:' field and a 'Send' button are also visible.

Collection	Call No.	Status	Due Date	Accession No	
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24188	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24189	Request Copy Add Copy to MyList
Βιβλία Έρευνας (Τμήμα Βιβλίων έρευνας)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24190	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24191	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24192	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Δανεισμένο	24/02/2005	S24193	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24194	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24195	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24196	Request Copy Add Copy to MyList
Συγγράμματα Καθηγητών (Αναγνωστήριο)	005.756 ΔΜΑ	Διαθέσιμο		S24197	Request Copy Add Copy to MyList

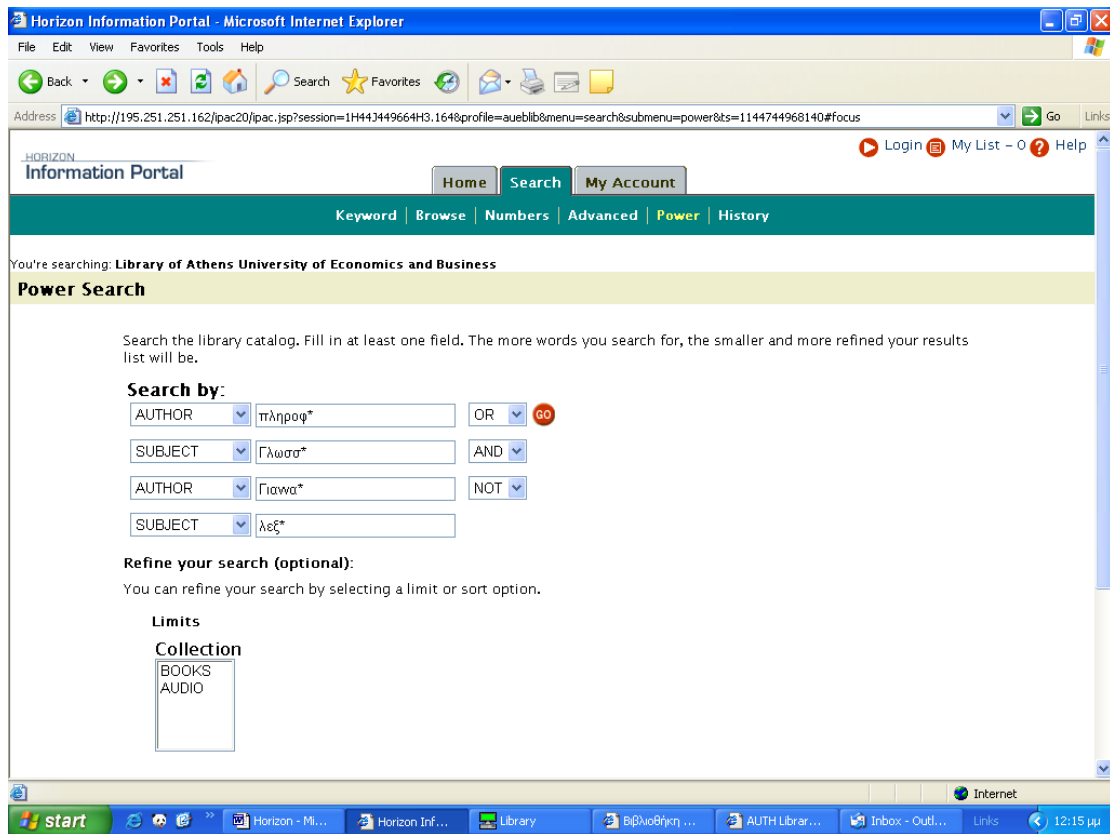
Εικόνα 10. Τοποθεσία του τεκμηρίου στη βιβλιοθήκη
(Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

Συνδυασμένη αναζήτηση

Στη συνδυασμένη αναζήτηση συσχετίζουμε δύο ή περισσότερους όρους (λέξεις-κλειδιά) με τη βοήθεια των τελεστών Boolean.

Εικόνα 11. Συνδυασμένη αναζήτηση

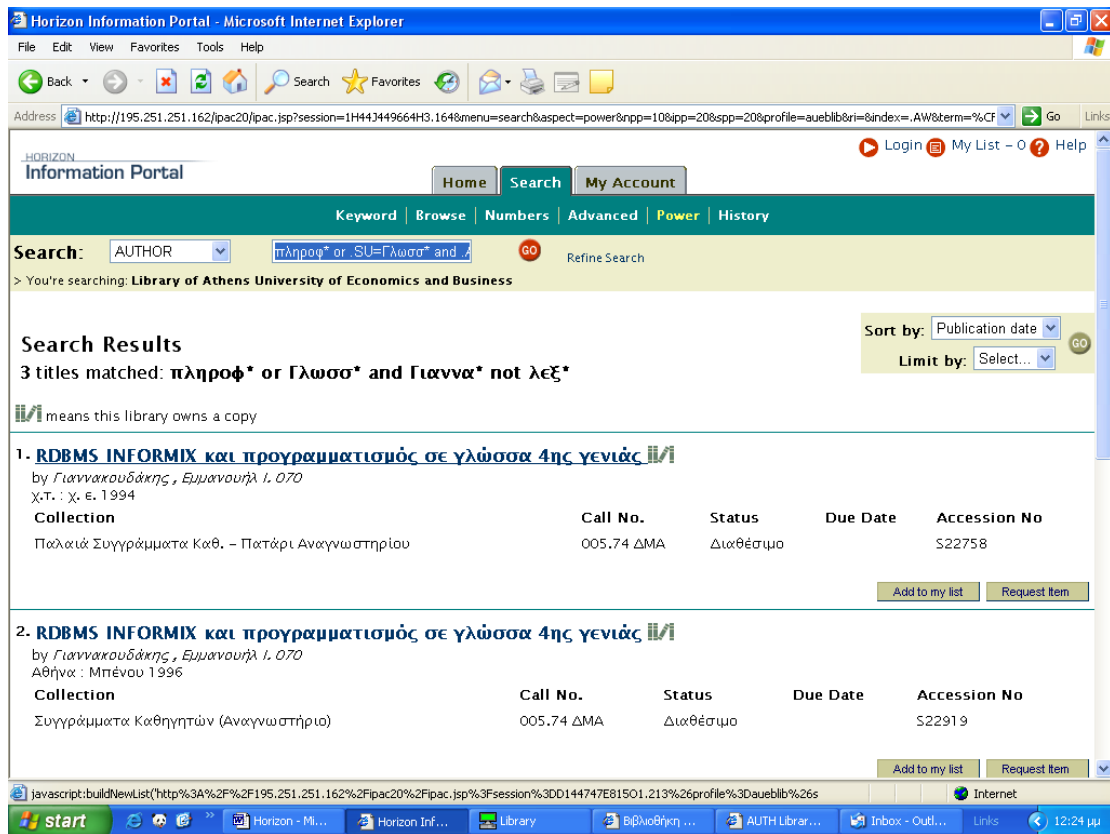

Εικόνα 12. Παράδειγμα συνδυασμένης αναζήτησης

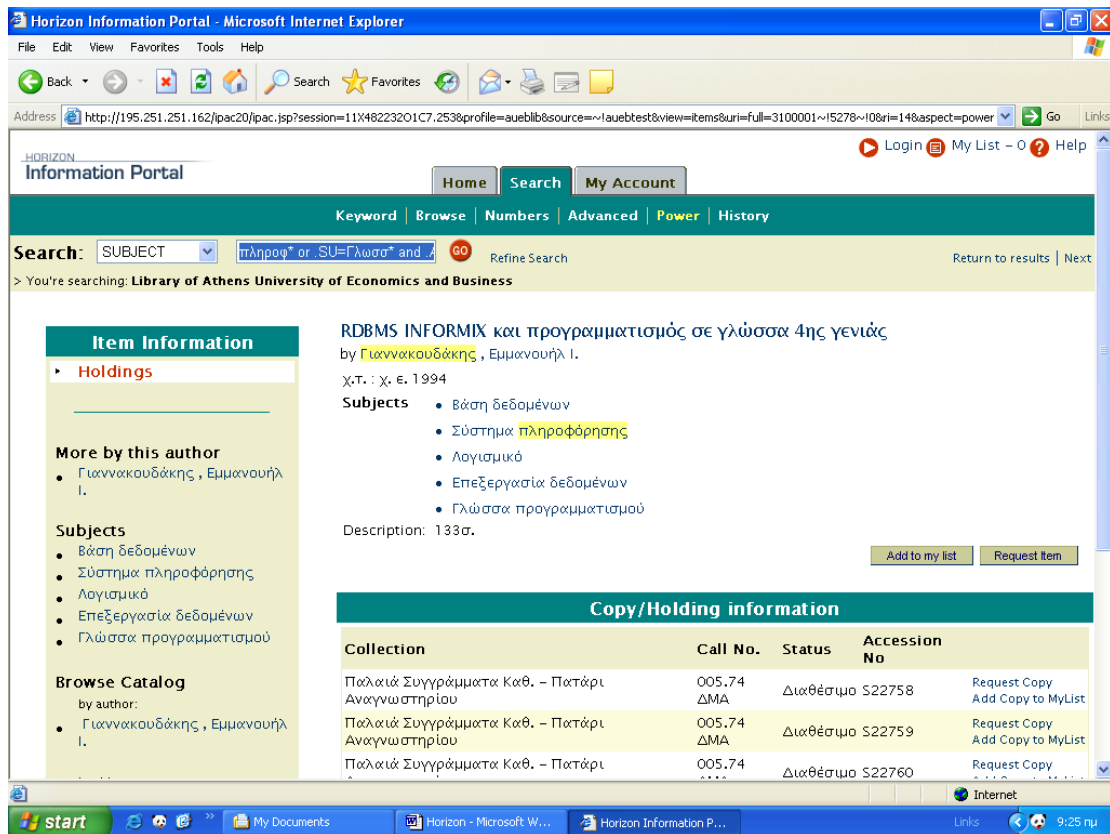
Πληκτρολογούμε στα πεδία που εμείς επιλέγουμε τα αντίστοιχα στοιχεία.

Πεδίο θέματος: πληκτρολογούμε τη λέξη «πληροφορική»

Πεδίο συγγραφέα: πληκτρολογούμε τη λέξη «Γιαννακουδάκης» και πατάμε Go. Και μας εμφανίζει μια λίστα με τα βιβλία που υπάρχουν στην βιβλιοθήκη.

Εικόνα 13. Αποτελέσματα συνδυασμένης αναζήτησης

Εικόνα 14. Τοποθεσία του τεκμηρίου στη βιβλιοθήκη

(Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac, 2006)

Συμβουλές αναζήτησης στη συνδυασμένη αναζήτηση

Πεδία αναζήτησης

Πεδίο τίτλος (title) παραλείπετε τα οριστικά άρθρα στην αρχή του τίτλου

Πεδίο συγγραφέας (author) εισάγετε πρώτα το επίθετο του συγγραφέα

Χρήση λογικών τελεστών (Boolean operators)

AND→ όλοι οι όροι ανακτώνται στα αποτελέσματα

OR→ τουλάχιστον ένας από τους όρους ανακτάται στα αποτελέσματα

NOT → οι όροι που έπονται του NOT αποκλείονται από τα αποτελέσματα

Υπάρχει και ο τελεστής XOR που με αυτόν οι όροι βρίσκονται στα αποτελέσματα ξεχωριστά και όχι και οι δύο μαζί στην ίδια εγγραφή. Ο τελεστής XOR σπάνια χρησιμοποιείται στην αναζήτηση.

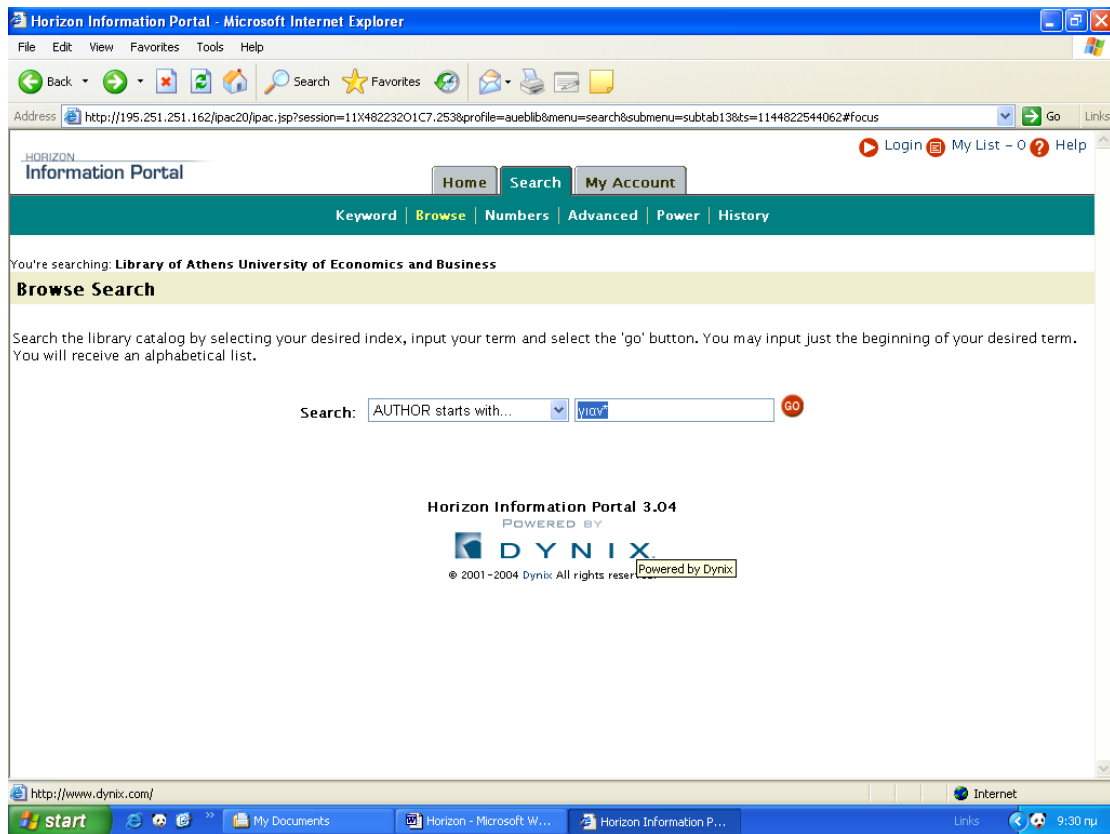
Σύμβολα έρευνας

Χρησιμοποιείτε το σύμβολο της αποκοπής (*) προκειμένου να ανακτήσετε όλες τις πιθανές καταλήξεις ενός όρου (π.χ. Pollut* για pollution, polluted, polluters κ.ο.κ)

Χρησιμοποιείτε το αγγλικό ερωτηματικό (?) για αντικατάσταση χαρακτήρων (συνήθως μέχρι 3 και όχι στην αρχή της λέξης) π.χ. organi?ation για organization. (Ηλεκτρονικός κατάλογος συστήματος Βιβλιοθηκών Α.Π.Θ. OPAC Οδηγός χρήσης)

Αλφαβητική αναζήτηση

Η αλφαβητική αναζήτηση δίνει τη δυνατότητα να δει κανείς αλφαβητικές λίστες αποτελεσμάτων. Επιλέγουμε ένα ευρετήριο π.χ. subject (θέμα) και πληκτρολογούμε τον όρο που μας ενδιαφέρει και έτσι οδηγούμαστε σε αλφαβητική λίστα θεματικών όρων. Η αλφαβητική αναζήτηση δίνει τη δυνατότητα να «χαζέψουμε», να «ξεφυλλίσουμε» συγγραφείς, τίτλους ή θέματα με οργανωμένο τρόπο (αλφαβητικά και με παραπομπές see και see also)

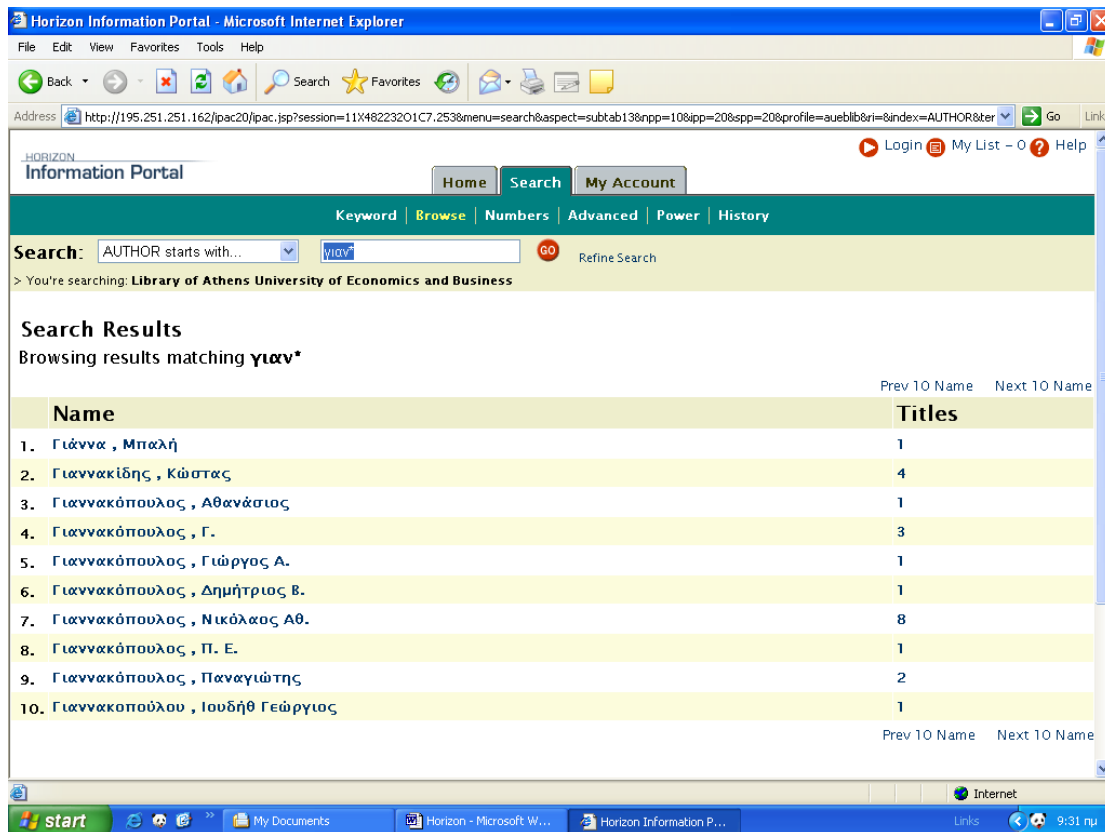

Εικόνα 15.Αλφαβητική αναζήτηση

- Επιλέγουμε από τα πεδία αναζήτησης το πεδίο συγγραφέας (author) και πληκτρολογούμε τον όρο «γιαν*» και πατάμε go.

Αποτελέσματα αναζήτησης

Αριστερά της οθόνης εμφανίζεται αλφαβητική λίστα με τα ονόματα των συγγραφέων και στα δεξιά εμφανίζεται ο αριθμός τίτλων στο όνομα του κάθε συγγραφέα. Πατάμε κλικ στο όνομα που επιλέγουμε και βλέπουμε τους αντίστοιχους τίτλους.

Εικόνα 16.Αποτελέσματα αλφαβητικής αναζήτησης

Κατανόηση των αποτελεσμάτων αναζήτησής σας

Μετά την εκτέλεση μιας απλής, σύνθετης, συνδυασμένης και αλφαβητικής αναζήτησης, το Web Opac σας επιστρέφει μια λίστα από τεκμήρια της βιβλιοθήκης που ταιριάζουν με τα κριτήρια αναζήτησης που δώσατε. Ανάλογα με το είδος της αναζήτησης που επιλέγετε το Web Opac εμφανίζει διαφορετικά αποτελέσματα αναζήτησης. Παρακάτω αναφέρονται οι διαφορετικοί τύποι αποτελεσμάτων αναζήτησης:

- Αλφαβητικά αποτελέσματα αναζήτησης
- Λέξεις-κλειδιά (ή περιληπτικά) αποτελέσματα αναζήτησης
- Λεπτομερείς πληροφορίες τεκμηρίου (ή πληροφορίες πλήρους-βιβλιογραφικής εγγραφής (Οδηγός χρήσης Βιβλιοθήκης ΟΠΑ Web Opac,2006)

Το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών χρησιμοποιεί τους Αγγλοαμερικάνικους Κανόνες Καταλογογράφησης για την καταλογογράφηση των τεκμηρίων της βιβλιοθήκης και η καταλογογράφηση γίνεται στο σύστημα του Horizon.

Ο χρήστης βλέπει στον Web Opac την σύντομη περιγραφή του τεκμηρίου που ψάχνει και αυτό γίνεται μέσω του Horizon.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1. Εισαγωγή

Αντικείμενο της εργασίας είναι η μελέτη της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας του αυτοματοποιημένου καταλόγου του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, με σκοπό να βελτιωθεί η υποστήριξη των παρεχόμενων ηλεκτρονικών υπηρεσιών της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στους ενδιαφερόμενους χρήστες.

Για την έρευνα του θέματος της εργασίας, αρχικά μελετήθηκε η σχετική με το θέμα βιβλιογραφία. Η βιβλιογραφική διερεύνηση και μελέτη του θέματος επέτρεψε την εμφάνιση σε αυτό και την διατύπωση στη συνέχεια την διατύπωση των εξής ερευνητικών ερωτημάτων:

1. Οι χρήστες των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης γνωρίζουν την ύπαρξη του αυτοματοποιημένου καταλόγου Web Opac, και αν ναι τον χρησιμοποιούν;
2. Τι προβλήματα αντιμετωπίζουν οι χρήστες κατά την προσπάθεια σύνδεσης τους με τον αυτοματοποιημένο κατάλογο Web Opac;
3. Τι στρατηγικές αναζήτησης χρησιμοποιούν οι χρήστες κατά τη χρήση του Web Opac, και πόσο αυτές τους βοηθούν στην εργασία τους;
4. Τι μηχανές αναζήτησης που χρησιμοποιούν οι χρήστες στις αναζητήσεις τους στο διαδίκτυο;

Για την απάντηση των παραπάνω ερευνητικών ερωτημάτων, απαιτούνταν η συγκέντρωση δεδομένων από τους χρήστες των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, για την συλλογή των οποίων μπορεί να γίνει χρήση διαφορετικών μεθόδων, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι:

- Συνέντευξη
- Παρατήρηση
- ερωτηματολόγιο

Στη συνέχεια παρουσιάζεται αναλυτικότερα κάθε μια μέθοδος και αφού αξιολογηθούν ως προς την αποτελεσματικότητά τους για χρήση στην παρούσα έρευνα επιλέγεται η πλέον κατάλληλη.

3.1.1. Η συνέντευξη

Στη συνέντευξη ως μέθοδος έρευνας, ο ερευνητής υποβάλει στον ερωτώμενο μια σειρά από ερωτήσεις τις οποίες καλείται να απαντήσει. Αυτό που ενδιαφέρει τον ερευνητή είναι να ανακαλύψει τι σκέφτεται ο ερωτώμενος σε σχέση με κάποιο θέμα και να συγκρίνει τις γνώμες και απόψεις των ερωτώμενων. (Ζαφειρίου 2000: σελ 21).

Το πλεονέκτημα της συνέντευξης είναι ότι παρέχει την συλλογή των πληροφοριών οι οποίες χαρακτηρίζονται από πολλές λεπτομέρειες και αποκάλυψη ουσιαστικών διαφοροποιήσεων που είναι αδύνατο να συγκεντρωθούν διαφορετικά. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 101)

Τα μειονεκτήματα της συνέντευξης είναι ότι οι ερευνητές θα πρέπει να διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και δεξιότητες. Τέτοιοι ερευνητές είναι δύσκολο να βρεθούν και κοστίζουν πολύ. Επίσης είναι αδύνατο να γίνουν τέσσερις και παραπάνω συνεντεύξεις σε μια μέρα χωρίς να υποβαθμιστεί η ποιότητα της μελέτης. Η συνέντευξη απαιτεί περισσότερο χρόνο για τη συγκέντρωση των πληροφοριών. Δυσκολίες επίσης παρουσιάζονται στην ανάλυση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 102)

Τα παραπάνω μειονεκτήματα (διαδικασία που απαιτεί χρόνο και κόστος σε συνδυασμό με την απαίτηση για υψηλή εξειδίκευση με κατάλληλα προσόντα και δεξιότητες από τους ερευνητές που θα χρησιμοποιηθούν για τη διεξαγωγή της) οδηγούν στην απόρριψη της συγκεκριμένης μεθόδου για τη συλλογή υλικού.

3.1.2. Η παρατήρηση

Η παρατήρηση ως μέθοδος έρευνας, αναφέρεται στην παρακολούθηση της συμπεριφοράς των ατόμων. Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται με τον τρόπο αυτό είναι απεριόριστες. Η παρατήρηση θα πρέπει να γίνεται με «επιστημονικό τρόπο». Για αυτό θα πρέπει να σχεδιάζεται και να εκτελείται συστηματικά και προγραμματισμένα. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 109)

Το πλεονέκτημα της παρατήρησης είναι ότι παρατηρούμε πραγματικές και αυθόρμητες συμπεριφορές.

Τα μειονεκτήματα της παρατήρησης είναι ότι (α) είναι χρονοβόρα διαδικασία και (β) μπορεί να δίνει την εντύπωση της μη συστηματικής έρευνας

Στην περίπτωση της παρούσας έρευνας η μέθοδος της παρατήρησης δεν ταιριάζει με τους σκοπούς και τους στόχους της, γι' αυτό και κρίθηκε ακατάλληλη.

3.1.3. Το ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο ως μέθοδος έρευνας, είναι ένα έντυπο που περιέχει μια σειρά δομημένων ερωτήσεων οι οποίες παρουσιάζονται σε μια συγκεκριμένη σειρά και στις οποίες ο ερωτώμενος καλείται να απαντήσει γραπτά. (Ζαφειρίου 2000: σελ 23).

Τα πλεονεκτήματα του ερωτηματολογίου είναι ότι οι ερωτώμενοι μπορούν να εκφραστούν ελεύθερα δηλαδή δεν υπάρχει έλλειψη άμεσης επικοινωνίας, μπορούν να σταλούν σε μεγάλο αριθμό ανθρώπων και είναι μια λιγότερο χρονοβόρα μέθοδος, οι τρόποι ανάλυσης του υλικού είναι τυποποιημένοι και ο ερευνητής δεν επηρεάζει τις απαντήσεις.

Τα μειονεκτήματα του ερωτηματολογίου είναι ότι πιθανόν να έχει χαμηλό ποσοστό ανταπόκρισης, με συνέπεια τα αποτελέσματα της έρευνας να μην θεωρούνται έγκυρα.

Με βάση τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του ερωτηματολογίου κρίθηκε ως κατάλληλη μέθοδος για την διεκπεραίωση της παρούσας έρευνας.

3.2. Δειγματοληψία

Μετά την επιλογή του ερωτηματολογίου ως μεθόδου έρευνας, το επόμενο βήμα είναι η επιλογή των ερωτώμενων. Μια προσέγγιση είναι να ερωτηθούν όλοι οι ερωτώμενοι που θεωρούνται κατάλληλοι να συμμετάσχουν στην έρευνα, για την παρούσα έρευνα όλοι οι χρήστες της βιβλιοθήκης του ΟΠΑ. Ο τρόπος αυτός αναφέρεται σαν απογραφή του «πληθυσμού». Κάτι τέτοιο όμως συνήθως δεν είναι εφικτό με αποτέλεσμα ο ερευνητής να βασίζεται σε ένα «δείγμα» του πληθυσμού για να συγκεντρώσει τις πληροφορίες που του χρειάζονται. Οι πληροφορίες που θα συγκεντρωθούν από το δείγμα χρησιμοποιούνται για να εξαχθούν συμπεράσματα για το σύνολο των ερωτωμένων που αποτελούν τον «πληθυσμό» «Ως πληθυσμός ορίζεται το σύνολο που πρόκειται να μελετηθεί ως προς μια ή περισσότερες χαρακτηριστικές ιδιότητες».

(Γρηγοριάδου και Αρακά, 2003: σελ. 42). Το πρωταρχικό στάδιο είναι να οριστεί ο πληθυσμός που στην περίπτωση της παρούσας έρευνας αποτελείται από τους φοιτητές, καθηγητές και χρήστες/ερευνητές οι οποίοι κάνουν χρήση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης.

Ο πληθυσμός ορίζεται από τέσσερις παραμέτρους: το στοιχείο, τη μονάδα δειγματοληψίας, την έκταση και το χρόνο. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 205).

Σε αυτή την ερευνητική μελέτη ο πληθυσμός ορίστηκε ως εξής:

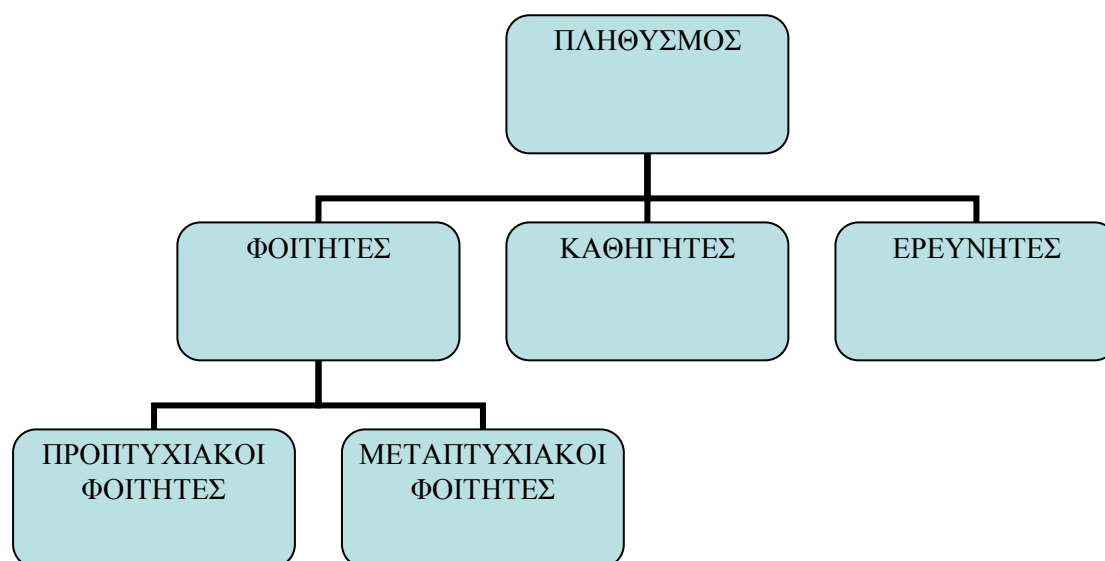
Στοιχείο: Όλοι οι χρήστες της βιβλιοθήκης από 18 μέχρι 60 ετών που γνωρίζουν να χειρίζονται τον αυτοματοποιημένο κατάλογο της βιβλιοθήκης.

Μονάδα δειγματοληψίας: Είναι ο χρήστης της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έκταση: Αθήνα.

Χρόνος: Το χρονικό διάστημα 2/4-10/6.

Ο πληθυσμός διαιρέθηκε σε τρεις κύριες ομάδες η μία από τις οποίες διαιρείται σε δύο υποομάδες.

Σχήμα. 1. Πληθυσμός έρευνας

Η συγκρότηση του δείγματος έγινε για πρακτικούς λόγους (δείγμα ευκολίας) από τους χρήστες της βιβλιοθήκης που προσεγγίστηκαν την περίοδο της έρευνας είτε στην περιοχή της βιβλιοθήκης, είτε στους χώρους του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Το σύνολο των ερωτηθέντων ανέρχεται στους 220. Στο δείγμα πλειοψηφούν οι γυναίκες (το 59,5%) σε σχέση με τους άνδρες (το 40,5%).

3.3. Ερωτηματολόγιο

Η διαδικασία υλοποίησης της έρευνας μέσω ερωτηματολογίου περιλαμβάνει τα εξής διαδοχικά βήματα:

1. Το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου
2. Τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου
3. Τη δειγματοληψία
4. Την ανάλυση των στοιχείων

Στη συνέχεια αναλύεται κάθε βήμα της διαδικασίας υλοποίησης της παρούσας έρευνας μέσω του ερωτηματολογίου.

3.3.1. Σχεδιασμός του ερωτηματολογίου

Υπάρχουν επτά στάδια στη διαδικασία σχεδιασμού του ερωτηματολογίου. Τα στάδια αφορούν τις αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν σχετικά με:

- Προκαταρτικές αποφάσεις
- Αποφάσεις για το περιεχόμενο κάθε ερώτησης
- Αποφάσεις για τον τρόπο διατύπωσης των ερωτήσεων
- Αποφάσεις για τον τύπο των ερωτήσεων που θα χρησιμοποιηθούν
- Αποφάσεις για τη σειρά των ερωτήσεων
- Αποφάσεις για τη φυσική διάταξη και εμφάνιση του ερωτηματολογίου
- Αποφάσεις για τον προέλεγχο και την αναθεώρηση του ερωτηματολογίου.

Προκαταρτικές αποφάσεις

Σε αυτό το στάδιο προσδιορίστηκε το είδος των πληροφοριών που θα συλλεγχθούν σύμφωνα με τους ερευνητικούς στόχους, ο καθορισμός του πληθυσμού, ο τρόπος συγκρότησης του δείγματος. Οι προκαταρτικές αποφάσεις που λήφθηκαν αναφέρθηκαν ανωτέρω.

Αποφάσεις για το περιεχόμενο των ερωτήσεων

Σε αυτό το στάδιο καθορίστηκε κάθε ερώτηση που θα περιληφθεί στο ερωτηματολόγιο να είναι αναγκαία, ικανοποιητική και επαρκής ώστε να μας δώσει τις πληροφορίες που απαιτούνται για την ακριβή απάντηση των ερωτημάτων της έρευνας (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 155).

Αποφάσεις για τη διατύπωση των ερωτήσεων

Αυτό το στάδιο είναι σημαντικό στη διαδικασία σχεδιασμού του ερωτηματολογίου που αφορά τη φρασεολογία και το λεξιλόγιο που θα χρησιμοποιηθούν σε κάθε ερώτηση. Αποφάσισα να χρησιμοποιήσω απλές και κατανοητές λέξεις και να αποφύγω κάποιες με ασάφεια έτσι ώστε να μην οδηγηθούμε σε λανθασμένες απαντήσεις επειδή οι ερωτώμενοι δεν κατανόησαν την ερώτηση. Στην παρούσα έρευνα θεωρήθηκε απαραίτητο η χρήση παραδειγμάτων σε παρενθέσεις προκειμένου να κατανοήσουν οι ερωτώμενοι καλύτερα τις αντίστοιχες ερωτήσεις. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 163).

Αποφάσεις για τον τύπο των ερωτήσεων

Σε αυτό το στάδιο αφορά τον τύπο των ερωτήσεων που θα χρησιμοποιήσουμε στο ερωτηματολόγιο. Στη μελέτη χρησιμοποιήθηκαν οι ανοιχτές ερωτήσεις, οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, οι διχοτομικές και οι ερωτήσεις βαθμονόμησης καθώς και συνδυασμός ανοιχτής ερώτησης και ερώτησης βαθμονόμησης.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι λόγοι για τους οποίους επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένοι τύποι των ερωτήσεων, μαζί με ένα παράδειγμα από το ερωτηματολόγιο.

Ανοιχτές ερωτήσεις

Οι ερωτήσεις αυτές δίνουν στον ερωτώμενο την δυνατότητα και την ελευθερία να εκφραστεί ελεύθερα.

Παράδειγμα ανοιχτής ερώτησης από το ερωτηματολόγιο

11. Ποια μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο χρησιμοποιείτε περισσότερο (π.χ. Google, Alta Vista κ.λπ.)

Πολλαπλής επιλογής

Οι πολλαπλής επιλογής παρέχουν τη δυνατότητα στον ερωτώμενο να επιλέξει μεταξύ πολλών προεπιλεγμένων απαντήσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις η απάντηση θα είναι μόνο μία ενώ σε άλλες μπορεί να δοθούν περισσότερες από μια.

Παράδειγμα πολλαπλής επιλογής από το ερωτηματολόγιο

9. Τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας στον WEB OPAC, σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία , περιοδικά κλπ.;	
α.	Καθόλου / Ελάχιστα
β.	Λίγο
γ.	Μέτρια
δ.	Πολύ
ε.	Παρά πολύ

Διχοτομικές ερωτήσεις

Οι διχοτομικές ερωτήσεις επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει μόνο μια από τις δυνατές απαντήσεις.

Παράδειγμα διχοτομικής ερώτησης από το ερωτηματολόγιο

8. Κάνετε χρήση της βοήθειας (help) όταν αντιμετωπίζετε πρόβλημα στην αναζήτηση σας στον WEB OPAC;	ΝΑΙ
	ΟΧΙ

Ερωτήσεις βαθμονόμησης

Οι ερωτήσεις βαθμονόμησης επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει μια από τις απαντήσεις που του δίνονται.

Παράδειγμα ερώτησης βαθμονόμησης από το ερωτηματολόγιο

12. Σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του Διαδικτύου;	
A.	ΣΠΑΝΙΑ. Λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα
B.	ΛΙΓΟ. Σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα
Γ.	ΜΕΤΡΙΑ. 2 έως 3 φορές την εβδομάδα
Δ.	ΠΟΛΥ. Σχεδόν καθημερινά

Συνδυασμός ανοιχτής ερώτησης και ερώτησης βαθμονόμησης

Αυτές οι ερωτήσεις επιτρέπουν στον ερωτώμενο να επιλέξει μια από τις απαντήσεις που του δίνονται και να γράψει εάν υπάρχει κάποια άλλη επιλογή που χρησιμοποιεί εκείνος.

Παράδειγμα συνδυασμού ανοιχτής ερώτησης και ερώτησης βαθμονόμησης από το ερωτηματολόγιο

5. ΧΡΗΣΗ ΠΕΔΙΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τα παρακάτω πεδία όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο WEB OPAC	Καθόλου / Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ / Πάντοτε
α. Αναζήτηση στο Γενικό Ευρετήριο					
β. Αναζήτηση με Τίτλο					
γ. Αναζήτηση με Συγγραφέα					
δ. Αναζήτηση με Θέμα					
ε. Αναζήτηση με Σειρά.					
στ. Αναζήτηση με Εκδότη					
ζ. Άλλο (αναφέρατε τι):					

Αποφάσεις για τη σειρά των ερωτήσεων

Στο στάδιο αυτό καθορίστηκε με ποια σειρά θα τοποθετηθούν οι ερωτήσεις στο ερωτηματολόγιο. Η σειρά που ακολουθήθηκε την παρουσιάζετε στη συνέχεια.

1. *Τοποθέτηση απλών ερωτήσεων που προκαλούν ενδιαφέρον στην αρχή.*
Οι πρώτες ερωτήσεις που τοποθετήθηκαν στο ερωτηματολόγιο είναι εύκολες έτσι ώστε να προκαλέσουν το ενδιαφέρον στον ερωτώμενο αλλά και την περιέργεια του προκειμένου να μην αρνηθεί τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.
2. *Λογική σειρά των ερωτήσεων.*
Το ερωτηματολόγιο χωρίστηκε σε δύο θεματικές ενότητες που περιλαμβάνουν ερωτήσεις που αφορούν το θέμα του.
3. *Τοποθέτηση αλληλεξαρτώμενων ερωτήσεων τη μια μετά την άλλη.*
Στο ερωτηματολόγιο τοποθετήθηκαν πρώτα οι γενικές ερωτήσεις και στη συνέχεια οι πιο εξειδικευμένες.
4. *Τοποθέτηση δύσκολων ερωτήσεων στο τέλος.*
Ερωτήσεις προσωπικές τοποθετήθηκαν στο τέλος του ερωτηματολογίου. Έτσι ο ερωτώμενος δύσκολα θα αρνηθεί να απαντήσει σε τέτοιου είδους ερωτήσεις όταν έχει απαντήσει τις προηγούμενες. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 172).

Αποφάσεις για τη διάταξη και εμφάνιση του ερωτηματολογίου.

Στο στάδιο αυτό αποφασίστηκε ποια θα είναι τα φυσικά χαρακτηριστικά του ερωτηματολογίου όπως το μέγεθος των γραμμάτων, το μέγεθος του ερωτηματολογίου και την ποιότητα του χαρτιού. Επίσης αναφέρονται οι βασικές αρχές οι οποίες λήφθηκαν υπόψιν για την καλύτερη εμφάνιση του ερωτηματολογίου.

- Το ερωτηματολόγιο πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο εύκολο να απαντηθεί
- Πρέπει να χρησιμοποιείται χαρτί καλής ποιότητας
- Πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο μικρό
- Οι ερωτήσεις πρέπει να αριθμούνται
- Αν πρέπει να παραλειφθεί μια ερώτηση πρέπει να χρησιμοποιείτε τη φράση «πηγαίνετε στην ερώτηση»
- Πρέπει να δηλώνετε ο τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να δοθούν οι απαντήσεις (π.χ. τοποθέτηση X ή O)
- Το ερωτηματολόγιο πρέπει να έχει στην αρχή κάποιον πρόλογο όπου δηλώνονται οι στόχοι της έρευνας

Αποφάσεις για τον προέλεγχο και την αναθεώρηση του ερωτηματολογίου.

Το στάδιο αυτό αποσκοπεί στον να εντοπισθούν πιθανά προβλήματα και ατέλειες κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου. Αυτό το στάδιο παρουσιάζεται αναλυτικότερα παρακάτω (βλέπε ενότητα Προκαταρκτική Έρευνα).

3.3.2 Μέθοδος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου

Ένα ερωτηματολόγιο μπορεί να συμπληρωθεί με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

- Ταχυδρομικά
- Τηλεφωνικά
- Με προσωπική συνέντευξη

Παρατίθενται στη συνέχεια τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των παραπάνω μεθόδων (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 82, Saunders, 2000) ώστε να αξιολογηθεί η καταλληλότητα τους για την παρούσα έρευνα.

Ταχυδρομικά

Σε αυτή τη μέθοδο ο ερευνητής αποστέλλει το ερωτηματολόγιο ταχυδρομικά στους ερωτώμενους μαζί με ένα συνοδευτικό γράμμα όπου εξηγεί το σκοπό της μελέτης και παρακαλεί για τη συμμετοχή του ερωτώμενου. Αφού συμπληρώσει ο ερωτώμενος το ερωτηματολόγιο το αποστέλλει ταχυδρομικά στον ερευνητή.

Τα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι:

- Στοιχίζει λιγότερο
- Εξασφαλίζει ανωνυμία
- Δεν υπάρχει επιρροή του ερευνητή στις απαντήσεις
- Κατάλληλη μέθοδος για προσωπικές ερωτήσεις

Τα μειονεκτήματα που παρουσιάζει η μέθοδος αυτή είναι:

- Χαμηλότερο ποσοστό επιστροφής
- Αργός ρυθμός επιστροφής ερωτηματολογίων
- Έλλειψη ελέγχου για τη λήψη του ερωτηματολογίου
- Ακατάλληλη για ανοιχτές ερωτήσεις

Ο αργός αριθμός επιστροφής ερωτηματολογίων, η ύπαρξη ανοιχτών ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο σε συνδυασμό με το χαμηλό ποσοστό επιστροφής ερωτηματολογίων οδήγησαν στην απόρριψη της ταχυδρομικής μεθόδου συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου.

Τηλεφωνικά

Στην τηλεφωνική συνέντευξη η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου γίνεται τηλεφωνικά. Οι τηλεφωνικές συνεντεύξεις συνήθως γίνονται με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Τα πλεονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι:

- Χαμηλό κόστος
- Σχετικά υψηλός αριθμός συμπληρωμένων ερωτηματολογίων
- Δυνατότητα προσαρμογής των ερωτήσεων

Τα μειονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι:

- Επιρροή του ερευνητή στις απαντήσεις

- Απευθύνεται σε αυτούς που έχουν τηλέφωνο
- Όχι κατάλληλη για μεγάλα ερωτηματολόγια
- Αδυναμία κλήσης ερωτωμένων με απόρρητο αριθμό τηλεφώνου

Η αδυναμία προσέγγισης των μελών του δείγματος τηλεφωνικά απέκλεισε την τηλεφωνική συνέντευξη ως μέθοδο συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου της παρούσας έρευνας.

Προσωπική συνέντευξη

Στην προσωπική συνέντευξη ο ερωτώμενος και ο ερευνητής βρίσκονται πρόσωπο με πρόσωπο και ο ερωτώμενος συμπληρώνει το ερωτηματολόγιο. Η συνέντευξη μπορεί να είναι προγραμματισμένη δηλαδή ο ερωτώμενος έχει ήδη συμφωνήσει να απαντήσει στο ερωτηματολόγιο. Η συνέντευξη μπορεί να είναι και απρογραμμάτιστη δηλαδή ο ερευνητής σταματάει τυχαία στο δρόμο είτε σε εμπορικά κέντρα ανθρώπους και τους ζητάει να συμμετάσχουν στην έρευνα του και να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο επιτόπου.

Τα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι:

- Μεγαλύτερο ποσοστό συμπληρωμένων ερωτηματολογίων
- Μικρότερο κόστος
- Επιτρέπει τη χρήση οποιασδήποτε ερώτησης

Τα μειονεκτήματα αυτής της μεθόδου είναι:

- Η συνέντευξη είναι πολύ σύντομη

Με βάση τους στόχους της έρευνας επιλέχθηκε η προσωπική συνέντευξη ως μέθοδος συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Ο λόγος που κυρίως προτιμήθηκε είναι το μεγαλύτερο ποσοστό συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Επίσης οι υπόλοιπες μέθοδοι συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου παρουσίαζαν προβλήματα και δημιουργούσαν σημαντικές αμφιβολίες για την ολοκλήρωση της έρευνας.

3.4. Ενότητες του ερωτηματολογίου

Η δημιουργία του ερωτηματολογίου στηρίχθηκε στους σκοπούς και στόχους της έρευνας. Κατά την δημιουργία του ερωτηματολογίου συμπεριλήφθηκαν ποιοτικές και ποσοτικές ερωτήσεις με την μορφή ανοιχτών και κλειστών ερωτήσεων.

Το ερωτηματολόγιο συγκροτήθηκε στη βάση δύο θεματικών ενοτήτων και αποτελείται από 12 ερωτήσεις. (βλέπε παράρτημα: ερωτηματολόγιο). Οι ενότητες αυτές ήταν:

1. Γνώση για τον Web OPAC, τρόπος χρήσης του, προβλήματα από τη χρήση και τρόπος αναζήτησης πληροφοριών στο διαδίκτυο.
2. Δημογραφικά στοιχεία ερωτώμενου.

Η πρώτη ενότητα αποτελείται από 12 ερωτήσεις οι οποίες αφορούν τον αυτοματοποιημένο κατάλογο του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και την συχνότητα που τον επισκέπτονται οι χρήστες, αν γνωρίζουν να χρησιμοποιούν τον αυτοματοποιημένο κατάλογο, αν υπάρχουν προβλήματα και δυσκολίες στη χρήση του αυτοματοποιημένου καταλόγου, τον τρόπο που κάνουν αναζήτηση, τον τρόπο που κάνουν αναζήτηση στις μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο και πόσο συχνά χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο. Η δεύτερη ενότητα αποτελείται από τρεις ερωτήσεις οι οποίες αφορούν τα προσωπικά στοιχεία των ερωτώμενων όπως φύλο, ηλικία και ιδιότητα.

3.5. Προκαταρτική έρευνα (πιλοτική δοκιμή)

Το τελευταίο στάδιο πριν την οριστική σύνταξη του ερωτηματολογίου έγινε πιλοτική δοκιμή του ερωτηματολογίου σε δείγμα 20 ατόμων με σκοπό να καταγράψουμε πιθανά προβλήματα κατανόησης των ερωτήσεων και την αποδοχή του από τους ερωτώμενους. (Σταθακόπουλος, 1997: σελ. 174). Στην πιλοτική δοκιμή καταγράφηκαν τα εξής προβλήματα:

- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 2 πόσες φορές τον μήνα επισκέπτεστε συνήθως τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) οι απαντήσεις ήταν 0,1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10, 11-12, 13-14, 15-29, καθημερινά κρίνεται ότι οι παραπάνω απαντήσεις θα μπερδευαν περισσότερο τους χρήστες επειδή δεν θυμούνται πόσες

φορές επισκέπτονται τον Web Opac και έτσι οι απαντήσεις έγιναν 0, 1-5, 6-10, 11-20 και άνω των 20.

- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 1 ενσωματώθηκε η ερώτηση γνωρίζετε τι από τα παρακάτω είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος (Web Opac) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και αυτό συνέβηκε για να δούμε εάν οι χρήστες γνωρίζουν για τον Web Opac.
- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 3 γνωρίζετε τον τρόπο πρόσβασης στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) η συγκεκριμένη ερώτηση βγήκε από το ερωτηματολόγιο επειδή θα μπέρδευε τους χρήστες και δεν θα καταλάβαιναν την ερώτηση.
- Στην πρώτη ενότητα στην ερώτηση 4 σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης στις διάφορες φάσεις της επίσκεψης σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και οι απαντήσεις είναι 1. στην προσπάθεια σύνδεσης με την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr 2. Όταν κάνετε επιλογές από τα περιεχόμενα του αυτοματοποιημένου καταλόγου (Web Opac) και 3. Όταν κάνετε προσπάθειες αναζήτησης χρησιμοποιώντας τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και μετά από αλλαγές έγινε σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης κατά την επίσκεψης σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και οι απαντήσεις είναι: α. στην προσπάθεια σύνδεσης με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr και β. δεν εμφανίζονται τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας. Οι χρήστες θα πρέπει να σημειώσουν την συχνότητα όπως ποτέ, σπάνια, κάποιες φορές, πολύ και πάρα πολύ.
- Στη πρώτη ενότητα στην ερώτηση 15 είστε ικανοποιημένοι από τη μορφή των αποτελεσμάτων της αναζήτησης μέσω του αυτοματοποιημένου καταλόγου (Web Opac) η οποία ενσωματώθηκε μαζί με την ερώτηση 16 και έγινε τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας στον Web Opac σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία, περιοδικά κ.λ.π. και οι απαντήσεις είναι α. καθόλου/ελάχιστα β. λίγο γ. μέτρια δ. πολύ και ε. πάρα πολύ.
- Στην δεύτερη ενότητα η ερώτηση 3 επίπεδο χρήσης του διαδικτύου: α. σπάνια, λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα, β. λίγο, σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα, γ. μέτρια, 2 έως 3 φορές την εβδομάδα, δ. πολύ, σχεδόν καθημερινά έως 1 ώρα και

ε. εντατικά, καθημερινά περισσότερο από 1 ώρα. Η ερώτηση αυτή έγινε η δωδέκατη ερώτηση του ερωτηματολογίου στην πρώτη ενότητα και το ε. έφυγε. Η ερώτηση έγινε σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του Διαδικτύου: α. ΣΠΑΝΙΑ. Λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα β. ΛΙΓΟ. Σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα γ. ΜΕΤΡΙΑ. 2 έως 3 φορές την εβδομάδα δ. ΠΟΛΥ. Σχεδόν καθημερινά.

- Στην πρώτη ενότητα πρώτα είναι οι ερωτήσεις που αφορούν τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) και στη συνέχεια ακολουθούν οι ερωτήσεις που αφορούν τις μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο. Ο λόγος που έγινε αυτό είναι ότι οι περισσότεροι χρήστες είναι πιθανόν να μην γνωρίζουν για τον αυτοματοποιημένο κατάλογο και στις μηχανές αναζήτησης βλέπουμε πως κάνουν αναζήτηση.

3.6. Διαξαγωγή της έρευνας

Μετά τις διορθώσεις που έγινα με βάση την πιλοτική δοκιμή ολοκληρώθηκε η σύνταξη του ερωτηματολογίου, τυπώθηκαν αντίτυπα και ξεκίνησε η συλλογή δεδομένων. Η συλλογή ξεκίνησε στο κοινό της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και τις ώρες 10 με 6 που έκλεινε η βιβλιοθήκη. Η διανομή των ερωτηματολογίων ξεκίνησε από τις 2 Απριλίου μέχρι τις αρχές Ιουνίου. Οι ώρες που επιλέχθηκαν ήταν τέτοιες ώστε να ο μεγαλύτερος αριθμός κοινού στη βιβλιοθήκη. Παράλληλα προσεγγίστηκαν μέλη του διδακτικού προσωπικού του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στα γραφεία τους. Τέλος προσεγγίστηκαν μεταπτυχιακοί φοιτητές του Πανεπιστημίου.

3.7. Ανάλυση των στοιχείων

Μετά τη συγκέντρωση των στοιχείων το επόμενο στάδιο είναι η ανάλυση τους. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πακέτο S.P.S.S. (Statistical Package for Social Sciences) και στην 15^η έκδοση του. Το S.P.S.S. είναι πρόγραμμα υπολογιστή που αφορά την ανάλυση δεδομένων (Foster, 1993: σελ. 20) και το οποίο προσφέρει πολλές δυνατότητες στην ανάλυση δεδομένων. Με την βοήθεια του προγράμματος δημιουργήθηκαν τα διαγράμματα, και οι πίνακες της παρούσας εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.

4.1 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν τελικά 220 χρήστες υπηρεσιών της βιβλιοθήκης. Τα αποτελέσματα της έρευνας παρατίθενται στη συνέχεια.

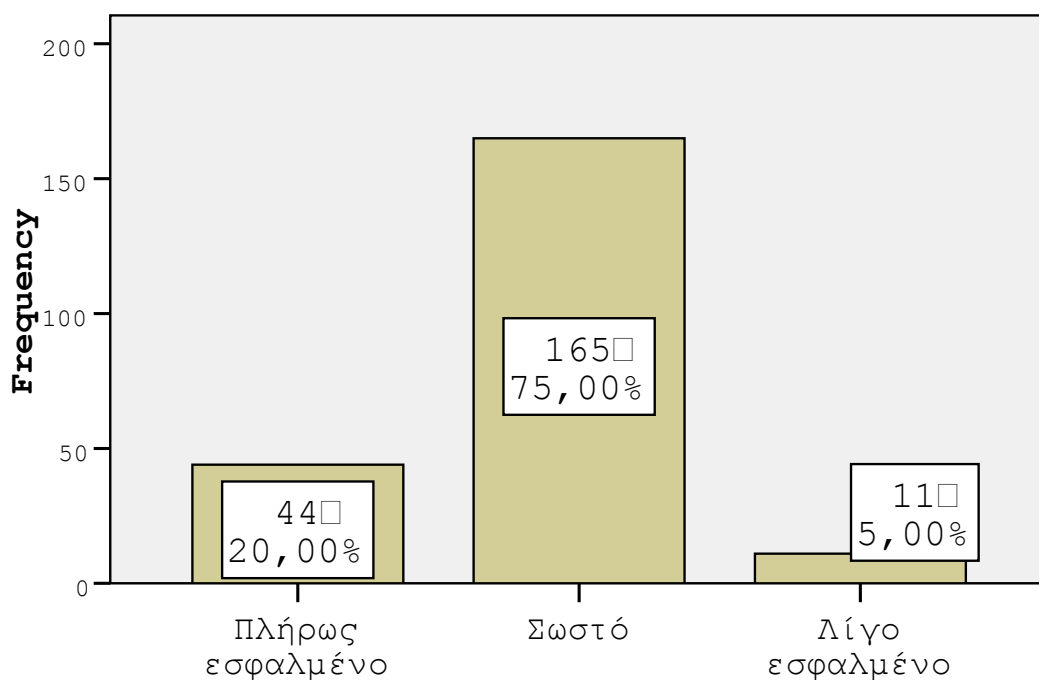
1. Τρόπος αναζήτησης πληροφοριών

Ερώτηση 1:

«Γνωρίζετε τι από τα παρακάτω είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος (Web Opac) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών ;»

Οι χρήστες πρέπει να επιλέξουν μια απάντηση και η σωστή απάντηση είναι το β. Από όσους απάντησαν η συντριπτική πλειοψηφία 75,0% (165 άτομα) απάντησαν ότι ο Web Opac περιέχει πληροφορίες για τον εντοπισμό των βιβλίων στα ράφια της βιβλιοθήκης και άρα γνωρίζουν τον Web Opac. Ορισμένοι (το 20,0% δηλαδή 44 άτομα) απάντησαν εσφαλμένα ότι ο Web Opac περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο των βιβλίων που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη και άρα δεν γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac. Τέλος λίγοι (το 5,0% δηλαδή 11 άτομα) απάντησαν ότι ο Web Opac περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο άρθρων περιοδικών και επομένως και αυτοί δεν ξέρουν τι είναι ο Web Opac.

Συμπεραίνουμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία (75%) γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac και 25% (56 χρήστες του site του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών) δηλαδή το σύνολο των 20% και 5,0% δεν γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac και αυτό μάλλον οφείλεται στο ότι μάλλον δεν έχουν ακούσει τίποτα για αυτόν.

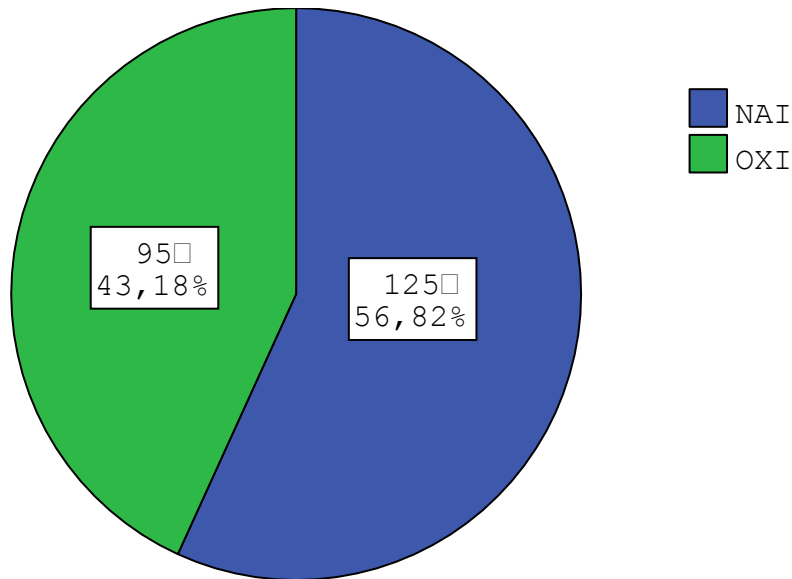
Διάγραμμα 1: Γνώση Web Opac

Ερώτηση 2:

«Έχετε επισκεφθεί τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, έστω και μια φορά στο παρελθόν?»

Οι απαντήσεις ήταν: η πλειοψηφία 56,8% (125 άτομα) απάντησαν ότι έχουν επισκεφτεί τον Web Opac έστω και μια φορά στο παρελθόν, οι περισσότεροι 43,2% (95 άτομα) απάντησαν ότι δεν έχουν επισκεφτεί τον Web Opac έστω και μια φορά στο παρελθόν.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες 56,8% (125 άτομα) επισκέπτονται τον Web Opac για την αναζήτηση υλικού στη βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών για τις εργασίες τους και οι υπόλοιποι χρήστες 43,2% (95 χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών) δεν επισκέπτονται τον Web Opac και αυτό μπορεί να οφείλεται στη μη γνώση και ύπαρξη του Web Opac.

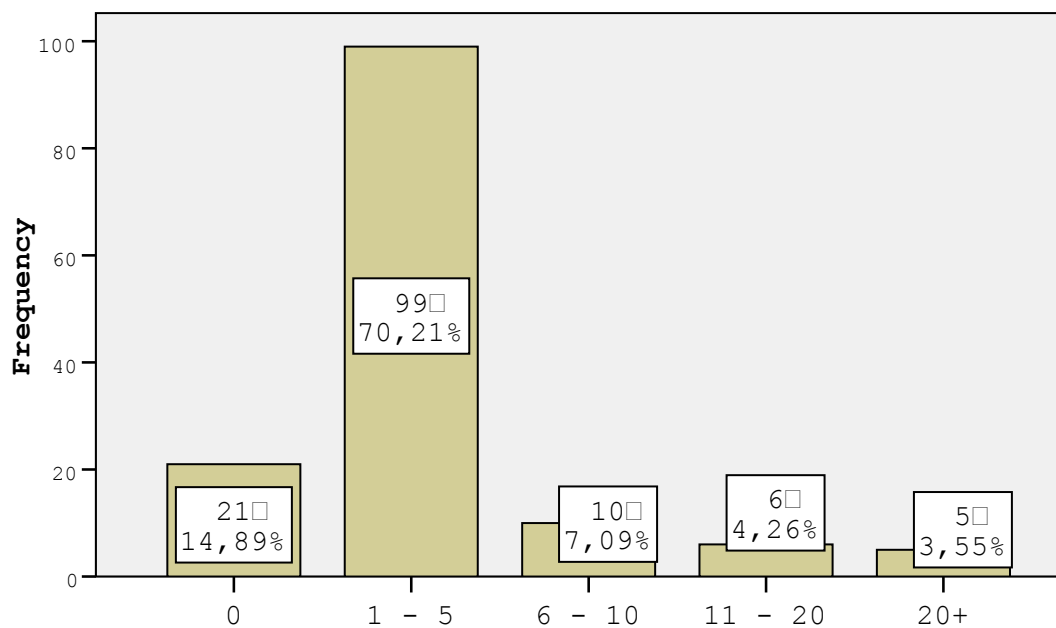
Διάγραμμα 2: Επίσκεψη των χρηστών στον Web Opac

Ερώτηση 3:

«Πόσες φορές τον μήνα επισκέφτεστε συνήθως τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac)?»

Οι χρήστες θα πρέπει να επιλέξουν μια απάντηση. Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 45,0% (99 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac 1 με 5 φορές τον μήνα, οι περισσότεροι 14,9% (21 άτομα) απάντησαν ότι δεν έχουν επισκεφτεί τον Web Opac καθόλου, το 4,5% (10 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac 6 με 10 φορές τον μήνα, το 2,7% (6 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac 11 με 20 φορές τον μήνα και το 2,3% (5 άτομα) απάντησαν ότι επισκέπτονται τον Web Opac πάνω από 20 φορές τον μήνα.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών επισκέπτονται τον Web Opac 1 με 5 φορές τον μήνα.

Διάγραμμα 3: Μηνιαίος αριθμός επισκέψεων των χρηστών στον Web Opac

Ερώτηση 4:

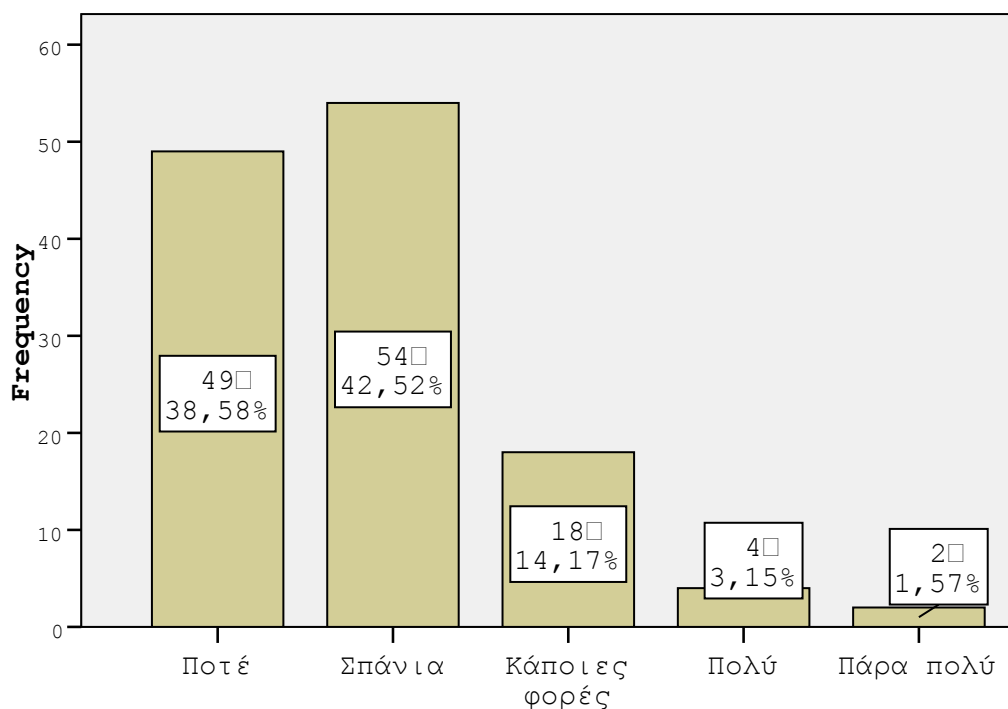
«Σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης κατά την επίσκεψή σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac)»:

A. Στην προσπάθεια σύνδεσης με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr.

B. Δεν εμφανίζονται τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας

Οι απαντήσεις στο υποερώτημα A. είναι: οι περισσότεροι 42,5% (54 άτομα) απάντησαν ότι σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, το 38,6% (49 άτομα) απάντησαν ότι ποτέ δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, το 14,2% (18 άτομα) απάντησαν ότι κάποιες φορές αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, το 3,1% (4 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν μεγάλο πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσής τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες (42,5% δηλαδή 54 άτομα) σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα κατά την προσπάθεια σύνδεσης τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης. Οι χρήστες που αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην προσπάθεια σύνδεσης τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης πιθανόν να οφείλεται σε τεχνικό πρόβλημα.

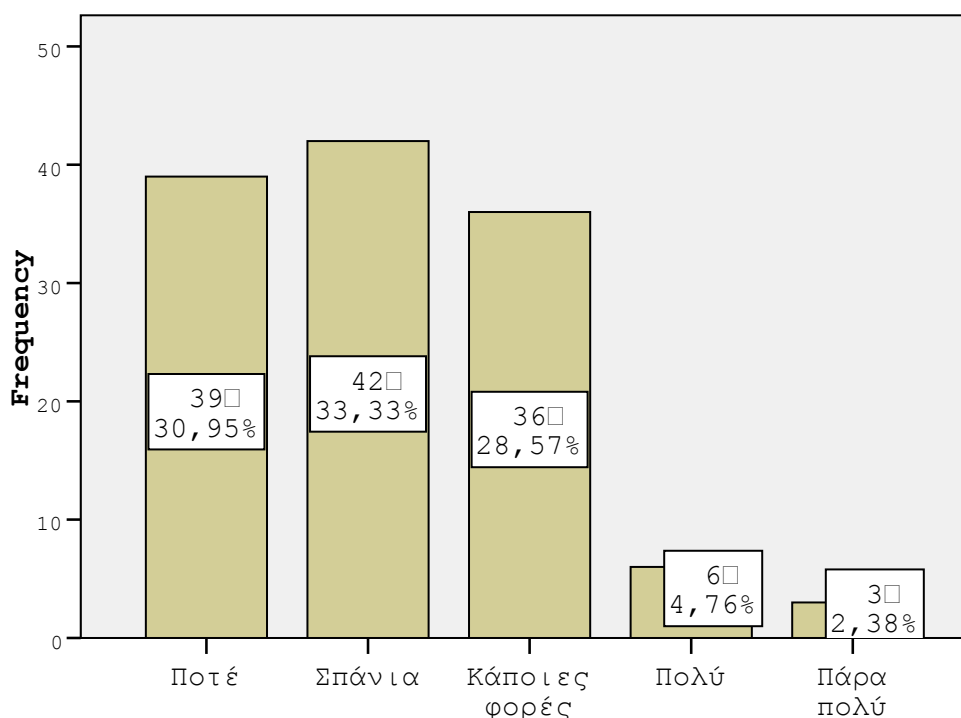

Διάγραμμα 4: Προβλήματα πρόσβασης στο site της βιβλιοθήκης

Οι απαντήσεις στο υποερώτημα Β. είναι: οι περισσότεροι 33,3% (42 άτομα) απάντησαν ότι σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους, το 31,0% (39 άτομα) απάντησαν ότι ποτέ δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους, το 28,6% (36 άτομα) απάντησαν ότι κάποιες φορές αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους, το 4,8% (6 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους και το 2,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι αντιμετωπίζουν μεγάλο πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων της αναζήτησης τους.

Συμπεραίνουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες (το 33,3%) σπάνια αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση των αποτελεσμάτων τους κατά την αναζήτηση τους. Οι υπόλοιποι (το 4,8% και το 2,4%) που αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση

των αποτελεσμάτων τους κατά την αναζήτηση τους πιθανόν να οφείλεται σε τεχνικό πρόβλημα.

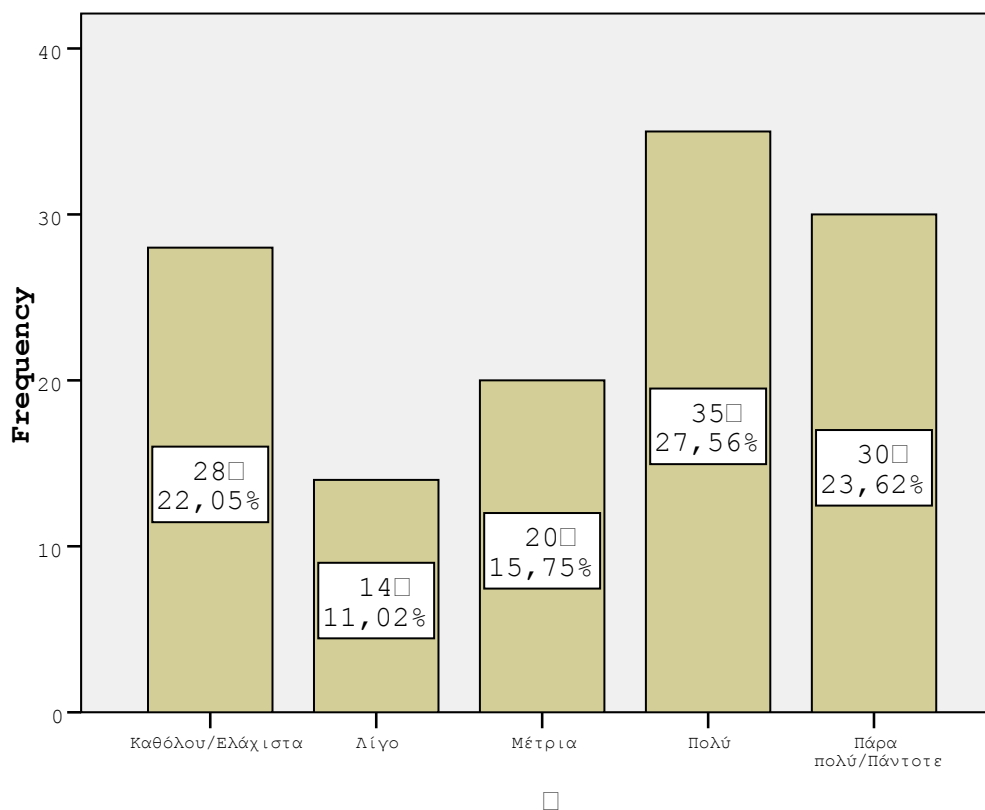

Διάγραμμα 5: Προβλήματα παρουσίασης αποτελεσμάτων

Ερώτησης 5:

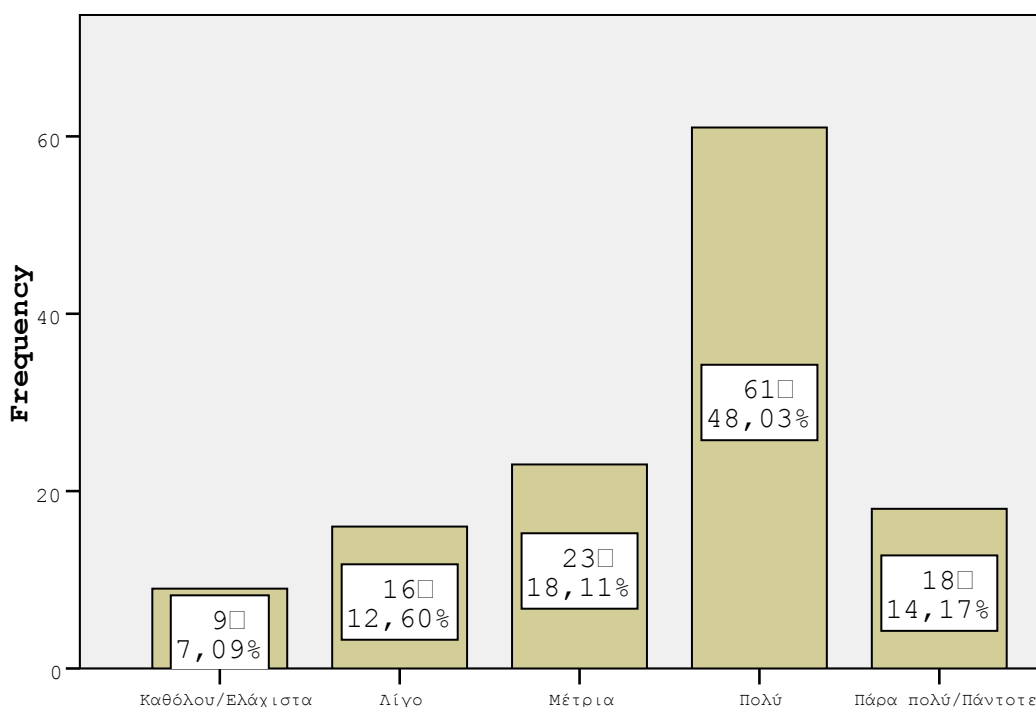
«Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τα παρακάτω πεδία όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο Web Opac?»

Οι απαντήσεις για το γενικό ευρετήριο είναι: οι περισσότεροι 27,6% (35 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους, το 23,6% (30 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους, το 22,0% (28 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους, το 15,7% (20 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μέτρια το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους και το 11,0% (14 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο γενικό ευρετήριο στην αναζήτηση τους.

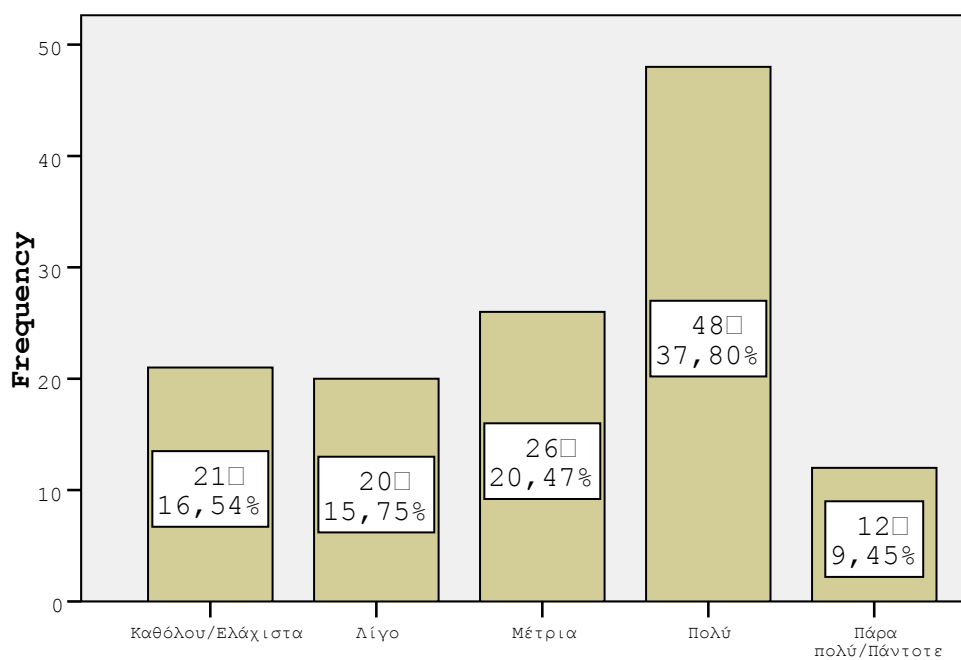
Διάγραμμα 6: Χρήση πεδίου γενικού ευρετηρίου

Οι απαντήσεις για τον τίτλο είναι: οι περισσότεροι 48,0% (61 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους, το 18,1% (23 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μέτρια το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους, το 14,2% (18 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους, το 12,6% (16 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους και το 7,1% (9 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο τίτλος στην αναζήτηση τους.

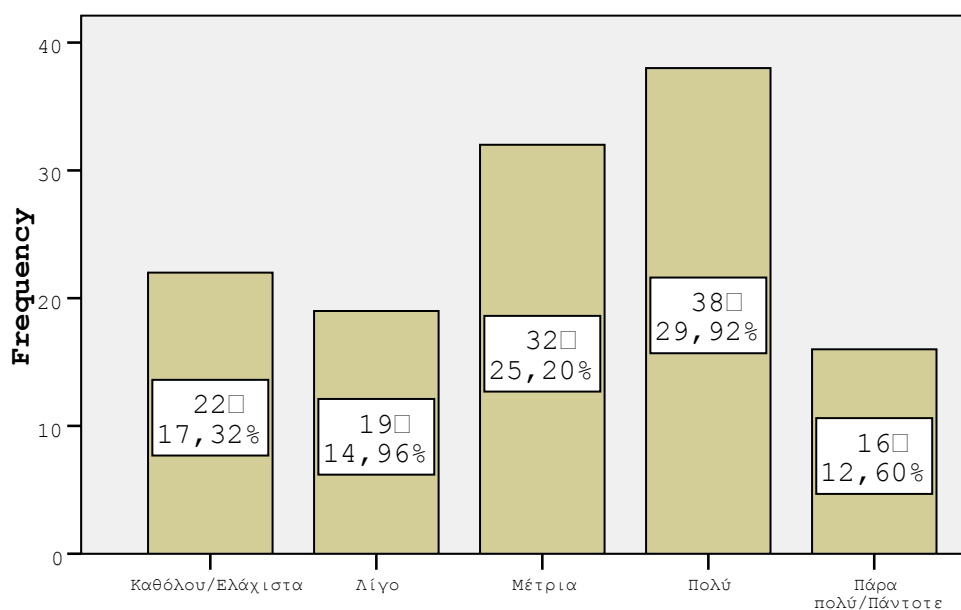
Διάγραμμα 7: Χρήση πεδίου τίτλου

Οι απαντήσεις για τον συγγραφέα είναι: οι περισσότεροι 37,8% (48 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους, το 20,5% (26 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μέτρια το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους, το 16,5% (21 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους, το 15,7% (20 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους και το 9,4% (12 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο συγγραφέας στην αναζήτηση τους.

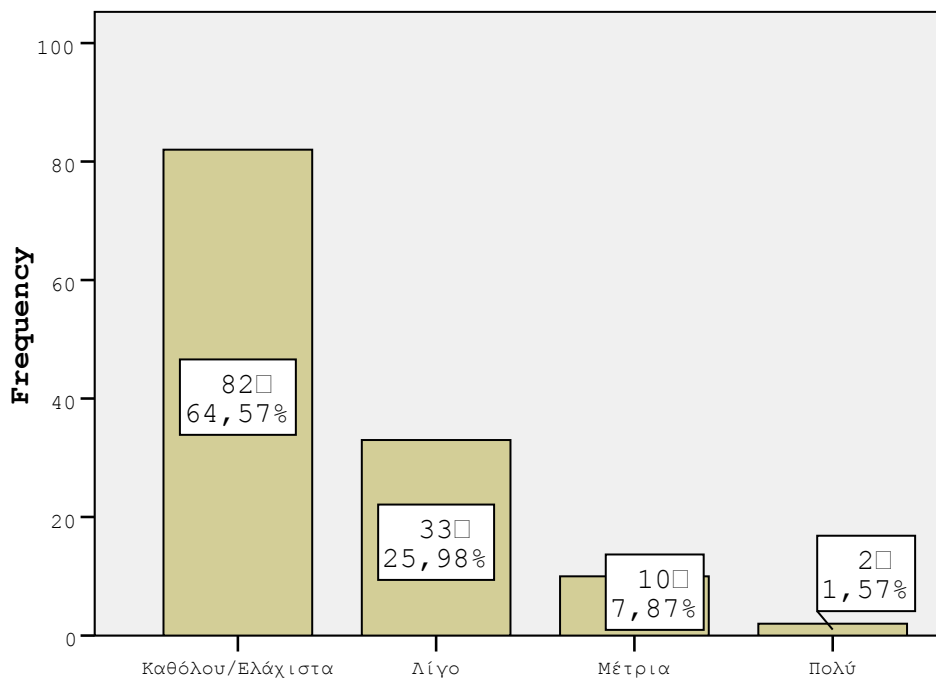
Διάγραμμα 8: Χρήση πεδίου συγγραφέα

Οι απαντήσεις για το θέμα είναι: οι περισσότεροι 29,9% (38 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους, το 25,2% (32 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους, το 17,3% (22 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους, το 15,0% (19 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους και το 12,6% (16 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο θέμα στην αναζήτηση τους.

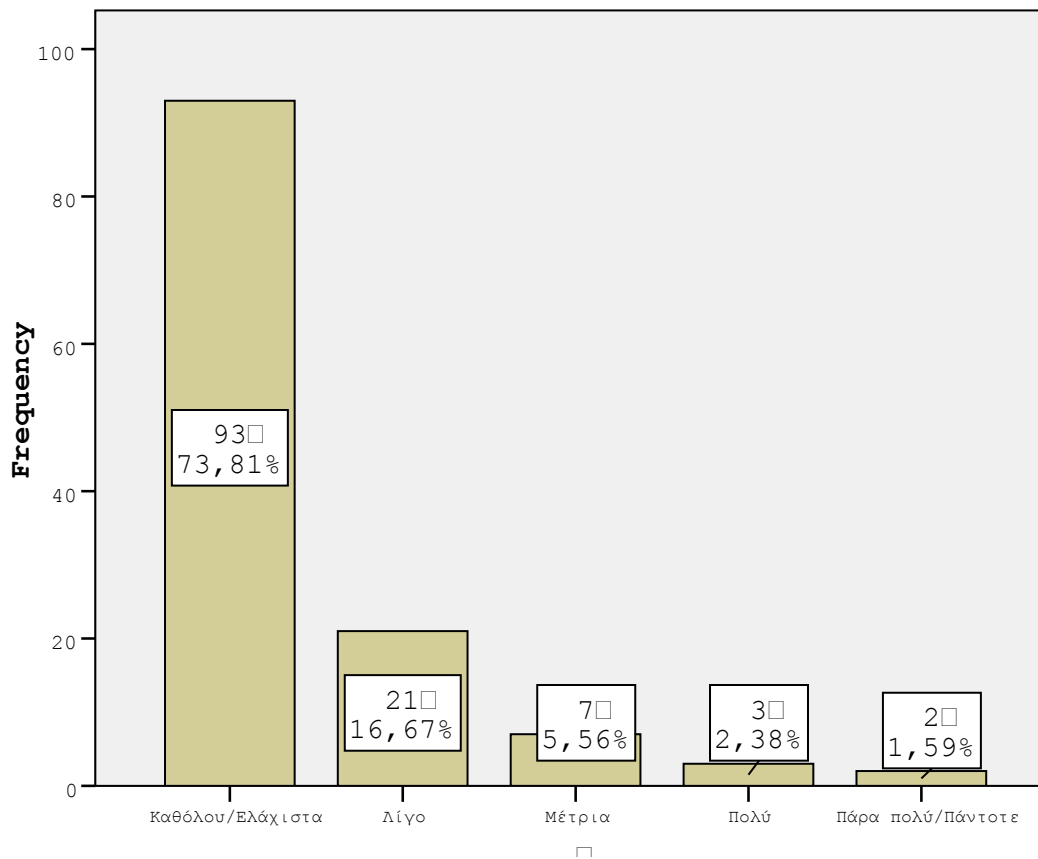
Διάγραμμα 9: Χρήση πεδίου θέματος

Οι απαντήσεις για την σειρά είναι: η πλειοψηφία 64,6% (82 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους, το 26,0% (33 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους, το 7,9% (10 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο σειρά στην αναζήτηση τους.

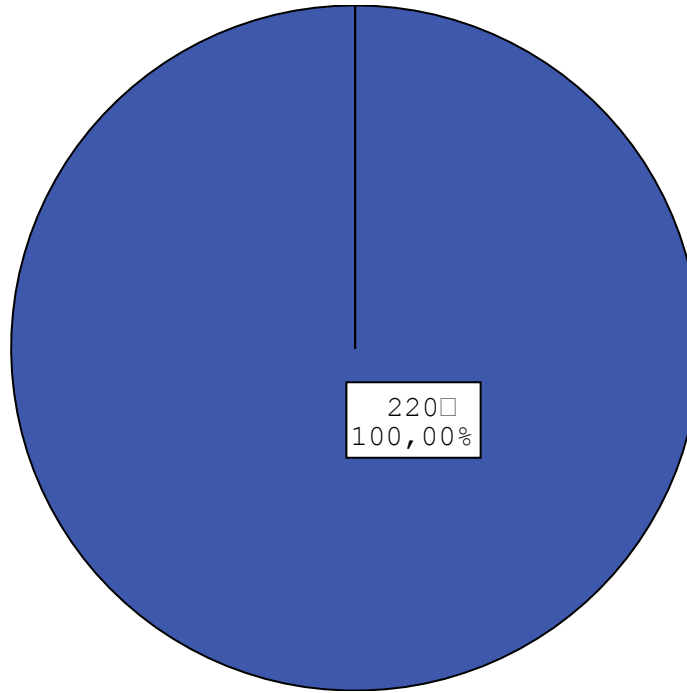
Διάγραμμα 10: Χρήση πεδίου σειρά έκδοσης

Οι απαντήσεις για τον εκδότη είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 73,8% (93 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους, το 16,7% (21 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους, το 5,6% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους, το 2,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ το πεδίο εκδότης στην αναζήτηση τους.

Διάγραμμα 11: Χρήση πεδίου εκδότη

Οι απαντήσεις για τη χρήση άλλου πεδίου είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 100% απάντησε ότι δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο πεδίο εκτός από αυτά που αναφέρονται παραπάνω.

Διάγραμμα 12: Οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο πεδίο εκτός από τα παραπάνω.

Συνοψίζοντας τα προηγούμενα προκύπτει:

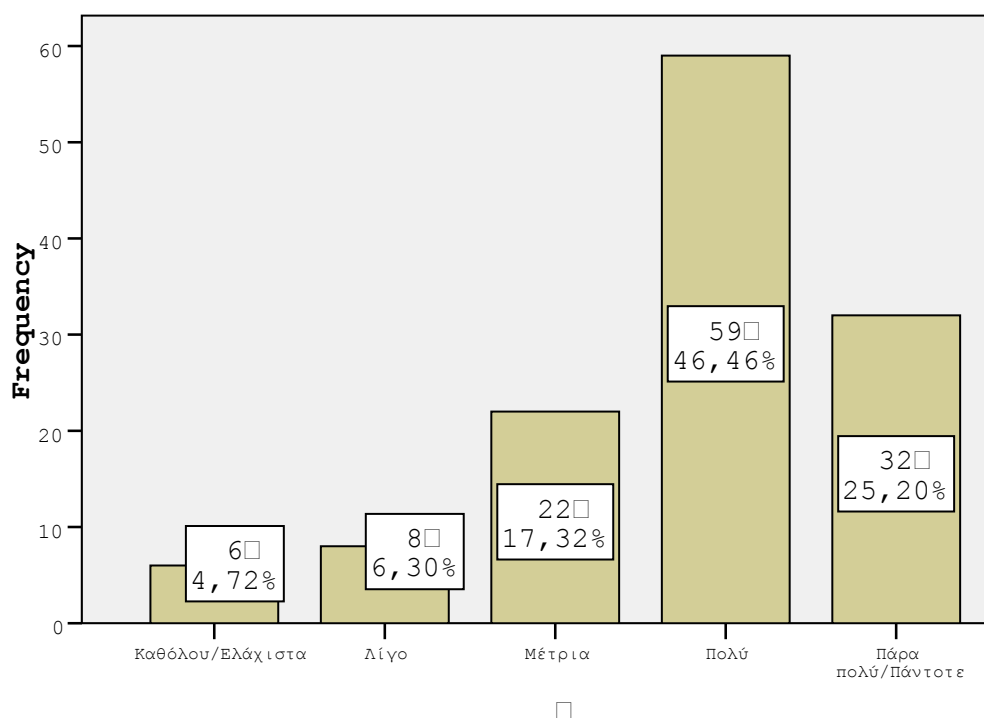
	Μέσος όρος	Διάμεσος	Εύρος
Γενικό Ευρετήριο	2,14	2	2
Τίτλος	3,20	4	4
Συγγραφέας	3,50	4	4
Θέμα	3,08	3	4
Σειρά	3,06	3	4
Εκδότης	1,46	1	1

Από ότι προκύπτει από τα παραπάνω οι περισσότεροι χρήστες του Web OPAC χρησιμοποιούν περισσότερο το πεδίο του Συγγραφέα όταν αναζητούν πληροφορίες. Ακολουθεί το πεδίο του Τίτλου, επόμενο σε συχνότητα είναι το πεδίο του Θέματος, και ακολουθεί της Σειράς, προτελευταίο είναι το πεδίο του Γενικού Ευρετηρίου και τελευταίο του Εκδότη.

Ερώτηση 6:

«Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο Web Opac?»

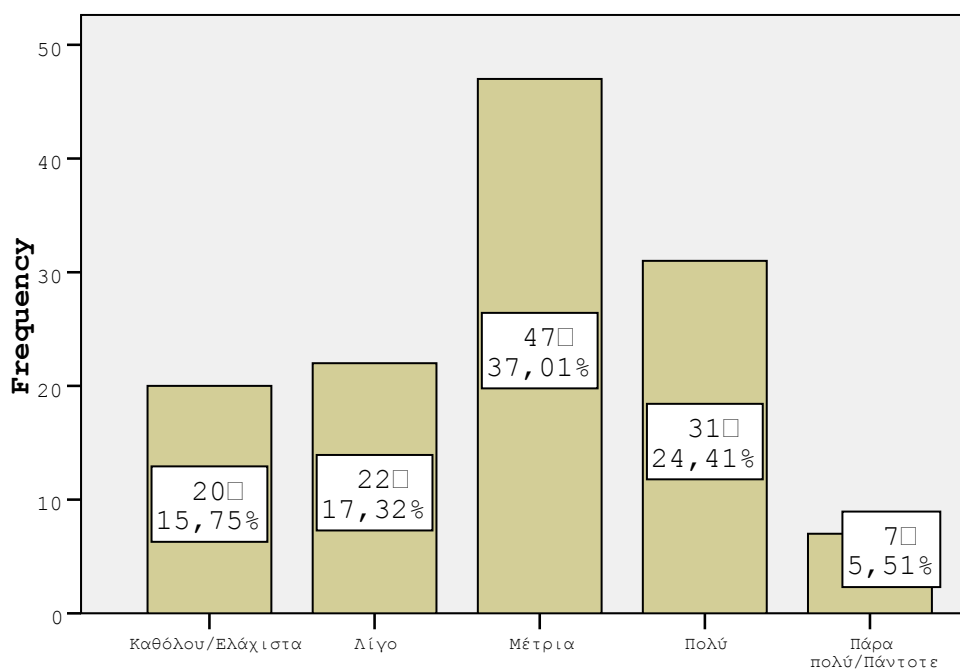
Οι απαντήσεις για την απλή αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 40,5% (59 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 25,2% (32 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 17,3% (22 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 6,3% (8 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 4,7% (6 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου την απλή αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

□
Διάγραμμα 13: Χρήση απλής αναζήτησης

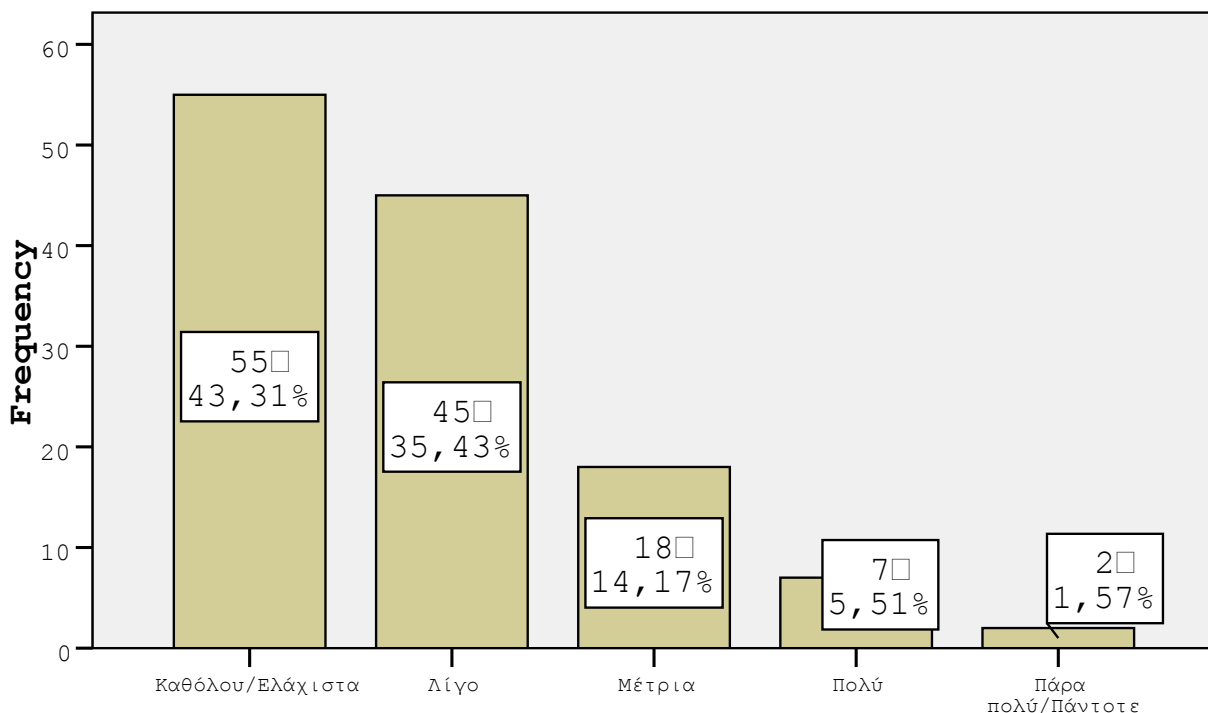
Οι απαντήσεις για τη σύνθετη αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 37,0% (47 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 24,4% (31 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 17,3% (22 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη σύνθετη αναζήτηση ως

στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 15,7% (20 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ τη σύνθετη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

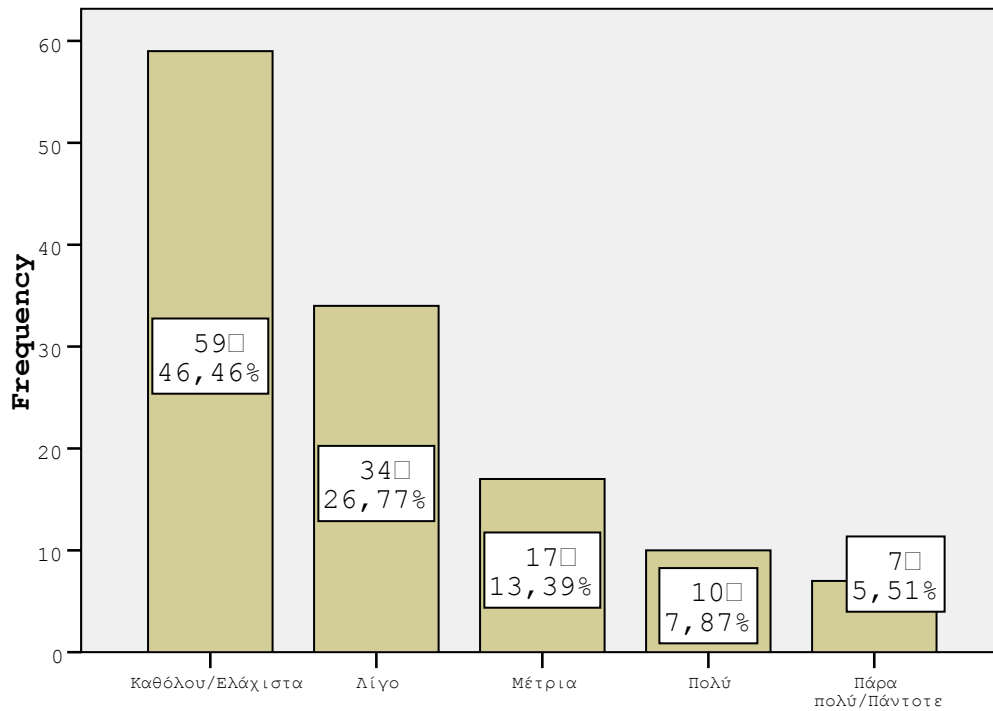
Διάγραμμα 14: Χρήση της σύνθετης αναζήτησης

Οι απαντήσεις για τη συνδυασμένη αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 43,3% (55 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική κατά την έρευνα τους, το 35,4% (45 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 14,2% (18 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 1,6% (2 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ τη συνδυασμένη αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

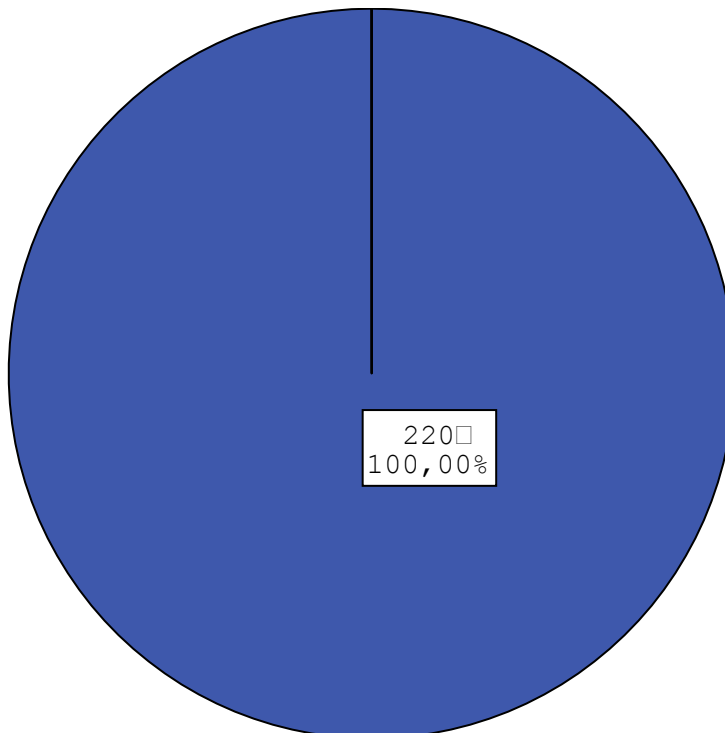
Διάγραμμα 15: Χρήση συνδυασμένης αναζήτησης

Οι απαντήσεις για την αλφαβητική αναζήτηση είναι: οι περισσότεροι 46,5% (59 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 26,8% (34 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 13,4% (17 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους, το 7,9% (10 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους και το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πάρα πολύ την αλφαβητική αναζήτηση ως στρατηγική αναζήτησης κατά την έρευνα τους.

Διάγραμμα 16: Χρήση αλφαβητικής αναζήτησης

Οι απαντήσεις για τη χρήση άλλου είδους στρατηγικής αναζήτησης είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 100,0% (220 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλους είδους στρατηγικές αναζήτησης εκτός από τις προαναφερθέντες.

Διάγραμμα 17: Οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο είδος στρατηγικής αναζήτησης εκτός από τις προηγούμενες στρατηγικές αναζήτησης.

Συνοψίζοντας τα προηγούμενα προκύπτει:

	Μέσος όρος	Διάμεσος	Εύρος
Απλή Αναζήτηση	3,81	4	4
Σύνθετη Αναζήτηση	2,87	3	3
Συνδυασμένη Αναζήτηση	1,87	2	1
Αλφαβητική αναζήτηση	1,99	2	1

Από ότι προκύπτει από τα παραπάνω οι περισσότεροι χρήστες χρησιμοποιούν περισσότερα τις παρακάτω στρατηγικές αναζήτησης:

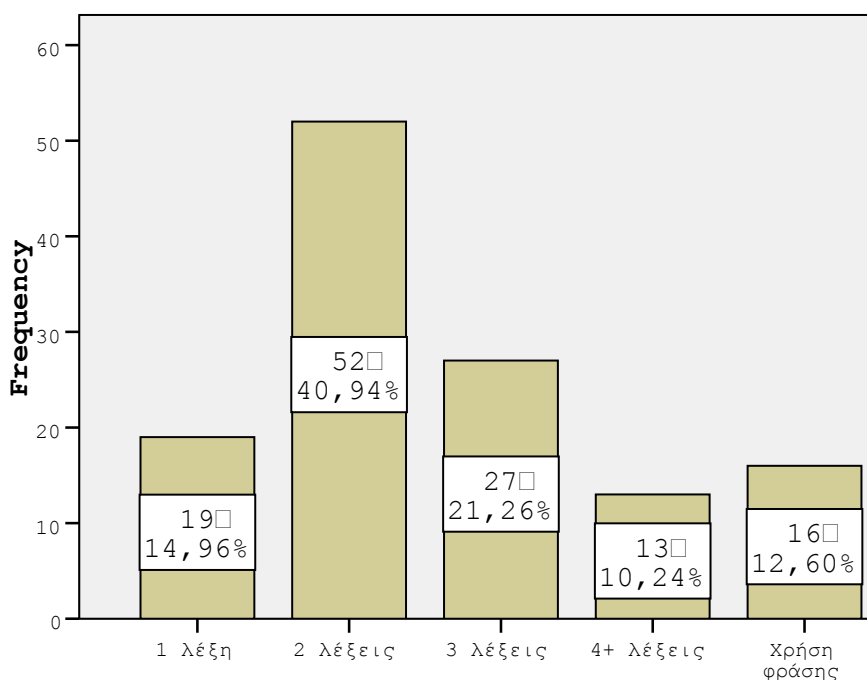
1. Απλή αναζήτηση
2. Σύνθετη Αναζήτηση
3. Συνδυασμένη αναζήτηση
4. Αλφαβητική αναζήτηση

Ερώτηση 7:

«Στις αναζητήσεις γενικά (Web Opac) σημειώστε σε ποιο βαθμό χρησιμοποιείτε μία (1), δύο (2), τρεις (3), τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις κλειδιά (key words) ?»

Οι απαντήσεις είναι: οι περισσότεροι 40,9% (52 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν δύο (2) λέξεις κλειδιά κατά την αναζήτηση τους, το 21,3% (27 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν τρεις (3) λέξεις κλειδιά κατά την αναζήτηση τους, το 15,0% (19 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν μια (1) λέξη κλειδί κατά την αναζήτηση τους, το 12,6% (16 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση της φράσης κατά την αναζήτησης τους και το 10,2% (13 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις κλειδιά κατά την αναζήτηση τους.

Συνοψίζοντας ότι οι περισσότεροι χρήστες 40,9% χρησιμοποιούν κατά την αναζήτηση τους 2 λέξεις κλειδιά.

Διάγραμμα 18: Αριθμός λέξεων που χρησιμοποιούν οι χρήστες κατά την αναζήτηση πληροφοριών στον Web OPAC.

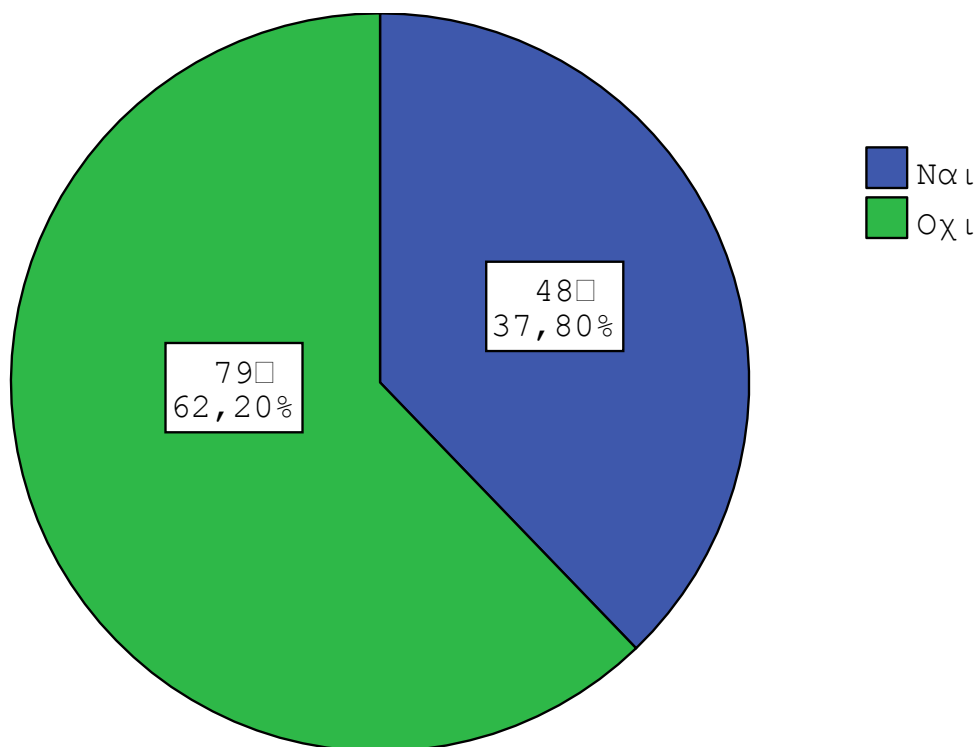
Σε σύγκριση με άλλες χώρες που χρησιμοποιούν δύο (2) λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους είναι: οι χρήστες στην Γερμανία (40,05%), οι χρήστες στην Γαλλία (34,74%), οι χρήστες στην Ιταλία (33,64%), οι χρήστες στο Βέλγιο (34,74%) και οι χρήστες στην Ολλανδία (35,35%). Οι υπόλοιπες χώρες όπως οι χρήστες στην Αμερική χρησιμοποιούν τρεις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους, οι χρήστες στον Καναδά χρησιμοποιούν τέσσερις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους, οι χρήστες στην Αγγλία χρησιμοποιούν τρεις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους και οι χρήστες στην Αυστραλία χρησιμοποιούν τρεις λέξεις κλειδιά στην αναζήτηση τους.

Ερώτηση 8:

«Κάνετε χρήση της βοήθειας (help) όταν αντιμετωπίζετε πρόβλημα στην αναζήτηση σας στον WEB OPAC?»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 62,2% (79 άτομα) απάντησαν ότι δεν κάνουν χρήση της βοήθειας (help) στην αναζήτηση τους και το 37,8% (48 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση της βοήθειας (help) στην αναζήτηση τους.

Συνοψίζοντας ότι οι περισσότεροι χρήστες 62,2% δεν χρησιμοποιούν την βοήθεια στην αναζήτηση τους επειδή πιθανόν δεν την χρειάζονται στην αναζήτηση τους ενώ το 37,8% κάνει χρήση της βοήθειας.

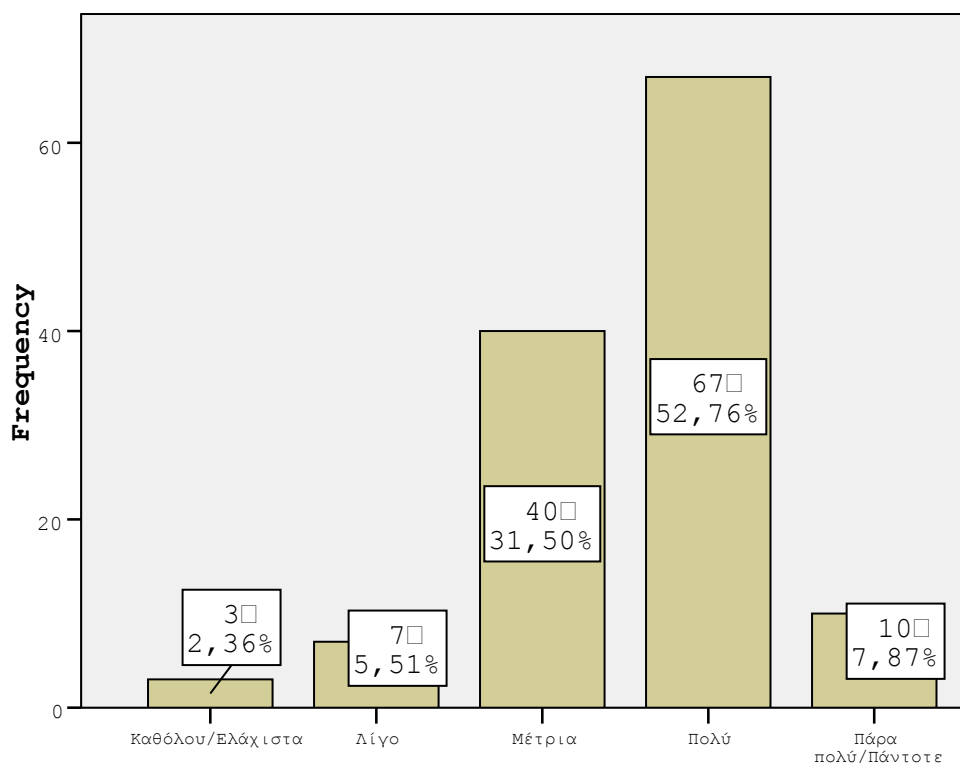
Διάγραμμα 19: Χρήση βοήθειας

Ερώτηση 9:

«Τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας στον WEB OPAC, σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία, περιοδικά κλπ.»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 52,8% (67 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac, το 31,5% (40 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν σε μέτριο βαθμό να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac, το 7,9% (10 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν πάρα πολύ να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac, το 5,5% (7 άτομα) απάντησαν ότι μπορούν λίγο δηλαδή σε ελάχιστο βαθμό να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac και το 2,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι δεν μπορούν καθόλου να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους στον Web Opac.

Συνοψίζοντας ότι η πλειοψηφία των χρηστών (52,8%) μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους στον Web Opac και οι λίγοι χρήστες (2,4% και 5,5%) που δεν μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους πιθανόν να οφείλεται σε μη καλή γνώση του χειρισμού του Web Opac.

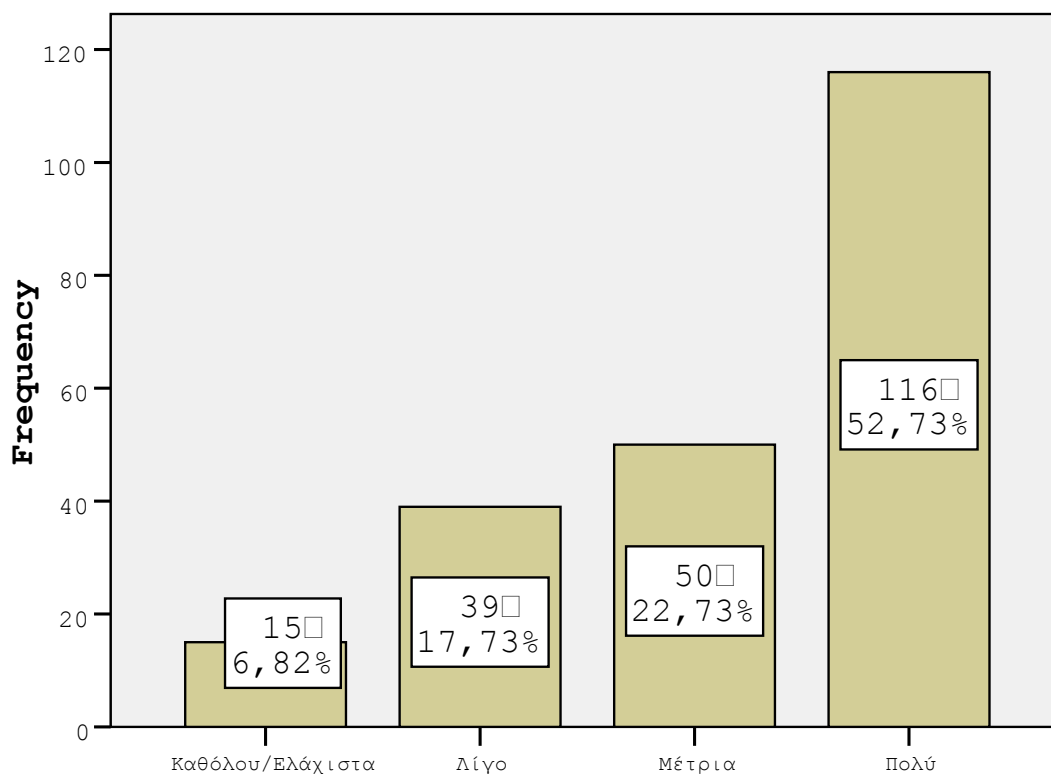
Διάγραμμα 20: Εάν μπορούν οι χρήστες να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους.

Ερώτηση 10:

«Σημειώστε με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές αναζήτησης στο Διαδίκτυο?»

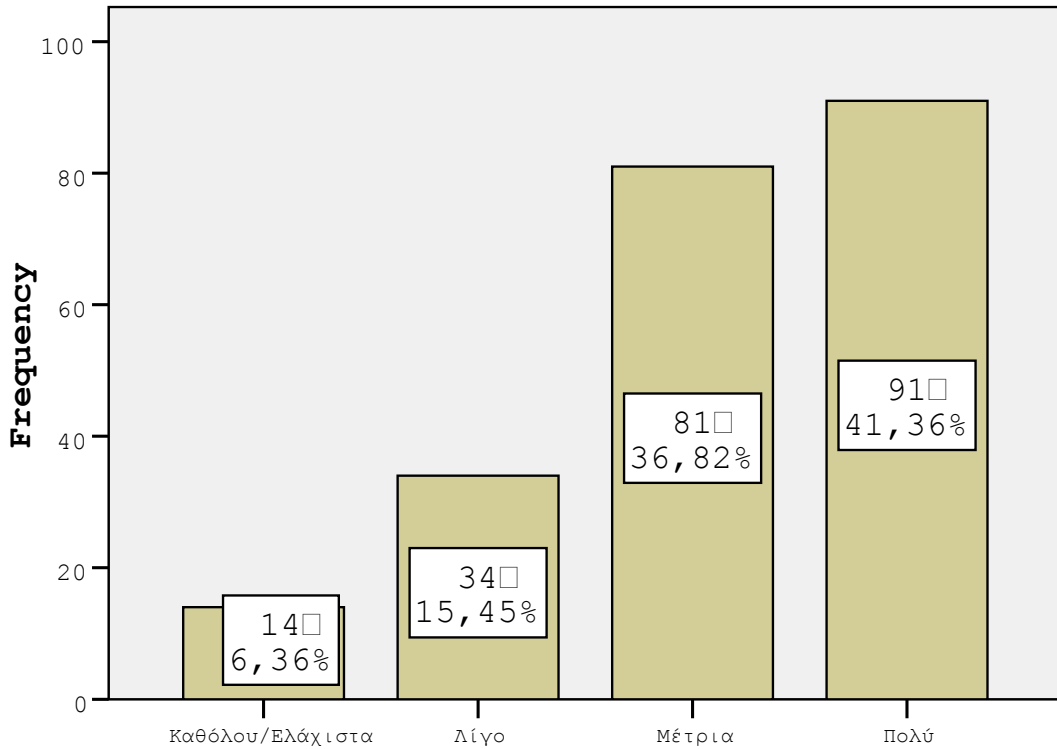
Οι απαντήσεις για την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι: η πλειοψηφία 52,7% (116 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 22,7% (50 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 17,7% (39 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση

πληροφοριών στο διαδίκτυο και το 6,8% (15 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

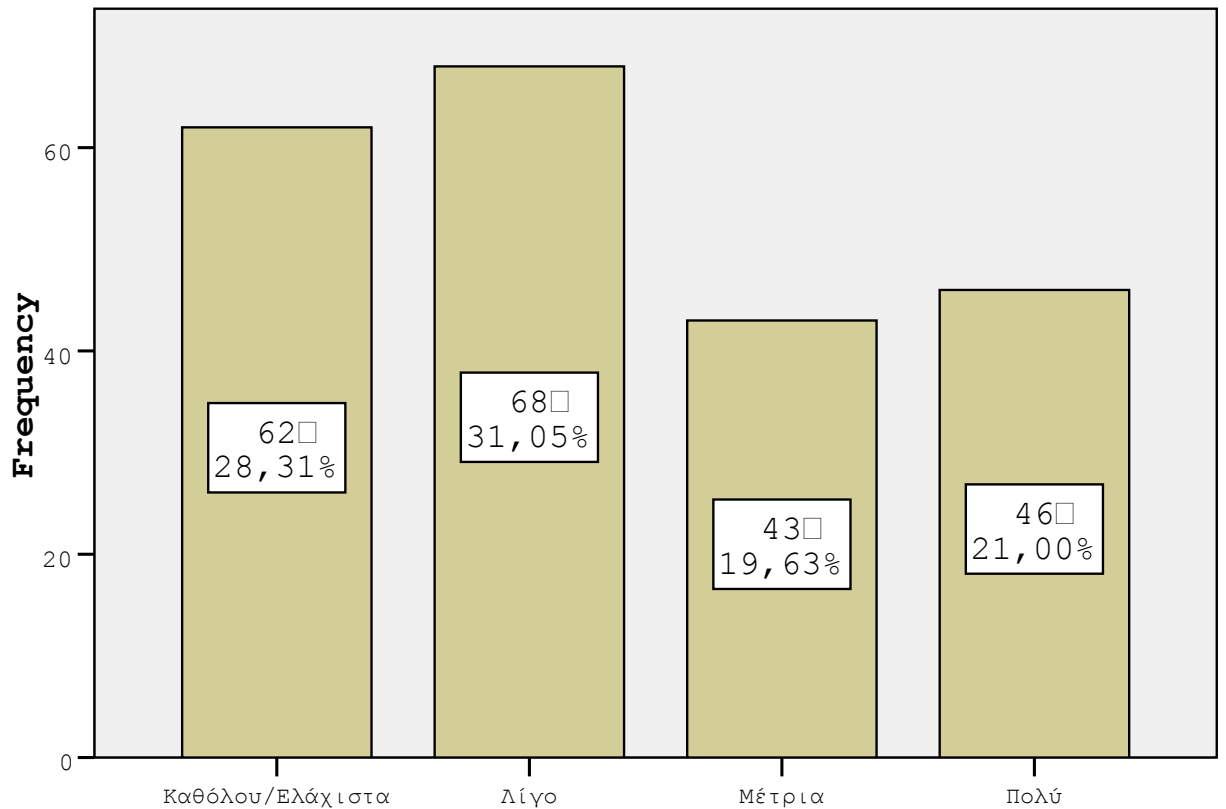
Διάγραμμα 21: Απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο

Οι απαντήσεις για την σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι: η πλειοψηφία 41,4% (91 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 36,8% (81 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 15,5% (34 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο και το 6,4% (14 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

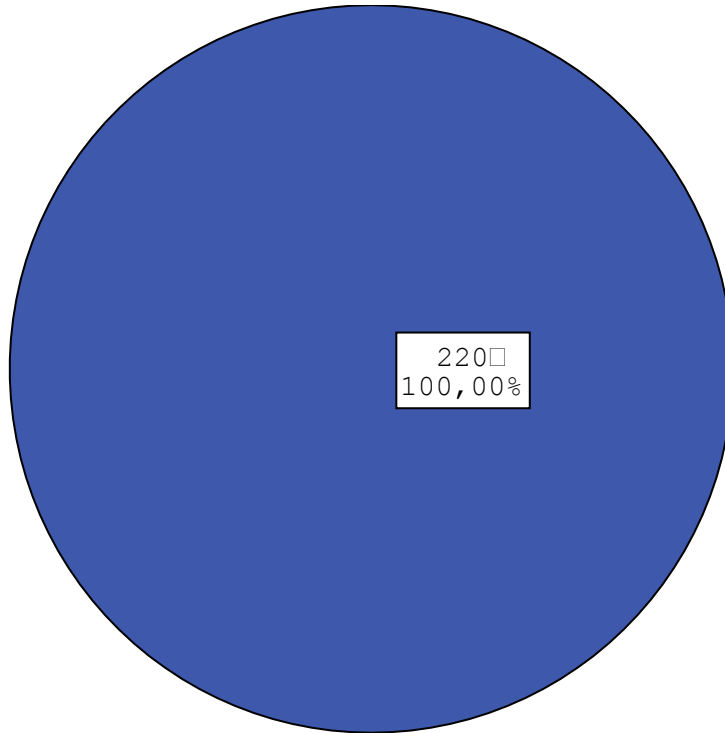
Διάγραμμα 22: Σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο

Οι απαντήσεις για τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο είναι: οι περισσότεροι 31,1% (68 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν λίγο τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 28,3% (62 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν καθόλου τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, το 21,0% (46 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν πολύ τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο και το 19,6% (43 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν σε μέτριο βαθμό τη θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο ως στρατηγική αναζήτησης κατά την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Διάγραμμα 23: Θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο

Οι απαντήσεις για τη χρήση άλλου είδους στρατηγικής αναζήτησης στο διαδίκτυο είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 100,0% (220 άτομα) απάντησαν ότι δεν χρησιμοποιούν κανένα άλλο είδος στρατηγικής αναζήτησης σε μηχανές αναζήτησης στο Διαδίκτυο εκτός από τα προαναφερθέντα.

Διάγραμμα 24: Οι χρήστες δεν χρησιμοποιούν καμία άλλη στρατηγική αναζήτησης σε μηχανές στο διαδίκτυο έκτος από τις προηγούμενες.

Συνοψίζοντας από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ	Μέσος όρος	Διάμεσος	Εύρος
Απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο	3,21	4	4
Σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο	3,13	3	4
Θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο	2,33	2	2

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι χρήστες του Web OPAC χρησιμοποιούν περισσότερο την απλή αναζήτηση, και ακολούθως την σύνθετη αναζήτηση. Η θεματική αναζήτηση είναι η λιγότερο προτιμώμενη ως στρατηγική αναζήτησης σε μηχανές αναζήτησης στο διαδίκτυο.

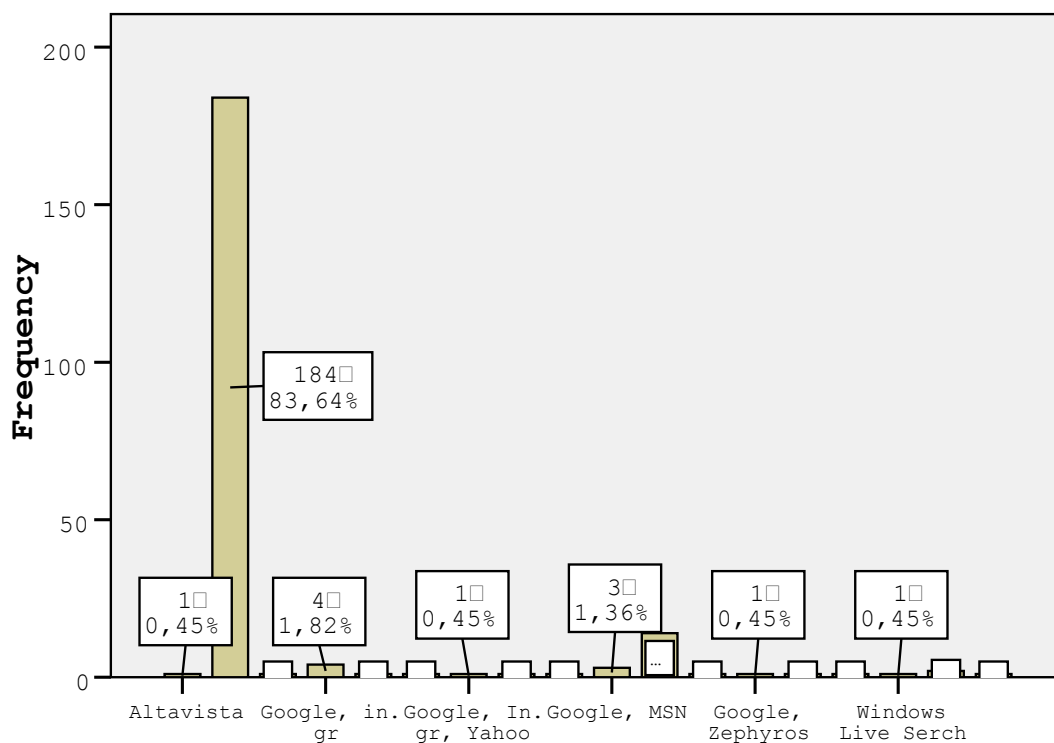
Ερώτηση 11:

«Ποια μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο χρησιμοποιείτε περισσότερο (π.χ. Google, Alta Vista κλπ.)?»

Οι χρήστες θα πρέπει να γράψουν μία ή περισσότερες μηχανές αναζήτησης χρησιμοποιούν περισσότερο.

Οι απαντήσεις είναι: η συντριπτική πλειοψηφία 83,6% (184 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google ως μηχανή αναζήτησης, το 6,4% (14 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 1,8% (4 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google και την in.gr, το 1,4% (3 άτομα) απάντησαν ότι χρησιμοποιούν την Google και την MSN ως μηχανή αναζήτησης, το 0,9% (2 άτομα) χρησιμοποιούν την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Yahoo και την Google ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Windows Live Search, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την in.gr. ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Zephyros ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την Yahoo και την in.gr. ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Live.com ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την Live Messenger ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την in.gr. και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την in.gr. και την Pathfinder ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google και την in.gr. ως μηχανή αναζήτησης, το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Google, την Altavista και την Yahoo ως μηχανή αναζήτησης και το 0,5% (1 άτομο) απάντησε ότι χρησιμοποιεί την Altavista ως μηχανή αναζήτησης.

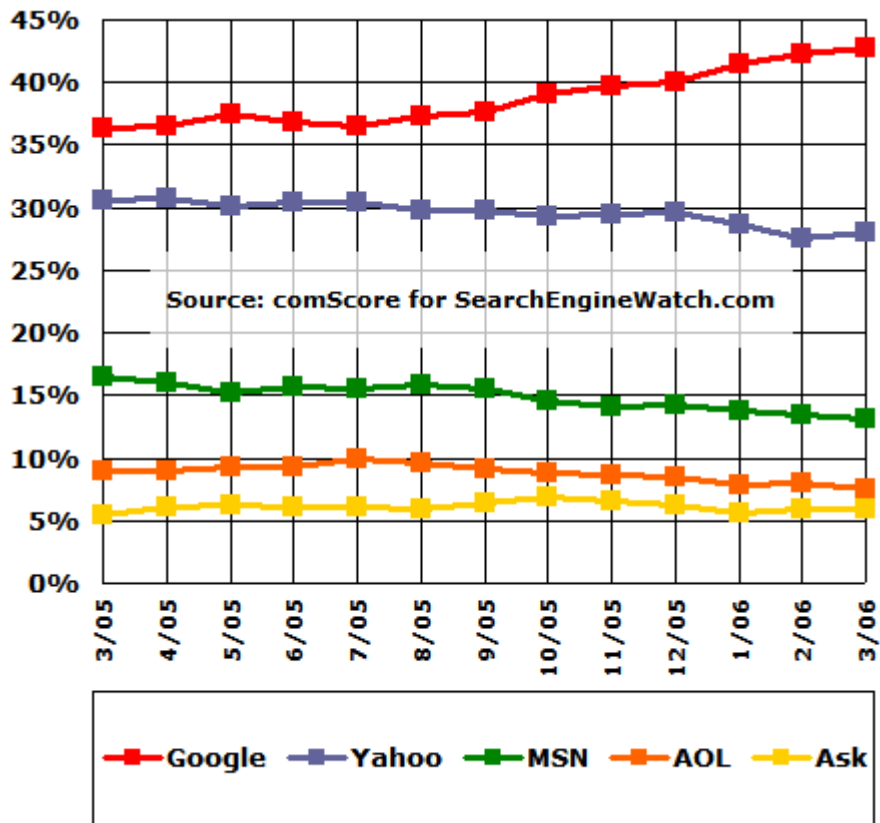
Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι οι χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (83,6%) χρησιμοποιούν την Google ως μηχανή αναζήτησης για την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Διάγραμμα 25: Μηχανές αναζήτησης που χρησιμοποιούν περισσότερο οι χρήστες

Παρακάτω βλέπουμε τι συμβαίνει στην Αγγλία

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας που πραγματοποιήθηκε σε ειδικό panel 1.500 ατόμων τον Μάρτιο του 2006 και βεβαίως καλύπτει μόνο αγγλόφωνο κοινό, παρατηρούμε ότι όχι μόνο το Google είναι η πρώτη Search Engine από πλευράς χρήσης, αλλά επιπλέον η διαφορά με τους ανταγωνιστές της (κυρίως Yahoo, MSN, ASK) τείνει να αυξάνεται συνεχώς. (<http://www.mindworks.gr/blog/?p=17>)

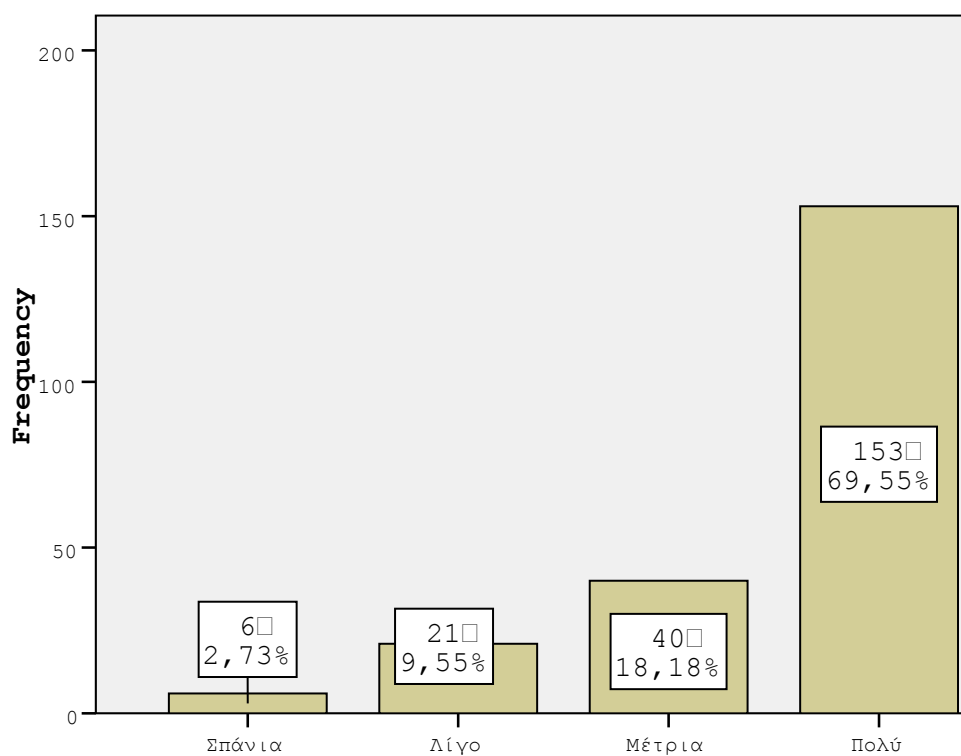
Σχήμα 17: Μηχανές αναζήτησης του διαδικτύου που προτιμά το αγγλικό κοινό

Ερώτηση 12:

«Σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του διαδικτύου?»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 69,5% (153 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση του διαδικτύου πολύ (σχεδόν καθημερινά, το 18,2% (40 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν μέτρια χρήση του διαδικτύου (2 έως 3 φορές την εβδομάδα), το 9,5% (21 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν λίγη χρήση του διαδικτύου (σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα) και το 2,7% (6 άτομα) απάντησαν ότι κάνουν χρήση του διαδικτύου λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι η πλειοψηφία του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (69,5%) χρησιμοποιεί το διαδίκτυο σχεδόν καθημερινά.

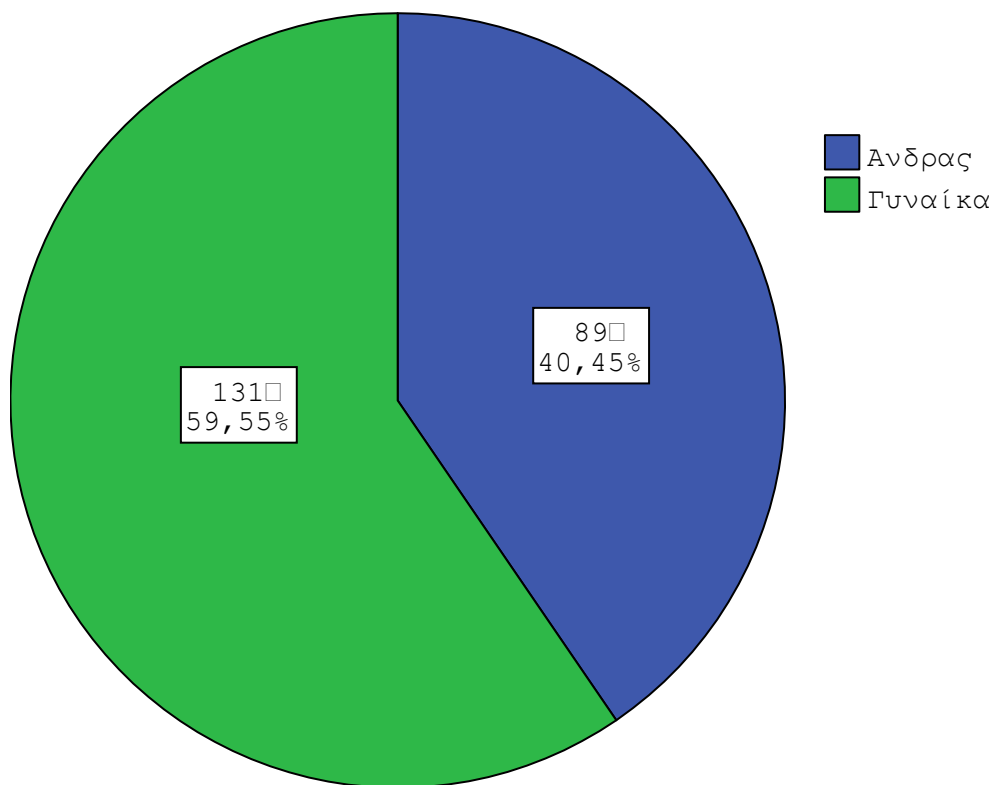
Διάγραμμα 26: Πόσο συχνά χρησιμοποιούν οι χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών το Διαδίκτυο.

Ύστερα είναι τα δημογραφικά στοιχεία του ερωτώμενου.

Ερώτηση 1: «Φύλο ερωτώμενου: σημειώστε X?»

Οι απαντήσεις είναι: η πλειοψηφία 59,5% (131 άτομα) που απάντησαν είναι γυναίκες και το 40,5% (89 άτομα) που απάντησαν είναι άντρες.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι η πλειοψηφία που απάντησε στο ερωτηματολόγιο (59,5%) είναι γυναίκες και η μειοψηφία (το 40,5%) είναι άντρες.

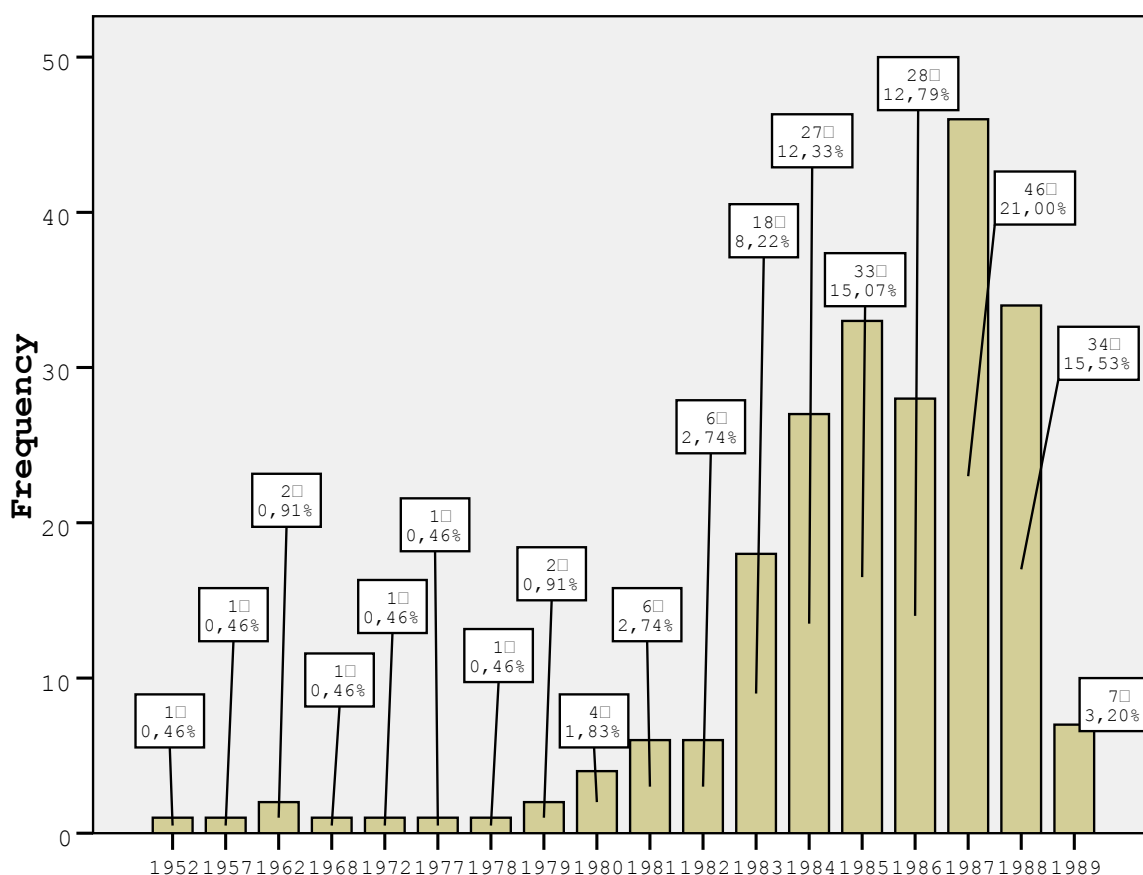
Διάγραμμα 27: Φύλο ερωτώμενου

Ερώτηση 2:

«Παρακαλώ σημειώστε δεξιά το έτος γέννησης σας?»

Οι απαντήσεις είναι: οι περισσότεροι 21% (46 άτομα) είναι γεννημένοι το 1987, το 15,5% (34 άτομα) είναι γεννημένοι το 1988, το 15,1% (33 άτομα) είναι γεννημένοι το 1985, το 12,8% (28 άτομα) είναι γεννημένοι το 1986, το 12,3% (27 άτομα) είναι γεννημένοι το 1984, το 8,2% (18 άτομα) είναι γεννημένοι το 1983, το 3,2% (7 άτομα) είναι γεννημένοι το 1989, το 2,7% (6 άτομα) είναι γεννημένοι το 1981, το 2,7% (6 άτομα) είναι γεννημένοι το 1982, το 1,8% (4 άτομα) είναι γεννημένοι το 1980, το 0,9% (2 άτομα) είναι γεννημένοι το 1979, το 0,9% (2 άτομα) είναι γεννημένοι το 1962, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1952, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1957, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1968, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1972, το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1977 και το 0,5% (1 άτομο) είναι γεννημένος το 1978.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι οι περισσότεροι χρήστες (21%) του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι γεννημένοι το 1987 δηλαδή μεταξύ 18 μέχρι 20 χρονών και στις ηλικίες αυτές ανήκουν οι προπτυχιακοί φοιτητές.

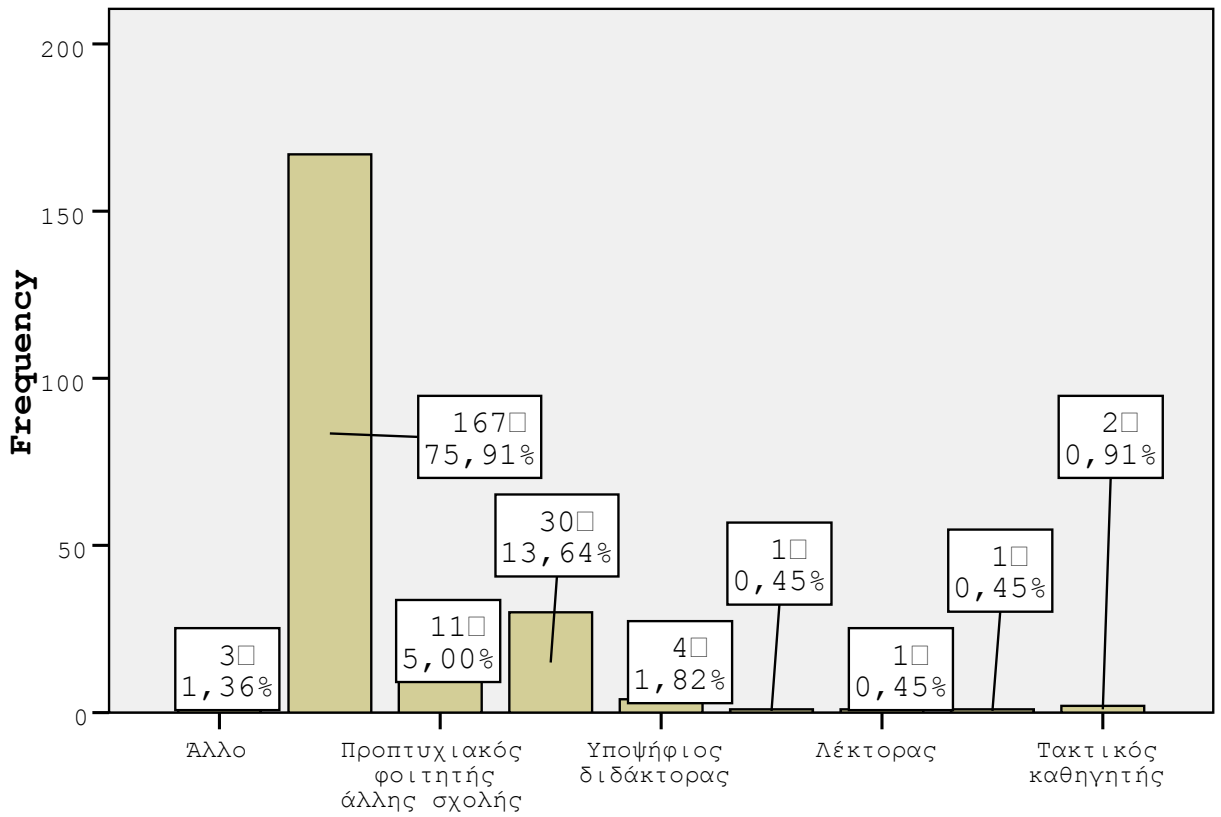
Διάγραμμα 28: Έτος γέννησης

Ερώτηση 3:

«Παρακαλώ σημειώστε κατωτέρω με X την ιδιότητα σας?»

Οι απαντήσεις είναι: το 75,9% (167 άτομα) που απάντησαν είναι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, το 13,6% (30 άτομα) που απάντησαν είναι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, το 5,0% (11 άτομα) που απάντησαν είναι προπτυχιακοί φοιτητές άλλης σχολής, το 1,8% (4 άτομα) που απάντησαν είναι υποψήφιοι διδάκτορες, το 1,4% (3 άτομα) που απάντησαν δεν ανήκουν στις παραπάνω ενασχολήσεις, το 0,9% (2 άτομα) που απάντησαν είναι τακτικοί καθηγητές, το 0,5% (1 άτομο) που απάντησε είναι ΕΕΔΠ, το 0,5% (1 άτομο) που απάντησε είναι λέκτορας, το 0,5% (1 άτομο) που απάντησε είναι αναπληρωτής καθηγητής.

Συνοψίζοντας βλέπουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό που συγκέντρωσε το 75,9% είναι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Διάγραμμα 30: Επάγγελμα/Ενασχόληση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Συμπεράσματα

Από ότι την έρευνα στο κοινό της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών σχετικά με την χρήση του αυτοματοποιημένου καταλόγου Web Opac προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την λειτουργικότητα του.

1. Οι περισσότεροι επισκέπτες του αυτοματοποιημένου καταλόγου Web Opac είναι οι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και ακολουθούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές. Οι φοιτητές αρχικά επισκέπτονται την βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και εν συνεχεία τον Web Opac για να αναζητήσουν υλικό για τις εργασίες τους και για τα μαθήματα τους. Πάντως η χρήση δείγματος ευκολίας δεν επιτρέπει την προβολή αξιόπιστων συμπερασμάτων σχετικά με την ακριβή σύνθεση του πληθυσμού των χρηστών του Web Opac.
2. Βάση της έρευνας προκύπτει ότι η συντριπτική πλειοψηφία του 75% των χρηστών της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών γνωρίζουν τον Web Opac και τη λειτουργία του.
3. Η πλειοψηφία 56,8% των χρηστών της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών επισκέπτονται τον Web Opac και αυτό σημαίνει ότι για την λειτουργία του ενδιαφέρεται ένας σημαντικός αριθμός χρηστών.
4. Οι περισσότεροι χρήστες επισκέπτονται τον αυτοματοποιημένο κατάλογο 1 με 5 φορές τον μήνα. Αυτό δείχνει ότι οι χρήστες του Web Opac έχουν ουσιαστική επαφή με τον αυτοματοποιημένο κατάλογο και την λειτουργία του, καθώς τον επισκέπτονται από τουλάχιστον σε μηνιαία, έως και εβδομαδιαία βάση.
5. Οι περισσότεροι χρήστες δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην σύνδεση τους με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης και επίσης δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα στην εμφάνιση της παρουσίασης των αποτελεσμάτων. Οι χρήστες που

αντιμετωπίζουν πρόβλημα πιθανόν να οφείλεται σε τεχνικό πρόβλημα σχετικό με την λειτουργία του δικτυακού τόπου της βιβλιοθήκης.

6. Οι χρήστες του Web Opac χρησιμοποιούν τα πεδία του συγγραφέα, του τίτλου και του θέματος και καθόλου ή σπάνια τα υπόλοιπα πεδία αλλά επίσης κατά την διάρκεια της έρευνας τους χρησιμοποιούν περισσότερο την απλή αναζήτηση και καθόλου ή σπάνια την σύνθετη, την συνδυασμένη και την αλφαβητική αναζήτηση. Αυτό μας δείχνει ότι κάνουν μια γρήγορη έρευνα για να εντοπίσουν με αυτά τα πεδία τα τεκμήρια που ψάχνουν.
7. Σε συνδυασμό με την δέκα ερώτηση βλέπουμε ότι και οι περισσότεροι χρήστες του Ο.Π.Α (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) χρησιμοποιούν την απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο και σπάνια τη σύνθετη και την θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο. Συνήθως εκτελούν αναζήτηση περισσότερο με δύο (2) λέξεις κλειδιά.
8. Οι περισσότεροι χρήστες του Ο.Π.Α. (Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών) μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους. Αυτό μας δείχνει ότι ο Web Opac τους βοηθάει πολύ να εντοπίσουν τα τεκμήρια τους με ευκολία. Οι υπόλοιποι χρήστες που δεν μπορούν να εντοπίσουν τα αποτελέσματα της αναζήτησης τους μπορεί να οφείλεται στη μη καλή γνώση του χειρισμού του Web Opac.
9. Οι χρήστες του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών χρησιμοποιούν περισσότερο την μηχανή αναζήτησης Google στις αναζητήσεις τους και κάνουν χρήση του διαδικτύου σχεδόν καθημερινά.
10. Οι περισσότεροι χρήστες που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο είναι γυναίκες και λιγότεροι άντρες και είναι προπτυχιακοί φοιτητές του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και είναι ηλικίας 18-22 χρονών.

Ο αυτοματοποιημένος κατάλογος Web Opac όπως προκύπτει από την έρευνα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για το κοινό της βιβλιοθήκης το οποίο εξυπηρετεί πολύ προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές στην αναζήτηση των τεκμηρίων που χρειάζονται. Χρειάζεται κάποιες βελτιώσεις ίσως, ώστε να ενισχυθεί τεχνικά η λειτουργικότητα του (ώστε να μην παρατηρούνται ούτε σπάνια προβλήματα λειτουργία

του) όμως κυρίως αυτό που απαιτείται είναι να μάθουν και οι χρήστες που δεν γνωρίζουν την λειτουργία του τι μπορεί να τους προσφέρει. Συγκεκριμένα οι προτάσεις βελτίωσης που προκύπτουν από την συγκεκριμένη έρευνα παρουσιάζονται ακολούθως.

5.2. Προτάσεις

Επειδή οι χρήστες γνωρίζουν τι είναι ο Web Opac αλλά δεν ξέρουν τον τρόπο λειτουργίας τους προτείνονται στο τμήμα της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών:

1. Σχεδιασμός και ανάπτυξη ενημερωτικού εντύπου σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του Web Opac, με συγκεκριμένα παραδείγματα αναζήτησης βιβλίων και περιοδικών της βιβλιοθήκης, και με επεξήγηση των δυνατοτήτων που μπορεί να προσφέρει. Σημαντικό είναι τονιστεί η υψηλή ποιότητα αλλά και η εστίαση του αποδελτιωμένου υλικού το οποίο διαθέτει και τον καθιστά ένα ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο για τα μέλη της του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών και της ακαδημαϊκής κοινότητας γενικότερα. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το υλικό αυτό από πλευράς αξιοπιστίας δεν είναι εύκολο να υποκατασταθεί από το διαδίκτυο στο οποίο στρέφονται όλοι οι φοιτητές προκειμένου να αντλήσουν υλικό για τις εργασίες τους.
2. Διανομή του ενημερωτικού εντύπου για τον Web Opac σε όλους τους νέο-εγγραφόμενους φοιτητές στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, έτσι ώστε με την πρώτη τους επαφή με το Πανεπιστήμιο αφενός να τονίζεται ο κεντρικός ρόλος της βιβλιοθήκης στην ακαδημαϊκή τους σταδιοδρομία, αφετέρου να αντιλαμβάνονται τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε αυτή από το σπίτι τους μέσω του Web Opac.
3. Τοποθέτηση του ενημερωτικού εντύπου σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του Web Opac σε εμφανή θέση στο αναγνωστήριο της βιβλιοθήκης ώστε να γίνεται άμεσα αντιληπτό από κάθε εισερχόμενο.
4. Ανάρτηση των πληροφοριών για τον Web Opac στον δικτυακό τόπο του Πανεπιστημίου, σε κεντρικό σημείο στην πρώτη σελίδα του. Με τον τρόπο αυτό

θα είναι προσβάσιμες σε κάθε ενδιαφερόμενο για την ανάκτηση πληροφοριών από τη βιβλιοθήκη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

5. Σχεδιασμός και υλοποίηση ενημερωτικής ημερίδας/σεμιναρίου από τους βιβλιοθηκονόμους προς τους ενδιαφερόμενους χρήστες της βιβλιοθήκης, στο οποίο μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα να τους εξηγηθεί ο τρόπος λειτουργίας του Web Opac, καθώς και η βοήθεια που μπορεί να τους παράσχει στην αναζήτηση και τον εντοπισμό βιβλίων, περιοδικών στην βιβλιοθήκη.

Πέραν της λειτουργίας του Web Opac από την έρευνα επίσης προκύπτει ότι χρήστες κυρίως χρησιμοποιούν στο διαδίκτυο την απλή αναζήτηση εντούτοις χρησιμοποιούν είτε δύο (2) είτε τρεις (3) λέξεις κλειδιά. Αυτό σημαίνει ότι δεν διεξάγουν στοχευμένες αναζητήσεις, με αποτέλεσμα να μην μπορούν εύκολα να εντοπίσουν τις πληροφορίες που τους ενδιαφέρουν. Θα ήταν επομένως ιδιαιτέρως χρήσιμο σε όλους τους χρήστες της βιβλιοθήκης η εκπαίδευση στην αποτελεσματική χρήση των μηχανών αναζήτησης (όπως η Google) στο διαδίκτυο. Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

6. Σχεδιασμός και υλοποίηση ενημερωτικής ημερίδας/σεμιναρίου από γνώστη του θέματος της αναζήτησης πληροφοριών προς τους ενδιαφερόμενους χρήστες της βιβλιοθήκης. Στην ημερίδα/σεμινάριο μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα θα πρέπει να εξηγηθεί (α) ο τρόπος λειτουργίας μιας μηχανής αναζήτησης, (β) η λειτουργία και η χρήση των λογικών τελεστών (boolean operators) με την βοήθεια των οποίων θα μπορέσουν να πραγματοποιήσουν σύνθετες αναζητήσεις οι οποίες θα είναι περισσότερο στοχευμένες και άρα πιο αποτελεσματικές και (γ) η λειτουργία της σύνθετης αναζήτησης.

Συνοψίζοντας την παρούσα έρευνα είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο Web Opac του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών είναι χρηστικό και λειτουργικό εργαλείο μέσω του οποίου διευρύνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου, η λειτουργία του οποίου είναι καλό να γνωστοποιηθεί σε όλους τους ενδιαφερόμενους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Ελληνική Βιβλιογραφία:

Γαρουφάλλου, Εμμανουήλ και Σιάτρη, Ράνια. Η επίδραση του Internet στις πληροφοριακές υπηρεσίες και βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Γαρουφάλλου, Εμμανουήλ. Ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες: παρουσίαση μιας έρευνας που διεξάγεται στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Γρηγοριάδου, Αναστασία και Αρακά, Ηλιάνα. Πτυχιακή εργασία: ο αυτοματοποιημένος κατάλογος της βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Θεσσαλονίκη, 2003.

Ζαφειρίου, Γεωργία. Μέθοδοι έρευνας στη βιβλιοθηκονομία: Διδακτικές σημειώσεις, 2000.

Ηλεκτρονικός κατάλογος συστήματος Βιβλιοθηκών Α.Π.Θ. (OPAC) Οδηγός Χρήσης. Μονάδα Εκπαίδευσης και Επιμόρφωσης Χρηστών. Κεντρική Βιβλιοθήκη ΑΠΘ.

Θεοφανοπούλου, Γεωργία. Θέμα εργασίας: η βιβλιοθήκη και οι χρήστες της στο σύγχρονο πληροφοριακό περιβάλλον. Ανάπτυξη υπηρεσιών προς το κοινό, 2004.

Κακούρη, Μερσίνη. Ελληνικές και ξένες πηγές πληροφόρησης: σημειώσεις για τους σπουδαστές του Β΄ Εξαμήνου. Θεσσαλονίκη: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 1998.

Κατσιρικού, Ανθή και Μελετίου Άρης. Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες στην υπηρεσία του χρήστη. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου, Αθήνα.

Κοντέου, Θεόδωρος. Σύγχρονος δεκάτομος Βασική Εγκυκλοπαίδεια: τόμος 3^{ος}. Θεσσαλονίκη: Εκδοτικός οίκος Θεόδωρου Κοντέου, 1970

Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Οδηγός αποτίμησης ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Ιωάννινα: Μονάδα ολικής ποιότητας ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, 1999.

Μπόκος, Γ.Δ. Εισαγωγή στην επιστήμη της πληροφόρησης. Αθήνα: Παπασωτηρίου, 2001.

Οδηγός χρήσης Web Opac Online Public Access Catalogue. Αθήνα: Βιβλιοθήκη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, 2006.

Πιέρρος, Σπύρος. Μέθοδοι έρευνας στη βιβλιοθηκονομία. Σίνδος: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 2000.

Σταθακόπουλος, Βλάσης. Μέθοδοι έρευνας αγοράς. Αθήνα: Εκδόσεις Σταμούλης Α., 1997.

Σταθούλια, Θεοδώρα. Ένα πλαίσιο των κυριότερων προβλημάτων στην ανάπτυξη ψηφιακών συλλογών. 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Τόγια, Α.Ι. Εισαγωγή στη βιβλιοθηκονομία-Είδη βιβλιοθηκών. Σίνδος: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 1997.

Τόγια, Α.Ι. Εισαγωγή στη θεματική επεξεργασία υλικού. Σίνδος: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 1997.

Χαλκιοπούλου, Μαίρη. Ολοκληρωμένα πακέτα αυτοματισμού ελληνικών βιβλιοθηκών: συγκριτική παρουσίαση. 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών 5-7 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα.

Ξενόγλωσση

Callum, Sally Mc. 40 years of technology in libraries: a brief history of the IFLA section on information technology, July 2003.

Dynix Horizon. Information Portal User Interface Customization Guide. 2004.

Dynix Horizon. Horizon Information Portal System Administrator's Guide for Horizon. 2004.

Foster, Jeremy. Starting SPSS/PC+ and SPSS for Windows: a beginner's guide to data analysis. United Kingdom: Sigma Press, 1993.

Tedd, Lucy A. Opacς through the ages. Library Review, 1994.

Saunders, Mark NK. Research methods for business students. London: Financial Times, 1997.

Ηλεκτρονικές πηγές:

Βιβλιοθήκη Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

<http://www.lib.aueb.gr>

Μηχανές αναζήτησης. Μερίδια αγοράς και χρήσης. 2006.

<http://www.mindworks.gr/blog/?p=17>

Πρότυπα ψηφιακών βιβλιοθηκών. Ψηφιακές βιβλιοθήκες ανοιχτού κώδικα

<http://www.it.uom.gr/project/dl/standards.php?z=yes>

Στάικος Κ. Βιβλιοθήκες: ιστορία των ιδιωτικών, ηγεμονικών, αυτοκρατορικών, μοναστηριακών και δημόσιων βιβλιοθηκών. Εκδόσεις Κότινος.

www.libraries.gr/nonmembers/index.htm

Τσιμπόγλου, Φίλιππος. Διαδανεισμός, πρωτόκολλο z39.50, στρατηγικές αναζήτησης: σεμινάρια βιβλιοθηκονόμων ΕΠΕΑΚ 2000. Πανεπιστήμιο Κύπρου.

www.ucy.ac.cy/~ftsimp/tsimpoglou_epeaek_z3950.ppt

Essay of information technology www.essaysample.com/essay/000044.html

Intermarketing.

<http://www.intermarketing.gr/GR-searchengines/keywords-number.html>

Introduction to Libraries-Library Catalogs

www.learnat.sait.ab.ca/ict/libr200/module7/typesofcatalogues.htm.

SirsiDynix www.sirsidynix.com

Yee, M.M. Guidelines for OPAC displays. 65th IFLA Council and General Conference August 20-August 28, 1999, Bangkok, Thailand.

<http://www.ifla.org/IV/ifla65/papers/098-131e.htm>.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ (WEB OPAC) ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

A. Τρόπος αναζήτησης πληροφοριών

1. Γνωρίζετε τι από τα παρακάτω είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος (WEB OPAC) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών;	
α. Ο WEB OPAC περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο των βιβλίων που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη	
β. Ο WEB OPAC περιέχει πληροφορίες για τον εντοπισμό των βιβλίων στα ράφια της βιβλιοθήκης	
γ. Ο WEB OPAC περιέχει σε ηλεκτρονική μορφή, το πλήρες κείμενο άρθρων περιοδικών	

2. Έχετε επισκεφθεί τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (WEB OPAC) της βιβλιοθήκης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, έστω και μια φορά στο παρελθόν; (εάν απαντήσατε ΟΧΙ πηγαίνατε κατευθείαν στην ερώτηση 10)	ΝΑΙ		
	ΟΧΙ		

3. Πόσες φορές τον μήνα επισκέφτεστε συνήθως τον αυτοματοποιημένο κατάλογο (Web Opac);	0	1-5	6-10	11-20	Άνω των 20
	☐	☐	☐	☐	☐

4. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ Σημειώστε σε ποιο βαθμό συναντήσατε προβλήματα πρόσβασης κατά την επίσκεψή σας στον αυτοματοποιημένο κατάλογο (WEB OPAC):	Ποτέ	Σπάνια	Κάποιες φορές	Πολύ	Πάρα πολύ
α. Στην προσπάθεια σύνδεσης με την κεντρική ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στη διεύθυνση www.lib.aueb.gr .					
β. Δεν εμφανίζονται τα αποτελέσματα της αναζήτησής σας					

5. ΧΡΗΣΗ ΠΕΔΙΩΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τα παρακάτω πεδία όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο WEB OPAC	Καθόλου Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ / Πάντοτε
α. Αναζήτηση στο Γενικό Ευρετήριο					
β. Αναζήτηση με Τίτλο					
γ. Αναζήτηση με Συγγραφέα					
δ. Αναζήτηση με Θέμα					
ε. Αναζήτηση με Σειρά.					
στ. Αναζήτηση με Εκδότη					
ζ. Άλλο(αναφέρατε):					

6 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ WEB OPAC	Καθόλου / Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ / Πάντοτε
Με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές όταν κάνετε αναζήτηση στον αυτοματοποιημένο κατάλογο WEB OPAC;					
α. Χρησιμοποιώ την απλή αναζήτηση όταν θέλω να κάνω μια γρήγορη έρευνα .					
β. Χρησιμοποιώ τη σύνθετη αναζήτηση όταν θέλω να συνδυάσω όρους από διαφορετικά πεδία (γενικό ευρετήριο, τίτλος, συγγραφέας κλπ.).					
γ. Χρησιμοποιώ τη συνδυασμένη αναζήτηση όταν θέλω να συνδυάσω όρους με τη βοήθεια λογικών τελεστών (AND, OR , NOT).					
δ. Χρησιμοποιώ την αλφαβητική αναζήτηση θεματικών όρων, συγγραφέων και τίτλων.					
ε. Άλλο(αναφέρατε):					

7. ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΕΞΕΩΝ ΚΛΕΙΔΙΩΝ ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΙΣ	
Στις αναζητήσεις γενικά (WEB OPAC) σημειώστε σε ποιο βαθμό χρησιμοποιείτε μία (1), δύο (2), τρεις (3), τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις-κλειδιά (key words);	
α. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με μια (1) λέξη κλειδί.	
β. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με δύο (2) λέξεις κλειδιά.	
γ. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με τρεις (3) λέξεις κλειδιά.	
δ. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με τέσσερις (4) ή περισσότερες λέξεις κλειδιά.	
ε. Συνήθως εκτελώ αναζήτηση με τη χρήση φράσης	

8. Κάνετε χρήση της βοήθειας (help) όταν αντιμετωπίζετε πρόβλημα στην αναζήτηση σας στον WEB OPAC;	ΝΑΙ	
	ΟΧΙ	

9. Τα αποτελέσματα της αναζήτησης σας στον WEB OPAC, σας επιτρέπουν να εντοπίσετε τις πληροφορίες που ψάχνετε σε βιβλία , περιοδικά κλπ.;	
α. Καθόλου / Ελάχιστα	
β. Λίγο	
γ. Μέτρια	
δ. Πολύ	
ε. Παρά πολύ	

10. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ ΣΕ ΜΗΧΑΝΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (SEARCH ENGINES)	Καθόλου/ Ελάχιστα	Λίγο	Μέτρια	Πολύ
Σημειώστε με ποια συχνότητα χρησιμοποιείτε τις παρακάτω στρατηγικές αναζήτησης στο Διαδίκτυο				

α. Χρησιμοποιώ την απλή αναζήτηση με χρήση ενός μόνο όρου αναζήτησης				
β. Χρησιμοποιώ τη σύνθετη αναζήτηση, συνδυάζοντας περισσότερους από έναν όρους ή και ολόκληρη φράση				
γ. Χρησιμοποιώ την θεματική αναζήτηση, όταν η μηχανή προσφέρει εύχρηστο θεματικό κατάλογο με περιεχόμενα.				
δ. Άλλο(αναφέρατε):			

11. Ποια μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο χρησιμοποιείτε περισσότερο (π.χ. Google, Alta Vista κ.λπ.)

.....

12. Σημειώστε κάθε πότε κάνετε χρήση του Διαδικτύου;	
A. ΣΠΑΝΙΑ. Λιγότερο από 1 φορά την εβδομάδα	
B. ΛΙΓΟ. Σχεδόν 1 φορά την εβδομάδα	
Γ. ΜΕΤΡΙΑ. 2 έως 3 φορές την εβδομάδα	
Δ. ΠΟΛΥ. Σχεδόν καθημερινά	

B. Δημογραφικά ερωτώμενου

1. Φύλο ερωτώμενου: (σημειώστε X)	Άνδρας	
	Γυναίκα	

2. Παρακαλώ σημειώστε δεξιά το έτος γέννησης σας. (προαιρετικά)

3. Παρακαλώ σημειώστε κατωτέρω με X την ιδιότητά σας:	
① Προπτυχιακός φοιτητής Ο.Π.Α	⑥ ΕΕΔΠ
② Προπτυχιακός φοιτητής άλλης σχολής	⑦ Λέκτορας
③ Μεταπτυχιακός φοιτητής Ο.Π.Α.	⑧ Επίκουρος καθηγητής
④ Υποψήφιος διδάκτορας	⑨ Αναπληρωτής καθηγητής
⑤ Μεταδιδακτορικός ερευνητής	⑩ Τακτικός καθηγητής
	⑪ Άλλο (αναφέρατε τι):

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Ερώτηση 1

Γνώση web opac

	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Πλήρως εσφαλμένο	44	20,0	20,0	20,0
Σωστό	165	75,0	75,0	95,0
Λίγο εσφαλμένο	11	5,0	5,0	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,85
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 2

Επίσκεψη web opac

	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid ΝΑΙ	125	56,8	56,8	56,8
ΟΧΙ	95	43,2	43,2	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,43
Median		1,00
Mode		1

Ερώτηση 3

Μηνιαίος αριθμός επισκέψεων

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0	100	45,5	45,5	45,5
1 - 5	99	45,0	45,0	90,5
6 - 10	10	4,5	4,5	95,0
11 - 20	6	2,7	2,7	97,7
20+	5	2,3	2,3	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,71
Median		2,00
Mode		1

Ερώτηση 4

Υποερώτημα α.

Προβλήματα πρόσβασης στο site

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ποτέ	49	22,3	38,6	38,6
	Σπάνια	54	24,5	42,5	81,1
	Κάποιες φορές	18	8,2	14,2	95,3
	Πολύ	4	1,8	3,1	98,4
	Πάρα πολύ	2	,9	1,6	100,0
	Total		127	57,7	100,0
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,87
Median		2,00
Mode		2

Υποερώτημα β.

Προβλήματα παρουσίασης αποτελεσμάτων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ποτέ	39	17,7	31,0	31,0
	Σπάνια	42	19,1	33,3	64,3
	Κάποιες φορές	36	16,4	28,6	92,9
	Πολύ	6	2,7	4,8	97,6
	Πάρα πολύ	3	1,4	2,4	100,0
	Total		126	57,3	100,0
Missing	System	94	42,7		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	126
	Missing	94
Mean		2,14
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 5.

A.

Χρήση γενικού ευρετηρίου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	28	12,7	22,0	22,0
	Λίγο	14	6,4	11,0	33,1
	Μέτρια	20	9,1	15,7	48,8
	Πολύ	35	15,9	27,6	76,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	30	13,6	23,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
	Total	220	100,0		

Statistics(Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		3,20
Median		4,00
Mode		4

B.

Χρήση τίτλου

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	9	4,1	7,1	7,1
	Λίγο	16	7,3	12,6	19,7
	Μέτρια	23	10,5	18,1	37,8
	Πολύ	61	27,7	48,0	85,8
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	18	8,2	14,2	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		3,50
Median		4,00
Mode		4

Γ.

Χρήση συγγραφέα

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	21	9,5	16,5	16,5
	Λίγο	20	9,1	15,7	32,3
	Μέτρια	26	11,8	20,5	52,8
	Πολύ	48	21,8	37,8	90,6
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	12	5,5	9,4	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		3,08
Median		3,00
Mode		4

Δ.

Χρήση θέματος

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχισ τα	22	10,0	17,3	17,3
	Λίγο	19	8,6	15,0	32,3
	Μέτρια	32	14,5	25,2	57,5
	Πολύ	38	17,3	29,9	87,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	16	7,3	12,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missin g	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		3,06
Median		3,00
Mode		4

Ε.

Χρήση σειράς έκδοσης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	82	37,3	64,6	64,6
	Λίγο	33	15,0	26,0	90,6
	Μέτρια	10	4,5	7,9	98,4
	Πολύ	2	,9	1,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,46
Median		1,00
Mode		1

ΣΤ.

Χρήση εκδότη

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	93	42,3	73,8	73,8
	Λίγο	21	9,5	16,7	90,5
	Μέτρια	7	3,2	5,6	96,0
	Πολύ	3	1,4	2,4	98,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	2	,9	1,6	100,0
	Total	126	57,3	100,0	
Missing	System	94	42,7		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	126
	Missin g	94
Mean		1,41
Median		1,00
Mode		1

Z.

Χρήση άλλου

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0

Ερώτηση 6

A.

Χρήση απλής αναζήτησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	6	2,7	4,7	4,7
	Λίγο	8	3,6	6,3	11,0
	Μέτρια	22	10,0	17,3	28,3
	Πολύ	59	26,8	46,5	74,8
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	32	14,5	25,2	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
	Total	220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		3,81
Median		4,00
Mode		4

B.

Χρήση σύνθετης αναζήτησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	20	9,1	15,7	15,7
	Λίγο	22	10,0	17,3	33,1
	Μέτρια	47	21,4	37,0	70,1
	Πολύ	31	14,1	24,4	94,5
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	7	3,2	5,5	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		2,87
Median		3,00
Mode		3

Γ.

Χρήση συνδυασμένης αναζήτησης

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	55	25,0	43,3	43,3
	Λίγο	45	20,5	35,4	78,7
	Μέτρια	18	8,2	14,2	92,9
	Πολύ	7	3,2	5,5	98,4
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	2	,9	1,6	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		1,87
Median		2,00
Mode		1

Δ.

Χρήση αλφαβητικής αναζήτησης

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχισ τα	59	26,8	46,5	46,5
	Λίγο	34	15,5	26,8	73,2
	Μέτρια	17	7,7	13,4	86,6
	Πολύ	10	4,5	7,9	94,5
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	7	3,2	5,5	100,0
Total		127	57,7	100,0	
Missin g	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		1,99
Median		2,00
Mode		1

E.

Χρήση άλλου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0

Ερώτηση 7.

Αριθμός λέξεων κλειδιών

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1 λέξη	19	8,6	15,0	15,0
	2 λέξεις	52	23,6	40,9	55,9
	3 λέξεις	27	12,3	21,3	77,2
	4+ λέξεις	13	5,9	10,2	87,4
	Χρήση φράσης	16	7,3	12,6	100,0
Total		127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		2,65
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 8.

Χρήση βοήθειας

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Ναι	48	21,8	37,8	37,8
	Όχι	79	35,9	62,2	100,0
	Total	127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missing	93
Mean		1,62
Median		2,00
Mode		2

Ερώτηση 9.

Εντοπισμός αποτελεσμάτων

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Καθόλου/Ελάχιστα	3	1,4	2,4	2,4
	Λίγο	7	3,2	5,5	7,9
	Μέτρια	40	18,2	31,5	39,4
	Πολύ	67	30,5	52,8	92,1
	Πάρα πολύ/Πάντοτε	10	4,5	7,9	100,0
Total		127	57,7	100,0	
Missing	System	93	42,3		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	127
	Missin g	93
Mean		3,58
Median		4,00
Mode		4

Ερώτηση 10.

A.

Απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο

	Freque ncy	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου/Ελάχισ τα	15	6,8	6,8	6,8
Λίγο	39	17,7	17,7	24,5
Μέτρια	50	22,7	22,7	47,3
Πολύ	116	52,7	52,7	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		3,21
Median		4,00
Mode		4

B.

Σύνθετη αναζήτηση στο διαδίκτυο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου/Ελάχιστα	14	6,4	6,4	6,4
Λίγο	34	15,5	15,5	21,8
Μέτρια	81	36,8	36,8	58,6
Πολύ	91	41,4	41,4	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0
Mean		3,13
Median		3,00
Mode		4

Γ.

Θεματική αναζήτηση στο διαδίκτυο

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Καθόλου/Ελάχιστα	62	28,2	28,3	28,3
Λίγο	68	30,9	31,1	59,4
Μέτρια	43	19,5	19,6	79,0
Πολύ	46	20,9	21,0	100,0
Total	219	99,5	100,0	
Missing System	1	,5		
Total	220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	219
	Missin g	1
Mean		2,33
Median		2,00
Mode		2

Δ.

Άλλο

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0

Ερώτηση 11.

Μηχανή αναζήτησης

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Altavista	1	,5	,5	,5
Google	184	83,6	83,6	84,1
Google, Altavista, Yahoo	1	,5	,5	84,5
Google, in.gr	4	1,8	1,8	86,4
Google, In.gr	1	,5	,5	86,8
Google, In.gr, Pathfinder	1	,5	,5	87,3
Google, In.gr, Yahoo	1	,5	,5	87,7
Google, Live Messenger	1	,5	,5	88,2
Google, Live.com	1	,5	,5	88,6
Google, MSN	3	1,4	1,4	90,0
Google, Yahoo	14	6,4	6,4	96,4
Google, Yahoo, in.gr	1	,5	,5	96,8
Google, Zephyros	1	,5	,5	97,3
Google, Yahoo In.gr	1	,5	,5	97,7
Windows Live Serch	1	,5	,5	98,2
Yahoo	2	,9	,9	98,6
Yahoo, Google	1	,5	,5	99,5
Total	220	100,0	100,0	100,0

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0

Ερώτηση 12.

Χρήση του διαδικτύου

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Σπάνια	6	2,7	2,7	2,7
Λίγο	21	9,5	9,5	12,3
Μέτρια	40	18,2	18,2	30,5
Πολύ	153	69,5	69,5	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		3,55
Median		4,00
Mode		4

Δημογραφικά ερωτώμενου

1. Φύλο

	Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άνδρα ς	89	40,5	40,5	40,5
Γυναίκα α	131	59,5	59,5	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missin g	0
Mean		1,60
Median		2,00
Mode		2

2.

Έτος γέννησης

		Frequenc y	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1952	1	,5	,5	,5
	1957	1	,5	,5	,9
	1962	2	,9	,9	1,8
	1968	1	,5	,5	2,3
	1972	1	,5	,5	2,7
	1977	1	,5	,5	3,2
	1978	1	,5	,5	3,7
	1979	2	,9	,9	4,6
	1980	4	1,8	1,8	6,4
	1981	6	2,7	2,7	9,1
	1982	6	2,7	2,7	11,9
	1983	18	8,2	8,2	20,1
	1984	27	12,3	12,3	32,4
	1985	33	15,0	15,1	47,5
	1986	28	12,7	12,8	60,3
	1987	46	20,9	21,0	81,3
	1988	34	15,5	15,5	96,8
	1989	7	3,2	3,2	100,0
		Total	219	99,5	100,0
Missin g	System	1	,5		
Total		220	100,0		

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	219
	Missin g	1
Mean		1984,82
Median		1986,00
Mode		1987

3.

Επάγγελμα/Ενασχόληση

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Άλλο	3	1,4	1,4	1,4
Προπτυχιακός φοιτητής ΟΠΑ	167	75,9	75,9	77,3
Προπτυχιακός φοιτητής άλλης σχολής	11	5,0	5,0	82,3
Μεταπτυχιακός φοιτητής Ο.Π.Α.	30	13,6	13,6	95,9
Υποψήφιος διδάκτορας	4	1,8	1,8	97,7
ΕΕΔΙΠ	1	,5	,5	98,2
Λέκτορας	1	,5	,5	98,6
Αναπληρωτής καθηγητής	1	,5	,5	99,1
Τακτικός καθηγητής	2	,9	,9	100,0
Total	220	100,0	100,0	

Statistics (Στατιστικά)

N	Valid	220
	Missing	0
Mean		1,53
Median		1,00
Mode		1

